

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-120-17

Druk nr 1880
Warszawa, 2 października 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych z projektami aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rozwoju i Finansów.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyludzeń skarbowych¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428 i 1537) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 82 w § 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Obowiązek sporządzania i przekazywania informacji nie dotyczy rachunków bankowych założonych i zlikwidowanych w tym samym okresie sprawozdawczym oraz informacji o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5 podlegających przekazaniu na podstawie art. 119zq pkt 1.”;
- 2) po dziale IIIA dodaje się dział IIIB w brzmieniu:

„Dział IIIB

Przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do wyludzeń skarbowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 119zg. Ilekroć w niniejszym dziale jest mowa o:

- 1) banku – rozumie się przez to:
 - a) bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe,
 - b) oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

- c) oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- 2) blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego – rozumie się przez to czasowe uniemożliwienie dysponowania i korzystania ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podmiotu kwalifikowanego prowadzonym przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową;
- 3) izbie rozliczeniowej – rozumie się przez to izbę rozliczeniową, o której mowa w art. 67 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, która w roku kalendarzowym poprzedzającym o dwa lata rok kalendarzowy, w którym będą wykonywane obowiązki określone w niniejszym dziale, rozliczyła największą liczbę poleceń przelewu w złotych ze wszystkich izb rozliczeniowych działających na podstawie tego przepisu;
- 4) podmiocie kwalifikowanym – rozumie się przez to:
 - a) osobę fizyczną będącą przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
 - b) osobę fizyczną prowadzącą działalność zarobkową na własny rachunek, która nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy, o której mowa w lit. a,
 - c) osobę prawną,
 - d) jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną;
- 5) rachunku podmiotu kwalifikowanego – rozumie się przez to rachunek rozliczeniowy podmiotu kwalifikowanego, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, oraz rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej prowadzony dla niego jako podmiotu kwalifikowanego;
- 6) STIR – rozumie się przez to system teleinformatyczny izby rozliczeniowej spełniający minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, służący do:
 - a) odbioru i przetwarzania danych w celu ustalenia wskaźnika ryzyka,

- b) przekazywania danych i informacji o wskaźniku ryzyka do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych oraz do systemów teleinformatycznych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
 - c) pośredniczenia w przekazywaniu danych, informacji i żądań pomiędzy Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi;
- 7) transakcji – rozumie się przez to operację pieniężną uznającą lub obciążającą rachunek podmiotu kwalifikowanego na podstawie dyspozycji jego posiadacza lub osób trzecich;
- 8) wskaźniku ryzyka – rozumie się przez to wskaźnik wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi;
- 9) wyłudzeniach skarbowych – rozumie się przez to:
- a) przestępstwa skarbowe, o których mowa w art. 54 § 1 i 2, art. 55 § 1 i 2, art. 56 § 1 i 2, art. 62 § 1–2a oraz art. 76 § 1 i 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2016 r. poz. 2137, z późn. zm.²⁾),
 - b) przestępstwa, o których mowa w art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.³⁾),
 - c) przestępstwa, o których mowa w art. 258 § 1–3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, mające na celu popełnienie przestępstw skarbowych, o których mowa w lit. a, lub przestępstw, o których mowa w lit. b.

Art. 119zh. Przepisów niniejszego działu nie stosuje się do rachunków:

- 1) podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez Narodowy Bank Polski;
- 2) banków spółdzielczych prowadzonych przez bank zrzeczający w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2016 r. poz. 1826 oraz z 2017 r. poz. 1089);
- 3) banków prowadzonych przez inne banki;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2024 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 88, 379, 528, 648, 768 i 1089.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966 i 1214.

- 4) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych prowadzonych przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową;
- 5) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej prowadzonych przez banki;
- 6) Skarbu Państwa;
- 7) Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 8) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 9) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Art. 119zi. § 1. Czynności związane z realizacją obowiązków izby rozliczeniowej, o których mowa w niniejszym dziale, mogą być wykonywane wyłącznie przez jej upoważnionych pracowników.

§ 2. Izba rozliczeniowa może zlecić wykonywanie czynności związanych z technicznym utrzymaniem, naprawą lub zmianą funkcjonalności STIR przedsiębiorcy zapewniającemu bezpieczne i prawidłowe ich wykonywanie. Zlecenie wykonywania tych czynności następuje na podstawie umowy w formie pisemnej zawierającej listę pracowników przedsiębiorcy wyznaczonych do wykonywania czynności związanych z dostępem do STIR, w tym algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3, zawartej po zasięgnięciu opinii Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

§ 3. W celu zachowania tajemnicy prawnie chronionej wykonywanie przez przedsiębiorcę lub jego pracowników czynności, o których mowa w § 2, związanych z dostępem do STIR, w tym algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3, odbywa się pod nadzorem izby rozliczeniowej, w posiadanych przez nią lokalach na obszarze województwa, w którym jest położona jej siedziba, i nie może powodować przetwarzania danych poza STIR.

§ 4. Zlecenie wykonywania czynności, o których mowa w § 2, nie może obejmować:

- 1) prowadzenia STIR i przetwarzania danych w STIR;
- 2) ustalania algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3;
- 3) ustalania wskaźnika ryzyka.

§ 5. Izba rozliczeniowa zawiadamia Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o zamiarze zawarcia lub zmiany umowy, o której mowa w § 2, zawarciu takiej umowy i jej zmianach. Izba rozliczeniowa przedstawia Szefowi Krajowej Administracji

Skarbowej odpowiednio projekt umowy lub jej zmian oraz zawartą umowę lub dokonane zmiany.

§ 6. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może żądać od izby rozliczeniowej:

- 1) przedstawienia informacji i dokumentów dotyczących umowy, o której mowa w § 2, jej projektu lub projektu jej zmian lub informacji i dokumentów dotyczących przedsiębiorcy, który jest lub ma być jej stroną;
- 2) złożenia wyjaśnień dotyczących realizacji umowy, o której mowa w § 2;
- 3) dostarczenia opisu rozwiązań technicznych i organizacyjnych, zapewniających bezpieczne i prawidłowe wykonywanie zleconych czynności, w szczególności ochronę tajemnicy prawnie chronionej oraz algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3, i wskaźników ryzyka.

§ 7. Szef Krajowej Administracji Skarbowej pisemnie nakazuje izbie rozliczeniowej niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do zmiany lub rozwiązania umowy, o której mowa w § 2, jeżeli wykonanie umowy zagraża bezpiecznemu lub prawidłowemu wykonywaniu przez izbę rozliczeniową obowiązków, o których mowa w niniejszym dziale, w szczególności nie zapewnia właściwej ochrony tajemnicy prawnie chronionej, algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3, lub wskaźników ryzyka.

§ 8. Pracownicy izby rozliczeniowej oraz przedsiębiorca, o którym mowa w § 2, i jego pracownicy są obowiązani do zachowania w tajemnicy:

- 1) algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3;
- 2) informacji o wskaźniku ryzyka;
- 3) informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp, art. 119zq i art. 119zs § 1;
- 4) informacji objętych żądaniem Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, o których mowa w art. 119zo § 8, art. 119zv § 2, art. 119zw § 2 i art. 119zz § 2.

Art. 119zj. § 1. W celu umożliwienia obecności przedstawiciela Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przy dokonywaniu czynności, o których mowa w art. 119zi § 3, izba rozliczeniowa zawiadamia, z odpowiednim wyprzedzeniem, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o terminie wykonywania tych czynności.

§ 2. W nagłych wypadkach, w szczególności w przypadku wystąpienia awarii lub problemów technicznych, izba rozliczeniowa zawiadamia Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o planowanym terminie wykonania czynności niezwłocznie po zawiadomieniu o zaistniałym zdarzeniu przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 119zi § 2.

§ 3. Niestawienie się przedstawiciela Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nie wstrzymuje wykonywania czynności, jeżeli Szef Krajowej Administracji Skarbowej został zawiadomiony zgodnie z § 1 lub 2.

§ 4. Izba rozliczeniowa prowadzi i przechowuje w swojej siedzibie rejestr czynności, o których mowa w art. 119zi § 3. Czynność jest wpisywana do rejestru niezwłocznie po jej zakończeniu, ze wskazaniem daty i godziny jej dokonania, osób obecnych przy jej dokonaniu oraz jej opisu. Rejestr jest udostępniany Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej na jego żądanie.

Art. 119zk. § 1. Przekazywanie danych, informacji i żądań, o których mowa w niniejszym dziale, z systemu teleinformatycznego banku i spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej do STIR, ze STIR do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych oraz z Centralnego Rejestru Danych Podatkowych do systemu teleinformatycznego banku i spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, następuje automatycznie i niezwłocznie za pośrednictwem STIR.

§ 2. Przekazywanie danych, informacji i żądań, o którym mowa w niniejszym dziale, pomiędzy zrzeszonymi bankami spółdzielczymi i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi a STIR może następować za pośrednictwem systemów teleinformatycznych odpowiednio banku zrzeszającego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających albo Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej.

§ 3. W przypadku gdy bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa korzysta z systemu płatności izby rozliczeniowej za pośrednictwem innego banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, przekazywanie danych, informacji i żądań, o których mowa w niniejszym dziale, pomiędzy tym bankiem lub spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową a STIR może następować za pośrednictwem odpowiednio tego innego banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej. Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa jest obowiązana pośredniczyć w przekazywaniu tych danych, informacji i żądań również po zaprzestaniu pośredniczenia w korzystaniu z systemu płatności izby rozliczeniowej, do czasu gdy przekazywanie tych danych, informacji i żądań nie będzie realizowane za pośrednictwem innego banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

§ 4. W uzasadnionych przypadkach Szef Krajowej Administracji Skarbowej może przekazać dane, informacje lub żądania, o których mowa w niniejszym dziale, bezpośrednio bankom lub spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, wskazując sposób oraz termin ich przesłania.

Art. 119zl. Do biegu terminów, o których mowa w niniejszym dziale, nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy, z wyjątkiem art. 119zn § 2, art. 119zo § 1, art. 119zq oraz art. 119zzb § 1 i § 3 pkt 2.

Art. 119zm. § 1. Zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia wyłudzenia skarbowego dokonywane przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej zawiera w szczególności:

- 1) imię i nazwisko, numer PESEL lub numer identyfikacji podatkowej oraz adres zamieszkania osoby podejrzewanej o popełnienie wyłudzenia skarbowego,
- 2) dane identyfikacyjne podmiotu kwalifikowanego, jeżeli posiadane informacje wskazują na ich wykorzystywanie do działalności w zakresie wyłudzeń skarbowych, w szczególności firmę, nazwę albo imię i nazwisko osoby fizycznej, o której mowa w art. 119zg pkt 4 lit. b, numer identyfikacyjny REGON, numer identyfikacji podatkowej oraz adres siedziby,
- 3) numer rachunku podmiotu kwalifikowanego objętego zawiadomieniem, ze wskazaniem waluty, w której rachunek podmiotu kwalifikowanego jest prowadzony, oraz formy i miejsca jego założenia,
- 4) imię i nazwisko, numer PESEL lub numer identyfikacji podatkowej oraz adres zamieszkania pełnomocnika do rachunku podmiotu kwalifikowanego objętego zawiadomieniem, jeżeli został ustanowiony,
- 5) strony i kwoty transakcji dokonanych lub zleconych z wykorzystaniem rachunku podmiotu kwalifikowanego objętego zawiadomieniem oraz saldach i obrotach na tym rachunku podmiotu kwalifikowanego,
- 6) informacje o blokadach rachunku podmiotu kwalifikowanego i zajęciach rachunku podmiotu kwalifikowanego objętego zawiadomieniem,
- 7) informacje podatkowe dotyczące podmiotów kwalifikowanych objętych zawiadomieniem, w szczególności dane o ich rejestracji jako podatników VAT, złożonych deklaracjach podatkowych i uzyskanych zwrotach podatku – jeżeli znajdują się w posiadaniu Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

§ 2. Prokurator, Policja albo inny właściwy organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego, który otrzymał zawiadomienie, o którym mowa w § 1, może żądać uzupełnienia informacji, także w toku czynności podejmowanych na podstawie art. 307 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.⁴⁾).

Rozdział 2

Analiza ryzyka

Art. 119zn. § 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej dokonuje analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, uwzględniając posiadane przez niego dane, w tym wskaźnik ryzyka oraz informacje i zestawienia, o których mowa w art. 119zq oraz art. 119zs.

§ 2. Wskaźnik ryzyka ustala izba rozliczeniowa automatycznie w STIR, nie rzadziej niż raz dziennie.

§ 3. Wskaźnik ryzyka jest ustalany w odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego na podstawie opracowanych przez izbę rozliczeniową algorytmów, uwzględniających najlepsze praktyki sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu ich działalności do przestępstw oraz przestępstw skarbowych, a także:

- 1) kryteria ekonomiczne – polegające na ocenie dokonywanej przez podmiot kwalifikowany transakcji za pomocą rachunku podmiotu kwalifikowanego w otoczeniu gospodarczym, w szczególności pod względem celu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, lub dokonywaniu transakcji nieuzasadnionych charakterem prowadzonej działalności;
- 2) kryteria geograficzne – polegające na dokonywaniu transakcji z podmiotami z państw, w których występuje wysokie zagrożenie wyłudzeń skarbowych;
- 3) kryteria przedmiotowe – polegające na prowadzeniu przez podmiot kwalifikowany działalności gospodarczej wysokiego ryzyka z punktu widzenia podatności na wyłudzenia skarbowe;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2138 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 966, 1139 i 1452.

- 4) kryteria behawioralne – polegające na nietypowym, w danej sytuacji, zachowaniu podmiotu kwalifikowanego;
- 5) kryteria powiązań – polegające na istnieniu powiązań podmiotu kwalifikowanego z podmiotami, co do których występuje ryzyko, że uczestniczą lub organizują działania mające związek z wyłudzeniami skarbowymi.

Art. 119zo. § 1. Izba rozliczeniowa przekazuje informacje o wskaźniku ryzyka niezwłocznie po jego ustaleniu, nie rzadziej niż raz dziennie, wyłącznie:

- 1) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej,
- 2) bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym – w zakresie rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez te banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz w przypadku, o którym mowa w § 3

– chyba że wskaźnik ryzyka i istotność wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu nie uległy zmianie.

§ 2. Informacja o wskaźniku ryzyka zawiera:

- 1) dane identyfikacyjne podmiotu kwalifikowanego – firmę, nazwę albo imię i nazwisko osoby fizycznej, o której mowa w art. 119zg pkt 4 lit. b, a także jego numer identyfikacji podatkowej lub numer identyfikacyjny REGON, jeżeli są dostępne;
- 2) numery rachunków podmiotu kwalifikowanego;
- 3) wskaźnik ryzyka i wskazanie istotności wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu.

§ 3. W przypadku otwierania rachunków podmiotów kwalifikowanych bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa występuje do izby rozliczeniowej o przekazanie informacji o wskaźniku ryzyka i istotności wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu w zakresie rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez inne banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

§ 4. Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą wykorzystywać informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie w celu wykonywania uprawnień lub obowiązków, o których mowa w:

- 1) art. 106 i art. 106a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz art. 15 i art. 16 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach

oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910, z późn. zm.⁵⁾), w tym dokonywania oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, o której mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1049);

- 2) art. 106d ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z tym że banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą udostępniać wzajemnie informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie innym bankom lub spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym.

§ 5. Informacje o wskaźniku ryzyka są udostępniane innym podmiotom niż wymienione w § 1 wyłącznie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej na zasadach i w trybie określonych w dziale VII.

§ 6. Informacje o wskaźniku ryzyka nie podlegają udostępnieniu podmiotom kwalifikowanym.

§ 7. Dostęp do informacji o istotności wpływu poszczególnych kryteriów na wskaźnik ryzyka, przekazywanych bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, mają wyłącznie osoby wyznaczone do realizacji celów, o których mowa w § 4.

§ 8. Izba rozliczeniowa udostępnia algorytmy, na podstawie których jest ustalany wskaźnik ryzyka, wyłącznie Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, na jego żądanie.

§ 9. Za ustalanie wskaźnika ryzyka bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa ponoszą roczną opłatę na rzecz izby rozliczeniowej ustalaną ryczałtowo w odniesieniu do liczby rachunków podmiotu kwalifikowanego prowadzonych przez ten bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. W przypadku gdy wskaźnik ryzyka ustalany jest za okres krótszy niż rok kalendarzowy, opłata ustalana jest w wysokości proporcjonalnej do liczby miesięcy, w których wskaźnik ryzyka jest ustalany.

§ 10. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i terminy wnoszenia opłaty, o której mowa w § 9, uwzględniając koszty ustalania i przekazywania wskaźnika ryzyka, koszty wdrożenia i utrzymania STIR oraz okres, za który wskaźnik ryzyka jest ustalany.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 60, 85, 245, 768 i 1089.

Art. 119zp. § 1. Banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe przekazują izbie rozliczeniowej:

- 1) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych:
 - a) otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – niezwłocznie, nie później jednak niż do godziny 12⁰⁰ dnia następującego po dniu otwarcia rachunku podmiotu kwalifikowanego,
 - b) prowadzonych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe – niezwłocznie, nie później jednak niż do godziny 12⁰⁰ dnia następującego po dniu uzyskania, zmiany lub uzupełnienia tych informacji;
- 2) dzienne zestawienia transakcji dotyczących rachunków podmiotu kwalifikowanego, o których mowa w pkt 1, niezwłocznie, nie później jednak niż do godziny 15⁰⁰ dnia następującego po dniu dokonania transakcji.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w art. 119zk § 2 i 3, banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe przekazują:

- 1) informacje, o których mowa:
 - a) w § 1 pkt 1 lit. a – niezwłocznie, nie później jednak niż do godziny 18⁰⁰ dnia następującego po dniu otwarcia rachunku podmiotu kwalifikowanego,
 - b) w § 1 pkt 1 lit. b – niezwłocznie, nie później jednak niż do godziny 18⁰⁰ dnia następującego po dniu uzyskania, zmiany lub uzupełnienia tych informacji;
- 2) zestawienia, o których mowa w § 1 pkt 2, niezwłocznie, nie później jednak niż do końca dnia następującego po dniu dokonania transakcji.

Art. 119zq. Izba rozliczeniowa, na podstawie informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1, przekazuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, nie rzadziej niż raz dziennie:

- 1) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych prowadzonych i otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe;
- 2) informacje o łącznej kwocie obciążeń oraz łącznej kwocie uznań rachunków podmiotów kwalifikowanych dotyczących transakcji z osobami fizycznymi niebędącymi podmiotami kwalifikowanymi;
- 3) dzienne zestawienia transakcji dotyczących rachunków podmiotów kwalifikowanych, o których mowa w pkt 1, w zakresie transakcji innych niż wskazane w pkt 2.

Art. 119zr. § 1. Informacje, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 1 i art. 119zq pkt 1, obejmują:

- 1) identyfikator banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
- 2) datę i godzinę wysłania danych;
- 3) kod waluty rachunku podmiotu kwalifikowanego, numer rachunku podmiotu kwalifikowanego w formacie Numeru Rachunku Bankowego oraz datę otwarcia i zamknięcia rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 4) dane identyfikacyjne podmiotu kwalifikowanego, jeżeli są dostępne, zawierające:
 - a) firmę, nazwę albo imię i nazwisko osoby fizycznej, o której mowa w art. 119zg pkt 4 lit. b,
 - b) rodzaj prowadzonej działalności, numer w Krajowym Rejestrze Sądowym i datę rejestracji lub rozpoczęcia działalności oraz kraj rejestracji podmiotu kwalifikowanego lub rezydencji podatkowej,
 - c) numer PESEL, numer identyfikacyjny REGON oraz numer identyfikacji podatkowej, a w przypadku podmiotu kwalifikowanego mającego miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd w państwie lub na terytorium spoza Unii Europejskiej – EURONIP lub inny numer identyfikacji podatkowej,
 - d) dane adresowe prowadzonej działalności, siedziby oraz adres korespondencyjny podmiotu kwalifikowanego zawierający kod kraju, kod pocztowy, miejscowość, ulicę, numer domu i lokalu,
 - e) numer telefonu i adres skrzynki elektronicznej podmiotu kwalifikowanego;
- 5) dane identyfikacyjne pełnomocników do rachunków podmiotu kwalifikowanego i reprezentantów podmiotu kwalifikowanego, a także jego beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu art. 2 pkt 1a ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, jeżeli są dostępne, zawierające:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL oraz rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości,
 - c) datę i kraj urodzenia oraz obywatelstwo,
 - d) dane adresowe zawierające kod kraju, kod pocztowy, miejscowość, ulicę, numer domu i lokalu,
 - e) datę ich ustanowienia.

§ 2. Zestawienia, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 2 i art. 119zq pkt 3, obejmują:

- 1) dane identyfikacyjne nadawcy i odbiorcy transakcji, jeżeli są dostępne, zawierające:
 - a) imię i nazwisko lub nazwę,
 - b) dane adresowe zawierające kod kraju, kod pocztowy, miejscowość, ulicę, numer domu i lokalu;
- 2) numer rachunku nadawcy i rachunku odbiorcy;
- 3) datę obciążenia lub uznania rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 4) kwotę i walutę transakcji;
- 5) tytuł i opis transakcji;
- 6) saldo początkowe i końcowe zestawienia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego.

§ 3. Dane, o których mowa w art. 119zp § 1 oraz art. 119zq, są przekazywane w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej dostępnej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 119zs. § 1. W celu weryfikacji lub uzupełnienia posiadanych przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej informacji w zakresie możliwego wykorzystywania rachunku podmiotu kwalifikowanego do celu mającego związek z wyłudzeniem skarbowym, w szczególności wyników analizy ryzyka, o której mowa w art. 119zn § 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może żądać przekazania przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową informacji i zestawień innych niż przekazane na podstawie art. 119zq, w zakresie, o którym mowa w art. 119zr § 1 i 2.

§ 2. Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa przekazuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej posiadane dane objęte żądaniem, o którym mowa w § 1, niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania żądania, a w przypadku gdy dane te znajdują się w formie uniemożliwiającej ich automatyczne przetwarzanie – nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania żądania.

Art. 119zt. Informacje i zestawienia, o których mowa w art. 119zp § 1 i art. 119zq, są udzielane przez izbę rozliczeniową podmiotom innym niż Szef Krajowej Administracji Skarbowej wyłącznie na żądanie:

- 1) sądu lub prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem o wyłudzenia skarbowe przeciwko podmiotowi kwalifikowanemu będącemu posiadaczem rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego określonego w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r. poz. 524);
- 3) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Biura Ochrony Rządu i ich posiadających pisemne upoważnienie funkcjonariuszy lub żołnierzy – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych;
- 4) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;
- 5) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, na zasadach i w trybie określonych w art. 23 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1310, z późn. zm.⁶⁾);
- 6) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, na zasadach i w trybie określonych w art. 34a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1897, 1948 i 1955 oraz z 2017 r. poz. 60, 768 i 1321).

Art. 119zu. § 1. W celu ustalenia wskaźnika ryzyka izba rozliczeniowa przetwarza dane:

- 1) przekazane na podstawie art. 119zp;
- 2) udostępnione z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, o których mowa w art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1955 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60, 244, 768 i 1321.

o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869).

§ 2. Do przetwarzania danych, o których mowa w art. 119zp § 1 oraz art. 119zq, stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, z tym że dane te mogą być przetwarzane w STIR bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.

§ 3. Dane przetwarzane na podstawie przepisów działu IIIB są przechowywane przez izbę rozliczeniową, banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przez 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym otrzymały dane.

§ 4. Jeżeli w okresie, o którym mowa w § 3, nie upłynął termin przedawnienia zobowiązania podatkowego, zwrotu podatku lub wyłudzenia skarbowego, w związku z którym przechowywane dane mogłyby stanowić dowód w postępowaniu, dane te mogą być przechowywane przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nie dłużej niż do upływu terminu przedawnienia.

§ 5. Izba rozliczeniowa, która dotychczas wykonywała obowiązki określone w niniejszym dziale, jest obowiązana do przekazania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej danych i informacji przechowanych na podstawie ustawy w terminie miesiąca od ostatniego dnia realizacji tych obowiązków.

§ 6. Szef Krajowej Administracji Skarbowej jest obowiązany do przekazania danych i informacji, o których mowa w § 5, izbie rozliczeniowej, która przejęła realizację obowiązków wynikających z niniejszego działu, w zakresie koniecznym do ustalenia wskaźnika ryzyka, w terminie miesiąca od dnia ich otrzymania.

§ 7. Do okresu przechowywania danych, o którym mowa w § 3, przez izbę rozliczeniową, o której mowa w § 6, wlicza się okres przechowywania danych przez izbę rozliczeniową, o której mowa w § 5.

Rozdział 3

Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego

Art. 119zv. § 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może wydać postanowienie o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 72 godziny, jeżeli posiadane informacje, w szczególności wyniki analizy ryzyka, o której mowa w art. 119zn § 1, wskazują, że podmiot kwalifikowany może

wykorzystywać działalność banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi lub do czynności zmierzających do wyłudzenia skarbowego, a blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego jest konieczna, aby temu przeciwdziałać. Postanowienie zawiera:

- 1) oznaczenie numeru rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) okres blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 3) podstawę prawną blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 4) pouczenie o treści art. 119zx, art. 119zy § 1, art. 119zz § 1, art. 119zza § 1 i art. 119zzb.

§ 2. W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w § 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej przekazuje:

- 1) bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądanie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego zawierające dane, o których mowa w § 1 pkt 1–3;
- 2) właściwemu dla podmiotu kwalifikowanego naczelnikowi urzędu skarbowego, naczelnikowi urzędu celno-skarbowego oraz prokuratorowi zawiadomienie o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego zawierające dane określone w postanowieniu.

§ 3. Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa niezwłocznie po pobraniu żądania, o którym mowa w § 2 pkt 1:

- 1) odnotowuje datę i godzinę jego pobrania;
- 2) dokonuje blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 3) informuje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o:
 - a) dacie i godzinie pobrania żądania, o którym mowa w § 1, i dokonania blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego oraz saldzie tego rachunku podmiotu kwalifikowanego w momencie dokonania blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego,
 - b) nieprowadzeniu rachunku podmiotu kwalifikowanego wskazanego w żądaniu, o którym mowa w § 2 pkt 1.

§ 4. Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego jest skuteczna również w odniesieniu do rachunku podmiotu kwalifikowanego, którego podmiot kwalifikowany jest współposiadaczem.

§ 5. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, po otrzymaniu informacji, o której mowa w § 3 pkt 3 lit. a, niezwłocznie doręcza podmiotowi kwalifikowanemu postanowienie, o którym mowa w § 1. Zdania pierwszego nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w § 3 pkt 3 lit. b.

§ 6. W okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, o której mowa w § 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w drodze postanowienia:

- 1) może ograniczyć zakres blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego do wskazanego zakresu lub
- 2) uchylić blokadę, jeżeli stwierdzi, że ustała przesłanka blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.

§ 7. W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w § 6, przepisy § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przeprowadza, nie rzadziej niż raz na kwartał, kontrolę przestrzegania przepisów § 1, 5 i 6 przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub organ upoważniony zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 119zze.

Art. 119zw. § 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może przedłużyć, w drodze postanowienia, termin blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że podmiot kwalifikowany nie wykona istniejącego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego lub zobowiązania z tytułu odpowiedzialności podatkowej osób trzecich, przekraczających równowartość 10 000 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roboczym roku kalendarzowego poprzedzającego wydanie postanowienia. Postanowienie zawiera:

- 1) oznaczenie numeru rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) zakres blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 3) oznaczenie terminu przedłużenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 4) uzasadnienie przedłużenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 5) pouczenie o treści art. 119zx, art. 119zy § 1, art. 119zz § 1, art. 119zza § 1 i art. 119zzb.

§ 2. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w § 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej przekazuje:

- 1) bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądanie przedłużenia terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego zawierające dane, o których mowa w § 1 pkt 1–3;
- 2) właściwemu dla podmiotu kwalifikowanego naczelnikowi urzędu skarbowego, naczelnikowi urzędu celno-skarbowego oraz prokuratorowi zawiadomienie o przedłużeniu terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego zawierające dane określone w postanowieniu.

§ 3. Żądanie przedłużenia terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego jest skuteczne, jeżeli zostanie przekazane do banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej w okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, o której mowa w art. 119zv § 1 pkt 2.

§ 4. W okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, o której mowa w § 1 pkt 3, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w drodze postanowienia:

- 1) może zmienić zakres blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) uchyla blokadę rachunku podmiotu kwalifikowanego, jeżeli stwierdzi, że ustała przesłanka blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego.

§ 5. W przypadku wydania postanowienia, o którym mowa w § 4, przepisy § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 119zx. W okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego wierzytelności z tego rachunku podmiotu kwalifikowanego nie mogą być przedmiotem zabezpieczenia rzeczowego.

Art. 119zy. § 1. Na wniosek podmiotu kwalifikowanego Szef Krajowej Administracji Skarbowej może, w drodze postanowienia, wyrazić zgodę na wypłatę z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego środków na:

- 1) bieżące wynagrodzenie za pracę wypłacane na podstawie umowy o pracę zawartej co najmniej 3 miesiące przed dniem dokonania blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego wraz z podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składkami na ubezpieczenie społeczne należnymi od wypłacanego wynagrodzenia – po przedłożeniu odpisu listy płac oraz dokumentu organu podatkowego lub Zakładu Ubezpieczeń Społecznych potwierdzającego zawarcie umowy o pracę;

- 2) zasądzone alimenty lub rentę o charakterze alimentacyjnym zasądzoną tytułem odszkodowania – po przedłożeniu tytułu stwierdzającego obowiązek podmiotu kwalifikowanego do płacenia alimentów lub renty.

§ 2. W postanowieniu, o którym mowa w § 1, określa się wysokość środków podlegających wypłacie, w tym na rzecz pracownika oraz osoby uprawnionej do alimentów lub renty o charakterze alimentacyjnym zasądzonej tytułem odszkodowania, odpowiadającą wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847).

§ 3. Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, po uzyskaniu informacji od Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o wyrażeniu zgody, o której mowa w § 1, dokonuje wypłaty wynagrodzenia, alimentów lub renty osobie uprawnionej do tych świadczeń.

Art. 119zz. § 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może, w drodze postanowienia, wyrazić zgodę na:

- 1) zapłatę zobowiązania podatkowego lub należności celnej przed terminem płatności z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego – na wniosek podmiotu kwalifikowanego zawierający wskazanie zobowiązania podatkowego lub należności celnej, jej wysokości oraz naczelnika urzędu skarbowego właściwego do jej poboru;
- 2) zwolnienie środków z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego – na wniosek podmiotu kwalifikowanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

§ 2. Po wydaniu ostatecznego postanowienia, o którym mowa w § 1, Szef Krajowej Administracji Skarbowej przekazuje bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądanie odpowiednio przekazania środków właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego lub zwolnienia środków z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego, wskazując zakres zwolnienia.

Art. 119zza. § 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może, w drodze postanowienia, zwolnić środki z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego na zapłatę zaległości podatkowej lub celnej oraz odsetek za zwłokę, w przypadku:

- 1) złożenia deklaracji, korekty deklaracji lub zgłoszenia celnego;

- 2) wydania ostatecznej decyzji ustalającej lub określającej wysokość zobowiązania podatkowego lub należności celnej, potwierdzającej istnienie zaległości podatkowej lub celnej;
- 3) nadania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji ustalającej lub określającej wysokość zobowiązania podatkowego lub należności celnej, potwierdzającej istnienie zaległości podatkowej lub celnej.

§ 2. Przepis art. 119zz § 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 119zzb. § 1. Na postanowienia, o których mowa w art. 119zv § 1 i 6, art. 119zw § 1 i 4, art. 119zy § 1, art. 119zz § 1 i art. 119zza § 1, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Wniesienie wniosku nie wstrzymuje wykonania postanowienia. Wniosek jest rozpatrywany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni. Przepis art. 52 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369 i 1370) stosuje się odpowiednio.

§ 2. W zakresie nieuregulowanym do postępowań, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się odpowiednio przepisy działu IV.

§ 3. Do skarg na postanowienia, o których mowa w art. 119zv § 1, art. 119zw § 1 i art. 119zza § 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, z tym że:

- 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 5 dni od dnia otrzymania skargi;
- 2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Art. 119zzc. § 1. Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego upada z dniem:

- 1) upływu okresu określonego w żądaniu, o którym mowa w art. 119zv § 2 pkt 1, jeżeli nie przedłużono terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego;
- 2) otrzymania przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową żądania, o którym mowa w art. 119zv § 2 pkt 1, przekazanego po wydaniu postanowienia, o którym mowa w art. 119zv § 6 pkt 2;
- 3) upływu terminu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 119zw § 1;
- 4) dokonania zajęcia na podstawie zarządzenia zabezpieczenia w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji na zabezpieczenie zobowiązania podatkowego lub należności celnej wraz z odsetkami za zwłokę lub postanowienia

o zabezpieczeniu majątkowym wydanego w trybie przepisów Kodeksu postępowania karnego – w części odpowiadającej wysokości określonej odpowiednio w zarządzeniu zabezpieczenia lub postanowieniu o zabezpieczeniu majątkowym.

§ 2. Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa niezwłocznie uchyla blokadę rachunku podmiotu kwalifikowanego:

- 1) w przypadkach, o których mowa w § 1 pkt 1–3;
- 2) w części wolnej od zajęcia – w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 4.

Art. 119zdz. Dokonanie przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego lub zmiany jej zakresu zgodnie z żądaniami Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, o których mowa w niniejszym rozdziale, nie powoduje odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej, karnej ani innej określonej odrębnymi przepisami.

Art. 119zze. Minister do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, upoważnić inny organ Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania niektórych zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej określonych w niniejszym rozdziale, mając na względzie zapewnienie sprawnego i skutecznego wykonywania tych zadań.

Rozdział 4

Kontrola

Art. 119zff. § 1. Kontrolę wypełniania obowiązków, o których mowa w niniejszym dziale, przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, izbę rozliczeniową, banki zrzeszające oraz Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową sprawuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

§ 2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej przeprowadza, nie rzadziej niż raz na rok, kontrolę wypełniania przez izbę rozliczeniową obowiązków, o których mowa w niniejszym dziale.

§ 3. Kontrolę, o której mowa w § 1, przeprowadzają upoważnieni przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej pracownicy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub organów podległych Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej.

§ 4. Kontrolę, o której mowa w § 1, przeprowadzają osoby posiadające certyfikat, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

§ 5. Do kontroli, o której mowa w § 1, stosuje się odpowiednio art. 62 ust. 1–3, 8 i 10, art. 64 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 8, 10, 11 i 17 i ust. 3 i 4, art. 72 ust. 1 pkt 1–3, 8–11 i ust. 3, art. 84 ust. 1, 2 i 4, art. 93 oraz art. 97 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.⁷⁾).

Art. 119zzg. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadza, nie rzadziej niż raz na dwa lata, kontrolę izby rozliczeniowej w zakresie ochrony danych osobowych przy wypełnianiu obowiązków, o których mowa w niniejszym dziale.

Rozdział 5

Kary pieniężne

Art. 119zzh. § 1. Bank, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, bank zrzeszający lub Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, które nie dopełniają obowiązku przekazywania danych, o których mowa w niniejszym dziale, przekazują dane niezgodne z posiadanymi lub zatajają prawdziwe dane, podlegają karze pieniężnej.

§ 2. Tej samej karze podlega bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, która nie dopełnia obowiązku blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, przedłużenia, zmiany zakresu lub uchylecia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego

Art. 119zzi. Izba rozliczeniowa, która nie dopełnia obowiązku:

- 1) prowadzenia STIR,
 - 2) ustalenia wskaźnika ryzyka,
 - 3) przekazania informacji o wskaźniku ryzyka,
 - 4) pośredniczenia w przekazaniu danych, informacji i żądań pomiędzy Szefem Krajowej Administracji Skarbowej a bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi
- podlega karze pieniężnej.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086 i 1321.

Art. 119zzj. § 1. Karę pieniężną nakłada Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w drodze decyzji, w wysokości nie większej niż 1 000 000 zł.

§ 2. Od decyzji przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw finansów publicznych w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.”;

- 3) w art. 293 w § 2 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) informacjach o wynikach analizy ryzyka, o której mowa w art. 119zn § 1, oraz innych informacjach i dokumentach, o których mowa w dziale IIIB.”;
- 4) w art. 297 w § 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:
„8) Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu w zakresie niezbędnym do:
 - a) przeprowadzenia czynności kontrolnych określonych w rozdziale 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,
 - b) realizacji czynności operacyjno-rozpoznawczych i analityczno-informacyjnych, jeżeli mają związek z wyłudzeniem skarbowym w rozumieniu art. 119zg pkt 9 lub przestępstwem, o którym mowa w art. 231 lub art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny
– na zasadach i w trybie określonych w art. 22a ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.”;
- 5) po art. 297b dodaje się art. 297c w brzmieniu:
„Art. 297c. Dane, informacje i dokumenty, o których mowa w dziale IIIB, w tym zawierające dane stanowiące tajemnicę bankową lub tajemnicę zawodową, Szef Krajowej Administracji Skarbowej udostępnia wyłącznie:
 - 1) organom Krajowej Administracji Skarbowej – w celu realizacji ich ustawowych zadań;
 - 2) Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej – zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 - 3) innym organom wymienionym w art. 297 – na zasadach określonych w tych przepisach.”;
- 6) po art. 299d dodaje się art. 299e w brzmieniu:
„Art. 299e. Dane z akt podatkowych Szef Krajowej Administracji Podatkowej może udostępniać za pośrednictwem systemu teleinformatycznego organom, o których mowa w art. 297 § 1 i art. 298, jeżeli dane te znajdują się w Centralnym Rejestrze Danych Podatkowych.”;

7) w dziale VIII dodaje się art. 305p–305r w brzmieniu:

„Art. 305p. § 1. Kto, wbrew przepisom art. 119zk, art. 119zp i art. 119zq, działając w imieniu lub w interesie banku w rozumieniu art. 119zg pkt 1, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, banku zrzeszającego, Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej lub izby rozliczeniowej w rozumieniu art. 119zg pkt 3, nie przekazuje, przekazuje niezgodne z posiadanymi lub zataja prawdziwe:

- 1) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5,
 - 2) informacje o łącznej kwocie obciążeń oraz łącznej kwocie uznań rachunków podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5, dotyczących transakcji z osobami fizycznymi niebędącymi podmiotami kwalifikowanymi w rozumieniu art. 119zg pkt 4,
 - 3) dzienne zestawienia transakcji dotyczących rachunków podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5 w zakresie transakcji innych niż wskazane w pkt 2,
- podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Art. 305q. § 1. Kto, działając w imieniu lub w interesie banku w rozumieniu art. 119zg pkt 1 lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, nie dopełnia obowiązku blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2, przedłużenia, zmiany zakresu lub uchylenia tej blokady, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Art. 305r. § 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, ujawnia lub wykorzystuje:

- 1) algorytmy, o których mowa w art. 119zn § 3,
 - 2) informacje o wskaźniku ryzyka,
 - 3) informacje i zestawienia, o których mowa w art. 119zp, art. 119zq i art. 119zs § 1,
 - 4) informacje objęte żądaniem Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, o których mowa w art. 119zo § 8, art. 119zv § 2, art. 119zw § 2 i art. 119zz § 2,
- podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 890:

a) po § 1¹ dodaje się § 1² i 1³ w brzmieniu:

„§ 1². Nie podlegają zajęciu wierzytelności z rachunku będącego przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428, 1537 i ...).

§ 1³. Przepisu § 1² nie stosuje się do należności z tytułu:

- 1) zasądzonych alimentów i renty o charakterze alimentacyjnym zasądzonych tytułem odszkodowania;
- 2) wynagrodzenia ze stosunku pracy wraz z podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składkami na ubezpieczenie społeczne, należnych od dokonywanych wypłat na bieżące wynagrodzenia.”,

b) po § 2¹ dodaje się § 2² w brzmieniu:

„§ 2². W okresie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa bank w rozumieniu art. 119zg pkt 1 tej ustawy wykonuje zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego, o którym mowa w § 1³, w łącznej wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847).”;

2) po art. 890¹ dodaje się art. 890² w brzmieniu:

„Art. 890². § 1. Zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego dokonane przed blokadą rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa nie podlega wykonaniu do czasu uchylecia tej blokady, z wyjątkiem zajęcia należności wymienionych w art. 890 § 1³. Przepisy art. 890 § 2–2² stosuje się odpowiednio.

§ 2. Bank w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa niezwłocznie informuje komornika, który dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, o wstrzymaniu wykonania tego zajęcia.”.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1823, 1860, 1948, 2138, 2199, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 67, 85, 187, 768, 933, 1133, 1136, 1452, 1475, 1596 i 1727.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 i 1475) w art. 81 dodaje się § 6–11 w brzmieniu:

„§ 6. Nie podlegają zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego będącego przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

§ 7. Zakaz zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, o którym mowa w § 6, nie dotyczy zajęcia na poczet dochodzonych należności podatkowych lub celnych.

§ 8. Zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego dokonane przed ustanowieniem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa nie podlega realizacji do czasu uchylecia tej blokady.

§ 9. Bank w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa niezwłocznie informuje organ egzekucyjny, który dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, o wstrzymaniu realizacji tego zajęcia.

§ 10. W okresie trwania blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa bank w rozumieniu art. 119zg pkt 1 tej ustawy realizuje zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego dokonane w celu egzekucji należności podatkowych lub celnych.

§ 11. W okresie wstrzymania realizacji zajęcia, o którym mowa w § 8, przepis § 4 stosuje się odpowiednio, z tym że kwota wypłacana z rachunku podmiotu kwalifikowanego nie może przekroczyć kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847).”.

Art. 4. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869) w art. 15:

- 1) w ust. 2 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) izbie rozliczeniowej w rozumieniu art. 119zg pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa – w zakresie i na zasadach określonych w ust. 5.”;
- 2) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. CRP KEP przekazuje automatycznie do STIR w rozumieniu art. 119zg pkt 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa dane z Krajowego Rejestru Sądowego, numer identyfikacji podatkowej, numer identyfikacyjny REGON oraz dane

z wykazów, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. W przypadku osób fizycznych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i wykonujących działalność gospodarczą CRP KEP przekazuje również firmę, adres głównego miejsca wykonywania działalności, adresy dodatkowych miejsc wykonywania działalności oraz przedmiot wykonywanej działalności określony według obowiązujących standardów klasyfikacyjnych. Przepisu ust. 2b w zakresie danych objętych treścią wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym nie stosuje się.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 54a dodaje się art. 54b w brzmieniu:

„Art. 54b. Środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428, 1537 i ...) są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego poza wyjątkami określonymi w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym.”;

2) art. 67 otrzymuje brzmienie:

„Art. 67. Skarb Państwa lub banki wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi mogą tworzyć izby rozliczeniowe w formie spółek handlowych w celu wymiany zleceń płatniczych oraz ustalania wzajemnych wierzytelności wynikających z tych zleceń. Udziałowcem lub akcjonariuszem izby rozliczeniowej może być Skarb Państwa. Dla zabezpieczenia przeprowadzania rozrachunku izba rozliczeniowa może tworzyć ze środków banków fundusz gwarancyjny; środki tego funduszu nie podlegają egzekucji z majątku banku.”;

3) w art. 104 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do informacji udzielonych organom Krajowej Administracji Skarbowej na zasadach określonych w art. 127a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1997 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 85, 724, 768, 791 i 1089.

poz. 1947, z późn. zm.¹⁰⁾) oraz do zawiadomienia, o którym mowa w art. 127a ust. 11 tej ustawy.”;

4) w art. 105 w ust. 1:

a) po pkt 1e dodaje się pkt 1f w brzmieniu:

„1f) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz izbie rozliczeniowej, o której mowa w art. 67, w zakresie niezbędnym do wykonywania odpowiednio zadań i obowiązków, o których mowa w dziale IIIB ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;”;

b) w pkt 2 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej:

- w związku z toczącym się postępowaniem karnym lub postępowaniem w sprawach o przestępstwa skarbowe przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy zawartej z bankiem,
- w związku z toczącym się postępowaniem karnym lub postępowaniem w sprawach o przestępstwa skarbowe popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, która jest posiadaczem rachunku,
- jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom lub przestępstwom skarbowym, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo ich równowartości – w zakresie, o którym mowa w art. 127a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej;”;

5) w art. 106a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że zgromadzone na rachunku bankowym środki, w całości lub w części pochodzą lub mają związek z przestępstwem skarbowym lub przestępstwem innym niż przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego, bank jest uprawniony do dokonania

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086 i 1321.

blokady środków na tym rachunku. Blokada może nastąpić wyłącznie do wysokości zgromadzonych na rachunku środków, co do których zachodzi takie podejrzenie.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1127 i 1089) w art. 54 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) organu Krajowej Administracji Skarbowej:

- a) w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe:
 - przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji zawartej z podmiotem obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej lub
 - popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy, czynności lub transakcji zawartej z podmiotem obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej,
- b) jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom lub przestępstwom skarbowym, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo ich równowartości – w zakresie, o którym mowa w art. 127a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.¹¹⁾);”.

Art. 7. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 791) w art. 63 w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) środki pieniężne znajdujące się na rachunku podmiotu kwalifikowanego będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428, 1537 i ...).”.

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086, 1321 i

Art. 8. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 96:

a) w ust. 4a w pkt 4 kropkę zastępuje się wyrazem „lub” i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) z posiadanych informacji wynika, że podatnik może prowadzić działania z zamiarem wykorzystania działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej.”,

b) w ust. 9 w pkt 4 kropkę zastępuje się wyrazem „lub” i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) posiadane informacje wskazują na prowadzenie przez podatnika działań z zamiarem wykorzystania działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej.”,

c) ust. 9h otrzymuje brzmienie:

„9h. Naczelnik urzędu skarbowego przywraca zarejestrowanie podatnika, o którym mowa w ust. 9 pkt 1–4 i ust. 9a pkt 2, jako podatnika VAT czynnego bez konieczności składania zgłoszenia rejestracyjnego, jeżeli podatnik udowodni, że prowadzi opodatkowaną działalność gospodarczą oraz, w przypadku niezłożenia deklaracji pomimo takiego obowiązku, niezwłocznie złoży brakujące deklaracje.”,

d) po ust. 9i dodaje się ust. 9j w brzmieniu:

„9j. Naczelnik urzędu skarbowego przywraca zarejestrowanie podatnika, o którym mowa w ust. 9 pkt 5, jako podatnika VAT czynnego bez konieczności składania zgłoszenia rejestracyjnego, jeżeli podatnik udowodni, że prowadzone przez niego działania nie są realizowane z zamiarem, o którym mowa w ust. 9 pkt 5, albo wyjdą na jaw inne okoliczności lub dowody, z których wynikał brak tego zamiaru.”;

2) po art. 96a dodaje się art. 96b w brzmieniu:

„Art. 96b. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej prowadzi w postaci elektronicznej wykazy podmiotów:

- 1) w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji zgodnie z art. 96 ust. 4a albo które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnicy VAT zgodnie z art. 96 ust. 9 albo 9a;
- 2) których rejestracja jako podatników VAT została przywrócona.

2. Wykazy są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych w sposób umożliwiający sprawdzenie, czy podmiot znajduje się w wykazie.

3. Wykazy zawierają następujące dane podmiotów, o których mowa w ust. 1:

- 1) firmę, nazwę lub imię i nazwisko;
- 2) numer, za pomocą którego podmiot został zidentyfikowany na potrzeby podatku, jeżeli taki numer został przyznany;
- 3) numer identyfikacyjny REGON, o ile został nadany;
- 4) numer PESEL, o ile podmiot posiada;
- 5) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile został nadany;
- 6) adres siedziby – w przypadku podmiotu niebędącego osobą fizyczną;
- 7) adres głównego miejsca prowadzenia działalności albo adres rejestracyjny, w przypadku braku adresu głównego miejsca prowadzenia działalności – w odniesieniu do osoby fizycznej;
- 8) imiona i nazwiska osób wchodzących w skład organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu oraz ich numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL;
- 9) imiona i nazwiska prokurentów oraz ich numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL;
- 10) imię i nazwisko lub firmę (nazwę) współnika oraz jego numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL;
- 11) daty rejestracji, odmowy rejestracji albo wykreślenia z rejestru oraz przywrócenia zarejestrowania jako podatnika VAT;
- 12) podstawę prawną rejestracji, odmowy rejestracji albo wykreślenia z rejestru oraz przywrócenia zarejestrowania jako podatnika VAT.

4. Wykazy w zakresie dotyczącym podmiotów, o których mowa w art. 96 ust. 9a pkt 1, nie zawierają danych, o których mowa w ust. 3 pkt 4.

5. Podanie do publicznej wiadomości wykazów nie narusza przepisów o tajemnicy skarbowej.

6. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykreśla podmiot z wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w przypadku przywrócenia przez naczelnika urzędu skarbowego rejestracji podmiotu jako podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 9h–9j. W tym przypadku wpis podmiotu zostaje umieszczony w wykazie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

7. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wykreśla podmiot z wykazu po upływie 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym podmiot został umieszczony w wykazie.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.¹²⁾) w art. 281 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) organu Krajowej Administracji Skarbowej:

- a) w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie o przestępstwo skarbowe lub o wykroczenie skarbowe, jeżeli są niezbędne w toczącym się postępowaniu, lub
- b) jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom lub przestępstwom skarbowym, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo ich równowartości – w zakresie, o którym mowa w art. 127a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.¹³⁾);”.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 724, 768, 791 i 1089.

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086 i 1321.

Art. 10. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768) w art. 149 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) organu Krajowej Administracji Skarbowej:
- a) w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie o:
 - przestępstwo skarbowe lub o wykroczenie skarbowe przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy lub innej czynności prawnej objętej tajemnicą zawodową – w zakresie informacji dotyczących tej osoby,
 - przestępstwo skarbowe popełnione przy wykonywaniu czynności związanych z działalnością osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy lub innej czynności prawnej objętej tajemnicą zawodową – w zakresie informacji dotyczących tej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej;
 - b) jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom lub przestępstwom skarbowym, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo ich równowartości – w zakresie, o którym mowa w art. 127a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.¹⁴⁾);”.

Art. 11. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9f w ust. 1:
 - a) po pkt 5b dodaje się pkt 5c w brzmieniu:

„5c) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz izbie rozliczeniowej, o której mowa w art. 67 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, w zakresie niezbędnym do wykonywania odpowiednio zadań i obowiązków, o których mowa w dziale IIIB ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428, 1537 i ...);”

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086 i 1321.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 60, 85, 245, 768 i 1089.

b) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) na żądanie organu Krajowej Administracji Skarbowej:

- a) w związku z prowadzoną sprawą o przestępstwo skarbowe lub o wykroczenie skarbowe przeciwko członkowi kasy, o ile informacje mają związek z tą sprawą, lub
- b) jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom lub przestępstwom skarbowym, ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo ich równowartości – w zakresie, o którym mowa w art. 127a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.¹⁶⁾);”;

2) w art. 16 dodaje się ust. 3–11 w brzmieniu:

„3. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że zgromadzone na rachunku środki, w całości lub w części pochodzą lub mają związek z przestępstwem skarbowym lub przestępstwem innym niż przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, kasa jest uprawniona do dokonania blokady środków na tym rachunku. Blokada może nastąpić wyłącznie do wysokości zgromadzonych na rachunku środków, co do których zachodzi takie podejrzenie.

4. W przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, lub wykorzystywania działalności kasy w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem lub przestępstwem skarbowym prokurator może, w drodze postanowienia, wstrzymać określoną transakcję lub dokonać blokady środków na rachunku na czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 miesiące, również pomimo braku zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1. W postanowieniu określa się zakres, sposób i termin wstrzymania transakcji lub blokady środków na rachunku.

5. Blokada środków na rachunku, dokonana w okolicznościach, o których mowa w ust. 3, nie może trwać dłużej niż 72 godziny.

¹⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086 i 1321.

6. Niezwłocznie po dokonaniu blokady, o której mowa w ust. 3, kasa zawiadamia prokuratora.

7. W terminie określonym w ust. 5, prokurator wydaje postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania, o którym niezwłocznie zawiadamia właściwą kasę. Terminu określonego w art. 307 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego nie stosuje się. W razie wszczęcia postępowania prokurator może, w drodze postanowienia, wstrzymać określoną transakcję lub dokonać blokady środków na rachunku na czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6. W postanowieniu określa się zakres, sposób i termin wstrzymania transakcji lub blokady środków na rachunku.

8. Na postanowienie prokuratora w przedmiocie stosowania blokady środków na rachunku przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

9. Wstrzymanie transakcji lub blokada środków na rachunku upada, jeżeli przed upływem 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 4, lub dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6, nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym lub postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych.

10. W sprawach dotyczących blokady środków na rachunku, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

11. Kasa nie ponosi odpowiedzialności za szkodę, która może wyniknąć z wykonania w dobrej wierze obowiązków określonych w ust. 3–6. W takim przypadku, jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 3–6, nie miały związku z przestępstwem lub ukrywaniem działań przestępczych, o których mowa w ust. 1, odpowiedzialność za szkodę wynikłą z dokonania blokady środków na rachunku ponosi Skarb Państwa.”;

3) w art. 28 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Środki pieniężne znajdujące się na rachunku podmiotu kwalifikowanego będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego poza wyjątkami określonymi w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 791 i 1089) w art. 54 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy środki zdeponowane na rachunku zostały zablokowane na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1049) lub ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428, 1537 i ...), wypłatę środków gwarantowanych zawiesza się na czas trwania blokady poza wyjątkami określonymi w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym.”

Art. 13. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.¹⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w ust. 1:

– po pkt 12 dodaje się pkt 12a w brzmieniu:

„12a) przeciwdziałanie wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 648, 768, 935, 1428, 1537 i ...), zwanej dalej „Ordynacją podatkową”, i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej oraz nadzór nad wykonywaniem przez izbę rozliczeniową w rozumieniu art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej obowiązków, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej;”

– pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw określonych w art. 258, art. 270, art. 270a, art. 271, art. 271a, art. 273, art. 277a, art. 286 § 1 oraz art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966 i 1214), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności

¹⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086 i 1321.

publicznoprawnej, zapobieganie tym przestępstwom oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS;”;

- b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Kontrolę celno-skarbową w zakresie, o którym mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, wykonywaną w oddziałach celnych urzędów celno-skarbowych, art. 54 ust. 2 pkt 1 i 6–8, art. 62 ust. 5 pkt 1 lit. a–c, e i f oraz art. 64 ust. 2, czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, oraz;”;
 - c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zadania określone w ust. 1 pkt 14–16a wykonują również funkcjonariusze Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Straży Granicznej oddelegowani na podstawie odrębnych przepisów do wykonywania zadań służbowych w jednostkach organizacyjnych KAS.”;
- 2) w art. 14 w ust. 1:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nadzorowanie, koordynowanie i wykonywanie czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133;”;
 - b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) przeciwdziałanie wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej;”;
- 3) w art. 25 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) nadzór nad działalnością naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych, z wyłączeniem zastrzeżonego dla Szefa Krajowej Administracji Skarbowej nadzoru nad czynnościami, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6,

- art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133;”;
- 4) w art. 33 w ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:
„12) wykonywanie czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 2 i 5 i art. 133;”;
- 5) w art. 35 w ust. 3 w pkt 1 po lit. c dodaje się lit. ca w brzmieniu:
„ca) wyników analizy ryzyka, o której mowa w art. 119zn § 1 Ordynacji podatkowej, a także danych oraz dokumentów z nimi związanych, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej;”;
- 6) w art. 45 w ust. 7 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„W zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy Ordynacji podatkowej.”;
- 7) w art. 113:
a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„W celu wykonywania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 13–16a i art. 14 ust. 1 pkt 7, oraz ścigania przestępstw na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych właściwe organy KAS, na potrzeby realizacji czynności określonych w niniejszym przepisie, w art. 114–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1 oraz art. 131 ust. 1, 2 i 5, z zachowaniem ograniczeń wynikających z art. 114–126, art. 127 ust. 1–5 i art. 127a ust. 1–11, mogą uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać.”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Czynności, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają wyłącznie:
1) funkcjonariusze pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego ministra albo urzędu celno-skarbowego,
2) funkcjonariusze, o których mowa w art. 2 ust. 2a, oddelegowani do wykonywania zadań służbowych w komórkach, o których mowa w pkt 1 – zwani dalej „funkcjonariuszami wykonującymi czynności operacyjno-rozpoznawcze”.”;

8) w art. 122 w ust. 1:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Dane, o których mowa w art. 114 ust. 1 i art. 115 ust. 1, oraz materiały uzyskane w trybie art. 113 ust. 1, art. 117 ust. 1, art. 118 ust. 1 i 3, art. 119 ust. 1 i 2, art. 120 ust. 1 oraz art. 127a ust. 1 i 2, które:”;

b) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zawierają informacje mające znaczenie dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe oraz przestępstwa, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16, a także dla ujawniania i odzyskiwania mienia zagrożonego przypadkiem w związku z przestępstwami, o których mowa w pkt 13–16 albo art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego, są przekazywane właściwemu miejscowo organowi KAS;”;

9) art. 123 otrzymuje brzmienie:

„Art. 123. 1. Dane, o których mowa w art. 114 ust. 1 i art. 115 ust. 1, oraz materiały uzyskane na podstawie art. 117 ust. 1, art. 118 ust. 1 i 3, art. 119 ust. 1 i 2, art. 120 ust. 1 oraz art. 127a ust. 1 i 2, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo niemające znaczenia dla kontroli celno-skarbowej, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych, postępowania w sprawach o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub dla ujawniania i odzyskiwania mienia zagrożonego przypadkiem w związku z przestępstwami, o których mowa w pkt 13–16 albo art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego, a także materiały uzyskane w wyniku kontroli operacyjnej, o których mowa w art. 122 ust. 4, których zniszczenie zarządził sąd, podlegają niezwłocznemu, komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

2. Zniszczenie, o którym mowa w ust. 1, z wyjątkiem materiałów, których zniszczenie zarządza sąd, zarządza:

1) w odniesieniu do danych, o których mowa w art. 114 ust. 1 i art. 115 ust. 1, oraz materiałów uzyskanych na podstawie art. 117 ust. 1, art. 120 ust. 1 i art. 127a ust. 1 i 2 – odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego;

2) w odniesieniu do materiałów uzyskanych na podstawie art. 118 ust. 1 i 3 oraz art. 119 ust. 1 i 2 – Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

3. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów uzyskanych na podstawie art. 118 ust. 1 i 3, art. 119 ust. 1 i 2, art. 120 ust. 1 i art. 127a ust. 1 i 2, a także materiałów uzyskanych w wyniku kontroli operacyjnej, o których mowa w art. 122 ust. 4, których zniszczenie zarządził sąd, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnik urzędu celno-skarbowego niezwłocznie informuje Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego.”;

10) po art. 127 dodaje się art. 127a w brzmieniu:

„Art. 127a. 1. Jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia przestępstwom skarbowym lub przestępstwom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16, przestępstwom ściganym na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, lub ich wykrycia, ustalenia ich sprawców, uzyskania i utrwalenia dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości, oraz wykonania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16a, Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego mogą korzystać z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do:

- 1) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych;
- 2) instytucji rynku towarów giełdowych w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1127 i 1089);
- 3) zakładów ubezpieczeń;
- 4) funduszy inwestycyjnych oraz alternatywnych spółek inwestycyjnych;
- 5) podmiotów wykonujących działalność w zakresie obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768).

3. Informacje i dane, o których mowa w ust. 1, udostępnia się nieodpłatnie na podstawie postanowienia wydanego na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego przez sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę wnioskującego organu.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany;
- 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę udostępnienia informacji i danych;
- 4) wskazanie podmiotu, którego informacje i dane dotyczą;
- 5) podmiot obowiązany do udostępnienia informacji i danych;
- 6) rodzaj i zakres informacji i danych.

5. Po rozpatrzeniu wniosku sąd, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na udostępnienie informacji i danych wskazanego podmiotu, określając ich rodzaj, zakres oraz podmiot obowiązany do ich udostępnienia, albo odmawia udzielenia zgody na udostępnienie informacji i danych. Przepis art. 118 ust. 9 stosuje się odpowiednio.

6. Na postanowienie sądu, o którym mowa w ust. 5, przysługuje zażalenie organowi KAS, który wystąpił z wnioskiem.

7. W przypadku wyrażenia przez sąd zgody na udostępnienie informacji oraz danych organ KAS, który wystąpił z wnioskiem, informuje pisemnie podmiot obowiązany do udostępnienia informacji i danych o rodzaju i zakresie informacji i danych, które mają być udostępnione, podmiocie, którego informacje i dane dotyczą, oraz osobie funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze upoważnionego do ich odbioru.

8. W terminie 120 dni od dnia przekazania informacji i danych, o których mowa w ust. 1, organ KAS, który wystąpił z wnioskiem, informuje podmiot, którego informacje i dane dotyczą, o postanowieniu sądu wyrażającym zgodę na udostępnienie informacji i danych.

9. Sąd, na wniosek Szefa Krajowej Administracji albo naczelnika urzędu celno-skarbowego, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody odpowiednio Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego, może odroczyć, w drodze postanowienia, na czas oznaczony, z możliwością dalszego przedłużania, obowiązek, o którym mowa w ust. 8, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że poinformowanie podmiotu, którego

informacje i dane dotyczą, może zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych. Przepis art. 118 ust. 9 stosuje się odpowiednio.

10. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 8 lub 9, zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze, postępowanie podatkowe, postępowanie w sprawach celnych lub kontrola celno-skarbowa, podmiot, którego informacje i dane dotyczą, jest powiadamiany o postanowieniu sądu o udostępnieniu informacji i danych przez prokuratora lub organ KAS odpowiednio przed zamknięciem postępowania przygotowawczego, niezwłocznie po jego umorzeniu, po zakończeniu kontroli celno-skarbowej, jej przekształceniu w postępowanie podatkowe, przed zakończeniem postępowania podatkowego lub postępowania w sprawach celnych albo niezwłocznie po jego umorzeniu.

11. Jeżeli informacje i dane, o których mowa w ust. 1, nie dostarczyły podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub kontroli celno-skarbowej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnik urzędu celno-skarbowego niezwłocznie pisemnie zawiadamia o tym podmiot, który informacje i dane przekazał.

12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory dokumentów stosowanych przy przetwarzaniu danych i informacji, o których mowa ust. 1 i 2, uwzględniając potrzebę zróżnicowania ich treści w zależności od zakresu spraw, których dotyczą.”;

11) art. 129 otrzymuje brzmienie:

„Art. 129. Szef Krajowej Administracji Skarbowej przedstawia corocznie Sejmowi i Senatowi informację o działalności określonej w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122, art. 123 i art. 127a ust. 1, 2 i 5–11.”;

12) w art. 132:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) składania wniosków, o których mowa w art. 118 ust. 1, 3, 6 i 7 oraz w art. 127a ust. 3 i 9, lub do zarządzenia kontroli operacyjnej w trybie określonym w art. 118 ust. 3;”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wykonywania innych czynności związanych z realizacją uprawnień określonych w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120

ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1 i art. 131 ust. 1, 2 i 5.”;

13) w art. 148:

a) w ust. 1 w pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133 ust. 1 pkt 1–5;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku kontrolerskiego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, warunki i tryb przyznawania, wypłaty, zmiany wysokości oraz utraty dodatku kontrolerskiego, uwzględniając potrzebę zwiększenia skuteczności kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej, z wyłączeniem kontroli, o której mowa w art. 54 ust. 2 pkt 9, kontroli, o której mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, audytu lub czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, przez zapewnienie motywacji do ich sprawnego wykonywania.”;

14) w art. 151 w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Funkcjonariuszem wykonującym czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, może być osoba, która dodatkowo:”;

15) w art. 152 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Informacje o wolnych stanowiskach w Służbie Celno-Skarbowej, na których są wykonywane czynności określone w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, oraz o kandydatach zgłaszających się na te stanowiska, a także o nawiązaniu stosunku służbowego w wyniku naboru, nie podlegają upowszechnianiu i udostępnianiu.”;

16) w art. 153:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej w komórce, w której są wykonywane czynności określone w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, postępowanie kwalifikacyjne obejmuje dodatkowo badanie psychofizjologiczne.”,

b) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Szef Krajowej Administracji Skarbowej w przypadkach uzasadnionych potrzebami służby lub kwalifikacjami kandydata do służby w Służbie Celno-Skarbowej może zwolnić kandydata z etapów postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w ust. 1 pkt 2–6 lub ust. 2.”

5. Informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o postępowaniu kwalifikacyjnym. Informacje o wyniku postępowania kwalifikacyjnego kandydatów do służby w Służbie Celno-Skarbowej w komórkach, w których są wykonywane czynności określone w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, nie podlegają upowszechnianiu i udostępnianiu.”;

17) w art. 163 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Funkcjonariusza można, za jego pisemną zgodą, oddelegować do wykonywania pracy lub wykonywania zadań służbowych poza Służbą Celno-Skarbową.”;

18) w art. 176 ust. 1–4 otrzymują brzmienie:

„1. Do służby w Służbie Celno-Skarbowej może być na własną prośbę przeniesiony funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego albo Straży Granicznej, jeżeli ma on szczególnie przydatne kwalifikacje do jej pełnienia.

2. Do służby w Służbie Celno-Skarbowej przenosi minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, za zgodą:

- 1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych w porozumieniu odpowiednio z Komendantem Głównym Policji albo Komendantem Głównym Straży Granicznej – w przypadku funkcjonariusza Policji albo Straży Granicznej;
- 2) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – w przypadku funkcjonariusza Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 3) Szefa Agencji Wywiadu – w przypadku funkcjonariusza Agencji Wywiadu;
- 4) Ministra Obrony Narodowej w porozumieniu odpowiednio z Szefem Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo Szefem Służby Wywiadu Wojskowego – w przypadku funkcjonariusza Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo funkcjonariusza Służby Wywiadu Wojskowego;
- 5) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego – w przypadku funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

3. Funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Straży Granicznej przeniesiony do służby w Służbie Celno-Skarbowej nabywa uprawnienia określone w ustawie, z uwzględnieniem dotychczasowego stażu służby.

4. Przeniesienie funkcjonariusza w trybie, o którym mowa w ust. 1, może być poprzedzone przeprowadzeniem czynności, o których mowa w art. 153, w celu potwierdzenia jego szczególnie przydatnych kwalifikacji do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej.”;

19) w art. 177 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W celu sprawdzenia przydatności do służby na danym stanowisku badaniu psychofizjologicznemu, testowi sprawności fizycznej oraz badaniu psychologicznemu może zostać poddany, na wniosek lub z urzędu, funkcjonariusz wykonujący czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, oraz funkcjonariusz przewidziany do wykonywania tych czynności.”;

20) art. 198 otrzymuje brzmienie:

„Art. 198. 1. Funkcjonariusza Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Straży Granicznej przyjmowanego do służby mianuje się na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej równorzędny z posiadanym stopniem służbowym. Mianowanie może być uzależnione od odbycia szkolenia wymaganego do mianowania na dany stopień służbowy.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, równorzędność stopni, o których mowa w ust. 1, uwzględniając równorzędność okresów służby i stażu oraz uzyskanych w dotychczasowych jednostkach kwalifikacji zawodowych z kwalifikacjami w Służbie Celno-Skarbowej.”;

21) w art. 203 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Funkcjonariusz w czasie pełnienia służby w oddziale celnym urzędu celno-skarbowego obsługującym przejście graniczne albo wykonujący czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1, 2 i 6–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, nie może posiadać ani korzystać z prywatnych przenośnych urządzeń służących do komunikacji elektronicznej, które umożliwiają indywidualne porozumiewanie się na odległość, z wyjątkiem urządzeń, których posiadanie funkcjonariusz zgłosił przed każdym rozpoczęciem służby zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu służby, podając równocześnie dane identyfikujące to urządzenie.”.

Art. 14. 1. Przekazywanie informacji, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, rozpoczyna się nie później niż:

- 1) 30. dnia od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – w przypadku banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1;
- 2) 60. dnia od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – w przypadku banków spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

2. Pierwsze przekazanie informacji na podstawie ust. 1 obejmuje informacje o rachunkach otwartych przed dniem wejścia w życie ustawy i prowadzonych na dzień wejścia w życie ustawy oraz o rachunkach otwartych od dnia wejścia w życie ustawy do dnia poprzedzającego dzień przekazania informacji, według stanu na dzień poprzedzający dzień przekazania informacji.

3. Przekazywanie zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, rozpoczyna się nie później niż ostatniego dnia:

- 1) 6. miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – w przypadku banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1;
- 2) 8. miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy – w przypadku banków spółdzielczych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

4. Pierwsze przekazanie zestawień transakcji dotyczących rachunków otwartych przed dniem wejścia w życie ustawy i prowadzonych na dzień wejścia w życie ustawy oraz o rachunkach otwartych od dnia wejścia w życie ustawy do dnia poprzedzającego dzień przekazania zestawienia obejmuje dane uzyskane od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia poprzedzającego dzień ich przekazania.

Art. 15. 1. Przekazywanie informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp, art. 119zq oraz art. 119zs ustawy zmienianej w art. 1, zawierających dane uzyskane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, które znajdują się w formie uniemożliwiającej ich automatyczne przetwarzanie w systemach teleinformatycznych banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, rozpoczyna się nie później niż ostatniego dnia 9. miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W przypadku uzupełnienia, zmiany lub przeniesienia do formy umożliwiającej automatyczne przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, przed upływem terminu, o którym mowa w tym przepisie, dane te przekazywane są niezwłocznie na zasadach określonych w art. 119zp, art. 119zq oraz art. 119zs ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 16. 1. Na wniosek banku w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 oraz spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, złożony nie później niż 14 dni przed upływem terminu, o którym mowa odpowiednio w art. 14 ust. 1 i 3 oraz art. 15, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może:

- 1) przedłużyć ten termin nie dłużej niż o 6 miesięcy ze względu na techniczne nieprzygotowanie do przekazywania danych lub
- 2) ograniczyć zakres danych objętych zestawieniami, o których mowa w art. 119zp § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, podlegających przekazaniu ze względu na obiektywną niemożliwość ich przekazania.

2. Wniosek wskazuje:

- 1) przyczyny techniczne braku przygotowania do przekazywania danych, podjęte działania w celu przygotowania do przekazywania danych oraz termin rozpoczęcia przekazywania danych – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) przyczyny obiektywnej niemożności przekazania danych – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Wniosek w imieniu banków spółdzielczych lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych może być złożony zbiorczo, odpowiednio za pośrednictwem banku zrzeszającego lub Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej.

4. Szef Krajowej Administracji Skarbowej rozpoznaje wniosek niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego wpływu.

5. W zakresie nieuregulowanym do wniosków stosuje się odpowiednio przepisy działu IV ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 17. W okresie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do przekazywania żądań, o których mowa w dziale IIIB ustawy zmienianej w art. 1, nie stosuje się art. 119zk § 1 tej ustawy.

Art. 18. Ustalanie wskaźnika ryzyka w rozumieniu art. 119zg pkt 8 ustawy zmienianej w art. 1 rozpoczyna się nie później niż 60. dnia od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 19. 1. Wykazy, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 8, obejmują podmioty, w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji zgodnie z art. 96 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 8, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, których rejestracja jako podatnika VAT została przywrócona albo które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT – począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r.

2. Wykaz, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 8, obejmuje również podmioty, które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r., jeżeli dane dotyczące tych podmiotów znajdują się w Centralnym Rejestrze Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników.

Art. 20. Przepisy art. 96 ust. 4a pkt 5 ustawy zmienianej w art. 8 stosuje się do zgłoszeń rejestracyjnych złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli naczelnik urzędu skarbowego nie zarejestrował podatnika przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

Art. 21. 1. W przypadku umowy o wykonywanie czynności związanych z technicznym utrzymaniem, naprawą lub zmianą funkcjonalności STIR w rozumieniu art. 119zg pkt 6 ustawy zmienianej w art. 1, zawartej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, izba rozliczeniowa w rozumieniu art. 119zg pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1:

- 1) przedkłada zawartą umowę Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) dostosowuje zawartą umowę do wymogów określonych w art. 119zi § 2–4 ustawy zmienianej w art. 1, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Do umów, o których mowa w ust. 1, oraz ich zmian przepisy art. 119zi § 5–7 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 22. 1. Do egzekucji z rachunku bankowego i zabezpieczenia rachunku bankowego, o których mowa w przepisach ustaw zmienianych w art. 2 i art. 3 niniejszej ustawy, zastosowanych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do ustalenia składu masy upadłości, o której mowa w art. 7 ustawy zmienianej niniejszą ustawą, w postępowaniu upadłościowym, wszczętym i niezakończonym przed dniem jej wejścia w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 23. 1. Szef Krajowej Administracji Skarbowej składa Prezesowi Rady Ministrów sprawozdanie za rok 2018, 2019 oraz 2020 w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 tej ustawy w terminie do dnia 1 czerwca odpowiednio 2019, 2020 i 2021 r.

2. Sprawozdanie zawiera w szczególności informacje o liczbie:

- 1) przekazanych przez izbę rozliczeniową w rozumieniu art. 119zg pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1 informacji o wskaźnikach ryzyka, o których mowa w art. 119zo § 1 tej ustawy;
- 2) dokonanych blokad rachunków bankowych podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1.

3. Sprawozdanie jest publikowane na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Art. 24. 1. W terminie 6 miesięcy od dnia publikacji sprawozdania za 2020 r. Szef Krajowej Administracji Skarbowej wspólnie z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych przygotowuje raport oceniający w sprawie przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 tej ustawy.

2. W przygotowaniu raportu oceniającego mogą uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciele organizacji pozarządowych.

3. Na wniosek organizacji pozarządowych złożony do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej raportem oceniającym może zostać objęte również, za zgodą podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, którego wniosek dotyczy, badanie stosowania przepisów w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 tej ustawy i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 tej ustawy w odniesieniu do przypadków jednostkowych. Wniosek powinien zostać złożony w terminie 4 miesięcy od dnia publikacji sprawozdania za 2020 r.

4. Przedstawiciele organizacji pozarządowych nie mogą uzyskać dostępu do informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb zgłaszania wniosków o badanie przypadku jednostkowego oraz tryb uzgadniania z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych, uwzględniając zasady przejrzystości oraz racjonalnej i harmonijnej współpracy administracji z organizacjami pozarządowymi.

Art. 25. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 148 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 13 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 148 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 13, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż 6 miesięcy, oraz mogą być zmieniane.

Art. 26. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 13 pkt 18–20, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel wydania ustawy

Najważniejszym celem niniejszego projektu ustawy jest ograniczenie luki w podatku VAT spowodowanej wyłudzeniami. Projekt wprowadza system eliminujący z obrotu gospodarczego podstawione firmy oszukujące uczciwych przedsiębiorców i przez to wzmacnia bezpieczeństwo podatników VAT w obrocie gospodarczym. Projekt przełoży się na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla wszystkich podatników poprzez przywrócenie uczciwej konkurencji na rynku.

W 2013 r. luka VAT w Polsce wyniosła ok. 42,5 mld zł¹⁾. Luka w VAT odzwierciedla niedobór podatku VAT wyliczany w oparciu o metody statystyczne. W uproszczeniu na lukę VAT składa się:

- a) wartość wyłudzeń (odzwierciedlonych przez nieuzasadnione zwroty) oraz
- b) niedobór spowodowany przez sprzedaż niezgłoszoną do opodatkowania (szara strefa).

Wartość wyłudzeń stanowi rzeczywistą stratę budżetu na podatku VAT w postaci kwot zwróconych z tytułu sztucznych transakcji zwanych transakcjami karuzelowymi. Jedynym celem tych transakcji są żądania nieuzasadnionych zwrotów VAT. Transakcje karuzelowe są organizowane przez grupy przestępcze i wiążą się z popełnianiem szeregu przestępstw skarbowych i karnych (dalej: „wyłudzenia skarbowe” lub „wyłudzenia podatku VAT”). Celem niniejszej ustawy jest zaadresowanie problemu wykorzystywania niektórych podmiotów z sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych.

Istnieją różne metodologie wyliczania wartości wyłudzeń podatku VAT. W zależności od źródła wartość wyłudzeń podatku VAT w Polsce szacuje się rocznie na 10–15 mld zł. Kwota ta stanowi istotną część tzw. luki w podatku VAT, lecz jej dokładna wartość nie jest obecnie możliwa do ustalenia. Z całą pewnością natomiast możliwa do ustalenia jest jej dolna wartość. Wynosi ona nie mniej niż 10 miliardów złotych rocznie.

Według wyliczeń służb skarbowych za lata 2015 i 2016 kwota wyłudzeń VAT zidentyfikowanych przez te służby wyniosła 19 887 975 553 zł²⁾ – jednakże kwota ta

¹⁾ Zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej.

odzwierciedla tylko skalę zidentyfikowanych i udokumentowanych wyłudzeń. Zatem można założyć, że rzeczywista skala wyłudzeń jest większa. Natomiast według szacunków firmy doradczej EY w raporcie UN Global Compact dotyczącym szarej strefy w Polsce³⁾, w roku 2013 utracone dochody VAT z powodu wyłudzeń wyniosły około 15,3 mld zł, przy założeniu, że w Polsce udział wyłudzeń podatkowych w całkowitej luce VAT jest taki sam jak przeciętnie w Unii Europejskiej, tj. 15,3 mld zł⁴⁾. W ocenie autorów tego raportu założenie to jest raczej konserwatywne, ponieważ: „wartość wyłudzeń w Polsce najprawdopodobniej wzrosła i kształtuje się na poziomie wyższym niż przeciętnie w Unii. Wskazuje na to m.in. fakt, że pomimo spadku wartości szarej strefy w Polsce, wzrosła całkowita wartość luki podatkowej VAT oszacowanej na zlecenie Komisji Europejskiej⁵⁾.” Reasumując, na podstawie własnych oszacowań służb skarbowych oraz niezależnych badań można przyjąć, że wartość luki w VAT spowodowanej przez wyłudzenia skarbowe jest nie mniejsza niż 10 mld zł rocznie, a zapewne większa niż 15,3 mld zł rocznie.

Luka w podatku VAT powstaje w dużej mierze w wyniku działalności zorganizowanych grup przestępczych, które z premedytacją wykorzystują niedociągnięcia legislacyjne czy słabość egzekucji prawa przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości⁶⁾.

Skutki luki podatkowej powodującej m.in. uszczuplenie dochodów Skarbu Państwa, będącej konsekwencją oszustw podatkowych w odniesieniu do podatku VAT, ponoszą wszyscy obywatele RP. Bardzo poważnie uderzają one w podstawy ekonomiczne państwa i w niektóre branże polskiej gospodarki, np. w branżę hutniczą⁷⁾.

Nie budzi wątpliwości konieczność pilnego i zdecydowanego przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, w szczególności w zakresie VAT, a także innych przestępstw z nimi związanych (np. polegających na wystawianiu pustych faktur). Działania takie są podejmowane od wielu lat, lecz z różnych powodów ich skuteczność nie jest wystarczająca, co potwierdza m.in. raport

2) Wyliczenia własne służb skarbowych.

3) Raport UN Global Compact/EY, Przeciwdziałanie szarej strefie w Polsce 2015/16, s. 58.

4) http://www.mf.gov.pl/documents/764034/5123644/20160407_GCNP_raport_szara_strefa.pdf.

5) Tamże str. 57, przyp. 24.

6) Tamże, s. 8 i 48.

7) Por. K. Nowak, Wybrane zagadnienia dotyczące działalności tzw. słupów w ramach zorganizowanych grup przestępczych dopuszczających się oszustw podatkowych w związku z obrotem wyrobami stalowymi, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego, nr 10 (6) 2014, s. 172.

NIK w sprawie tzw. pustych faktur⁸⁾. Można wskazać wiele obszarów, w których państwo powinno dokonać zmian ułatwiających zapobieganie, wykrywanie i ściganie wyłudzeń skarbowych. Obszary te są identyfikowane i opisywane także w literaturze przedmiotu⁹⁾. Jednym z takich obszarów jest wymiana informacji i współpraca pomiędzy organami władzy publicznej a podmiotami sektora finansowego.

Na potrzebę ścisłej współpracy z sektorem prywatnym w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przestępczości ekonomicznej zwrócono uwagę m.in. w Raporcie o stanie bezpieczeństwa państwa w 2015 r.¹⁰⁾. Współpraca organów władzy publicznej z podmiotami sektora prywatnego nie jest nowym, nieznanym elementem w zapobieganiu i ściganiu przestępstw skarbowych. Już w aktualnym stanie prawnym określone podmioty, w tym należące do sektora finansowego, mają ustawowe obowiązki. Przykładowo można wymienić obowiązek banku i spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej:

- 1) zawiadamiania właściwych organów ścigania w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia, że działalność banku jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem skarbowym (odpowiednio art. 106a ustawy – Prawo bankowe i art. 16 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych);
- 2) sporządzania i przekazywania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, zwanemu dalej „Szefem KAS”, informacji o założonych i zlikwidowanych rachunkach bankowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (art. 82 § 2 Ordynacji podatkowej).

Obecnie wraz z rozwojem techniki wzrasta rola banków, ponieważ wzrasta liczba i znaczenie transakcji w obrocie bezgotówkowym, w tym dokonywanych drogą elektroniczną. Przyczyniają się do tego także wprowadzone zmiany w prawie, np. obniżenie od 1 stycznia 2017 r. – z obecnych 15 tys. euro do 15 tys. zł – limitu wartości transakcji między przedsiębiorcami, w ramach których płatności muszą być

⁸⁾ Raport NIK „Przeciwdziałanie wprowadzaniu do obrotu gospodarczego faktur dokumentujących czynności fikcyjne” KBF.410.007.00.2015 Nr ewid. 24/2016/P/15/011/KBF, str. 9–14.

⁹⁾ J. Więckowski, Cz. Jędrzejek, Skala finansowej przestępczości zorganizowanej w Polsce oraz metody, sposoby i efektywność jej zwalczania (w) K. Raczkowski (red. naukowy), Bezpieczeństwo ekonomicznego obrotu gospodarczego, Warszawa 2014, s. 435–473).

¹⁰⁾ Źródło: <https://bip.mswia.gov.pl/bip/raport-o-stanie-bezpie/18405,Raport-o-stanie-bezpieczenstwa.html>, s. 147.

dokonywane (przyjmowane) za pośrednictwem rachunku płatniczego¹¹⁾. Przykładowo w systemie Elixir w styczniu 2017 r. rozliczono 144,85 mln komunikatów, obejmujących uznania (m.in. polecenia przelewu) oraz obciążenia (m.in. polecenia zapłaty), o łącznej wartości 377,98 mld zł¹²⁾. W aktualnym stanie prawnym usługi dla płatności realizowanych za pośrednictwem banków są w większości wykonywane przez izbę rozliczeniową (Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.), działającą od 1991 r.

Obszar usług bankowych (także spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych) znalazł się również w zainteresowaniu zorganizowanych grup przestępczych. Systemy finansowe umożliwiają dokonywanie szybkich transferów finansowych znacznych kwot, co może być wykorzystywane do stwarzania pozorów prowadzenia działalności gospodarczej. Okoliczności te są wykorzystywane przez zorganizowane grupy przestępcze do dokonywania przestępstw podatkowych, a następnie do zalegalizowania nienależnie uzyskanych pieniędzy (pranie pieniędzy). Powoduje to, że wzrasta rola i znaczenie analiz ryzyka dokonywanych na podstawie danych uzyskanych z sektora bankowego (spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych). Już obecnie można stwierdzić, że przygotowywanie takich analiz ryzyka jest jedną z podstawowych procedur wykonywanych w identyfikacji zagrożeń dla systemu bankowego.

Rozwój technologiczny przejawiający się m.in. w łatwości i szybkości korzystania z narzędzi informatycznych oraz wykorzystywanie ich przez zorganizowaną przestępczość powodują, że konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań w celu identyfikacji i eliminacji stwierdzonych zagrożeń. Działania te powinny dotyczyć zarówno sektora prywatnego, jak i publicznego. W projekcie proponuje się, aby identyfikacja zagrożeń w obu tych sektorach w większym stopniu niż dotychczas opierała się na analizie ryzyka wykorzystania systemów bankowych (spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych) do celów mających związek z przestępstwami skarbowymi przeciwko obowiązkom podatkowym.

Analizy ryzyka będzie dokonywał Szef KAS. Będzie on w tym celu korzystał z dwóch narzędzi. Analizy własnej przeprowadzanej przez urząd Szefa KAS i jednostki mu podległe w oparciu o dane pochodzące z banków i SKOK-ów oraz dane pochodzące z deklaracji podatkowych i innych publicznie dostępnych źródeł oraz z analizy

¹¹⁾ Art. 22 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

¹²⁾ Źródło: <https://www.kir.pl/o-nas/aktualnosci/statystyki-systemow-rozliczeniowych-kir-w-styczniu-2017-r-,166.html>

przygotowywanej przez izbę rozliczeniową, która będzie ustalać w swoim systemie teleinformatycznym wskaźnik ryzyka w oparciu o dane pochodzące z banków i SKOK-ów oraz inne publicznie dostępne dane, przekazane z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników (CRP KEP). Z uwagi na fakt korzystania z danych pochodzących z sektora bankowego, obie analizy będą miały charakter sektorowy, tj. obejmą ochroną cały system przepływów pieniężnych o charakterze bezgotówkowym.

Projekt zasadniczo przewiduje:

- 1) dokonywanie przez Szefa KAS analiz ryzyka wykorzystywania banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania wyłudzeń skarbowych, w szczególności w zakresie VAT, przez zorganizowane grupy przestępcze (art. 258 Kodeksu karnego) oraz przestępstw z nimi związanych (np. wystawianie pustych faktur); Szef KAS w swojej analizie będzie wykorzystywał posiadane przez niego dane, w tym wskaźnik ryzyka ustalany w STIR, informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu projektu oraz zestawienia o transakcjach między podmiotami kwalifikowanymi;
- 2) automatyczne ustalanie w STIR, na podstawie danych z banków i SKOK-ów oraz danych publicznie dostępnych, przekazanych z CRP KEP, wskaźnika ryzyka wykorzystywania banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania wyłudzeń skarbowych;
- 3) nałożenie na banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe obowiązku przekazywania do STIR informacji i zestawień, o których mowa w pkt 1, zawierających odpowiednio tajemnicę bankową lub tajemnicę zawodową SKOK w celu ustalenia wskaźnika ryzyka;
- 4) zapewnienie izbie rozliczeniowej stałego, automatycznego dostępu do danych z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników niestanowiących tajemnicy skarbowej, w tym znajdujących się w CRP KEP danych z KRS i CEIDG w celu ustalenia wskaźnika ryzyka;
- 5) przekazywanie przez izbę rozliczeniową informacji o wskaźniku ryzyka Szefowi KAS, a także bankom i SKOK-om w celu realizacji określonych obowiązków m.in. wynikających ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;

- 6) uprawnienie Szefa KAS do uzyskania w trybie wnioskowym, za pośrednictwem STIR, dodatkowych informacji od banków i SKOK-ów związanych z wykonywaną analizą ryzyka;
- 7) określenie:
 - a) zakresu danych przekazywanych przez banki i SKOK-i w celu ustalenia przez izbę rozliczeniową wskaźnika ryzyka,
 - b) zasad kontroli wypełniania obowiązków przez banki i SKOK-i oraz izbę rozliczeniową (kontrolę sprawuje Szef KAS poprzez odpowiednie stosowanie przepisów o kontroli celno-skarbowej),
 - c) zasad blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego przez Szefa KAS m.in. w związku z wynikiem analizy ryzyka,
 - d) terminów przesłania danych inicjalnych do systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej;
- 8) prowadzenie elektronicznie wykazów podmiotów, które nie zostały zarejestrowane jako podatnicy VAT, zostały wykreślone z rejestru z urzędu bez konieczności zawiadomienia tego podmiotu lub zostały przywrócone jako podatnicy VAT; wykazy będą udostępniane w BIP MF.

II. Stan prawny w dziedzinie, która ma być unormowana

Obecnie identyfikacja przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe wykorzystania systemu bankowego (SKOK-ów) do działalności przestępczej w zakresie przestępstw skarbowych jest zasadniczo dokonywana:

- 1) na podstawie przepisów art. 106a ustawy – Prawo bankowe;
- 2) na podstawie przepisów art. 16 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych;
- 3) w związku z ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Ad 1. W razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia, że działalność banku jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem skarbowym lub innym przestępstwem niż przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego – bank zawiadamia o tym prokuratora,

Policję albo inny właściwy organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego (art. 106a ust. 1 ustawy – Prawo bankowe).

Obecnie bank ma uprawnienie (nie obowiązek) do tymczasowego zablokowania środków na prowadzonym przez niego rachunku bankowym na okres nieprzekraczający 72 godzin w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że zgromadzone na nim środki pochodzą lub mają związek z przestępstwem innym niż pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu. O zastosowaniu blokady rachunku bank niezwłocznie zawiadamia prokuratora, przekazując mu jednocześnie wszystkie informacje, które doprowadziły do podjęcia decyzji o zastosowaniu blokady. Po wszczęciu postępowania prokurator może wstrzymać określoną transakcję lub dokonać blokady środków na rachunku maksymalnie na okres 3 miesięcy, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia banku o dokonaniu tymczasowej blokady. Na postanowienie prokuratora w przedmiocie stosowania blokady środków na rachunku przysługuje zażalenie do sądu (art. 106a ust. 3–7 ustawy – Prawo bankowe).

Z przepisów tych wynika, że tryb postępowania banku jest taki sam dla przestępstw skarbowych, jak i przestępstw powszechnych (z wyjątkiem przestępstwa prania pieniędzy i przestępstwa finansowania terroryzmu, dla których jest odrębna regulacja). Powyższy system identyfikacji i zapobiegania przestępstwom, w tym przestępstwom skarbowym, jest nieefektywny. Jedną z tego przyczyn jest niewielka ilość informacji, jaką dysponują banki w celu zidentyfikowania istniejących zagrożeń. Zasadniczo banki posiadają tylko informacje z systemu teleinformatycznego danego banku. Informacje te często nie są wystarczające do wykonania analizy wykorzystania systemu bankowego do popełniania przestępstw skarbowych. W praktyce w ciągu 3 miesięcy blokady rachunku prokuratorowi rzadko udaje się zebrać materiał dowodowy wystarczający do przedstawienia zarzutów, co jest warunkiem zastosowania zabezpieczenia majątkowego. Te i inne niedoskonałości tego systemu wskazywane są w piśmiennictwie¹³⁾.

Banki, na podstawie art. 106d ustawy – Prawo bankowe, mogą co prawda wzajemnie udostępniać sobie i przetwarzać informacje objęte tajemnicą bankową, jednakże tylko w przypadkach ściśle określonych w tym przepisie. Przypadki te to: istnienie

¹³⁾ J. Karnat, Blokada środków na rachunku bankowym w związku z podejrzeniem wykorzystania działalności banku do gromadzenia środków związanych z przestępstwem innym niż pranie pieniędzy albo finansowanie terroryzmu w praktyce prokuratorskiej, Prokuratura i Prawo, nr 6/2016.

uzasadnionego podejrzenia, o którym mowa w art. 106a ust. 3 ustawy – Prawo bankowe oraz popełnienie przestępstwa lub uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę banków lub innych instytucji finansowych w celu i zakresie niezbędnym do zapobiegania tym przestępstwom (art. 106d ustawy – Prawo bankowe). Wymienione przepisy w zasadzie uniemożliwiają uzyskanie przez banki kompleksowej informacji z innych banków w celu dokonania wszechstronnej analizy przepływu środków finansowych (nie tylko na rachunkach w jednym banku) w sytuacji, gdy nie ma jeszcze podejrzenia popełnienia przestępstwa skarbowego. Tymczasem obecnie okoliczności przepływu środków pieniężnych na rachunkach różnych banków mogą świadczyć o zamiarze popełnienia przestępstwa skarbowego lub nawet o popełnieniu tego przestępstwa. Wszechstronna (dokonywana na podstawie szerokiego spektrum informacji bankowych) i rzetelna analiza przepływu środków pieniężnych jest więc niezbędna w przeciwdziałaniu wykorzystaniu systemu bankowego do celów mających związek z przestępstwami skarbowymi.

Ad 2. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że działalność kasy jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem skarbowym lub innym przestępstwem niż przestępstwo, o którym mowa w art. 165a lub art. 299 Kodeksu karnego, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa ma obowiązek zawiadomić o tym prokuratora, Policję albo inny właściwy organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego. Zawiadomiony organ może żądać uzupełnienia informacji (art. 16 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych). Powyższe obowiązki spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej są analogiczne jak obowiązki banku wynikające z art. 106a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe. SKOK na podstawie ustawy o SKOK nie ma jednak uprawnień do tymczasowego zablokowania środków na prowadzonym przez niego rachunku w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa skarbowego, co nie jest uzasadnione.

Ad 3. Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu określa zasady oraz tryb przeciwdziałania praniu pieniędzy, finansowaniu terroryzmu, a także stosowania szczególnych środków ograniczających aktywności podejrzanych osób, grup czy podmiotów. Ustawa ta określa również obowiązki instytucji finansowych (zdefiniowanych w tej ustawie) w zakresie gromadzenia i przekazywania informacji. Ustawa nie jest jednak dedykowana do zwalczania przestępczości

w zakresie podatku VAT lub innych podatków. Banki i SKOK-i jako instytucje obowiązane mają obowiązek zawiadamiania Szefa KAS, który jest jednocześnie Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej (zwanego dalej „Generalnym Inspektorem” lub GIIF) o podejrzanych transakcjach lub o podejrzanej aktywności. Generalny Inspektor weryfikuje podejrzenia o pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu, a następnie zawiadamia prokuraturę. Podkreślić należy, że celem tej weryfikacji nie jest identyfikowanie i uprawdopodobnienie przestępstwa bazowego dla prania pieniędzy, ponieważ Generalny Inspektor nie posiada odpowiednich prawnych możliwości takiego działania.

Mimo tego, że większość dokonywanych blokad rachunków była związana z podejrzeniem prania pieniędzy z korzyści pochodzących z przestępstw skarbowych, w szczególności w zakresie podatku od towarów i usług, to w ramach prowadzonych postępowań analitycznych GIIF nie ma możliwości potwierdzenia, czy faktycznie przestępstwo bazowe dla prania pieniędzy zostało popełnione. Podejmując decyzję o blokadzie rachunku lub wstrzymaniu transakcji, bazować musi na informacjach od organów skarbowych, które w większości przypadków na tym etapie nie wszczęły jeszcze procedury podatkowej¹⁴⁾.

Przestępstwa skarbowe wciąż są najczęściej identyfikowanymi przestępstwami bazowymi do prania pieniędzy. Z zawiadomień przesyłanych do GIIF w 2015 r. wynika, że największe zagrożenie stanowi działalność zorganizowanych grup przestępczych, przeprowadzających transakcje karuzelowe i wykorzystujących mechanizm podatku VAT w celu wyłudzenia zwrotu i niezapłacenia należnego podatku.

Przedstawione rozwiązania nie stanowią efektywnej bariery w wykorzystaniu systemów bankowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi. Trzeba więc poszukiwać rozwiązań legislacyjnych stanowiących taką barierę. Istotne jest przy tym, aby były to rozwiązania akceptowalne przez podmioty komercyjne i ich klientów, jak i pozwalające na skuteczne przeciwdziałanie wyłudzeniom skarbowym.

Projektowane rozwiązanie może współfunkcjonować z rozwiązaniami przewidzianymi w ustawie o szczególnych zasadach wykonywania niektórych zadań z zakresu informatyzacji działalności organów Krajowej Administracji Skarbowej. Ustawa ta

¹⁴⁾ Sprawozdanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej z działalności za rok 2015, s. 2 i 18 (www.mf.gov.pl).

powierza spółce z ograniczoną odpowiedzialnością utworzonej przez Skarb Państwa, zwaną „spółką celową”, realizację niektórych projektów informatycznych i określa warunki ich realizacji. Chodzi o projekty informatyczne o publicznym zastosowaniu w rozumieniu art. 3 pkt 6 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne z zakresu spraw należących do działu administracji rządowej finanse publiczne, których celem jest zapewnienie organom Krajowej Administracji Skarbowej systemów teleinformatycznych wspierających wykrywanie naruszenia przepisów prawa podatkowego w oparciu o dane uzyskiwane z systemów teleinformatycznych ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz organów Krajowej Administracji Skarbowej (art. 1 i art. 2 ust. 1 ustawy). Według przepisu art. 16 ust. 4 tej ustawy w celu wykonywania zadań spółki spółka celowa może uzyskiwać dane ze zbiorów danych izb rozliczeniowych tworzonych na podstawie art. 67 ustawy – Prawo bankowe oraz instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 tej ustawy. W celu wykonywania zadań spółki spółka celowa może także przetwarzać te dane (art. 16 ust. 5 ustawy). Ustawa z dnia 29 kwietnia 2016 r. nie daje jednak prawnych możliwości funkcjonowania systemu analizy ryzyka według zasad określonych w projektowanym dziale IIIB Ordynacji podatkowej.

Należy podkreślić, że również banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe są zainteresowane podjęciem bardziej zdecydowanych kroków przeciwdziałających wykorzystaniu ich systemów do celów mających związek z przestępstwami skarbowymi. Podmioty te mogą bowiem ponosić z tego powodu wymierne straty finansowe i wizerunkowe. Sektor bankowy i finansowy pragnie podjąć zdecydowane działania wspierające Szefa KAS w identyfikacji, zapobieganiu i zwalczaniu wyłudzeń skarbowych z wykorzystaniem systemu bankowego (SKOK-ów). Korzyści finansowe banku i spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej tolerującej niejasne transakcje są pozorne, a straty mogą być niezwykle dotkliwe. Tolerowanie czy chociażby niewłaściwe, nieudolne zwalczanie przestępczości skarbowej grozi bowiem:

- 1) naruszeniem wiarygodności, reputacji banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, podważeniem zaufania klientów do tych instytucji;
- 2) rezygnacją części uczciwych klientów ze współpracy z bankiem lub spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową, która toleruje u siebie obrót pieniędzmi służącymi do popełniania przestępstw skarbowych;

- 3) korupcją pracowników banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej i podejmowaniem przez nich nieobiektywnych, szkodliwych dla tych instytucji decyzji ekonomicznych;
- 4) zachwianiem stabilności finansowej wymienionych instytucji, co może doprowadzić do wystąpienia znacznych strat, a w niektórych przypadkach nawet do upadłości.

Powyższe przesłanki pokazują, że również w interesie samych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych leży optymalne zaangażowanie w zwalczanie wykorzystania ich systemów do celów mających związek z przestępstwami skarbowymi¹⁵⁾.

III. Przewidywane skutki realizacji projektu:

- 1) zwiększenie aktywności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w obszarze analizy ryzyka wykorzystania ich systemów do działalności niezgodnej z prawem, w szczególności wyłudzeń podatku VAT;
- 2) uszczelnienie systemu podatkowego, zmniejszenie czarnej i szarej strefy; posiadanie przez organy KAS wyników analizy ryzyka na podstawie danych z Centralnego Rejestru Danych Podatkowych oraz banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (np. o pełnomocnictwach do rachunków) może mieć istotne znaczenie w walce z wyłudzeniami podatku VAT;
- 3) wykreślenie z rejestrów VAT podmiotów, których głównym celem jest pozorowanie działalności gospodarczej w celu wyłudzenia zwrotu VAT;
- 4) zidentyfikowanie innych poza podatkami obszarów ryzyka popełniania przestępstw finansowych;
- 5) zwiększenie współpracy z innymi krajami w zwalczaniu przestępczości transgranicznej, w tym przestępczości zorganizowanej;
- 6) zapobieganie praniu brudnych pieniędzy.

IV. Zmiany w poszczególnych ustawach

Art. 1. Zmiany w ustawie – Ordynacja podatkowa

Art. 1 pkt 1 projektu

¹⁵⁾ Por. M. Dydziszko, Obowiązki banków w zakresie przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy w świetle ustawy z 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, *Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury* z. 1/2011, s. 80.

Zmiana przepisu art. 82 § 2 Ordynacji podatkowej ma na celu wyłączenie z raportowania, na podstawie tego przepisu, informacji o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej podlegających już przekazaniu na podstawie art. 119zq pkt 1 tej ustawy.

Art. 1 pkt 2 projektu

Umieszczenie realizowanej koncepcji w Ordynacji podatkowej jest związane także z występującym w doktrynie prawa podatkowego podziałem na unikanie opodatkowania (*tax avoidance*) i uchylanie się od opodatkowania (*tax evasion*). Oba elementy stanowią część ogólnego materialnego prawa podatkowego. Ordynacja podatkowa jest regulacją o charakterze kodeksowym obejmującą ogólne materialne prawo podatkowe oraz postępowanie podatkowe. W Ordynacji podatkowej znajdują się już przepisy przeciwdziałające obejściu prawa podatkowego, mające na celu przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania (art. 119 i nast.).

Projektowane przepisy art. 1 pkt 2, z uwagi na swoją specyfikę i odrębność zostały zawarte w nowym dziale IIIB Ordynacji podatkowej „Przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego dla wyłudzeń skarbowych”. Ze względu na podobny cel regulacji działów IIIA („Przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania”) i IIIB Ordynacji podatkowej, zasadne jest umieszczenie nowego działu IIIB bezpośrednio po dziale IIIA.

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Projekt przewiduje dokonywanie przez Szefa KAS analizy ryzyka wykorzystywania przez podmioty kwalifikowane banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania przestępstw skarbowych, w szczególności wyłudzeń VAT przez zorganizowane grupy przestępcze (art. 258 kk) oraz przestępstw z nimi związanych (np. wystawianie pustych faktur). Analiza ryzyka będzie dokonywana na podstawie danych posiadanych przez Szefa KAS, w tym wskaźnika ryzyka ustalonego przez izbę rozliczeniową, informacji o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu projektu oraz zestawień transakcji między tymi podmiotami. W celu ustalenia wskaźnika ryzyka wykorzystywania przez podmioty kwalifikowane banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania przestępstw skarbowych izba rozliczeniowa będzie przetwarzała w swoim systemie informatycznym powyższe informacje i zestawienia, w tym stanowiące tajemnicę bankową i tajemnicę

zawodową SKOK. Dane podmiotów kwalifikowanych będą przekazywane do STIR przez podmioty sektora finansowego (banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe). W celu ustalenia wskaźnika izba rozliczeniowa będzie mogła przetwarzać także dane zgromadzone w CRP KEP obejmujące dane z Krajowego Rejestru Sądowego, dane osób fizycznych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz dostępne publicznie dane z wykazów podmiotów, o których mowa w art. 96b ustawy o podatku od towarów i usług (dane o podmiotach, którym naczelnik urzędu skarbowego odmówił rejestracji, podatnikach VAT wykreślonych z rejestru z urzędu oraz przywróconych jako podatnicy VAT). W wyniku przetwarzania danych w systemie teleinformatycznym izby rozliczeniowej będzie generowana automatycznie informacja o wskaźniku ryzyka, która może stanowić podstawę do podjęcia czynności przez Szefa KAS lub organy mu podległe, w szczególności wówczas, jeśli wskaźnik ryzyka będzie wskazywał, że podmiot kwalifikowany może wykorzystywać działalność banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi (np. żądanie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego). W celu weryfikacji posiadanych informacji, w szczególności wyników analiz ryzyka, Szef KAS będzie miał uprawnienie do zwrócenia się do banków lub SKOK-ów o przekazanie dodatkowych danych.

Dla większej czytelności przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej najistotniejsze pojęcia: „bank” „blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego”, „izba rozliczeniowa”, „podmiot kwalifikowany” „rachunek podmiotu kwalifikowanego”, „STIR”, „transakcja”, „wskaźnik ryzyka”, „wyłudzenia skarbowe” zostały zdefiniowane w słowniczku w art. 119zg pkt 1–9 Ordynacji podatkowej. Definicje te mają zastosowanie tylko do przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej.

Zgodnie z art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej przez **bank** rozumie się: bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe, oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy – Prawo bankowe oraz oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe. Bank krajowy to bank mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe). Oddział instytucji kredytowej to oddział, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 17 rozporządzenia nr 575/2013, niebędący oddziałem banku krajowego ani oddziałem banku zagranicznego (art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy – Prawo

bankowe). Oddział banku zagranicznego to jednostka organizacyjna banku zagranicznego wykonująca w jego imieniu i na jego rzecz wszystkie lub niektóre czynności wynikające z zezwolenia udzielonego temu bankowi, przy czym wszystkie jednostki organizacyjne danego banku zagranicznego odpowiadające powyższym cechom, utworzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się za jeden oddział (art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe).

Według art. 119zg pkt 2 Ordynacji podatkowej przez **blokadę rachunku** podmiotu kwalifikowanego należy rozumieć czasowe uniemożliwienie dysponowania i korzystania ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podmiotu kwalifikowanego prowadzonym przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. Definicja ta dotyczy rachunku podmiotu kwalifikowanego zdefiniowanego w art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej. W zakresie dotyczącym rachunku podmiotu kwalifikowanego prowadzonego przez bank art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej odsyła do rachunku, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe. Z art. 49 ust. 1 pkt 1 wymienionej ustawy wynika, że rachunki rozliczeniowe mogą być prowadzone wyłącznie dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną, oraz osób fizycznych prowadzących działalność zarobkową na własny rachunek, w tym dla osób będących przedsiębiorcami. Blokada powoduje niemożność obciążania rachunku, nie ma natomiast wpływu na jego zasilanie. Jednocześnie przewidziane środki zaskarżenia dają realne możliwości szybkiego uchylenia blokady w razie stwierdzenia jej niezgodności z prawem.

Definicja **izby rozliczeniowej**, zawarta w art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej, precyzuje, że obowiązki wynikające z niniejszej ustawy będzie realizować izba rozliczeniowa, o której mowa w art. 67 ustawy – Prawo bankowe, która w roku kalendarzowym poprzedzającym o dwa lata rok kalendarzowy, w którym będą wykonywane obowiązki określone w niniejszym dziale, rozliczyła największą liczbę poleceń przelewu w złotych ze wszystkich izb rozliczeniowych działających na podstawie tego przepisu. Definicja ta zapobiega sytuacji, w której w przypadku funkcjonowania w Polsce więcej niż jednej izby rozliczeniowej każda z izb miałaby obowiązek prowadzenia STIR. W przypadku dwóch lub więcej podmiotów prowadzących STIR prowadziłyby to do dublowania lub powielania obowiązków informacyjnych dla uczestników systemu bez tworzenia istotnej wartości dodanej.

Definicja izby rozliczeniowej oparta na kryterium liczby rozliczonych poleceń przelewów eliminuje rozliczenia w innej walucie niż złoty, rozliczenia płatności wysokokwotowych (rozliczenia w systemie SORBNET2) i rozliczenia płatności kartowych. Definicja odnosi się do liczby, a nie wartości transakcji (systemy płatności detalicznych, a nie wysokokwotowych), a jednocześnie opiera się na pojęciach zdefiniowanych ustawowo.

Zgodnie z art. 67 ustawy – Prawo bankowe banki wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi mogą tworzyć izby rozliczeniowe w formie spółek handlowych w celu wymiany zleceń płatniczych oraz ustalania wzajemnych wierzytelności wynikających z tych zleceń. Dla zabezpieczenia przeprowadzania rozrachunku izba może tworzyć ze środków banków fundusz gwarancyjny; środki z tego funduszu nie podlegają egzekucji z majątku banku. Aktualnie jedyną międzybankową izbą rozliczeniową jest Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. z siedzibą w Warszawie, zwana dalej „KIR”. Większość międzybankowych zleceń płatniczych, jest obsługiwana przez KIR. Izba nie dokonuje natomiast rozliczeń płatności wysokokwotowych, dokonywanych w systemie SORBNET2 prowadzonym przez NBP oraz rozliczeń w innych, alternatywnych systemach płatności np. BlueCash, rozliczenia płatności kartowych. Powstała w 1991 r. Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. jest spółką kilkunastu banków krajowych (w tym największych) i Związku Banków Polskich. Największym akcjonariuszem KIR jest Narodowy Bank Polski. Podstawowym celem i zadaniem KIR jest świadczenie usług dla płatności realizowanych za pośrednictwem banków w sposób wiarygodny, sprawny i bezpieczny oraz przygotowywanie dla nich danych do rozrachunków.

Analiza ryzyka dotyczyć będzie podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 4 Ordynacji podatkowej. Przepis ten określa **podmiot kwalifikowany** jako: osobę fizyczną będącą przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, osobę fizyczną prowadzącą działalność zarobkową na własny rachunek, która nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu wymienionej ustawy, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego rolnicy są przedsiębiorcami (np. uchwała SN z 26.02.2015 r. III CZP 108/14, wyrok SN z 3.10.2014 r. V CSK 630/13), zatem są podmiotami kwalifikowanymi w rozumieniu art. 119zg pkt 4 Ordynacji podatkowej.

Należy ponadto zauważyć, że problematyka wyłudzeń skarbowych dotyczy w przeważającej mierze podatku od towarów i usług. W tym kontekście istotny jest art. 15 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług, który wprowadza autonomiczną definicję działalności gospodarczej na potrzeby tego podatku. W myśl tego przepisu działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych.

Oznacza to, że definicja działalności gospodarczej na gruncie przepisów ustawy o podatku od towarów i usług zasadniczo odbiega od analogicznej definicji w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej (tak m.in. T. Michalik, VAT. Komentarz, 2017). Ograniczenie definicji podmiotu kwalifikowanego wyłącznie do przedsiębiorców w rozumieniu podstawowego w systemie prawa aktu zawierającego definicję tego pojęcia (tj. ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) mogłoby zatem skutkować wyłączeniem z jej zakresu niektórych podmiotów, które prowadzą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług. W konsekwencji powstawałaby luka normatywna, która mogłaby zaważyć na skuteczności funkcjonowania mechanizmów przewidzianych w ustawie.

Objęcie definicją podmiotu kwalifikowanego jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, pozostawia poza zakresem definicji m.in. jednostki organizacyjne systemu oświaty, podmioty lecznicze czy urzędy obsługujące organy władzy publicznej, a więc jednostki o zakresie działalności niestanowiącej obszaru potencjalnego ryzyka. Definicja podmiotu kwalifikowanego obejmuje także podmioty, które formalnie nie prowadzą działalności gospodarczej (osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną). Związane jest to z możliwym wykorzystywaniem tych podmiotów w procederach wyłudzeń skarbowych. Definicja nie obejmuje natomiast osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub zarobkowej na własny rachunek.

Przez **rachunek podmiotu kwalifikowanego** rozumie się rachunek rozliczeniowy podmiotu kwalifikowanego, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo

bankowe, oraz rachunek członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej prowadzony dla niego jako podmiotu kwalifikowanego (art. 119zg pkt 5 Ordynacji podatkowej). Rachunek rozliczeniowy to rachunek, na którym co do zasady przechowywane są środki pieniężne pochodzące z działalności zarobkowej, w tym działalności gospodarczej. Analiza ryzyka nie będzie dotyczyć środków pieniężnych zgromadzonych na innych rachunkach bankowych, w tym na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych. Definicja rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozdziale IIIB Ordynacji podatkowej jest więc znacznie węższa niż w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

STIR został zdefiniowany jako system teleinformatyczny izby rozliczeniowej spełniający minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, służący do: odbioru i przetwarzania danych w celu ustalenia wskaźnika ryzyka, przekazywania danych i informacji o wskaźniku ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych, oraz do systemów teleinformatycznych banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, pośredniczenia w przekazywaniu danych, informacji i żądań pomiędzy Szefem KAS a bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi (art. 119zg pkt 6 Ordynacji podatkowej). STIR będzie służył do ustalania wskaźnika ryzyka wykorzystywanego przez Szefa KAS do dokonywania analizy ryzyka. STIR będzie wykorzystywany jako kanał przekazywania informacji, danych i żądań zarówno do Szefa KAS, jak i w kierunku odwrotnym (np. informacji o wskaźniku ryzyka do Szefa KAS, banków i SKOK-ów, żądań Szefa KAS blokad rachunku podmiotu kwalifikowanego). STIR będzie posiadał niezbędny poziom zabezpieczeń, kontroli dostępu i autoryzacji oraz separację kanałów wymiany informacji. Zabezpieczenie i separacja STIR od środowiska dostępowego z banków i JAP będzie zapewniona na poziomie szyfrowanych i dedykowanych kanałów dostępowych:

- 1) dedykowanych i separowanych oraz szyfrowanych kanałów wymiany informacji plikowej;
- 2) dedykowanych dla banków i JAP kanałów on-line oparte o konta imienne i certyfikaty imienne.

Pojęcie **transakcji** zostało zdefiniowane w art. 119zg pkt 7 Ordynacji podatkowej. Przez transakcję rozumie się operację pieniężną uznającą lub obciążającą rachunek podmiotu kwalifikowanego na podstawie dyspozycji jego posiadacza lub osób trzecich. Przyjęta definicja transakcji obejmuje swoim zakresem w szczególności: transakcje gotówkowe, transakcje za pomocą kart płatniczych, transakcje za pomocą urządzeń mobilnych (np. smartfonu, tabletu) i technologii mobilnych (np. SMS), transakcje określane jako pay-by-link, a także obciążenia rachunku kwotami opłat i prowizji, czy uznania kwotą odsetek.

Według art. 119zg pkt 8 Ordynacji podatkowej **wskaźnik ryzyka** to wskaźnik wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi. Wskaźnik ryzyka jest ustalany przez izbę rozliczeniową w odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego automatycznie w STIR na podstawie opracowanych przez izbę rozliczeniową algorytmów uwzględniających najlepsze praktyki sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu ich działalności do popełniania przestępstw oraz przestępstw skarbowych, a także:

- 1) kryteria ekonomiczne – polegające na ocenie dokonywanej przez podmiot kwalifikowany transakcji przy pomocy rachunku w otoczeniu gospodarczym, w szczególności pod względem celu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, lub dokonywaniu transakcji nieuzasadnionych charakterem prowadzonej działalności;
- 2) kryteria geograficzne – polegające na dokonywaniu transakcji z podmiotami z państw, w których występuje wysokie zagrożenie wyłudzeń skarbowych;
- 3) kryteria przedmiotowe – polegające na prowadzeniu przez podmiot kwalifikowany działalności gospodarczej wysokiego ryzyka z punktu widzenia podatności na wyłudzenia skarbowe;
- 4) kryteria behawioralne – polegające na nietypowym, w danej sytuacji, zachowaniu podmiotu kwalifikowanego;
- 5) kryteria powiązań – polegające na istnieniu powiązań podmiotu kwalifikowanego z podmiotami, co do których występuje ryzyko, że uczestniczą lub organizują działania mające związek z wyłudzeniami skarbowymi (art. 119zn § 2 i 3 Ordynacji podatkowej).

Powyższe kryteria, z wyjątkiem określonych w pkt 5, stanowią kryteria przy dokonywaniu analizy ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu (art. 10a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu). Kryteria te są adekwatne także przy ustalaniu wskaźnika ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi. Potwierdza to dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE, zwana dalej „dyrektywą 2015/849”. Dyrektywa 2015/849 będzie implementowana do prawa polskiego¹⁶⁾. Czynniki dotyczące sytuacji o potencjalnie wyższym ryzyku, określone w załączniku III do dyrektywy 2015/849 jako niewyczerpujące, choć są skatalogowane według odmiennych reguł niż kryteria służące do ustalania wskaźnika ryzyka, w istocie odpowiadają kryteriom wymienionym w niniejszym projekcie. Co istotne, z dyrektywy 2015/849 wynika, że „przestępstwa podatkowe” dotyczące podatków bezpośrednich i pośrednich objęte są zakresem szerokiej definicji „działalności przestępczej” określonej w dyrektywie 2015/849¹⁷⁾.

Dodanie kryteriów powiązań (pkt 5) wynika z faktu, że organizatorzy przestępczego procederu organizują sieć podmiotów o zmiennej strukturze i transferują przez rachunki tych podmiotów środki finansowe w celu pozorowania przeprowadzania legalnych transakcji. Przedsięwzięcia tego typu ze swej natury wymagają współdziałania większej grupy osób – nawet jeśli zawarły one porozumienie do dokonania jednego tylko przestępstwa (czyli działali „wspólnie i w porozumieniu”) – i poprzez to tworzą łańcuchy (często skomplikowanych) powiązań¹⁸⁾. Działalność w grupie przestępczej, o której mowa w art. 258 Kodeksu karnego, jest jedną z najbardziej charakterystycznych cech przestępstw polegających na wyłudzeniach podatku VAT. Dlatego kryteria powiązań powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu przez izbę rozliczeniową wskaźników ryzyka, które z kolei będą brane pod uwagę przy dokonywaniu analizy ryzyka przez Szefa KAS.

¹⁶⁾ Termin implementacji – 26 czerwca 2017 r. (art. 67 ust. 1 dyrektywy 2015/849).

¹⁷⁾ Teza 11 preambuły i art. 3 pkt 4 lit. f dyrektywy 2015/849.

¹⁸⁾ W. Mądrzejowski, *Przestępczość zorganizowana. System zwalczania*, Warszawa 2008, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, s. 48–49.

Wśród kryteriów określonego rodzaju można wyróżnić poszczególne kryteria (czynniki, zachowania). Same kryteria jednostkowe mogą być zróżnicowane nawet w poszczególnej grupie kryteriów, co jest odzwierciedleniem różnych działań podejmowanych przez podmioty kwalifikowane w celu dokonywania wyłudzeń skarbowych.

Kryteria ekonomiczne wiążą się zasadniczo z oceną celu działalności oraz otoczenia gospodarczego, w jakim ten cel jest realizowany. Na potencjalnie wyższe ryzyko wskazują np. nietypowe okoliczności stosunku gospodarczego, nietypowa lub nadmiernie złożona struktura własności przedsiębiorstwa, niedająca się uzasadnić z punktu widzenia prowadzonej działalności duża liczba pośredników czy znaczny udział gotówki w obrocie.

Kryteria geograficzne obejmują dokonywanie transakcji z podmiotami z państw, w których występuje wysokie zagrożenie wyłudzeń skarbowych. W szczególności chodzi o państwa określone przez wiarygodne źródła jako państwa: nieposiadające skutecznych systemów zwalczania przestępczości podatkowej, o znaczących poziomach korupcji lub innej działalności przestępczej lub państwa objęte sankcjami, embargiem lub podobnymi środkami nałożonymi np. przez Unię Europejską lub ONZ.

Kryteria przedmiotowe polegają na prowadzeniu przez podmiot kwalifikowany działalności gospodarczej wysokiego ryzyka z punktu widzenia podatności na wyłudzenia skarbowe. Kryteria przedmiotowe wiążą ryzyko z poszczególnymi produktami, usługami, transakcjami lub kanałami dostawy. Przykładowo można wymienić: produkty lub transakcje mogące sprzyjać anonimowości, płatności otrzymywane od nieznanymi lub niepowiązanych osób trzecich czy transakcje bez określonych zabezpieczeń, np. podpisów elektronicznych.

Kryteria behawioralne wiążą się z nietypowym, w danej sytuacji, zachowaniem podmiotu kwalifikowanego polegającym w szczególności na dokonywaniu nietypowych operacji pieniężnych, braku typowych operacji, przy czym zachowanie to nie może mieścić się w zakresie kryteriów ekonomicznych. Wymienione kryteria będą stanowić podstawę do opracowania przez izbę rozliczeniową algorytmów służących do określania wskaźnika ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi.

Pojęcie **wyłudzeń skarbowych** zostało zdefiniowane w art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej. Przez wyłudzenia skarbowe rozumie się:

- a) przestępstwa skarbowe, o których mowa w art. 54 § 1 i 2 Kodeksu karnego skarbowego – uchylanie się od opodatkowania, art. 55 § 1 i 2 k.k.s. – firmanctwo, art. 56 § 1 i 2 k.k.s. – oszustwo podatkowe, art. 62 § 1–2a k.k.s. – m.in. nierzetelne wystawienie faktury, art. 76 § 1 i 2 k.k.s. – wyłudzenie podatkowej należności publicznoprawnej przez narażenie na nienależny zwrot podatku,
- b) przestępstwa, o których mowa w art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 (wystawianie pustych faktur) Kodeksu karnego,
- c) przestępstwa, o których mowa w art. 258 § 1–3 (przestępczość zorganizowana) Kodeksu karnego, mające na celu popełnienie przestępstw skarbowych, o których mowa w lit. a lub przestępstw, o których mowa w lit. b.

Powyższy katalog jest zamknięty, ponieważ dotyczy enumeratywnie wymienionych przestępstw skarbowych przeciwko obowiązkom podatkowym (lit. a) oraz przestępstw najczęściej z nimi związanych (lit. b i c). Katalog nie obejmuje wykroczeń skarbowych np. art. 54 § 3, art. 55 § 3 i art. 56 § 3 Kodeksu karnego skarbowego. Intencją projektodawcy jest skupienie się na zapobieganiu wykorzystywania sektora finansowego do popełniania najpoważniejszych przestępstw skarbowych i ściśle określonych przestępstw z nimi związanych.

Przepisów nowego działu IIIB Ordynacji podatkowej nie stosuje się do rachunków podmiotów kwalifikowanych otwieranych i prowadzonych przez Narodowy Bank Polski (art. 119zh pkt 1 Ordynacji podatkowej). Zgodnie art. 51 ustawy o Narodowym Banku Polskim posiadaczami rachunków bankowych w NBP są: banki, budżet państwa, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, inne osoby prawne – za zgodą Prezesa NBP. Ponadto Narodowy Bank Polski prowadzi rachunki bankowe w systemach płatności SORBNET2 i TARGET2-NBP. Część z posiadaczy rachunków bankowych prowadzonych przez NBP jest podmiotem kwalifikowanym w rozumieniu projektowanej ustawy (np. KIR S.A., Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., KDPW_CCP S.A., banki). Narodowy Bank Polski nie posiada statusu banku krajowego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe, lecz w zakresie, w jakim wykonuje dozwolone przez ustawę o Narodowym Banku Polskim czynności bankowe, stosuje odpowiednio przepisy ustawy – Prawo bankowe. Z punktu widzenia celowości

projektowanych rozwiązań (przeciwdziałanie wykorzystania sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych), powyższy zakres nie stanowi obszaru potencjalnego ryzyka. Dlatego zasadne jest wyłączenie Narodowego Banku Polskiego z projektowanych obowiązków przesyłania danych w odrębnym przepisie. Z tych samych przyczyn wyłączenie dotyczy rachunków banków spółdzielczych prowadzonych przez bank zrzeszający w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, rachunków banków prowadzonych przez inne banki (rachunki Loro), rachunków spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych prowadzonych przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową, rachunków spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej prowadzonych przez banki oraz rachunków Skarbu Państwa, Narodowego Funduszu Zdrowia, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (art. 119zh pkt 2–9 Ordynacji podatkowej).

Co do zasady czynności związane z realizacją obowiązków izby rozliczeniowej określonych w dziale IIIB Ordynacji podatkowej mogą być wykonywane wyłącznie przez jej upoważnionych pracowników (art. 119zi § 1 Ordynacji podatkowej). Izba rozliczeniowa może zlecić wykonywanie czynności związanych z technicznym utrzymaniem, naprawą lub zmianą funkcjonalności STIR przedsiębiorcy zapewniającemu bezpieczne i prawidłowe ich wykonywanie. Kompetencje przedsiębiorcy mogą być zbadane przez Szefa KAS np. w toku kontroli wykonywanej na podstawie art. 119zzf Ordynacji podatkowej. Zlecenie przez izbę rozliczeniową wykonywania wymienionych czynności następuje na podstawie umowy w formie pisemnej zawierającej listę pracowników przedsiębiorcy wyznaczonych do wykonywania czynności związanych z dostępem do STIR, w tym algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3, zawartej po zasięgnięciu opinii Szefa KAS (art. 119zi § 1 Ordynacji podatkowej). Opinia ta ma dla izby rozliczeniowej istotne znaczenie. Jej nieuwzględnienie może spowodować żądanie Szefa KAS podjęcia przez izbę rozliczeniową działań zmierzających do zmiany lub rozwiązania zawartej umowy.

W celu zachowania tajemnicy prawnie chronionej wykonywanie przez przedsiębiorcę lub jego pracowników czynności związanych z dostępem przedsiębiorcy do STIR, w tym algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3 Ordynacji podatkowej, zawsze odbywa się pod nadzorem izby rozliczeniowej. Czynności te mogą być wykonywane

tylko w posiadanych przez izbę rozliczeniową lokalach, na obszarze województwa, w którym jest położona jej siedziba. Niedopuszczalne jest przetwarzanie danych poza STIR (art. 119zi § 3 Ordynacji podatkowej). Zlecenie wykonywania czynności, o których mowa w art. 119zi § 2 Ordynacji podatkowej, nie może obejmować: prowadzenia STIR i przetwarzania danych w STIR, ustalania algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3 Ordynacji podatkowej i ustalania wskaźnika ryzyka.

Izba rozliczeniowa powinna zawiadomić Szefa KAS o zamiarze zawarcia lub zmiany umowy, o której mowa w art. 119zi § 2 Ordynacji podatkowej, zawarciu takiej umowy i jej zmianach. Izba rozliczeniowa przedstawia także Szefowi KAS odpowiednio projekt umowy lub jej zmian oraz zawartą lub zmienioną umowę. Szef KAS dysponuje instrumentami prawnymi, dzięki którym może żądać od izby rozliczeniowej wszelkich informacji, wyjaśnień i dokumentów dotyczących prac nad nową umową, jej zmianami lub realizacją umowy (art. 119zi § 6 Ordynacji podatkowej). Szef KAS pisemnie nakazuje izbie rozliczeniowej niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do zmiany lub rozwiązania umowy, jeżeli jej wykonanie zagraża bezpiecznemu lub prawidłowemu wykonywaniu przez izbę rozliczeniową obowiązków określonych w dziale IIIB Ordynacji podatkowej (art. 119zi § 7 Ordynacji podatkowej). Pracownicy izby rozliczeniowej oraz przedsiębiorca, o którym mowa w art. 119zi § 2 Ordynacji podatkowej, i osoby przez niego upoważnione są obowiązani do zachowania w tajemnicy algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3 tej ustawy, informacji o wskaźniku ryzyka, informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp, art. 119zq i art. 119zs § 1 Ordynacji podatkowej oraz informacji objętych żądaniami Szefa KAS, o których mowa w art. 119zo § 8, art. 119zv § 2, art. 119zw § 2 i art. 119zz § 2 tej ustawy (art. 119zi § 8 Ordynacji podatkowej).

Przedstawiciel Szefa KAS może być obecny przy dokonywaniu czynności, o których mowa w art. 119zi § 3 Ordynacji podatkowej. W związku z tym powinien być zawiadamiany o planowanym terminie wykonania tych czynności z odpowiednim wyprzedzeniem. W nagłych wypadkach, np. wystąpienia awarii, izba rozliczeniowa zawiadamia Szefa KAS o planowanym terminie wykonania czynności niezwłocznie po zawiadomieniu o zaistniałym zdarzeniu przedsiębiorcy, który będzie wykonywać te czynności zgodnie z umową. Niestawienie się przedstawiciela Szefa KAS nie wstrzymuje wykonywania czynności, jeżeli Szef KAS został prawidłowo zawiadomiony. Izba rozliczeniowa ma obowiązek prowadzić i przechowywać w swojej

siedzibie rejestr czynności, o których mowa w art. 119zi § 3 Ordynacji podatkowej. Czynność jest wpisywana do rejestru niezwłocznie po jej zakończeniu ze wskazaniem daty i godziny jej dokonania, osób obecnych przy jej dokonaniu oraz jej opisu. Rejestr jest udostępniany Szefowi KAS na jego żądanie (art. 119zj § 1–4 Ordynacji podatkowej).

Przekazywanie danych, informacji i żądań, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, z systemu teleinformatycznego banku i spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej do STIR, ze STIR do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych oraz z Centralnego Rejestru Danych Podatkowych do systemu teleinformatycznego banku i spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, będzie następować automatycznie i niezwłocznie za pośrednictwem STIR (art. 119zk § 1 Ordynacji podatkowej). O takim sposobie przekazywania danych przesądza ich znaczna ilość. Przekazywanie danych, informacji i żądań, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej pomiędzy zrzeszonymi bankami spółdzielczymi i spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi a STIR, może następować za pośrednictwem systemów teleinformatycznych odpowiednio banku zrzeszającego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających albo Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, o której mowa w ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych – art. 119zk § 2 Ordynacji podatkowej.

Przyjęte rozwiązanie pozwoli na niezawodne, bezpieczne i szybkie przesyłanie danych, informacji i żądań, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, ponieważ będą one przesyłane, co do zasady, w formie elektronicznej. Doręczanie przez Szefa KAS żądań o przedłużeniu blokady czy żądań przekazania dodatkowych informacji i zestawień (art. 119zs § 1 Ordynacji podatkowej) w formie papierowej, tradycyjną pocztą, byłoby niecelowe i utrudniałoby osiągnięcie zamierzonych celów ustawy. Szybkość działania jest jednym z najważniejszych elementów skutecznego przeciwdziałania wyłudzeniom skarbowym.

Przepis art. 119zk § 3 Ordynacji podatkowej reguluje sytuacje, gdy bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa korzysta z systemów płatności izby rozliczeniowej za pośrednictwem innego banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej. Sytuacje te mają miejsce w przypadkach, gdy wysokość

nakładów, które bank (SKOK) musiałby ponieść w celu samodzielnego przekazywania danych, byłaby niewspółmierna do liczby obsługiwanych przez ten bank (SKOK) zleceń płatniczych.

W przedstawionych sytuacjach przekazywanie danych, informacji i żądań, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, pomiędzy tym bankiem lub spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową a STIR może następować za pośrednictwem odpowiednio banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej pośredniczącej w korzystaniu z systemów płatności izby rozliczeniowej. Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa będzie obowiązana do pośredniczenia w przekazywaniu tych danych, informacji i żądań również po zaprzestaniu pośredniczenia w korzystaniu z systemów płatności izby rozliczeniowej, do czasu przejęcia tego obowiązku przez inny bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową (art. 119zk § 3 Ordynacji podatkowej). Przepisy te dotyczą więc mniejszych banków i SKOK-ów.

W uzasadnionych przypadkach Szef KAS może przekazać dane, informacje lub żądania, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, bezpośrednio bankom lub spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, określając sposób oraz termin przesłania informacji objętych tymi żądaniem innymi dokumentami (art. 119zk § 4 Ordynacji podatkowej). To rozwiązanie będzie mogło być wykorzystane w szczególności, jeżeli z przyczyn technicznych nie będzie dostępna podstawowa droga komunikacji (STIR).

W art. 119zl Ordynacji podatkowej przyjęto, że do biegu terminów, o których mowa w dziale IIIB tej ustawy, z wyjątkiem terminów określonych w art. 119zn § 2, art. 119zo § 1, art. 119zq oraz art. 119zzb § 1 i § 3 pkt 2 Ordynacji podatkowej, nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy. Rozwiązanie przyjęte jako zasada jest podyktowane względami praktycznymi i koniecznością zapewnienia skuteczności blokady.

W przypadku istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia wyłudzenia skarbowego w związku z wykonywaniem ustawowych zadań Szef KAS zawiadamia właściwy organ uprawniony do prowadzenia postępowania przygotowawczego. Zawiadomienie powinno zawierać w szczególności informacje wymienione w art. 119zm § 1 Ordynacji podatkowej. Organ, który otrzymał zawiadomienie, będzie mógł żądać uzupełnienia informacji, także w toku czynności podejmowanych na podstawie art. 307 Kodeksu

postępowania karnego – art. 119zm § 2 Ordynacji podatkowej. Przyjęcie tego rozwiązania pozwoli organom uprawnionym do prowadzenia postępowań przygotowawczych na sprawniejsze i efektywniejsze wykonywanie czynności dochodzeniowo-śledczych w zakresie wyłudzeń skarbowych, które zostaną zgłoszone przez Szefa KAS i podległych mu funkcjonariuszy.

Rozdział 2. Analiza ryzyka

Analiza ryzyka to dokonywana przez Szefa KAS analiza ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi. Analiza ryzyka polega w szczególności na przetwarzaniu danych w Centralnym Rejestrze Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników. Dokonując analizy ryzyka, Szef KAS będzie uwzględniał dane posiadane przez KAS, w tym dane bankowe i SKOK-ów przekazane za pośrednictwem STIR, wskaźniki ryzyka oraz informacje i zestawienia, o których mowa w art. 119zq oraz art. 119zs Ordynacji podatkowej (art. 119zn § 1 Ordynacji podatkowej). Wynik analizy ryzyka będzie stanowił podstawę do podjęcia czynności wobec nieuczciwych podmiotów kwalifikowanych przez Szefa KAS lub podległe mu organy. Dopiero efekty tych czynności mogą rodzić konsekwencje prawne dla podmiotu kwalifikowanego, który jest posiadaczem rachunku.

Analiza ryzyka zasadniczo będzie dotyczyć przepływów finansowych. W obecnym stanie rozwoju technicznego, informacyjnego oraz społecznego analiza przepływów finansowych jest jedną z najistotniejszych metod służących identyfikacji zagrożeń wykorzystywania systemu bankowego do działalności przestępczej. W karuzelach VAT służących wyłudzeniu zwrotów VAT transfery środków przez kolejne rachunki są najczęściej przeprowadzane z wykorzystaniem opcji natychmiastowych przelewów elektronicznych, w wyniku czego w bardzo krótkim czasie znaczne kwoty wielokrotnie zmieniają właścicieli. Z przeprowadzonych analiz finansowych wynika, że często w obiegu między podmiotami pozostają te same środki finansowe. W konsekwencji należy uznać, że analiza przepływów finansowych może być wykorzystana nie tylko jako narzędzie wykrywania przestępstw popełnianych na szkodę instytucji finansowych lub ich klientów, ale także przestępstw skarbowych. Co więcej, rola analizy finansowej w wykrywaniu zwłaszcza przestępstw skutkujących wyłudzeniami podatku VAT jest

znaczna. Można to stwierdzić m.in. na podstawie sprawozdań rocznych z działalności Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

Elementem, który może stanowić istotną wartość przy dokonywaniu analizy ryzyka, jest wskaźnik ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi. Wskaźnik ryzyka będzie ustalany przez izbę rozliczeniową nie rzadziej niż raz dziennie na podstawie danych z Centralnego Rejestru Danych Podatkowych oraz z banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (art. 119zn § 2 Ordynacji podatkowej). Informacja o wskaźniku ryzyka będzie przekazywana przez izbę rozliczeniową niezwłocznie po jego ustaleniu, nie rzadziej niż raz dziennie, wyłącznie Szefowi KAS w pełnym zakresie, a bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym – w zakresie rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez te banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Informacja o wskaźniku ryzyka nie będzie przekazywana, jeśli wskaźnik ryzyka i istotność wpływu poszczególnych kryteriów na wskaźnik ryzyka nie uległy zmianie (art. 119zo § 1 Ordynacji podatkowej). Zapobiega to wielokrotnemu gromadzeniu tych samych informacji w STIR i Centralnym Rejestrze Danych Podatkowych. Informacje o wskaźniku ryzyka będą udostępniane innym podmiotom niż wymienione w art. 119zo § 1 Ordynacji podatkowej wyłącznie przez Szefa KAS, na zasadach i w trybie określonych w dziale VII Ordynacji podatkowej, tj. na podstawie przepisów normujących m.in. udostępnianie informacji objętych tajemnicą skarbową (art. 119zo § 5 Ordynacji podatkowej).

Informacja o wskaźniku ryzyka będzie zawierać: dane identyfikacyjne podmiotu kwalifikowanego – firmę, nazwę albo imię i nazwisko osoby fizycznej, o której mowa w art. 119zg pkt 4 lit. b, a także jego numer identyfikacji podatkowej lub numer identyfikacyjny REGON, jeśli są dostępne, numery rachunków podmiotu kwalifikowanego, przypisany do podmiotu kwalifikowanego wskaźnik ryzyka oraz wskazanie istotności wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu (art. 119zo § 2 Ordynacji podatkowej). Bez danych identyfikacyjnych przyporządkowanych do numerów rachunków danego podmiotu kwalifikowanego informacja o wskaźniku ryzyka może nie być użyteczna. Z tego powodu informacja o wskaźniku ryzyka zawiera firmę posiadacza rachunku podmiotu kwalifikowanego, jego numer identyfikacji podatkowej lub numer identyfikacyjny

REGON. Wskaźnik ryzyka będzie ustalany w ujęciu podmiotowym. Dla jednego podmiotu kwalifikowanego ustalany będzie jeden wskaźnik ryzyka niezależnie od liczby posiadanych przez niego rachunków. Jednym z elementów informacji o wskaźniku ryzyka będzie wskazanie istotności wpływu poszczególnych kryteriów na wskaźnik ryzyka. Wskazanie to stanowi uszczegółowienie wskaźnika ryzyka. Kryteria, o których mowa w art. 119zn § 3 Ordynacji podatkowej, obejmują wiele jednostkowych działań, zachowań, które determinują poziom wskaźnika ryzyka. Uszczegółowienie wskaźnika ryzyka nie może powodować ujawnienia algorytmów ustalanych z uwzględnieniem tych kryteriów. Z uwagi na wrażliwość tej informacji, dostęp do niej w banku (SKOK-u) będą mieć wyłącznie osoby wyznaczone do realizacji celów, o których mowa w art. 119zo § 4 Ordynacji podatkowej (art. 119zo § 7 Ordynacji podatkowej). Wskaźnik ryzyka będzie ustalany w STIR automatycznie. Wskaźnik ryzyka będzie służył jako komponent do dokonywania przez Szefa KAS analizy ryzyka.

Informacje o wskaźniku ryzyka są informacjami bardzo wrażliwymi. Jeśli podmioty kwalifikowane dokonujące wyłudzeń skarbowych weszłyby w posiadanie takich informacji, byłoby to dla nich ostrzeżenie i wyraźny sygnał, aby przerwać przestępczy proceder. Tym samym osoby te mogłyby nie ponieść prawnych konsekwencji swoich działań. Dlatego informacje o wskaźniku ryzyka nie podlegają udostępnieniu podmiotom kwalifikowanym (art. 119zo § 6 Ordynacji podatkowej).

Projekt przewiduje, że za ustalanie wskaźnika ryzyka bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa ponoszą roczną opłatę na rzecz izby rozliczeniowej, ustalaną ryczałtowo w odniesieniu do liczby rachunków podmiotu kwalifikowanego prowadzonych przez ten bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. W przypadku gdy wskaźnik ryzyka ustalany jest za okres krótszy niż rok kalendarzowy, opłata ustalana jest w wysokości proporcjonalnej do liczby miesięcy, w których wskaźnik ryzyka jest ustalany (art. 119zo § 9 Ordynacji podatkowej). Przewidywany mechanizm ustalania opłaty nie odnosi się do zapytań o wskaźnik ryzyka udostępniany na żądanie przy zakładaniu rachunku, tylko do liczby rachunków (rekordów), które są czynnikiem determinującym koszty. Wysokość i terminy wnoszenia opłaty rocznej zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych, z uwzględnieniem kosztów ustalenia i przekazywania wskaźnika ryzyka, kosztów wdrożenia i utrzymania STIR oraz okresu, za który wskaźnik ryzyka jest ustalany (art. 119zo § 10 Ordynacji podatkowej). Obciążenie banków i spółdzielczych

kas oszczędnościowo-kredytowych opłatami związane jest z koniecznością zrekompensowania izbie rozliczeniowej budowy i utrzymania systemu teleinformatycznego służącego do przekazywania danych na podstawie niniejszej ustawy.

Oprócz wskaźnika ryzyka, izba rozliczeniowa na podstawie informacji i zestawień przekazanych tej izbie przez banki i SKOK-i będzie przekazywać, nie rzadziej niż raz dziennie, Szefowi KAS:

- 1) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych prowadzonych i otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe;
- 2) informacje o łącznej kwocie obciążeń oraz łącznej kwocie uznań rachunków podmiotów kwalifikowanych dotyczących transakcji z osobami fizycznymi niebędącymi podmiotami kwalifikowanymi;
- 3) dzienne zestawienia transakcji dotyczących rachunków podmiotów kwalifikowanych, o których mowa w pkt 1, w zakresie transakcji innych niż wskazane w pkt 2 (art. 119zq Ordynacji podatkowej).

Powyższe dane będą wykorzystywane przez Szefa KAS przy dokonywaniu analizy ryzyka. Dane, o których mowa w art. 119zq pkt 1 i 3 Ordynacji podatkowej są szczegółowo określone w art. 119zr § 1 i 2 tej ustawy i opisane w komentarzu do tych przepisów. Podkreślić należy, że dane, o których mowa w art. 119zq pkt 1 i 3 Ordynacji podatkowej, dotyczą odpowiednio rachunków podmiotów kwalifikowanych i transakcji między podmiotami kwalifikowanymi. Dane zbiorcze, o których mowa w art. 119zq pkt 2 Ordynacji podatkowej, dotyczą natomiast transakcji, w których jedną ze stron jest podmiot kwalifikowany, a drugą osoba fizyczna niebędąca podmiotem kwalifikowanym. W tym przypadku dane dotyczące przelewów do i od takich osób fizycznych będą zagregowane tak, aby zachować ich anonimowość.

Wskaźnik ryzyka jest ustalany w określonym celu – przeciwdziałaniu wykorzystywaniu systemów banków (SKOK-ów) do wyłudzeń skarbowych. W podobnych celach powinna być wykorzystywana informacja o wskaźniku ryzyka przekazywana bankom (SKOK-om). Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą wykorzystywać informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie w celu wykonywania uprawnień lub obowiązków, o których mowa w:

- 1) art. 106 i art. 106a ustawy – Prawo bankowe oraz art. 15 i art. 16 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, w tym dokonywania oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, o której mowa w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 2) art. 106d ustawy – Prawo bankowe, z tym że banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą udostępniać wzajemnie informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie innym bankom lub spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym (art. 119zo § 4 Ordynacji podatkowej).

Informacja o wskaźniku ryzyka nie może być wykorzystywana przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe do innych celów niż określone w powołanych przepisach. Należy jednak mieć na uwadze, że informacje te są analizowane w związku z realizacją określonych w powołanych przepisach uprawnień i obowiązków. Z kolei wyniki tych analiz mogą wpływać na decyzje banków i SKOK-ów w innych wewnętrznych procedurach, stanowiąc np. element oceny ryzyka operacyjnego w obszarach działalności tych instytucji. Przepis art. 119zo § 4 Ordynacji podatkowej nie uniemożliwia zatem pośredniego uwzględnienia wskaźnika ryzyka w innych obszarach działalności banku, jeżeli wykorzystują one rezultaty procedur dotyczących wymienionych w nim uprawnień lub obowiązków. Jednocześnie jednak wykluczone jest wykorzystanie samej informacji o wskaźniku ryzyka w procedurach spoza tego katalogu.

Izba rozliczeniowa będzie uprawniona do udostępniania algorytmów, na podstawie których jest ustalany wskaźnik ryzyka, wyłącznie Szefowi KAS na jego żądanie (art. 119zo § 8 Ordynacji podatkowej). Z żądaniem Szef KAS może wystąpić zarówno w toku kontroli, o której mowa w art. 119zff Ordynacji podatkowej, jak i poza procedurą kontroli.

Informacja o wskaźniku ryzyka nie jest przekazywana do banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, które nie prowadzą rachunku podmiotu kwalifikowanego, którego dotyczy ta informacja. Banki i SKOK-i, które zamierzają zawrzeć umowę rachunku podmiotu kwalifikowanego z nowym klientem, będą mieć obowiązek zapytania izby rozliczeniowej o wskaźnik ryzyka i istotności wpływu poszczególnych kryteriów na wskaźnik ryzyka wymienionego podmiotu. Z kolei izba

rozliczeniowa będzie mieć obowiązek przekazania wnioskodawcy informacji w powyższym zakresie (art. 119zo § 3 Ordynacji podatkowej).

W celu ustalenia wskaźnika ryzyka izba rozliczeniowa będzie przetwarzać następujące dane:

- 1) o rachunkach podmiotów kwalifikowanych prowadzonych oraz otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe;
- 2) z dziennych zestawień transakcji dotyczących rachunków, o których mowa w pkt 1;
- 3) z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, o których mowa w art. 15 ust. 5 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników – art. 119zu § 1 Ordynacji podatkowej.

Ad 1. Dane o rachunkach podmiotów kwalifikowanych prowadzonych oraz otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe

Dane te są określone w art. 119zr § 1 pkt 1–5 Ordynacji podatkowej i obejmują m.in.: dane dotyczące rachunku podmiotu kwalifikowanego (kod waluty rachunku podmiotu kwalifikowanego, numer rachunku podmiotu kwalifikowanego w formacie Numeru Rachunku Bankowego oraz datę otwarcia i zamknięcia rachunku), dane identyfikacyjne podmiotu kwalifikowanego (w tym firmę, nazwę albo imię i nazwisko osoby fizycznej), rodzaj prowadzonej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), numer w Krajowym Rejestrze Sądowym i datę rejestracji lub rozpoczęcia działalności oraz kraj rejestracji podmiotu kwalifikowanego lub rezydencji podatkowej, dane adresowe prowadzonej działalności, siedziby oraz adres korespondencyjny podmiotu kwalifikowanego zawierający m.in. kod kraju, a także dane identyfikacyjne reprezentantów podmiotu kwalifikowanego, pełnomocników do rachunku podmiotu kwalifikowanego, a także jego beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu art. 2 pkt 1a ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Dane identyfikacyjne reprezentantów podmiotu kwalifikowanego są dostępne w publicznych rejestrach zawierających dane przedsiębiorców (KRS, CEiDG). Przetwarzanie danych tych osób nie może więc budzić wątpliwości. Gromadzenie przez izbę rozliczeniową danych pełnomocników do rachunku i beneficjentów rzeczywistych jest uzasadnione, ponieważ spośród tych osób wywodzą się najczęściej organizatorzy wyłudzeń skarbowych, którzy czerpią

nienależne korzyści z tych wyłudzeń. Dane określone w art. 119zr § 1 pkt 4 i 5 Ordynacji podatkowej są przekazywane izbie rozliczeniowej, jeżeli są dostępne.

Dane określone w art. 119zr § 1 pkt 1–5 Ordynacji podatkowej, przekazywane izbie rozliczeniowej, będą dotyczyły rachunków podmiotów kwalifikowanych niezależnie od tego, czy są oni podatnikami VAT. Definicja wyłudzeń skarbowych nie wyklucza stosowania przepisów ustawy także do podatników innych niż podatnicy VAT. Ponadto banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe nie mają obecnie praktycznej możliwości ustalenia, którzy z ich klientów posiadają status podatnika VAT. Ponadto celowe jest, aby ustalenie wskaźnika ryzyka, a następnie analizy ryzyka dotyczyło także podmiotów, które nie są jeszcze zarejestrowane jako podatnicy VAT, tak aby w razie uzyskania informacji, że dany podmiot może prowadzić działania z zamiarem wykorzystania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, naczelnik urzędu skarbowego miał możliwość odmowy jego rejestracji jako podatnika VAT.

Ad 2. Dane z dziennych zestawień transakcji dotyczących rachunków, o których mowa w pkt 1

Dane te obejmują: dane identyfikacyjne nadawcy i odbiorcy transakcji zawierające ich imię i nazwisko lub nazwę oraz dane adresowe, numer rachunku nadawcy i rachunku odbiorcy, datę obciążenia lub uznania rachunku podmiotu kwalifikowanego, kwotę i walutę transakcji, tytuł i opis transakcji (w tym typ komunikatu, w szczególności: polecenie przelewu, wpłata/wypłata gotówkowa, polecenie zapłaty) oraz saldo początkowe i końcowe zestawienia transakcji dotyczących rachunku podmiotu kwalifikowanego (art. 119zr § 2 pkt 1–6 Ordynacji podatkowej). Dane identyfikacyjne odbiorcy transakcji, określone w art. 119zr § 2 pkt 1 Ordynacji podatkowej, są przekazywane izbie rozliczeniowej, jeżeli są dostępne. Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe dysponują tymi danymi (z wyjątkiem nr rachunku odbiorcy) wówczas, jeśli zostaną one podane przez nadawcę.

Ad 3. Dane z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, o których mowa w art. 15 ust. 5 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników

Dane zgromadzone w Centralnym Rejestrze Danych Podatkowych, które będą przetwarzane przez izbę rozliczeniową w celu ustalania wskaźników ryzyka, obejmują

dane nieobjęte tajemnicą skarbową. Dane te obejmują numer identyfikacji podatkowej i numer identyfikacyjny REGON, dane z Krajowego Rejestru Sądowego (art. 15 ust. 1 i 1b ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników), a w przypadku osób fizycznych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i wykonujących działalność gospodarczą – nazwę (firmę), adres głównego miejsca wykonywania działalności, adresy dodatkowych miejsc wykonywania działalności oraz przedmiot wykonywanej działalności określony według obowiązujących standardów klasyfikacyjnych. Z Centralnego Rejestru Danych Podatkowych do STIR będą przekazywane także dane z wykazów podmiotów, o których mowa w projektowanym art. 96b ustawy o podatku od towarów i usług (art. 8 pkt 2 projektu ustawy). Przekazywane przez CRP KEP do STIR dane są lub, jak w przypadku danych z wykazów podmiotów, o których mowa w projektowanym art. 96b ustawy o VAT, będą dostępne w publicznych rejestrach.

Mając na uwadze, że dane o rachunkach, przetwarzane przez izbę rozliczeniową, pochodzić będą z różnych źródeł (dane z rejestrów oraz dane przekazywane przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe) mogą występować niezgodności tych danych. W takich przypadkach izba rozliczeniowa powinna przekazywać do Szefa KAS dane o rachunkach otrzymane z banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (np. dane członków zarządu) bez ich korygowania stosownie do danych ujawnionych w rejestrach. Przy wyliczaniu wskaźnika ryzyka koniecznym będzie natomiast wypracowanie przez izbę rozliczeniową standardów postępowania w przypadku niezgodności danych (np. uaktualnienie danych dotyczących członków zarządu albo wyższy wskaźnik ryzyka z uwagi na rozbieżność danych).

Projekt określa, że banki i SKOK-i mają obowiązek niezwłocznego przekazywania izbie rozliczeniowej informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1 i 2 Ordynacji podatkowej, w celu ustalenia przez izbę wskaźników ryzyka. Jednocześnie projekt szczegółowo określa maksymalne terminy przekazywania tych informacji i zestawień. Terminy te są zróżnicowane w zależności od rodzaju danych (czy są to dane o rachunkach podmiotów kwalifikowanych, czy o transakcjach) oraz od sposobu ich przekazania (bezpośrednio do STIR czy za pośrednictwem np. banku zrzeszonego lub Kasy Krajowej – art. 119zk § 2 i 3 Ordynacji podatkowej).

Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, które przekazują informacje bezpośrednio do STIR, powinny niezwłocznie przekazywać:

- 1) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, nie później jednak niż do godz. 12.00 dnia następującego po dniu otwarcia rachunku (art. 119zp § 1 pkt 1 lit. a Ordynacji podatkowej);
- 2) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, nie później jednak niż do godz. 12.00 dnia następującego po dniu uzyskania, zmiany lub uzupełnienia tych informacji (art. 119zp § 1 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej);
- 3) dzienne zestawienia transakcji dotyczące rachunków podmiotu kwalifikowanego, o których mowa w pkt 1, nie później jednak niż do godz. 15.00 dnia następującego po dniu dokonania transakcji (art. 119zp § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej).

W przypadkach, o których mowa w art. 119zk § 2 i 3 Ordynacji podatkowej, banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe niezwłocznie przekazują do STIR:

- 1) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych otwieranych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, nie później jednak niż do godz. 18.00 dnia następującego po dniu otwarcia rachunku (art. 119zp § 2 pkt 1 lit. a Ordynacji podatkowej);
- 2) informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, nie później jednak niż do godz. 18.00 dnia następującego po dniu uzyskania, zmiany lub uzupełnienia tych informacji (art. 119zp § 2 pkt 1 lit. b Ordynacji podatkowej);
- 3) dzienne zestawienia transakcji dotyczące rachunków, o których mowa w pkt 1, nie później jednak niż do końca dnia następującego po dniu dokonania transakcji (art. 119zp § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej).

Stosownie do art. 119zl Ordynacji podatkowej do liczenia wymienionych wyżej terminów nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy.

Dane, o których mowa w art. 119zp § 1 i art. 119zq Ordynacji podatkowej, będą przekazywane w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej dostępnej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego

ministra właściwego do spraw finansów publicznych (art. 119zr § 3 Ordynacji podatkowej).

Projekt zakłada, że do przetwarzania danych, o których mowa w art. 119zp § 1 oraz art. 119zq Ordynacji podatkowej, stosuje się ustawę o ochronie danych osobowych, z tym że dane te mogą być przetwarzane bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą (art. 119zu § 2 Ordynacji podatkowej). Sformułowanie „bez wiedzy i zgody osób, których dane dotyczą” oznacza, że nie ma zastosowania art. 32 ustawy o ochronie danych osobowych.

Podmiot kwalifikowany, który podejmuje działania z zamiarem wykorzystania systemu banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, poza przypadkami, kiedy na podstawie właściwych przepisów jest informowany o określonych zdarzeniach np. o blokadzie jego rachunku, nie powinien dowiedzieć się o działaniach podjętych wobec niego przez organy KAS. Jeśli tak by się stało, działania organów KAS mogłyby okazać się nieskuteczne.

Przepis art. 119zs § 1 Ordynacji podatkowej nakłada na bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową obowiązek przekazania na żądanie Szefa KAS informacji i zestawień innych niż przekazane na podstawie art. 119zq tej ustawy, w zakresie, o którym mowa w art. 119zr § 1 i 2 tej ustawy. Co do zasady obowiązek będzie dotyczyć transakcji podmiotów kwalifikowanych z osobami fizycznymi niebędącymi podmiotami kwalifikowanymi. Przepis art. 119zs § 1 Ordynacji podatkowej uprawnia do żądania także danych o transakcjach dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy. W tym przypadku wskazać należy na art. 182–185 Ordynacji podatkowej, które uprawniają organy podatkowe do żądania danych, niezależnie od czasu ich uzyskania przez podmiot, do którego kierowane jest żądanie. Projektowane rozwiązanie nie stanowi więc precedensu, lecz jest uzupełnieniem przepisów już obowiązujących. Z powyższym żądaniem Szef KAS może wystąpić w celu weryfikacji lub uzupełnienia posiadanych informacji w zakresie możliwego wykorzystywania rachunku podmiotu kwalifikowanego do celu mającego związek z wyłudzeniem skarbowym, w szczególności wyników analiz ryzyka (art. 119zs § 1 Ordynacji podatkowej). Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa przekazuje dane objęte żądaniem niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania żądania, a w przypadku gdy dane te znajdują się w formie uniemożliwiającej ich automatyczne przetwarzanie –

nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania żądania (art. 119zs § 2 Ordynacji podatkowej).

Żądanie Szefa KAS udzielenia dodatkowych informacji może nastąpić nie tylko po dokonaniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, ale także na etapie dokonywania ustaleń, czy zgromadzone przez Szefa KAS informacje stanowią podstawę do dokonania blokady. Uzyskanie dodatkowych informacji jeszcze na etapie weryfikacji informacji dotychczas posiadanych, w tym o wyniku analizy ryzyka, ma istotne znaczenie, ponieważ dodatkowe informacje mogą przesądzić o braku podstaw do dokonania blokady.

Korzystanie przez Szefa KAS przy dokonywaniu analiz ryzyka z szerokiego spektrum danych może przyczynić się do zwiększenia skuteczności dokonywanych analiz ryzyka.

Przepis art. 119zt Ordynacji podatkowej wprowadza ograniczenia w żądaniu od izby rozliczeniowej informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1 i 119zq Ordynacji podatkowej. Informacje te i zestawienia będą udzielane przez izbę rozliczeniową podmiotom innym niż Szef KAS wyłącznie na żądanie podmiotów enumeratywnie wymienionych w art. 119zt Ordynacji podatkowej. Pełnienie przez izbę rozliczeniową istotnej roli w systemie przeciwdziałania wykorzystywaniu banków i SKOK-ów do wyłudzeń skarbowych i posiadanie przez nią informacji związanych z prowadzeniem STIR może powodować zwiększenie liczby wniosków o udzielenie takich informacji. Udostępnianie takich informacji nie powinno powodować zakłóceń w funkcjonowaniu izby w sytuacji, gdy tych samych informacji będzie mógł udzielać Szef KAS. Dlatego proponuje się, aby izba rozliczeniowa miała obowiązek udzielania informacji wyłącznie podmiotom, które prowadzą postępowania mające istotne znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania państwa i jego bezpieczeństwa.

Przepisy art. 119zu § 3 i 4 Ordynacji podatkowej normują terminy przechowywania przez izbę rozliczeniową, banki i SKOK-i oraz Szefa KAS danych przetwarzanych na podstawie przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej. Termin przechowywania danych wynosi 5 lat, licząc od pierwszego dnia roku następującego po roku, w którym wymienione podmioty otrzymały te dane (art. 119zu § 3 Ordynacji podatkowej). Wyjątek dotyczy sytuacji, gdy po 5 latach nie upłynął jeszcze termin przedawnienia zobowiązania podatkowego, zwrotu podatku lub wyłudzenia skarbowego, w związku z którym przechowywane dane mogłyby stanowić dowód w postępowaniu. W takim

przypadku dane te mogą być przechowywane przez Szefa KAS nie dłużej niż do upływu terminu przedawnienia (art. 119zu § 4 Ordynacji podatkowej).

Stosunkowo długi okres przechowywania danych przetwarzanych na podstawie przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej wiąże się z potencjalną możliwością ich wykorzystania w okresie 5 lat. Należy bowiem mieć na uwadze, że wykluczenie ich z analizy w krótkim przedziale czasu na przykład kilku miesięcy, czy nawet w średnim okresie kilku lat prowadziłyby do wypaczenia i znacznych wahań współczynników ryzyka. Ponadto dane te mogą być wykorzystywane w wielu procedurach (np. podatkowych, karnych i karnoskarbowych) prowadzonych przez różne organy lub sądy wobec dużej liczby podmiotów, ponieważ często dotyczą przestępczości zorganizowanej. Procedury te są zwykle długotrwałe ze względu na ich skomplikowaną materię. Ponadto może zachodzić także potrzeba zbierania dowodów i informacji we współpracy z władzami innych państw, co także wydłuża postępowania. To wszystko uzasadnia 5-letni okres przechowywania danych przetwarzanych na podstawie przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej.

Przepisy art. 119zu § 5–7 Ordynacji podatkowej regulują skutki zmiany izby rozliczeniowej. Określenie tych skutków jest konieczne, ponieważ niniejsza ustawa nakłada obowiązki tylko na jedną izbę rozliczeniową, tę, która w roku kalendarzowym poprzedzającym o dwa lata rok kalendarzowy, w którym będą wykonywane obowiązki określone w niniejszym dziale, rozliczyła największą liczbę poleceń przelewu w złotych ze wszystkich izb rozliczeniowych (art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej).

W przypadku zmiany izby rozliczeniowej realizującej obowiązki przewidziane w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, izba dotychczas realizująca te obowiązki ma obowiązek przekazać Szefowi KAS wszystkie dane i informacje przechowane na podstawie ustawy, w terminie miesiąca od ostatniego dnia realizacji tych obowiązków (art. 119zu § 5 Ordynacji podatkowej). Należy przyjąć, że dane będą przesyłane sukcesywnie już po ustaleniu, że nastąpi zmiana izby rozliczeniowej. Przesłanie dużej ilości danych w ostatniej chwili może okazać się niemożliwe, a tym samym może mieć negatywny wpływ na wykonywanie obowiązków przez nową izbę rozliczeniową.

Szef KAS będzie obowiązany przekazać izbie rozliczeniowej, która przejęła realizację obowiązków wynikających z działu IIIB Ordynacji podatkowej, dane i informacje w

zakresie koniecznym do ustalenia wskaźnika ryzyka przez tę izbę rozliczeniową w terminie miesiąca od ich otrzymania (art. 119zu § 6 Ordynacji podatkowej).

Do 5-letniego okresu przechowywania danych, o którym mowa w art. 119zu § 3 Ordynacji podatkowej, przez nową izbę rozliczeniową będzie wliczany okres przechowywania danych przez izbę rozliczeniową, która przestanie wykonywać obowiązki wynikające z działu IIIB Ordynacji podatkowej (art. 119zu § 7 Ordynacji podatkowej).

Rozdział 3. Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego

Należy zauważyć, że podatnicy zamierzający wyłudzić podatek od towarów i usług często wykorzystują tzw. znikającego podatnika. Jest to podmiot, który rejestruje się jako podatnik VAT i wystawia faktury dokumentujące dostawy towarów, ale nie uiszcza podatku wynikającego z tych dostaw. W takich sytuacjach kluczowe jest podjęcie niezwłocznych działań w celu zabezpieczenia środków, które powinny zostać przeznaczone na zapłatę należnego podatku, zanim zostaną wytransferowane poza polski system bankowy. Dlatego też w projektowanych przepisach art. 119zv–119zze Ordynacji podatkowej przewidziany został mechanizm blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na żądanie Szefa KAS. Zakłada się, że stosowanie tego środka będzie ograniczone tylko do przypadków, w których zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa nie będzie możliwe przy użyciu środków łagodniejszych, nieingerujących tak dalece w prawo własności. System jest projektowany tak, aby podmiot kwalifikowany prowadzący uczciwie działalność nie odczuł jego istnienia.

Blokada rachunku daje znacznie szersze możliwości niż wstrzymanie transakcji, które dotyczy zawsze tylko konkretnego zlecenia czy dyspozycji związanej z danym rachunkiem. Blokada może zabezpieczyć środki nie tylko będące przedmiotem transakcji, ale wszystkie znajdujące się na rachunku. Wstrzymanie podejrzonej transakcji powoduje, że osoby uwikłane w proceder wyłudzeń mogą dokonać innych transakcji w celu ukrycia środków, które nie były zaangażowane, chociaż znajdują się na tym samym rachunku i mogły być użyte w celu pozorowania zapłaty za towar. Blokada uniemożliwia taką sytuację. Dlatego projekt przewiduje tylko instytucję blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, rezygnując z unormowania wstrzymania transakcji. Blokada odnosi skutek wobec wszystkich podmiotów uprawnionych do rachunku.

Blokada rachunku może obejmować środki pieniężne w każdej walucie zgromadzone na rachunku podmiotu kwalifikowanego. Definicja blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego (art. 119zg pkt 2 Ordynacji podatkowej) nie wyklucza blokady części środków na rachunku. Wynika to z art. 119zv § 6 pkt 1 oraz art. 119zw § 1 pkt 2 i § 4 pkt 1 Ordynacji podatkowej, w których jest mowa o „zakresie blokady”.

Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego jest skuteczna w odniesieniu do rachunku, którego podmiot kwalifikowany jest współposiadaczem (art. 119zv § 4 Ordynacji podatkowej). Przepis art. 119zv § 4 Ordynacji podatkowej ma na celu jednoznaczne uregulowanie blokady rachunku wspólnego. Spełnienie przesłanki blokady wobec jednego podmiotu kwalifikowanego pozwala na blokadę wszystkich środków znajdujących się na rachunku wspólnym. Takie rozwiązanie jest niezbędne, aby zapobiec ewentualnemu transferowi środków przez współposiadacza rachunku, wobec którego nie została spełniona przesłanka blokady. Przyjęta regulacja jest podobna do regulacji zajęcia przez administracyjny organ egzekucyjny rachunku wspólnego (art. 81 § 1a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

Szef KAS może wydać postanowienie o blokadzie rachunku (rachunków) podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 72 godziny. Postanowienie takie może być wydane, jeżeli ogół informacji posiadanych przez Szefa KAS, w szczególności wyniki analizy ryzyka, ale także inne okoliczności znane organom KAS dzięki informacjom podatkowym oraz pracy operacyjnej i analitycznej, wskazują, że podmiot kwalifikowany może wykorzystywać działalność banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi lub do czynności zmierzających do wyłudzenia skarbowego, a blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego jest konieczna, aby temu przeciwdziałać. Ocena tych przesłanek należy do Szefa KAS. Postanowienie może dotyczyć blokady jednego rachunku lub kilku/wszystkich rachunków podmiotu kwalifikowanego. Postanowienie powinno zawierać: oznaczenie numeru rachunku podmiotu kwalifikowanego, okres i podstawę prawną blokady oraz pouczenie o treści przepisów regulujących prawa i obowiązki podmiotu kwalifikowanego, którego dotyczy blokada (art. 119zv § 1 Ordynacji podatkowej).

Projektowane rozwiązanie ma za zadanie doraźne powstrzymanie transferu poza polski system bankowy (system SKOK) środków pieniężnych, które w przyszłości powinny

zostać przeznaczone na zapłatę należnego podatku. W okresie 72 godzin Szef KAS powinien podjąć czynności mające na celu bliższe zbadanie sprawy, dzięki czemu możliwe będzie podjęcie dalszych adekwatnych działań w celu potwierdzenia lub zanegowania prawdopodobieństwa, że dany rachunek był zaangażowany do działań związanych z wyłudzeniami.

Konstrukcja prawna przesłanek dokonania blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres do 72 godzin jest określona w ten sposób, że może dotyczyć różnych stanów faktycznych. Przesłanki te nie powinny być określone zbyt wąsko, aby nie wykluczyć możliwości dokonania możliwie pełnej oceny stanu faktycznego przez Szefa KAS. Jednocześnie nie mogą być zakreślone zbyt szeroko, aby nie dawać zbyt dużej swobody przy dokonywaniu tej oceny. Przesłanka określona w art. 119zv § 1 Ordynacji podatkowej spełnia te wymagania. Zaznaczyć należy, że przesłanka blokady rachunku dotyczy stanu hipotetycznego, co powoduje, że ich zaistnienie zawsze podlegać będzie ocenie. Nie jest także możliwe skatalogowanie sytuacji, które spełniają tę przesłankę. Warto zaznaczyć, że kwestia ogólności przesłanki „uzasadnionej obawy niewykonania zobowiązania podatkowego”, zawartej w art. 33 § 1 Ordynacji podatkowej, była przedmiotem analizy Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt SK 40/12 Trybunał potwierdził konstytucyjność tej przesłanki (pkt III. 3 wyroku).

Spełnienie przesłanki blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego nastąpi, jeśli z informacji posiadanych przez Szefa KAS wynika, że podmiot kwalifikowany może wykorzystywać działalność banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi lub do czynności zmierzających do wyłudzenia skarbowego, a blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego jest konieczna, aby temu przeciwdziałać. Wśród tych informacji powinna być informacja o wynikach analizy ryzyka, o której mowa w art. 119zn § 1 Ordynacji podatkowej, ponieważ mechanizm blokady związany jest z dokonywaniem analizy ryzyka na podstawie przepisów działu IIIB Ordynacji podatkowej.

Po wydaniu postanowienia o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 72 godziny Szef KAS przekazuje bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądanie blokady rachunku (art. 119zv § 2 pkt 1 Ordynacji

podatkowej). Szef KAS zawiadamia o blokadzie rachunku właściwego dla podmiotu kwalifikowanego naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego oraz prokuratora (art. 119zv § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej). Organy podatkowe powinny mieć informacje o podatniku, co do którego zachodzą przesłanki dokonania blokady, aby ewentualnie podjąć czynności wobec takiego podatnika (np. wszcząć postępowanie podatkowe lub podjąć czynności sprawdzające). Taka informacja może być również przydatna dla prokuratora, który może wszcząć postępowanie przygotowawcze lub przejąć je do prowadzenia (art. 326 § 3 pkt 3 *in fine* k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.).

Otrzymując żądanie blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 72 godziny, bank (SKOK) nie staje się stroną postępowania. Stroną tą jest podmiot kwalifikowany, który może zaskarżyć postanowienie. Z uwagi na dotkliwość blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, którego dotyczy blokada na okres do 72 godzin, może wnieść wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy postanowienia o blokadzie rachunku do Szefa KAS albo skargę do sądu administracyjnego. Wniesienie wniosku nie wstrzymuje wykonania postanowienia. Wniosek ten jest rozpatrywany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni (art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej). Krótki termin na rozpatrzenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jest związany z potencjalnymi poważnymi skutkami finansowymi blokady rachunku. Z tego też powodu termin 7-dniowy do rozpatrzenia tego wniosku obejmuje także soboty i dni ustawowo wolne od pracy (art. 119zl Ordynacji podatkowej). Na postanowienie Szefa KAS wydane w wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy służy skarga do sądu administracyjnego. Do skarg na powyższe postanowienie stosuje się przepisy ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, z tym że przekazanie akt i odpowiedzi na skargę na postanowienie o przedłużeniu blokady następuje w terminie 5 dni od dnia otrzymania skargi (zamiast standardowych 30 dni), natomiast skargę sąd administracyjny obowiązany jest rozpatrzyć w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę (art. 119zzb § 3 Ordynacji podatkowej). Skrócenie powyższych terminów w stosunku do terminów określonych w ustawie – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi ma zapewnić szybką kontrolę sądową prawidłowości postanowienia Szefa KAS o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego. Podobne rozwiązanie w zakresie skrócenia terminów przekazania akt i odpowiedzi na skargę oraz rozpoznania sprawy przez sąd

funkcjonuje w: art. 21 ustawy o dostępie do informacji publicznej, art. 30c ust. 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz art. 61 ust. 5 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

Po wpłynięciu żądania Szefa KAS bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa niezwłocznie odnotowuje datę i godzinę jego pobrania oraz blokuje rachunek podmiotu kwalifikowanego, zgodnie z jego treścią, a następnie informuje Szefa KAS o dacie i godzinie pobrania żądania i dokonania blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego oraz saldzie tego rachunku w momencie dokonania blokady (art. 119zv § 3 pkt 1, 2 i 3 lit. a Ordynacji podatkowej). Wskazanie daty i godziny pobrania żądania jest uzasadnione krótkim terminem stosowania tego środka rozliczanego godzinowo oraz grożącą odpowiedzialnością karną za niedopełnienie obowiązku wykonania blokady rachunku. Obowiązek „niezwłocznego” dokonania blokady oznacza, że blokada następuje z uwzględnieniem techniczno-organizacyjnych możliwości danego banku. W praktyce oznacza to, że w zależności od tego czy blokada będzie dokonywana automatycznie, w różnych bankach (SKOK-ach) może upłynąć różny czas od wpłynięcia żądania blokady do jej dokonania przez bank (SKOK). Do liczenia okresu 72 godzin, nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy (art. 119zl Ordynacji podatkowej).

Bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa niezwłocznie po pobraniu żądania informuje także Szefa KAS o nieprowadzeniu rachunku bankowego wskazanego w żądaniu (art. 119zv § 3 pkt 3 lit. b Ordynacji podatkowej). Należy przyjąć, że nieprowadzenie rachunku bankowego obejmuje sytuacje, gdy bank lub SKOK zakończył współpracę z podmiotem kwalifikowanym, którego dotyczy żądanie, przed otrzymaniem tego żądania, zamknął rachunek, którego dotyczy żądanie, przed otrzymaniem tego żądania lub błędnie podano numer rachunku (bank lub SKOK nie prowadzi rachunku o podanym numerze).

Szef KAS, po otrzymaniu informacji o blokadzie rachunku niezwłocznie doręcza podmiotowi kwalifikowanemu postanowienie o blokadzie rachunku. Postanowienie nie będzie doręczane, jeśli bank lub SKOK poinformuje Szefa KAS o nieprowadzeniu rachunku bankowego, którego dotyczy wydane postanowienie o blokadzie i żądanie

dokonania blokady. W takim przypadku wydane postanowienie stanie się bezskuteczne (art. 119zv § 5 Ordynacji podatkowej).

Ustanowienie blokady na okres nie dłuższy niż 72 godziny nie ma charakteru bezwzględny. Szef KAS wydaje postanowienie o uchyleniu blokady, jeżeli stwierdzi, że ustała przesłanka blokady rachunku. Szef KAS może także wydać postanowienie o ograniczeniu blokady rachunku do wskazanego zakresu. Po wydaniu każdego z tych postanowień Szef KAS przekazuje bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej odpowiednie żądanie (art. 119zv § 6 i 7 Ordynacji podatkowej).

Działania Szefa KAS w zakresie blokad rachunków dokonywanych na okres nie dłuższy niż 72 godziny poddane zostaną kontroli wykonywanej przez ministra do spraw finansów publicznych, co pozwoli na sprawowanie nadzoru w tym zakresie nad działaniami Szefa KAS lub organu upoważnionego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 119zze. Kontrola będzie wykonywana nie rzadziej niż raz na kwartał. Kontrola będzie dotyczyć przestrzegania przepisów art. 119zv § 1, 5 i 6 Ordynacji podatkowej (art. 119zv § 8 Ordynacji podatkowej).

Jeżeli Szef KAS poweźmie obawę, że istniejące lub mające powstać zobowiązanie podatkowe lub zobowiązanie z tytułu odpowiedzialności podatkowej osób trzecich podmiotu kwalifikowanego-posiadacza rachunku, przekraczające równowartość 10 000 euro, nie zostanie wykonane, może on wydać postanowienie o przedłużeniu terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 miesiące. W związku z kwotowym ograniczeniem stosowania przedłużenia blokady Szef KAS przed wydaniem postanowienia o przedłużeniu blokady powinien badać wysokość istniejącego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego lub zobowiązania z tytułu odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej. W razie stwierdzenia przez Szefa KAS, że istniejące lub mające powstać zobowiązanie podatkowe lub zobowiązanie z tytułu odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej nie przekracza (nie będzie przekraczać) 10 000 euro przedłużenie blokady rachunku nie jest dopuszczalne. Kwota 10 000 euro jest przeliczana na złote według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roboczym roku kalendarzowego poprzedzającego wydanie postanowienia. Należy także podkreślić, że w myśl art. 108 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług podmiot kwalifikowany, który wystawi fakturę jest obowiązany do zapłaty podatku wykazanego na tej fakturze.

Przepis ten nakłada więc obowiązek zapłaty podatku VAT także w sytuacji, gdy podmiot kwalifikowany nie zadeklaruje obrotu w deklaracji podatkowej. Przesłanka przedłużenia terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres nie dłuższy niż 3 miesiące może obejmować taką sytuację. W powyższym postanowieniu, poza elementami postanowienia określonymi w przepisach ogólnych, przepis szczególny art. 119zw § 1 wymaga wskazania numeru rachunku, określenia zakresu, terminu, uzasadnienia przedłużenia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego oraz pouczenia o przysługujących podmiotowi kwalifikowanemu prawach i obowiązkach związanych z zablokowanym rachunkiem.

Po wydaniu postanowienia o przedłużeniu terminu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego Szef KAS przekazuje bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądanie przedłużenia terminu blokady tego rachunku. Otrzymując żądanie, bank (SKOK) nie staje się stroną postępowania. Stroną tą jest podmiot kwalifikowany, który może zaskarżyć postanowienie do Szefa KAS. Postępowanie banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej przy przedłużaniu blokady jest analogiczne jak w przypadku realizacji blokady na okres nieprzekraczający 72 godzin. Tryb zaskarżania postanowień o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, wydawanych na podstawie art. 119zw § 1 Ordynacji podatkowej, jest taki sam jak w przypadku postanowień wydawanych na podstawie art. 119zv § 1 tej ustawy. Postanowienie o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego będzie skuteczne tylko wówczas, jeżeli zostanie przekazane do banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej w okresie blokady rachunku, o której mowa w art. 119zv § 2 Ordynacji podatkowej (art. 119zw § 3 Ordynacji podatkowej). W innym przypadku blokada upadnie. W okresie blokady rachunku Szef KAS może wydać postanowienie o zmianie zakresu blokady. Szef KAS wydaje natomiast postanowienie o uchyleniu blokady, jeżeli stwierdzi, że odpadła przesłanka blokady rachunku (art. 119zw § 4 Ordynacji podatkowej). Po wydaniu postanowienia Szef KAS przekazuje bankowi lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej żądanie jego wykonania. Na postanowienia te służy podmiotowi kwalifikowanemu wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Szefa KAS albo skarga do sądu administracyjnego.

Zakłada się, że blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres do trzech miesięcy pozwoli na zgromadzenie materiału dowodowego stanowiącego podstawę

wydania przez właściwy organ odpowiedniego aktu zabezpieczenia, stanowiącego podstawę do dokonania zabezpieczenia wierzytelności z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego w jednym z podanych trybów: w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub Kodeksu postępowania karnego. W przeciwnym razie blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego upada (art. 119zcc § 1 Ordynacji podatkowej).

Biorąc pod uwagę, że celem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego, o której mowa w art. 119zw § 1 Ordynacji podatkowej, jest zabezpieczenie powstałego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego lub zobowiązania z tytułu odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej lub należności celnej w art. 119zx tej ustawy przyjęto, że wierzytelności rachunku podmiotu kwalifikowanego będącego przedmiotem blokady nie mogą być przedmiotem zabezpieczenia rzeczowego.

Zakaz wypłat z rachunku będącego przedmiotem blokady nie ma jednak charakteru bezwzględny. W celu ochrony pracowników podmiotu kwalifikowanego, a także osób, względem których podmiot kwalifikowany ma obowiązek z tytułu zasądzonej alimentów lub renty o charakterze alimentacyjnym zasądzonej tytułem odszkodowania, w art. 119zy Ordynacji podatkowej przewidziano rozwiązanie stanowiące wyjątek od zakazu wypłat dokonywanych z rachunku będącego przedmiotem blokady. Na wniosek podmiotu kwalifikowanego Szef KAS może wyrazić zgodę na wypłatę na bieżące wynagrodzenie za pracę wypłacane na podstawie umowy o pracę zawartej co najmniej 3 miesiące przed dniem dokonania blokady oraz podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie społeczne należne od wypłacanego wynagrodzenia – po przedłożeniu odpisu listy płac oraz dokumentu organu podatkowego lub Zakładu Ubezpieczeń Społecznych potwierdzającego istnienie umowy o pracę (w celu zapobieżenia zawarciu fikcyjnej umowy o pracę). Zgoda może dotyczyć wypłaty środków na zasądzone alimenty lub rentę o charakterze alimentacyjnym zasądzoną tytułem odszkodowania – po przedłożeniu tytułu stwierdzającego obowiązek podmiotu kwalifikowanego do płacenia alimentów lub renty. W takim przypadku wypłata nastąpi osobie uprawnionej do tych świadczeń. Kwota podlegająca wypłacie ze zablokowanego rachunku została jednak ograniczona do kwoty nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o której mowa w przepisach ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Wypłata ta służyć ma bowiem zapewnieniu

środków niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb osób, na rzecz których wypłata jest dokonywana.

Środki pieniężne zgromadzone na zablokowanym rachunku podmiotu kwalifikowanego powinny być przeznaczone na zapłatę zaległości podatkowych lub celnych wraz z odsetkami za zwłokę, jeśli jest to tylko możliwe. Taka sytuacja będzie miała miejsce w przypadku złożenia przez podmiot kwalifikowany deklaracji, korekty deklaracji lub zgłoszenia celnego albo wydania ostatecznej decyzji ustalającej lub określającej wysokość zobowiązania podatkowego lub należności celnej, potwierdzającej istnienie zaległości podatkowej lub celnej, bądź nadania takiej decyzji nieostatecznej rygoru natychmiastowej wykonalności. O przekazaniu środków pieniężnych z zablokowanego rachunku na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę rozstrzygać będzie, w drodze postanowienia wydawanego także z urzędu, Szef KAS. Postanowienie będzie kierowane do podmiotu kwalifikowanego. Na postanowienie o przekazaniu środków pieniężnych z zablokowanego rachunku na poczet zaległości podatkowych lub celnych wraz z odsetkami za zwłokę służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Szefa KAS albo skarga do sądu administracyjnego. Wniosek ten jest rozpatrywany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni. Żądanie wykonania ostatecznego postanowienia będzie kierowane do banku (SKOK-u) – art. 119zza Ordynacji podatkowej. Do skarg na powyższe postanowienie stosuje się przepisy ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, z tym że przekazanie akt i odpowiedzi na skargę na postanowienie o przedłużeniu blokady następuje w terminie 5 dni od dnia otrzymania skargi (zamiast standardowych 30 dni), natomiast skargę sąd administracyjny obowiązany jest rozpatrzyć w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę (art. 119zzb § 3 Ordynacji podatkowej).

Dodatkowo możliwa jest zapłata z rachunku będącego przedmiotem blokady zobowiązania podatkowego określonego w postanowieniu Szefa KAS przed terminem płatności tego zobowiązania (art. 119zz § 1 pkt 1 i § 2 Ordynacji podatkowej) po spełnieniu określonych warunków, tj. złożenia wniosku przed podmiot kwalifikowany, wskazaniu w tym wniosku zobowiązania podatkowego lub należności celnej, a także naczelnika urzędu skarbowego właściwego do poboru tej należności pieniężnej. W razie wydania przez Szefa KAS postanowienia o odmowie wyrażenia zgody podmiotowi kwalifikowanemu przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do Szefa KAS albo skarga do sądu administracyjnego (art. 119zzb § 1 Ordynacji podatkowej).

Na postanowienie wydane w wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy służy skarga do sądu administracyjnego.

Szef KAS może również wyrazić zgodę na wypłatę środków pieniężnych w szczególnie uzasadnionych przypadkach w ramach uznania administracyjnego, w formie postanowienia, na wniosek podmiotu kwalifikowanego, w którym zaistnienie tego szczególnego przypadku podmiot kwalifikowany winien wykazać (art. 119zz § 1 pkt 2 i § 2 Ordynacji podatkowej).

Blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową na 72 godziny, a następnie na maksymalnie 3 miesiące oraz zmiana jej zakresu następuje na wyraźne żądanie Szefa KAS, a zatem nie rodzi ona dla tych instytucji odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej, karnej ani innej określonej odrębnymi przepisami (art. 119zzd Ordynacji podatkowej).

Aby zapewnić skuteczność blokady rachunku, co do zasady, środki na zablokowanym rachunku bankowym nie będą podlegały zajęciu w sądowym bądź administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym (art. 2 i art. 3 projektu ustawy). W przepisach zmieniających wprowadzono wyjątki od tej zasady uznając, że blokada rachunku podmiotu kwalifikowanego nie może stanowić przeszkody do egzekucji niektórych należności pieniężnych z uwagi na ich charakter. Wyjątki od tej zasady określono w art. 2 pkt 1 (dodanie w art. 890 k.p.c. § 1²) stanowiąc, że zakaz dokonywania zajęć przez organy egzekucyjne nie dotyczy zajęć przeznaczonych na wypłatę zasądzonych alimentów i renty o charakterze alimentacyjnym zasądzonych tytułem odszkodowania oraz przeznaczonych na wypłatę wynagrodzenia ze stosunku pracy wraz z podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składkami na ubezpieczenie społeczne, należnych od dokonywanych wypłat na bieżące wynagrodzenia. Wymienione wyjątki w zakresie dokonywania zajęć wierzytelności z rachunku bankowego będącego przedmiotem blokady podlegają jednak ograniczeniu określonemu odpowiednio w art. 890 § 2² k.p.c. tj. możliwe będzie zrealizowanie zajęcia przez bank na rzecz wierzyciela w łącznej wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Również w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w art. 3 projektu dodano w art. 80 przepisy zezwalające na dokonanie zajęcia rachunku bankowego będącego przedmiotem blokady należności podatkowych lub celnych.

Bank nie będzie również realizował zajęć wierzytelności z rachunku bankowego dokonanych przed blokadą rachunku. Ich realizacja zostanie wstrzymana do momentu uchylecia (art. 890² k.p.c. i art. 81 § 8 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). Wyjątkiem od tej zasady będzie możliwość realizacji zajęcia, w ramach którego zaspokojone zostaną osoby, na poczet których zasądzono alimenty, renty o charakterze alimentacyjnym zasądzone tytułem odszkodowania oraz pracownicy podmiotu kwalifikowanego tytułem bieżących wypłat na wynagrodzenia za pracę. Realizacja tego zajęcia przez bank ograniczona jest jednak do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 890 § 2² k.p.c.). Na gruncie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji analogiczne ograniczenie wprowadzono w **art. 81 § 10, na podstawie którego będzie możliwa realizacja zajęcia rachunku bankowego dokonanego przed ustanowieniem blokady, jeżeli egzekucja będzie prowadzona w celu wyegzekwowania należności podatkowych lub celnych. W zakresie egzekucji należności innych niż podatkowe lub celne możliwe będzie również dokonanie wypłat z zablokowanego rachunku bankowego na poczet zasądzonych alimentów, renty o charakterze alimentacyjnym zasądzonych tytułem odszkodowania oraz bieżących wynagrodzeń za pracę wraz z podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składek na ubezpieczenia społeczne należnych od dokonywanych wypłat na bieżące wynagrodzenia.**

W zakresie nieuregulowanym do postępowań, o którym mowa w rozdziale 3 działu IIIB Ordynacji podatkowej, stosuje się odpowiednio przepisy działu IV Ordynacji podatkowej.

Rozdział 4. Kontrola

Kontrolę wypełniania obowiązków, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, izbę rozliczeniową, banki zrzeszające oraz Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową sprawuje Szef KAS. Kontrola izby rozliczeniowej w zakresie ochrony danych osobowych przy wypełnianiu obowiązków, o których mowa w dziale IIIB

Ordynacji podatkowej, należy do zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (art. 12 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych).

Kontrolę przeprowadzają upoważnieni przez Szefa KAS pracownicy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub organów podległych Szefowi KAS. Projektowany art. 119zzf § 4 Ordynacji podatkowej przewiduje, że kontrolę przeprowadzają osoby posiadające certyfikat, o którym mowa w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw informatyzacji, wydanym na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Nałożenie na kontrolujących obowiązku posiadania certyfikatu powinno przyczynić się do większej profesjonalizacji kontroli.

Kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy o KAS. Do kontroli stosuje się odpowiednio art. 62 ust. 1–3, 8, 10, art. 64 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 8, 10, 11 i 17 oraz ust. 3–4, art. 72 ust. 1 pkt 1–3, 8–11 i ust. 3, art. 84 ust. 1, 2 i 4, art. 93 oraz art. 97 ust. 4 ustawy o KAS (art. 119zzf § 5 Ordynacji podatkowej).

W związku z kontrolą podmiot kontrolowany jest zobowiązany do przedłożenia kontrolerom wszelkich dokumentów i materiałów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli i zapewnienia warunków do sprawnego przeprowadzenia kontroli. Na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o KAS kontrolerzy mają prawo m.in. do:

- żądania udostępniania wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz do sporządzania z nich odpisów, kopii i wydruków oraz udokumentowanego pobierania danych w formie elektronicznej (pkt 1),
- wstępu do pomieszczeń podmiotu kontrolowanego (pkt 2),
- przesłuchiwania kontrolowanego lub świadków (pkt 5),
- zasięgnięcia opinii biegłych (pkt 7),
- zabezpieczania zebranych dowodów (pkt 8),
- zbierania innych niezbędnych materiałów w zakresie objętym kontrolą (pkt 11),
- żądania złożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli (pkt 17).

Kontrolerzy nie podlegają kontroli osobistej i mają prawo swobodnie poruszać się po terenie kontrolowanej jednostki (art. 64 ust. 4 ustawy o KAS). Na podstawie art. 72 ustawy o KAS kontrolowany oraz jego pracownicy są obowiązani m.in.:

- umożliwić wgląd w dokumenty objęte zakresem kontroli, w tym dokumenty elektroniczne (pkt 1),

- udzielać niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych (pkt 2),
- przedstawiać na żądanie urzędowe tłumaczenie na język polski dokumentów mających znaczenie dla kontroli, sporządzonych w języku obcym (pkt 3),
- udostępniać w niezbędnym zakresie urządzenia techniczne, jeżeli są one niezbędne do wykonania kontroli (pkt 8),
- umożliwiać, nieodpłatnie, sporządzanie kopii (pkt 9),
- zapewniać warunki do wykonywania czynności kontrolnych, w tym – w miarę posiadanych możliwości – samodzielne pomieszczenie odpowiednie do rodzaju wykonywanych czynności i miejsce do przechowywania dokumentów (pkt 10),
- udzielać wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli (pkt 11).

Kontrola kończy się protokołem (art. 84 ust. 1 ustawy o KAS). Kontrolowany, który nie zgadza się z ustaleniami protokołu, może w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia przedstawić zastrzeżenia lub wyjaśnienia, które kontrolujący jest obowiązany rozpatrzyć i w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania zawiadomić kontrolowanego o sposobie ich załatwienia (art. 291 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 84 ust. 4 ustawy o KAS). Kontrolowany jest obowiązany w terminie wyznaczonym przez kontrolującego poinformować kontrolującego o podjętych działaniach w związku z doręczonym protokołem (odpowiednie stosowanie art. 97 ust. 4 ustawy o KAS).

Z uwagi na istotne znaczenie izby rozliczeniowej w systemie analizy ryzyka oraz w celu zagwarantowania przestrzegania przepisów projektowanej ustawy kontrola izby przez Szefa KAS będzie przeprowadzana nie rzadziej niż raz na rok (art. 119zzf § 2 Ordynacji podatkowej). Wprowadzono także obligatoryjność kontroli izby rozliczeniowej przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w zakresie jego właściwości. W tym przypadku kontrola będzie przeprowadzana nie rzadziej niż raz na dwa lata (art. 119zzg Ordynacji podatkowej).

Rozdział 5. Kary pieniężne

Jeżeli podczas kontroli przeprowadzonej przez pisemnie upoważnionych przez Szefa KAS pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub organów podległych Szefowi KAS zostanie wykryte, że bank,

spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, bank zrzeszający, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa lub izba rozliczeniowa nie dopełniają obowiązku przekazywania danych, o których mowa w dziale IIIB, przekazują dane niezgodne z posiadanymi lub zatajają prawdziwe dane, podmioty te będą podlegać karze pieniężnej (art. 119zzh § 1 Ordynacji podatkowej). Tej samej karze będzie podlegać bank lub spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, która nie dopełnia obowiązku blokady rachunku, przedłużenia, zmiany zakresu lub uchylecia blokady (art. 119zzh § 2 Ordynacji podatkowej).

Karze pieniężnej podlegać będzie także izba rozliczeniowa, która nie dopełnia obowiązku prowadzenia STIR, ustalenia wskaźnika ryzyka, przekazania informacji o wskaźniku ryzyka, pośredniczenia w przekazaniu danych, informacji i żądań, pomiędzy Szefem KAS a bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi (art. 119zzi Ordynacji podatkowej).

Ustalono maksymalną wysokość kary na 1 000 000 zł. Szef KAS nakłada karę pieniężną w drodze decyzji, od której przysługiwać będzie odwołanie do ministra właściwego do spraw finansów publicznych w terminie 14 dni od jej doręczenia (art. 119zzj § 1 i 2 Ordynacji podatkowej).

Art. 1 pkt 3 projektu

Zmiana polega na dodaniu w **art. 293 § 2** Ordynacji podatkowej pkt 8. Z przepisu tego wynika, że dane zawarte w informacjach o wynikach analiz wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi oraz innych informacjach i dokumentach, o których mowa w dziale IIIB tej ustawy stanowią tajemnicę skarbową.

Art. 1 pkt 4 projektu

Zmieniony przepis art. 297 w § 1 pkt 8 Ordynacji podatkowej precyzuje, że akta, w tym zawierające informacje wymienione w art. 182 Ordynacji podatkowej, naczelnicy urzędów skarbowych i naczelnicy urzędów celno-skarbowych udostępniają Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu także w zakresie niezbędnym do realizacji czynności operacyjno-rozpoznawczych i analityczno-informacyjnych, jeżeli mają one związek z wyłudzeniem skarbowym, o którym mowa w dziale IIIB, lub przestępstwem, o którym mowa w art. 231 lub art. 299 Kodeksu karnego. Przepis ten zawiera także

zmianę doprecyzowującą, że udostępnianie danych odbywa się na zasadach i w trybie określonych w art. 22a ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym.

Art. 1 pkt 5 projektu

Dane, informacje i dokumenty, o których mowa w projektowanym dziale IIIB Ordynacji podatkowej, stanowią tajemnicę skarbową. Szef KAS przekazuje te dane, informacje i dokumenty organom Krajowej Administracji Skarbowej – w celu realizacji ich ustawowych zadań oraz Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej – zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Inne podmioty, wymienione w art. 297 Ordynacji podatkowej, mogą uzyskać dostęp do danych, informacji i dokumentów, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, na zasadach określonych w tym przepisie (art. 297c Ordynacji podatkowej).

Art. 1 pkt 6 projektu

Zmiana polega na dodaniu po art. 299d Ordynacji podatkowej nowego art. 299e tej ustawy, zgodnie z którym dane z akt podatkowych Szef KAS może udostępniać za pośrednictwem systemu teleinformatycznego organom, o których mowa w art. 297 § 1 i art. 298 Ordynacji podatkowej, jeżeli dane te znajdują się w Centralnym Rejestrze Danych Podatkowych. Przepisy art. 297 § 1 i art. 298 Ordynacji podatkowej zawierają listę organów, którym można udostępnić akta podatkowe, wskazując jednocześnie okoliczności, w jakich jest to możliwe. Projektowany art. 299e Ordynacji podatkowej nie rozszerza dostępu tych organów na sytuacje nieobjęte dotychczasowymi regulacjami. Pozwala on jednak udostępniać im akta za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, co będzie stanowić znaczące ułatwienia pozwalające na bardziej efektywne pozyskiwanie danych i wykorzystywanie ich we wskazanych ustawowo przypadkach.

Art. 1 pkt 7 projektu – Przepisy karne

W przypadku gdyby obowiązki nałożone niniejszą ustawą nie zostały wypełnione, przewidziane zostały sankcje karne. Przepisy karne zostały dodane w dziale VIII Ordynacji podatkowej.

Przepis art. 305p § 1 Ordynacji podatkowej penalizuje nieprzekazanie, przekazanie niezgodnych z posiadanymi lub zatajenie prawdziwych:

- 1) informacji o rachunkach podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5 tej ustawy;
- 2) informacji o łącznej kwocie obciążeń oraz łącznej kwocie uznań rachunków podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5 tej ustawy, dotyczących transakcji z osobami fizycznymi niebędącymi podmiotami kwalifikowanymi w rozumieniu art. 119zg pkt 4;
- 3) dziennych zestawień transakcji dotyczących rachunków podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 5 tej ustawy w zakresie transakcji innych niż wskazane w pkt 2.

Przepis art. 305p § 1 Ordynacji podatkowej może być stosowany w odniesieniu do osób, które naruszają przepisy art. 119zk, art. 119zp i art. 119zq Ordynacji podatkowej, działając w imieniu lub w interesie banku w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, banku zrzeszającego, Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej lub izby rozliczeniowej w rozumieniu art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej.

Przepis art. 305q § 1 Ordynacji podatkowej penalizuje niedopełnienie obowiązku blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 tej ustawy oraz niedopełnienie obowiązku przedłużenia, zmiany zakresu lub uchylenia tej blokady. Przepis art. 305q § 1 Ordynacji podatkowej może być stosowany w odniesieniu do osób działających w imieniu lub w interesie banku w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Przepis art. 305r § 1 Ordynacji podatkowej penalizuje nieuprawnione ujawnienie lub wykorzystanie:

- 1) algorytmów, o których mowa w art. 119zn § 3 tej ustawy;
- 2) informacji o wskaźniku ryzyka;
- 3) informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp, art. 119zq i art. 119zs § 1 tej ustawy;
- 4) informacji objętych żądaniem Szefa KAS, o których mowa w art. 119zo § 8, art. 119zv § 2, art. 119zw § 2 i art. 119zz § 2 Ordynacji podatkowej.

W powyższych przypadkach przewidziano karę pozbawienia wolności do lat 5. Jeśli sprawca wymienionych czynów działał nieumyślnie, podlega karze grzywny (art. 305p § 2, art. 305q § 2 i art. 305r § 2 Ordynacji podatkowej).

Powyższe sankcje karne mają za zadanie nie tylko dać podstawę dla ukarania sprawców działań niezgodnych z ustawą, lecz także prewencyjnie odstraszać od ich podejmowania. Dlatego też górne pułapy kary pozbawienia wolności przewidziano na relatywnie wysokim poziomie. Jednocześnie wysokość sankcji karnych, o których mowa w art. 305p § 1, art. 305q § 1 i art. 305r § 1 Ordynacji podatkowej, jest spójna z wysokością sankcji w przepisie art. 306 § 1 Ordynacji podatkowej penalizującym ujawnienie informacji objętych tajemnicą skarbową przez osoby obowiązane do zachowania tej tajemnicy.

V. Ocena przewidywanego wpływu projektu ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Ocena wpływu projektu ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców jest zróżnicowana w zależności od tego, czy mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca jest bankiem w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową czy nie należy do wymienionych dwóch kategorii (pkt 2).

1) Mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca będący bankiem w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową

Bankiem w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej jest: bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe, oddział instytucji kredytowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy – Prawo bankowe oraz oddział banku zagranicznego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 20 ustawy – Prawo bankowe. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe są także przedsiębiorcami (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2011 r., sygn. akt_III CZP 125/10). Podmioty należące do wymienionych dwóch kategorii będą mieć obowiązek przekazywania izbie rozliczeniowej informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1 Ordynacji podatkowej, w tym stanowiących odpowiednio tajemnicę bankową lub tajemnicę zawodową SKOK w celu ustalania wskaźnika ryzyka, jak również informacji i danych, o których mowa w art. 127a ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Zakres tych danych będzie określony w ustawie (art. 119zr § 1 i 2 Ordynacji podatkowej oraz art. 127a ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej). Informacja o wskaźniku ryzyka będzie przekazywana bankom i SKOK-om

wyłącznie do realizacji celów wymienionych w art. 119zo § 4 Ordynacji podatkowej. Jeżeli chodzi o informacje uzyskane w trybie projektowanego art. 127a ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, organ pozyskujący będzie miał obowiązek poinformowania udostępniającego informację jedynie o fakcie braku podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub kontroli celno-skarbowej (art. 127a ust. 11). W ten sposób zapewniony zostanie element nadzoru instytucji finansowej nad przekazywanymi danymi, przy jednoczesnym ograniczeniu obowiązku informacyjnego w przypadku wykorzystania we wskazanym rodzaju postępowania lub kontroli.

Z obowiązkiem przekazywania danych Szefowi KAS wiąże się konieczność dokonania zmian w systemach teleinformatycznych banków i SKOK-ów w czasie umożliwiającym terminowe wykonywanie tych obowiązków. Szacunkowe koszty tych zmian w odniesieniu do banków i SKOK-ów zostały przedstawione w pkt 7 Oceny Skutków Regulacji. Wskazać jednakże należy, że część z instytucji finansowych należy do kategorii dużych przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Banki i SKOK-i będą także wykonywały żądania Szefa KAS dokonania blokad rachunku podmiotów kwalifikowanych, przedłużenia, uchylenia blokad i zmiany ich zakresu w przypadku spełnienia ustawowych przesłanek (art. 119zv § 1, 3, 6 i 7 oraz art. 119zw § 1, 3, 4 i 5 Ordynacji podatkowej). Banki i SKOK-i należące do wymienionych kategorii podmiotów kwalifikowanych będą mieć także obowiązek informowania Szefa KAS o wykonaniu żądań blokad rachunku. Ponadto banki i SKOK-i będą wykonywać żądania Szefa KAS dokonania wypłat z zablokowanych rachunków w określonych sytuacjach (art. 119zy § 3, art. 119zz § 2 i art. 119zza § 2 Ordynacji podatkowej).

Banki i SKOK-i będą podlegały kontroli Szefa KAS w zakresie realizacji obowiązków określonych w dziale IIIB Ordynacji podatkowej (art. 119zzf Ordynacji podatkowej) oraz kontroli Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (art. 119zzg Ordynacji podatkowej). W przypadku niedopełnienia obowiązków wynikających z ustawy np. obowiązku przekazywania informacji i zestawień, banki i SKOK-i podlegają karze pieniężnej (art. 119zzh i art. 119zzj Ordynacji podatkowej). Natomiast w odniesieniu do obowiązku przekazywania informacji i danych Szefowi KAS, o których mowa w art. 127a ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, nie będzie wiązało się to z koniecznością dostosowywania bądź dokonywania zmian w systemach

teleinformatycznych banków i SKOK-ów, ponieważ obowiązek gromadzenia i przekazywania informacji i danych w tym zakresie wynika z obecnie obowiązujących przepisów prawnych w stosunku do innych służb.

2) Mikroprzedsiębiorca oraz mały i średni przedsiębiorca niebędący bankiem w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej albo spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową

W odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego należącego do tej kategorii przedsiębiorców potencjalnie może być zastosowana instytucja blokady rachunku (art. 119zv i 119zw Ordynacji podatkowej). Przy czym należy zastrzec, że instytucja ta będzie stosowana tylko w przypadku spełnienia ustawowych przesłanek blokady rachunku. Jednocześnie należy podkreślić, że przepisy art. 119zzb § 1 i 3 Ordynacji podatkowej zapewniają szybkie procedowanie w przypadku zaskarżenia postanowienia o blokadzie (przedłużeniu blokady) i złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo skargi do sądu administracyjnego w tej sprawie. Szybki tryb procedowania jest zapewniony także w przypadku zaskarżenia postanowienia Szefa KAS o zaliczeniu środków z zablokowanego rachunku podmiotu kwalifikowanego na poczet jego zaległości podatkowych wraz z odsetkami. W odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego, który nie wykorzystuje rachunku do celów wyłudzeń skarbowych, instytucja blokady nie będzie stosowana. Mikroprzedsiębiorca wykonujący normalną działalność i niezaangażowany w proceder wyłudzeń skarbowych nie powinien odczuć istnienia ustawy. Szef KAS będzie rozważnie stosował instytucję blokad rachunku także z tego powodu, że nieuzasadnione blokady będą narażać Skarb Państwa na zapłatę odszkodowania.

Projektowane przepisy art. 54b ustawy – Prawo bankowe i art. 28 ust. 3 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych potencjalnie mogą oddziaływać na przedsiębiorców, którzy dochodzą na drodze egzekucji wierzytelności od podmiotów kwalifikowanych, którym zablokowano rachunek. Powyższe przepisy przewidują, że środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, poza wyjątkami określonymi w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Zaspokojenie przedsiębiorcy wierzyciela ze środków znajdujących się na zablokowanym rachunku mogłoby bowiem prowadzić do udaremnienia celu, jakiemu służyć ma blokada,

tj. uregulowaniu przede wszystkim należności podatkowych. Podkreślić należy, że często przy wyłudzeniach skarbowych, w szczególności w zakresie VAT, przepływy środków na rachunku mają uwiarygodniać prowadzenie działalności gospodarczej w celu wyłudzenia podatku. Dlatego zablokowane środki powinny być w pierwszej kolejności przeznaczone na zapłatę należnego podatku. Wyjątki są zawarte w przepisach art. 2, art. 3 i art. 7 projektu zmieniających odpowiednio Kodeks postępowania cywilnego, ustawę o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz ustawę – Prawo upadłościowe.

Mając na uwadze, że celem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego jest przede wszystkim zabezpieczenie zapłaty zobowiązań podatkowych powstałych lub mogących powstać w okresie blokady, nie będzie możliwe dokonywanie wypłat środków zgromadzonych na rachunku będącym przedmiotem blokady, z wyjątkami określonymi w projektowanych przepisach rozdziału 3 działu IIIB Ordynacji podatkowej.

Należy także zwrócić uwagę na możliwe negatywne konsekwencje dla podmiotów kwalifikowanych w zakresie spłaty kredytów. Blokady rachunków mogą skutkować wstrzymaniem spłat kredytów, a w konsekwencji naliczaniem odsetek karnych, utratą preferencyjnych warunków, jak również odpowiednią adnotacją dotyczącą podmiotu kwalifikowanego w Biurze Informacji Kredytowej S.A. Powyższe konsekwencje mogą jednak dotknąć tylko podmioty, które prowadzą działalność zmierzającą do wyłudzeń skarbowych.

VI. Konstytucyjność projektowanych rozwiązań

Projekt zawiera regulacje dotyczące przetwarzania danych o jednostkach, a więc wkracza w obszar, który stanowi materię konstytucyjną. Dlatego projekt powinien być oceniony pod względem jego zgodności z Konstytucją RP. Według projektodawcy projekt spełnia standardy konstytucyjne.

1. Art. 51 ust. 2 Konstytucji RP nakazuje, aby wykazać niezbędną potrzebę wprowadzenia regulacji, które pozwalają na uzyskiwanie, gromadzenie i udostępnianie informacji o obywatelach.

2. Ograniczenia wolności majątkowej powinny być ocenione w świetle art. 31 ust. 3 Konstytucji RP zawierającego ograniczenia w korzystaniu z konstytucyjnych wolności i praw. Zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP ograniczenia takie mogą być

ustanawiane: 1) tylko w ustawie; 2) tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób; 3) nie mogą naruszać istoty wolności i praw (zasada proporcjonalności).

Ad 1. Na wstępie należy podkreślić, że **celem projektu jest przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, w tym przestępstwami, o których mowa w art. 258 § 1–3, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 Kodeksu karnego.**

Definicja wyłudzeń skarbowych jest maksymalnie precyzyjna, ponieważ zawiera enumeratywne wskazanie kilku przestępstw skarbowych, a także zamkniętą listę przestępstw najczęściej związanych z tymi przestępstwami skarbowymi. Nie ma więc wątpliwości, że ustawa może być stosowana tylko do przestępstw skarbowych i przestępstw zawartych w definicji wyłudzeń skarbowych. Należy podkreślić, że przestępstwa wymienione w definicji zostały dobrane pod względem ich występowania w związku z tzw. karuzelami VAT-owskimi, tak aby precyzyjnie wyważyć zamierzoną ingerencję prawodawczą. Katalog nie obejmuje wykroczeń skarbowych np. art. 54 § 3, art. 55 § 3 i art. 56 § 3 k.k.s. Intencją projektodawcy jest skupienie się na zapobieganiu wykorzystywania sektora finansowego do popełniania najpoważniejszych przestępstw skarbowych i ściśle określonych przestępstw z nimi związanych.

Przestępstwa z art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 Kodeksu karnego penalizujące czyny polegające m.in. na wystawianiu i posługiwaniu się pustymi fakturami znalazły się w powyższym katalogu, ponieważ przestępstwa te są często popełniane przez osoby, które popełniają przestępstwa podatkowe, polegające w szczególności na wyłudzeniu podatku VAT¹⁹⁾. Z danych Najwyższej Izby Kontroli wynika, że systematycznie wzrasta, liczona przede wszystkim kwotowo, wielkość wykrytych przez organy kontroli skarbowej (aktualnie organy Krajowej Administracji Skarbowej) czynności fikcyjnych. W 2013 r. organy kontroli skarbowej wykryły fikcyjne faktury na kwotę 19,7 mld zł, w 2014 r. na kwotę 33,7 mld zł, a w 2015 r. już na kwotę 81,9 mld zł²⁰⁾. Z tego też powodu do Kodeksu karnego wprowadzono

¹⁹⁾ Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 888), w wyniku którego uchwalono ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw wprowadzającą przepisy art. 270a, art. 271a i art. 277a Kodeksu karnego.

²⁰⁾ Źródło: <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-przeciwdzialaniu-wyludzeniu-vat.html>

w 2017 r. dwa nowe typy przestępstw (art. 270a i art. 271a Kodeksu karnego oraz typ kwalifikowany tych przestępstw – art. 277a k.k.).

Przepisy art. 258 § 1–3 kk penalizują m.in. udział w grupie przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych. Specyfiką przestępstw podatkowych polegających na wyłudzeniu podatku VAT jest działanie sprawców w zorganizowanych grupach przestępczych. To uzasadnia włączenie art. 258 § 1–3 Kodeksu karnego do wymienionego katalogu przestępstw.

Olbrzymia aktualnie skala przestępstw podatkowych w zakresie podatku VAT popełnianych przez zorganizowane grupy przestępcze może mieć w przyszłości wpływ na stabilność finansów publicznych, a w konsekwencji na bezpieczeństwo finansowe państwa. Stan taki może się urzeczywistnić w szczególności w przypadku braku zdecydowanych działań ze strony państwa. W licznych artykułach, opracowaniach, wytycznych, raportach i sprawozdaniach, które dotyczą kwestii podatków, przestępczości lub bezpieczeństwa ekonomicznego państwa wskazuje się na zagrożenia związane z wysokim poziomem przestępczości podatkowej²¹⁾.

Przykładowo w Raporcie o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2015 r. wskazuje się: *„Największą sferą aktywności zorganizowanych grup przestępczych jest przestępczość ekonomiczna, która powoduje najwyższe straty dla budżetu państwa i godzi w bezpieczeństwo ekonomiczne Polski (podkreślenie MRiF) przez zmniejszenie wpływów, uzyskiwanie nienależnych zwrotów, wyłudzenie dopłat (w tych obszarach szczególnie istotne pozostają zagrożenia przestępczością związaną z podatkiem VAT oraz akcyzą) ...”*²²⁾.

W wytycznych Prokuratora Generalnego nr 5/17 z dnia 10 sierpnia 2017 r. znak: PK I BP 024.13.2017 w sprawie zasad prowadzenia postępowań przygotowawczych

²¹⁾ np. Raport UN Global Compact/EY, Przeciwdziałanie szarej strefie w Polsce, K. Bodziony, Rola służb specjalnych w systemie instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ekonomiczne państwa, Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego, s. 148–151, J. Więckowski, Cz. Jędrzejek, Skala finansowej przestępczości zorganizowanej w Polsce oraz metody, sposoby i efektywność jej zwalczania (w) K. Raczkowski (red. naukowy), Bezpieczeństwo ekonomicznego obrotu gospodarczego, Warszawa 2014, s. 435–473), Wytyczne Prokuratora Generalnego nr 5/17 z dnia 10 sierpnia 2017 r. znak: PK I BP 024.13.2017 w sprawie zasad prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa związane z procederem wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku od towarów i usług (VAT) oraz innych oszukańczych uszczupień w tym podatku, Sprawozdanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej z działalności za rok 2016 (www.mf.gov.pl), K. Wiciak, Przestępczość w obrocie paliwami płynnymi a proces karny (w) K. Raczkowski (red. naukowy), Bezpieczeństwo ekonomicznego obrotu gospodarczego, Warszawa 2014, s. 503–505).

²²⁾ Źródło: <https://bip.mswia.gov.pl/bip/raport-o-stanie-bezpie/18405,Raport-o-stanie-bezpieczenstwa.html>, s. 85.

w sprawach o przestępstwa związane z procederem wyłudzenia nienależnego zwrotu podatku od towarów i usług (VAT) oraz innych oszukańczych uszczupień w tym podatku stwierdza się, że przestępstwa i przestępstwa skarbowe, których celem jest wyłudzenie nienależnego zwrotu VAT lub dokonanie innego rodzaju istotnych uszczupień w tej daninie publicznej są obecnie „*najgroźniejszą z kategorii przestępstw uderzających w interesy finansowe państwa*”. W wytycznych wskazuje się, że przestępstwa te stanowią istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa ekonomicznego państwa²³⁾.

W sprawozdaniu Generalnego Inspektora Informacji Finansowej z działalności za rok 2016 sygnalizuje się, że „w 2016 r. *najwięcej powiadomień w trybie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu Generalny Inspektor Informacji Finansowej skierował do organów kontroli skarbowej. Podobnie jak w latach ubiegłych, znacząca większość powiadomień wskazywała na podejrzenie oszustw podatkowych, związanych z podatkiem od towarów i usług. Powiadomienia te odnosiły się do kwestii związanych z zaniżaniem lub nieujawnianiem obrotów wskutek fałszowania lub ukrywania faktur; wyłudzeniem naliczonego podatku VAT; oszustw typu „znikający podatnik”; oszustw karuzelowych.*”. Postępowania kontrolne prowadzone w wyniku tych zawiadomień wielokrotnie wskazywały, że kontrolowane podmioty nie prowadziły rzeczywistej, deklarowanej działalności gospodarczej, były podmiotami wystawiającymi „puste” faktury VAT, które u nabywców służyły do nieuprawnionego zmniejszenia podatku należnego od towarów i usług, co w konsekwencji wpływało na uszczuplenie należności Skarbu Państwa²⁴⁾. Ze sprawozdania Generalnego Inspektora Informacji Finansowej wynika także, że przeważająca większość blokad rachunków dokonanych w trybie wymienionej ustawy była związana z podejrzeniem prania pieniędzy pochodzących z przestępstw skarbowych, a zwłaszcza nadużyć w stosowaniu mechanizmu podatku VAT w celu wyłudzenia zwrotu czy niezapłacenia należnego podatku²⁵⁾.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w 2016 r. nadal dynamicznie rosły zaległości podatkowe, głównie w wyniku zwiększonej wykrywalności oszustw podatkowych, która nie przełożyła się na odzyskiwanie należnych wpływów z tego

²³⁾ Tezy 1 i 19 wytycznych.

²⁴⁾ Sprawozdanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej z działalności za rok 2016, s. 20–21.

²⁵⁾ Sprawozdanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej z działalności za rok 2016, s. 3.

tytułu. Zaległości podatkowe na koniec 2016 r. wyniosły 76 776,4 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec poprzedniego roku wzrosły o 30,2%. Mało skuteczne były postępowania egzekucyjne prowadzone wobec podmiotów dokonujących oszustw podatkowych, w tym z wykorzystaniem faktur dokumentujących czynności fikcyjne. Z powodu bezskutecznej egzekucji organy egzekucyjne umorzyły postępowania egzekucyjne na kwotę 20,8 mld zł, tj. o 26% wyższą niż w 2015 r.²⁶⁾

Stan wzrostu zaległości podatkowych i nieskuteczność egzekucji wynika z faktu, że osoby organizujące wyłudzenia posługują się podstawionymi osobami, które nie mają majątku. Osoby wiodące w organizowaniu przestępczego procederu „znikają” natomiast wraz z nienależnie uzyskiwanymi kwotami. Głównym problemem służb zajmujących się ściganiem przestępczości podatkowej, w szczególności w zakresie VAT jest brak szybkiej reakcji na nieprawidłowości w rozliczaniu podatku. Jest to konsekwencja dowiadywania się o tych nieprawidłowościach zbyt późno, najczęściej już po zakończeniu łańcucha transakcji, których celem jest wyłudzenie podatku. Zbyt późne stwierdzanie nieprawidłowości wynika natomiast z braku dostatecznych instrumentów prawnych, w szczególności brak dostępu do informacji mających istotne znaczenie dla wykrycia transakcji zmierzających do wyłudzeń. Dlatego skuteczność w odzyskaniu wyłudzonych należności podatkowych można zwiększyć poprzez uzyskiwanie i wykorzystywanie danych i informacji jeszcze na etapie dokonywania pozorowanych transakcji. Proponowana regulacja zmierza do wyposażenia Szefa KAS (organów KAS) w takie instrumenty prawne, dzięki którym takie dane i informacje będzie mógł uzyskać i wykorzystać je w celu dokonania analizy ryzyka.

Dotychczasowe działania organów władzy publicznej w zapobieganiu i zwalczaniu wyłudzeń skarbowych nie były skuteczne w wystarczającym stopniu. Pomimo zintensyfikowania tych działań w ostatnich latach (np. pakiet paliwowy, klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania, Jednolity Plik Kontrolny, przesłanki wykreślenia z urzędu z rejestru jako podatnika VAT, ograniczenie rozliczeń kwartalnych w VAT – to tylko zmiany w sferze prawnej) potrzebne są dalsze kroki w celu ograniczenia wyłudzeń. Jak wynika z doświadczeń służb skarbowych i organów ścigania, a także rekomendacji zawartych m.in. w raportach Najwyższej Izby Kontroli istotnym elementem, który decyduje o skuteczności działań, jest szybkie pozyskiwanie

²⁶⁾ Wystąpienie Pokontrolne Prezesa NIK z dnia 27 kwietnia 2017 r. znak: P/17/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, s. 3–4.

i przetwarzanie danych z wykorzystaniem technik informatycznych przy planowaniu oraz prowadzeniu kontroli²⁷⁾. Podkreślenia wymaga, że obecnie bez szybkiego pozyskiwania przetwarzania danych objętych tajemnicą bankową i tajemnicą zawodową SKOK oraz profesjonalnej analizy finansowej nie jest możliwe skuteczne zapobieganie i ściganie wyłudzeń skarbowych²⁸⁾. Moment transferu środków pieniężnych, który często ma uwiarygodnić prowadzenie działalności gospodarczej, jest najdogodniejszym momentem do zbadania takiego transferu i ewentualnego zablokowania rachunku. Analiza przepływu środków finansowych *post factum*, choć może przyczynić się do ustalenia sprawców wyłudzeń, to zwykle nie pozwala na odzyskanie wyłudzonych środków pieniężnych. Działania legislacyjne podejmowane w ramach niniejszego projektu bazują na dotychczasowych doświadczeniach organów administracji skarbowej, stanowiąc jednocześnie spełnienie wymienionych rekomendacji NIK.

Z tych wszystkich względów cel i potrzeba przyjęcia ustawy, która przyczyniłaby się choćby do zmniejszenia skali przestępczości podatkowej, muszą być brane pod uwagę przy ocenie niezbędności projektowanej regulacji w kontekście badania jej konstytucyjności na podstawie art. 51 ust. 2 Konstytucji RP.

Należy zwrócić uwagę w projekcie na istotne podmiotowe ograniczenie. Projekt zakłada przetwarzanie danych dotyczących podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu projektowanego art. 119zg pkt 4 Ordynacji podatkowej, a innych osób tylko wtedy, jeśli ich czynności są związane z działalnością podmiotu kwalifikowanego np. działają w ich imieniu, są beneficjentami rzeczywistymi w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu lub pełnomocnikami do rachunku. Analiza ryzyka i ustalanie wskaźnika ryzyka będzie dotyczyć podmiotów kwalifikowanych niezależnie od formy prowadzonej działalności. Nie oznacza to w żaden sposób dyskryminacji tych podmiotów. Wyodrębnienie tej grupy związane jest wyłącznie z tym, że to podmioty kwalifikowane są lub potencjalnie mogą być organizatorami lub uczestnikami wyłudzeń skarbowych, w szczególności w zakresie VAT. Przestępstwo skarbowe polegające na wyłudzeniu VAT popełnia bowiem

²⁷⁾ Raport NIK z dnia 31 marca 2014 r. KBF-4101-07-00/201, Zwalczenie oszustw w podatku od towarów i usług, s. 11, tiret 4, Raport NIK z dnia 23 marca 2016 r. KBF.410.007.00.2015, Przeciwdziałanie wprowadzeniu do obrotu gospodarczego faktur dokumentujących czynności fikcyjne, s. 14, pkt 4.

²⁸⁾ J. Więckowski, Cz. Jędrzejek, Skala finansowej przestępczości zorganizowanej w Polsce oraz metody, sposoby i efektywność jej zwalczania (w) K. Raczkowski (red. naukowy), Bezpieczeństwo ekonomicznego obrotu gospodarczego, Warszawa 2014, s. 445–468)

podmiot, który co do zasady prowadzi działalność gospodarczą (lub pozoruje prowadzenie takiej działalności), jest zarejestrowany jako podatnik VAT i z tego tytułu ma obowiązek rozliczać ten podatek. Dane innych podmiotów poza wyżej wymienionymi nie będą przetwarzane w systemach teleinformatycznych izby rozliczeniowej i Szefa KAS, z wyjątkiem osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną. Podkreślenia wymaga, że art. 51 ust. 2 Konstytucji RP dotyczy uzyskiwania, gromadzenia i udostępniania informacji o obywatelach, a więc o osobach fizycznych. Z Konstytucji RP wynika zatem, że standardy ochrony podmiotów niebędących osobami fizycznymi w zakresie określonym w tym przepisie nie muszą być tożsame. Analiza ryzyka i ustalanie wskaźnika ryzyka nie będzie dotyczyć osób fizycznych niemających związku z działalnością gospodarczą lub zarobkową.

Wskazać także należy, że izba rozliczeniowa, pośrednicząca w przekazywaniu danych, z racji wykonywanych zadań ma już aktualnie dostęp do danych podmiotów kwalifikowanych pochodzących z banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, jeśli dane te dotyczą transakcji, w których rozliczeniu izba pośredniczy.

Także cel regulacji został określony w sposób optymalny. Cel ten nie jest szeroki, ponieważ obejmuje przeciwdziałanie wykorzystania systemów banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do wykorzystania wyludzeń skarbowych. Pojęcie „wyludzeń skarbowych” zostało zdefiniowane w dziale IIIB Ordynacji podatkowej. Pojęcie to obejmuje zamknięty katalog przestępstw skarbowych przeciwko obowiązkom podatkowym oraz często związanych z nimi również enumeratywnie wymienionych przestępstw określonych w Kodeksie karnym (art. 258 § 1–3, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 Kodeksu karnego). Zaznaczyć także należy, że w toku prac legislacyjnych nad projektem katalog przestępstw skarbowych objętych powyższym katalogiem został w istotny sposób zawężony. Przykładowo w projekcie ustawy z dnia 20 marca 2017 r. katalog obejmował m.in. wszystkie przestępstwa skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym (art. 119zg pkt 8 lit. a Ordynacji podatkowej w art. 2 pkt 1 projektu z dnia 20 marca 2017 r.).

Przeciwdziałanie przestępstwom podatkowym, w szczególności w zakresie VAT, to jedno z najważniejszych zadań państwa w najbliższych latach. Zapewnienie stabilności wpływów podatkowych i zahamowanie niezgodnych z prawem wyludzeń podatku VAT

w dużej mierze przekłada się na bezpieczeństwo ekonomiczne państwa, które jest niezbędne nie tylko do prawidłowego funkcjonowania państwa, ale także obywateli. Poziom i stabilność finansowa państwa przekłada się bowiem na poziom usług publicznych i wysokość świadczeń społecznych.

Podkreślić należy, że proponowane rozwiązania, w kontekście oznaczonego celu projektu nie są sprzeczne z interesem przedsiębiorców. Przeciwnie, wysoki poziom przestępczości, w szczególności w zakresie podatku VAT, wpływa niekorzystnie na pewność obrotu gospodarczego i powoduje spadek konkurencyjności towarów. Według przedsiębiorców jedną z głównych przyczyn sprzyjających rozwojowi przestępczości gospodarczej jest brak kompleksowego systemu monitorowania nieprawidłowości²⁹⁾. Niniejszy projekt można uznać za próbę wprowadzenia takiego systemu. Ograniczenie nadużyć i oszustw podatkowych, w tym w zakresie VAT, przełoży się na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla wszystkich podatników poprzez przywrócenie uczciwej konkurencji na rynku.

Wskazać należy, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 21 grudnia 2016 r. w połączonych sprawach C-203/15 Tele2 Sverige AB/Post-och telesyrelsen i C-698/15 Secretary of State for the Home Department/Tom Watson i in. przepisy krajowe ustanawiające obowiązek indywidualnej retencji danych w celu zwalczania poważnej przestępczości nie są sprzeczne z prawem unijnym, pod warunkiem że takie zatrzymanie – w zakresie dotyczącym danych podlegających zatrzymaniu, stosowanych środków łączności, zaangażowanych w ten proces podmiotów oraz przyjęty okres przechowywania danych – nie będzie wykraczać poza to, co jest absolutnie konieczne. Wszystkie przyjęte w tym względzie przepisy muszą być jednoznaczne i szczegółowe co do zakresu i sposobu stosowania oraz przewidywać gwarancje wystarczające do tego, aby chronić te dane przed ryzykiem ich nadużycia (pkt 109). TSUE nie wyklucza także dostępu do danych dotyczących innych osób niż osoby bezpośrednio zaangażowane w poważne przestępstwa, gdy istnieje obiektywny dowód pozwalający uznać, że dane te mogłyby w konkretnym przypadku rzeczywiście przyczynić się do zwalczania takich działań (pkt 119).

Powołane tezy wyroku TSUE z dnia 21 grudnia 2016 r. są respektowane w niniejszym projekcie. Odnosząc się do zakresu danych, jakie są przesyłane do izby rozliczeniowej

²⁹⁾ Raport UN Global Compact/EY, Przeciwdziałanie ... op. cit., s. 13.

w celu ustalenia wskaźnika ryzyka, należy mieć na uwadze, że dane te, w tym dane objęte tajemnicą bankową w rozumieniu ustawy – Prawo bankowe i tajemnicą zawodową w rozumieniu art. 9e ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych są określone w art. 119zr § 1 i 2 Ordynacji podatkowej. Obowiązek przekazywania danych dotyczy co do zasady danych podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 4 Ordynacji podatkowej, a innych osób tylko wówczas, jeśli ich działania są związane z działaniem podmiotów kwalifikowanych (dane osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu kwalifikowanego przedsiębiorcy, pełnomocnika do rachunku i beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu). Ponadto obowiązek przekazywania danych dotyczy danych osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną. Zaznaczyć należy, że dane identyfikacyjne osób uprawnionych do reprezentowania podmiotów kwalifikowanych są dostępne w publicznych rejestrach zawierających dane przedsiębiorców (KRS, CEiDG). Przetwarzanie danych tych osób nie może więc budzić wątpliwości. Dane identyfikacyjne o pełnomocniku do rachunku i o beneficjencie rzeczywistym w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu są natomiast niezbędne do ustalenia osób faktycznie korzystających z rachunków, które są zwykle organizatorami lub uczestnikami wyłudzeń skarbowych. Dostęp do tych danych w sprawach wyłudzeń VAT ma kluczowe znaczenie, ponieważ bardzo często osoba inna niż posiadacz rachunku np. pełnomocnik do rachunku podmiotu kwalifikowanego jest organizatorem lub uczestnikiem przestępczego procederu. W przestępstwach w zakresie VAT poszczególne czynności są dokonywane często przez osoby trzecie, podstawione, niezwiązane bezpośrednio z procederem, a jedynie wykorzystywane do niego na jakimś etapie, świadomie z ich strony lub nieświadomie tzw. słupy. Słupy najczęściej są formalnie posiadaczami rachunków, lecz dostęp do rachunków i organizacja procederu często należą do osób, które nie są formalnie związane z podmiotem kwalifikowanym i przez to są trudne do ustalenia. Podkreślenia ponadto wymaga, że dyrektywa 2015/849 przewiduje dla państw członkowskich UE obowiązek gromadzenia w centralnym rejestrze informacji o beneficjentach rzeczywistych podmiotów o charakterze korporacyjnym i innych podmiotów prawnych (art. 30 i art. 31 dyrektywy 2015/849). Wyjaśnienie przyczyn,

jakimi kierował się normodawca europejski ustanawiając wymieniony obowiązek, zawarte jest w motywie 14 preambuły dyrektywy 2015/849. Wskazuje się tam, że „konieczność posiadania dokładnych i aktualnych danych dotyczących beneficjenta rzeczywistego jest kluczowym czynnikiem śledzenia przestępców, którzy w przeciwnym razie mogliby ukryć swoją tożsamość w strukturze korporacyjnej”. Państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić, aby informacje o beneficjentach rzeczywistych były udostępniane: a) właściwym organom i jednostkom analityki finansowej, b) podmiotom zobowiązanym, w ramach stosowania zasad należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II dyrektywy 2015/849, c) wszelkim osobom lub organizacjom, które mogą wykazać uzasadniony interes. Osoby lub organizacje, o których mowa w lit. c), mają dostęp co najmniej do informacji obejmujących: imię i nazwisko, miesiąc i rok urodzenia, obywatelstwo oraz państwo zamieszkania beneficjenta rzeczywistego, jak również informacji o charakterze i skali posiadanego udziału (art. 30 ust. 5 dyrektywy 2015/849). Dyrektywa 2015/849 będzie implementowana do prawa polskiego. Gromadzenie i przetwarzanie danych o beneficjentach rzeczywistych na podstawie niniejszego projektu wpisuje się więc w system regulacji przedstawionych w dyrektywie 2015/849. W konsekwencji należy uznać, że zakres danych przekazywanych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe jest adekwatny do realizacji celu ustawy.

Projekt zakłada ustalenie wskaźnika ryzyka i pośrednictwo izby rozliczeniowej w przekazywaniu danych na potrzeby dokonywania analizy ryzyka. Izba rozliczeniowa nie jest podmiotem publicznym, niemniej jest podmiotem szczególnego zaufania publicznego z uwagi na rolę, którą odgrywa w systemie finansowym: izba odpowiada za wymianę zleceń płatniczych oraz ustalanie wzajemnych wierzytelności wynikających z tych zleceń. Izba rozliczeniowa jest zatem gwarantem bezpiecznego i prawidłowego funkcjonowania systemu bankowego.

Powierzenie izbie rozliczeniowej ustalania wskaźnika ryzyka i pośrednictwa w przekazywaniu danych wiąże się z zapewnieniem najwyższego poziomu bezpieczeństwa tych danych. Zgodnie z profilem prowadzonej działalności KIR S.A. dostarcza usług rozliczeniowych o najwyższych parametrach w zakresie niezawodności i bezpieczeństwa. Jakość systemów rozliczeniowych – Elixir, Euro Elixir i Express Elixir – przetwarzających międzybankowe komunikaty płatnicze, podlega praktycznej weryfikacji każdego dnia. W lutym 2017 r. KIR rozliczył w systemie Elixir

141,19 mln komunikatów o wartości 345,74 mld zł, w systemie Euro Elixir, obsługującym rozliczenia krajowe i zagraniczne w euro – 1,93 mln komunikatów o wartości 10,43 mld euro, a w systemie Express Elixir – 301,39 tys. przelewów natychmiastowych, których wartość wyniosła 1,03 mld zł³⁰⁾.

Nakładanie obowiązków na podmioty prywatne jest dopuszczalne i znane już polskiemu ustawodawcy. W szerokim zakresie obowiązki na podmioty prywatne zostały nałożone ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Warto wskazać, że liczba instytucji obowiązanych w rozumieniu tej ustawy do wykonywania nałożonych obowiązków jest znacznie większa niż wynikająca z niniejszego projektu. Wystarczy porównać definicje instytucji obowiązanej w rozumieniu wymienionej ustawy (bardzo szeroką) oraz definicję banku w rozumieniu niniejszego projektu (wąską). Ponadto obowiązki analityczne na poziomie sektora bankowego nałożone na izbę rozliczeniową mają na celu przeciwdziałanie przestępstwom (wyłudzeniom skarbowym) i praniu pieniędzy. Nałożenie na izbę rozliczeniową obowiązku ustalania wskaźnika ryzyka i pośrednictwa w przesyłaniu danych służących do wykonywania analiz ryzyka nie może być więc uznane za naruszenie standardów konstytucyjnych.

Analiza ryzyka będzie dokonywana przez Szefa KAS, a więc organ, którego ustawowym zadaniem jest dokonywanie takiej analizy (art. 14 ust. 1 pkt 20 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej). Projekt przewiduje warunki i określa konsekwencje analizy prowadzonej przez Szefa KAS, które do tej pory nie były wprost uregulowane. Dzięki temu proces dokonywania analizy jest bardziej przejrzysty i podlega kontroli sądowej oraz społecznej (art. 119zv § 8 i art. 119zzb § 1 i 3 Ordynacji podatkowej oraz art. 23 i art. 24 projektu). Analiza ryzyka będzie dokonywana z uwzględnieniem wskaźnika ryzyka ustalonego w STIR na podstawie przekazanych z banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych informacji o rachunkach podmiotów kwalifikowanych oraz transakcjach między tymi podmiotami. Izba rozliczeniowa przekazuje bankom i SKOK-om informacje o wskaźniku ryzyka. Bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa wykorzystują udostępnione im wskaźniki ryzyka wyłącznie dla celów określonych w art. 119zo § 4 Ordynacji podatkowej. Zakres korzystania przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-

³⁰⁾ <https://www.kir.pl/o-nas/aktualnosci/statystyki-systemow-rozliczeniowych-kir-w-lutym-2017-r-168.html>

kredytowe ze wskaźników ryzyka jest więc wprost określony. Zakres ten nie jest szeroki i obejmuje sytuacje, w których bank lub SKOK działają w interesie publicznym. Szef KAS będzie uprawniony do udostępniania danych, informacji i dokumentów, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, organom KAS, w celu realizacji ich ustawowych zadań oraz Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej – zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, a innym organom wymienionym w art. 297 Ordynacji podatkowej – na zasadach określonych w tych przepisach (art. 297c Ordynacji podatkowej). Informacje o wskaźniku ryzyka przekazane Szefowi KAS będą przez niego udostępniane na zasadach i w trybie określonych w dziale VII Ordynacji podatkowej (art. 119zo § 5 Ordynacji podatkowej). Zakres podmiotów, które mogą korzystać z wymienionych danych i informacji, jest więc w istotny sposób ograniczony.

Odrębnego badania wymaga aspekt zgodności z art. 51 ust. 2 Konstytucji RP przepisów art. 8 projektu ustawy w zakresie publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej wykazów podmiotów, którym odmówiono rejestracji jako podatników VAT (wykreślonych z rejestru i których rejestracja została przywrócona), czy retrospektywności wprowadzanych obowiązków informacyjnych i publikacyjnych.

Na wstępie podkreślić należy, że celem tej regulacji jest poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla wszystkich podatników poprzez przywrócenie uczciwej konkurencji na rynku oraz ochrona podatników przed niezamierzonym udziałem w karuzelach VAT. Aktualnie jedną z najważniejszych kwestii dla podatników VAT jest wprowadzenie instrumentów prawnych dających im możliwość samodzielnego sprawdzenia wiarygodności aktualnych i potencjalnych kontrahentów. Kwestia ta jest tak istotna, ponieważ aktualne rozwiązania prawne są niewystarczające. Aktualnie na portalu podatkowym można sprawdzić informację o zarejestrowaniu pod danym numerem NIP podatnika VAT czynnego, zwolnionego z VAT lub braku rejestracji jako podatnika VAT pod wskazanym numerem NIP. Na portalu podatkowym nie są natomiast wskazane dane podmiotu, który został zarejestrowany pod danym numerem. Praktyka pokazuje, że także rzetelni podatnicy mogą stać się ofiarami oszustów podatkowych³¹⁾. Dlatego wprowadzenie wymienionych wykazów zawierających informacje przydatne dla uczciwych

³¹⁾ B. Sobocha, (w) W. Kotowski, M. Majczyna, J. Matarewicz, B. Sobocha, M. Zborowski, pod red. I. Ożóg, Przepięstwa karuzelowe i inne oszustwa w VAT, Warszawa 2017 r., s. 154.

podatników VAT z pewnością ułatwi im dokonanie oceny aktualnych i potencjalnych kontrahentów, a w konsekwencji zminimalizuje ryzyko nieświadomego udziału w karuzelach VAT. Podkreślenia wymaga, że podmioty prowadzące działalność gospodarczą, których co do zasady dotyczy projektowana ustawa, jak i osoby reprezentujące te podmioty, np. członkowie zarządu, prokurenci czy wspólnicy, muszą liczyć się, że dane związane z tą działalnością będą publicznie dostępne. Projektowana regulacja art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług będzie stanowiła istotne wsparcie przedsiębiorców w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych m.in. poprzez możliwość weryfikacji rzetelności działania swoich kontrahentów.

Przepis art. 19 ust. 1 projektu wskazuje, że wykazy, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o VAT, obejmują podmioty, w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji zgodnie z art. 96 ust. 4a tej ustawy, albo których rejestracja jako podatnika VAT została przywrócona, albo które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT, począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r. Wykaz, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług, obejmuje również podmioty, które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r., jeżeli dane dotyczące tych podmiotów znajdują się w Centralnym Rejestrze Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników. Powyższa regulacja spełnia funkcję tożsamą z regulacją art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług. Dla podatnika VAT istotna jest nie tylko możliwość oceny aktualnego lub potencjalnego kontrahenta, ale także byłych kontrahentów. Upublicznienie wykazów dotyczących podmiotów, które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r., umożliwia taką ocenę.

W konsekwencji należy uznać, że regulacje art. 96b ust. 1 i art. 19 ust. 1 projektu ustawy są aktualnie niezbędne i nie naruszają art. 51 ust. 2 Konstytucji RP.

Powyższe argumenty pozwalają uznać, że projektowane przepisy w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych są niezbędne do realizacji interesu publicznego. Tym samym należy przyjąć, że projektowana regulacja nie narusza art. 51 ust. 2 Konstytucji RP.

Ad 2. Warunki ograniczenia wolności majątkowej, określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP (zasada proporcjonalności), należy rozpatrzyć przede wszystkim w odniesieniu do przepisów o blokadzie rachunku podmiotu kwalifikowanego (rozdział 3 działu IIIB Ordynacji podatkowej). Nie budzi wątpliwości spełnienie wymogu regulacji w ustawie przepisów dotyczących blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego. Przepisy te, w tym przesłanki blokady na okres do 72 godzin oraz przedłużenia blokady, są zawarte w ustawie – Ordynacja podatkowa. Odnosząc się do warunku stanowiącego, że ograniczenia nie mogą naruszać istoty wolności i praw, podkreślić należy, że blokada rachunku nie może naruszać istoty wolności i praw, ponieważ jest tylko czasowym ograniczeniem dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku. Należy podkreślić, że zatrzymanie środków na koncie przez ściśle określony, ograniczony okres czasu nie narusza także dalej idących uprawnień, w szczególności nie przyczyni się do wystąpienia żadnej rzeczywiście istotnej szkody dla podmiotu objętego blokadą. Natomiast w przypadku, gdyby jednak do takiej szkody doszło, to podmiotowi temu przysługuje roszczenie odszkodowawcze wobec Skarbu Państwa. Warto podkreślić, że na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA raportująca polska instytucja finansowa była obowiązana do blokady rachunku finansowego, jeżeli w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie otrzymała w odniesieniu do tego rachunku oświadczenia wskazanego w żądaniu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 tej ustawy. W wyniku stosowania ustawy FATCA od 2015 r. szereg rachunków jest zablokowanych i stan ten nie budzi zastrzeżeń. Istotne jest także, że blokady na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu nie spowodowały fali roszczeń. Zatem wprowadzenie projektowanych przepisów o blokadach nie stanowi naruszenia konstytucyjnej zasady proporcjonalności.

Niezależnie od powyższych uwag, należy wskazać, że na postanowienia w przedmiocie blokady na okres do 72 godzin także przysługiwać będą środki odwoławcze, takie jak wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz skarga do sądu administracyjnego (w obydwu przypadkach znacząco skrócono terminy ich rozpoznania).

Według projektodawcy spełniony jest także warunek stanowiący, że ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności, a więc także wolności majątkowej mogą być

ustanawiane tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa, porządku publicznego, ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wskazuje się, że warunek ten ustanowione ograniczenia spełniają, jeżeli: 1) wprowadzona regulacja ustawodawcza jest w stanie doprowadzić do zamierzonych przez nią skutków (zasada przydatności); 2) regulacja ta jest niezbędna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest powiązana (zasada konieczności); 3) efekty wprowadzonej regulacji pozostają w proporcji do ciężarów nakładanych przez nią na obywatela (zasada proporcjonalności w ścisłym tego słowa znaczeniu)³²⁾.

Wprowadzenie możliwości blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres do 72 godzin, a następnie jej przedłużenia do trzech miesięcy ma istotne praktyczne znaczenie. Uniemożliwia bowiem korzystanie ze środków pieniężnych niezbędnych do uwiarygodnienia działalności przestępczej. Poprzez dokonanie blokady rachunku eliminowany jest więc ten element proceduru (obrót środkami pieniężnymi), który jest jedną z jego najbardziej charakterystycznych cech. Bez tego elementu pozorowanie działalności gospodarczej jest trudniejsze i tym samym trudniejsze staje się wyłudzenie podatku. Istotne znaczenie mają również szybkość ustanowienia i dolegliwość blokady rachunku. Szybkość działania organizatorów wyłudzeń skarbowych wymaga również szybkiej reakcji organów KAS. Ta szybka reakcja w postaci blokady rachunku powinna być możliwa właśnie na etapie przekazywania środków pieniężnych między posiadaczami rachunków wykorzystywanych do pozorowania działalności gospodarczej, a następnie do wyłudzeń podatku, bo tylko w ten sposób można zatrzymać środki przed ich transferem za granicę. Organizatorzy przestępczego proceduru będą zapewne mieć na uwadze, że zablokowane środki mogą zostać przez nich utracone na zawsze w konsekwencji działań właściwych organów. Możliwość blokady rachunku stanowi więc adekwatną reakcję na wyłudzenia skarbowe i przyczyni się do ograniczenia liczby podmiotów pozorujących działalność gospodarczą. Blokady rachunków, a nawet tylko możliwość ich dokonania powinny przyczynić się do zahamowania proceduru wyłudzeń, w szczególności podatku VAT (spełnienie zasady przydatności).

³²⁾ Np. wyrok TK z dnia 26 kwietnia 1995 r. K11/94, wyrok TK z dnia 20 czerwca 2005 r. K 4/04.

Powyższe argumenty stanowią także o niezbędności wprowadzenia możliwości blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego dla ochrony interesu publicznego. Kolejne istotne argumenty to: 1) olbrzymia skala wyłudzeń podatków, godząca w bezpieczeństwo finansowe państwa (kwoty istotne z punktu widzenia zabezpieczenia społecznego i obronności państwa); 2) realizowanie procederu wyłudzeń przez zorganizowane grupy przestępcze; 3) niezadawalająca skuteczność dotychczasowych rozwiązań zapobiegających wyłudzeniom (znaczne opóźnienia w wykrywaniu oszustw).

Wszystkie te argumenty zostały szczegółowo wyżej opisane. Dodatkowo podnieść należy, że wprowadzenie możliwości blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego wyeliminuje nieuczciwą konkurencję i tym samym przyczyni się do zwiększenia obrotów przedsiębiorców faktycznie prowadzących działalność gospodarczą³³⁾.

Przesłanki blokady i jej przedłużenia zostały określone w sposób wyważony. Umożliwiają stosowanie instytucji blokady do różnych stanów faktycznych, jednocześnie uniemożliwiając jej dowolne stosowanie. W każdym przypadku blokady rachunku na okres nie dłuższy niż 72 godziny spełniona musi być przesłanka blokady, tj. stwierdzenie przez Szefa KAS konieczności dokonania blokady, aby przeciwdziałać wykorzystywaniu działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi lub do czynności zmierzających do wyłudzenia skarbowego (art. 119zv § 1 Ordynacji podatkowej). Taka konstrukcja przesłanki oznacza, że Szef KAS w każdym jednostkowym przypadku powinien potrafić wykazać konieczność zastosowania blokady w wymienionym celu. Przesłanka ta stanowi realne ograniczenie dla stosowania instytucji blokady. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że w ewentualnym procesie o odszkodowanie wykazanie istnienia tej przesłanki może mieć istotne znaczenie. Ewentualne dokonanie blokady bez zaistnienia przesłanki naraża Skarb Państwa na procesy cywilne i zapłatę odszkodowań. Dlatego instytucja blokady rachunku z pewnością nie będzie nadużywana (spełnienie zasady konieczności). W przypadku przedłużenia blokady na okres nie dłuższy niż 3 miesiące musi być spełniona przesłanka istnienia uzasadnionej obawy, że podmiot kwalifikowany nie wykona istniejącego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego lub zobowiązania z tytułu odpowiedzialności podatkowej osób trzecich. Dodatkowo

³³⁾ Fiskus na cyberwojnie z przestępcami, wywiad z wicepremierem Mateuszem Morawieckim, Ministrem Rozwoju i Finansów, Nasz Dziennik z dnia 2 maja 2017 r., s. 4.

wprowadzono próg 10 000 euro odnoszący się do istniejącego lub mającego powstać zobowiązania podatkowego lub zobowiązania z tytułu odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej. Blokada na okres nie dłuższy niż 3 miesiące może być zastosowana dopiero po przekroczeniu tego progu.

Ponadto podkreślenia wymaga, że w odniesieniu do osób fizycznych, które nie prowadzą działalności zarobkowej lub gospodarczej, instytucja blokady nie może być stosowana. Natomiast w odniesieniu do przedsiębiorców i osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, blokada nie będzie stosowana, jeśli nie będzie zachodzić ustawowa przesłanka jej stosowania. Uczciwi przedsiębiorcy nie mają się zatem czego obawiać.

Blokady rachunków podmiotów kwalifikowanych będą dokonywane na podstawie przesłanek określonych w ustawie. Blokady zarówno na okresy do 72 godzin, jak i przedłużenia tych blokad na okres do 3 miesięcy będą poddane kontroli sądu administracyjnego. Kontrola sądu administracyjnego jest uzasadniona z uwagi na administracyjny tryb oceny prawidłowości dokonania blokad. Istotne znaczenie dla podmiotu kwalifikowanego w przypadku ewentualnego sporu z Szefem KAS w sprawie zastosowania blokady rachunku jest znaczne skrócenie procedury rozpoznawania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (7 dni na rozpatrzenie wniosku) oraz procedury przed sądem administracyjnym w razie złożenia skargi (5 dni na przekazanie do sądu akt i odpowiedzi na skargę oraz 30 dni na rozpatrzenie skargi). Przedsiębiorca jest zainteresowany, aby sprawa blokady została szybko rozpatrzona w obydwu tych procedurach, ponieważ w razie wygrania przez niego sporu środki zostaną zwolnione. Powyższe regulacje, umożliwiające wyjaśnienie sytuacji prawnej podmiotu kwalifikowanego, któremu zablokowano rachunek, w stosunkowo krótkim terminie mogą zmniejszyć dolegliwość instytucji blokady. W przypadku ewentualnych pomyłek w zakresie stosowania przepisów o blokadach rachunku, podmiot kwalifikowany jest uprawniony do wystąpienia do sądu powszechnego o odszkodowanie. Ponadto należy mieć na uwadze, że blokady rachunków nie będą stosowane na masową skalę, a tylko w przypadkach dostatecznie umotywowanych. Taki instrument prawny jest znany w polskim systemie prawnym np. w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, co nie budzi wątpliwości (spełnienie zasady proporcjonalności w ścisłym tego słowa znaczeniu).

Blokada rachunku będzie skuteczna w odniesieniu do rachunku, którego podmiot kwalifikowany jest współposiadaczem (art. 119zv § 4 Ordynacji podatkowej). Najczęściej podmiot kwalifikowany jest samodzielny posiadacz jednego lub kilku rachunków. Jeżeli zdarza się współposiadanie rachunku przez dwóch lub więcej podmiotów kwalifikowanych, to jest to sytuacja na tyle nietypowa, że może powodować uzasadnione podejrzenie tworzenia sztucznej konstrukcji. Powołana norma ma więc charakter antyabuzywny. Będzie stosowana tylko wobec podmiotów kwalifikowanych, które świadomie uczestniczą w procederze wyłudzeń. Podkreślenia wymaga, że umożliwienie współposiadaczowi rachunku, wobec którego nie została spełniona przesłanka blokady na wypłaty środków z zablokowanego rachunku, zachęcałoby podmioty kwalifikowane do szerokiego korzystania z instytucji współposiadania rachunku wyłącznie w celu uniknięcia blokady rachunku wspólnego. Przedstawiona regulacja ma zapobiegać takim sytuacjom. Stąd regulacja ta jest zgodna z zasadą proporcjonalności, o której mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Odnosząc się do kwestii konstytucyjności przesłanki niedokonania rejestracji dla celów VAT lub wykreślenia z urzędu podmiotu jako podatnika VAT, bez konieczności informowania zainteresowanych podmiotów, uprzejmie informuję, że projektowane w ustawie o podatku od towarów i usług regulacje w świetle aktualnego orzecznictwa m.in. Trybunału Konstytucyjnego są dopuszczalne. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt SK 40/12 wskazał, że występowanie w aktach prawnych pojęć niedookreślonych jest powszechne i często nieuniknione. Posługiwanie się przez ustawodawcę pojęciami ogólnymi jest nieodzowne zwłaszcza wtedy, gdy „stosowanie określonej instytucji prawnej oparte jest na kryteriach ocennych. Brak definicji takich pojęć spowodowany jest zazwyczaj tym, że dla dokonania konkretnych ocen brane jest pod uwagę wiele okoliczności, które różnić się będą w zależności od sprawy, a ujęcie ich w sposób ogólny i wyczerpujący w jednym katalogu byłoby niemożliwe, czy wręcz – wszelkie próby w tym zakresie prowadziłyby do nadmiernej kazuistyki przepisów prawa, co w istocie zaprzeczałoby ich abstrakcyjnemu charakterowi” (wyrok z 26 lutego 2008 r., sygn. SK 89/06, OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 7; teza powtórzona w wyroku z 12 maja 2008 r., sygn. SK 43/05, OTK ZU nr 4/A/2008, poz. 57).

Powyższe argumenty pozwalają uznać, że spełniony jest także warunek stanowiący, że ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności, a więc także wolności majątkowej mogą

być ustanawiane tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa, porządku publicznego, ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. W konsekwencji uznać należy, że projektowane regulacje są zgodne z zasadą proporcjonalności, o której mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

System przetwarzania informacji wprowadzony niniejszą ustawą zostanie poddany kontroli Szefa KAS. Kontroli będą podlegać zarówno instytucje, na których będzie ciążył obowiązek przesyłania danych do szefa KAS (banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i izba rozliczeniowa), jak i instytucje pośredniczące w przesyłaniu danych (banki zrzeszające, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa i izba rozliczeniowa). Kontrola będzie dokonywana na podstawie enumeratywnie wymienionych przepisów ustawy o KAS, które zawierają wszystkie instrumenty do prawidłowego jej przeprowadzenia.

Podsumowując, po pierwsze, nowy system analizy ryzyka polega na zapobieganiu wykorzystywania sektora finansowego dla wyłudzeń skarbowych. Po drugie, przetwarzane przez Szefa KAS dane będą co do zasady ograniczone do podmiotów zaangażowanych w prowadzenie działalności gospodarczej, a informacje dotyczące innych podmiotów pozostają poza zakresem ustawy. Po trzecie, izba rozliczeniowa i Szef KAS będą przetwarzać tylko dane niezbędne do ograniczenia wyłudzeń skarbowych. Po czwarte, blokady rachunku nie będą skierowane do uczciwych podmiotów kwalifikowanych.

Konieczność przeciwdziałania przestępczości, w szczególności wyłudzeniom w zakresie VAT i ochrona budżetu przed stratami na poziomie miliardów złotych uzasadnia proporcjonalność proponowanych rozwiązań. Pozyskiwanie i sposób przechowywania informacji są zgodne z zasadami demokratycznego państwa prawnego, gdyż zapewniona jest należyta kontrola nad pozyskiwaniem i przechowywaniem danych. W szczególności kontrolę tę aktywnie sprawuje Szef KAS. W konsekwencji należy uznać, że zachowane regulacje są zgodne ze standardami konstytucyjnymi, w szczególności określonymi w art. 51 ust. 2 i 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Art. 2 i art. 3. Zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego i ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zostały przedstawione w części uzasadnienia dotyczącej blokad rachunku.

Art. 4. Zmiany w ustawie o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników

Zmiany dotyczą art. 15 ustawy. W art. 15 ust. 2 dodaje się pkt 8, który uzupełnia katalog podmiotów, w którym są udostępniane dane z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników (CRP KEP). Nowy przepis wskazuje, że dane z CRP KEP będą mogły być przekazane izbie rozliczeniowej w rozumieniu art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej. Zakres i zasady udostępnienia tych danych określa projektowany art. 15 ust. 5. Dane, które będą przekazywane izbie rozliczeniowej, nie są objęte tajemnicą skarbową. Według art. 15 ust. 5 ustawy do systemu teleinformatycznego prowadzonego przez izbę rozliczeniową będą przekazywane automatycznie: dane z Krajowego Rejestru Sądowego, numer identyfikacji podatkowej (NIP) i numer identyfikacyjny REGON oraz dane z wykazów, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług. W przypadku osób fizycznych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i wykonujących działalność gospodarczą CRP KEP będzie przekazywać nazwę firmy, adres głównego miejsca wykonywania działalności, adresy dodatkowych miejsc wykonywania działalności oraz przedmiot wykonywanej działalności określony według obowiązujących standardów klasyfikacyjnych. Z CRP KEP do STIR będą przekazywane także dane z wykazów podmiotów, o których mowa w projektowanym art. 96b ustawy o podatku od towarów i usług (art. 8 pkt 2 projektu ustawy). Przekazywane przez CRP KEP do STIR dane są lub, jak w przypadku danych z wykazów podmiotów, o których mowa w projektowanym art. 96b ustawy o VAT, będą dostępne w publicznych rejestrach.

Art. 5. Zmiany w ustawie – Prawo bankowe

1. Mając na uwadze cel ustanowienia blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w projektowanym art. 54b ustawy – Prawo bankowe, przewidziano, że środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, poza wyjątkami określonymi w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Zaspokojenie wierzyciela ze środków znajdujących się na zablokowanym rachunku mogłoby bowiem prowadzić do udaremnienia celu, jakiemu służyć ma blokada, tj. uregulowaniu przede wszystkim należności podatkowych. Zwrócić należy uwagę, że często przy wyłudzeniach VAT

przepływy środków na rachunku mają uwiarygodniać prowadzenie działalności gospodarczej w celu wyłudzenia podatku. Dlatego zablokowane środki powinny być w pierwszej kolejności przeznaczone na zapłatę należnego podatku.

2. Projektowana zmiana w art. 67 ustawy – Prawo bankowe wprowadza możliwość współtworzenia izby rozliczeniowej także przez Skarb Państwa. W przypadku utworzenia izby bez udziału Skarbu Państwa art. 67 przewiduje możliwość uczestnictwa Skarbu Państwa w akcjonariacie izby (lub możliwość uczestnictwa w charakterze udziałowca izby). Proponowane rozwiązanie wiąże się z uznaniem izby rozliczeniowej za podmiot mający istotne znaczenie w systemie przeciwdziałania wykorzystywaniu banków i SKOK-ów do wyłudzeń skarbowych.

3. Projektowany przepis art. 104 ust. 4a o brzmieniu analogicznym do art. 104 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe wzmacnia skuteczność środka służącego ograniczeniu wiedzy podmiotu kwalifikowanego o udostępnieniu przez bank organom administracji skarbowej informacji na podstawie art. 127a ust. 1 i 2 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

4. Projektowany w art. 105 ust. 1 nowy pkt 1f ustawy – Prawo bankowe uzupełnia katalog podmiotów, którym bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową. Przepis art. 105 ust. 1 pkt 1f ustawy – Prawo bankowe przewiduje, że obowiązek ten będzie realizowany przez bank w odniesieniu do Szefa KAS i izby rozliczeniowej, o której mowa w art. 67 ustawy – Prawo bankowe, w zakresie niezbędnym do wykonywania odpowiednio, zadań i obowiązków, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej.

5. Proponowana zmiana art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. e wynika z nadania organom KAS uprawnienia (przez art. 127a ustawy o KAS) do korzystania w szeroko pojętym zwalczaniu przestępstw pozostających we właściwości rzeczowej organów KAS, z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

Proponowane brzmienie dodaje organy KAS do katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskania informacji stanowiących tajemnicę bankową, podobnie jak jest to w przypadku innych uprawnionych organów.

6. Projekt zakłada uzupełnienie art. 106a ust. 3 ustawy – Prawo bankowe poprzez jednoznaczne wskazanie, że bank jest uprawniony do dokonania blokady na rachunku w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że zgromadzone na nim środki w całości lub w części pochodzą lub mają związek z przestępstwem skarbowym.

Art. 6. Zmiany w ustawie o giełdach towarowych

Proponowana zmiana dostosowuje brzmienie przepisów do nowego uprawnienia nadanego organom Krajowej Administracji Skarbowej.

Uprawnienie to zostało określone w art. 127a ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Polega ono na możliwości korzystania przez organy KAS w szeroko pojętym zwalczaniu przestępstw pozostających we właściwości rzeczowej organów KAS, z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

Proponowane brzmienie dodaje organy KAS do katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskania informacji stanowiących tajemnicę bankową, podobnie jak jest to w przypadku innych uprawnionych organów.

Art. 7. Zmiany w ustawie – Prawo upadłościowe

W art. 63 w ust. 1 dodano pkt 4, zgodnie z którym środki pieniężne znajdujące się na rachunku podmiotu kwalifikowanego będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 4 Ordynacji podatkowej, nie będą wchodzić do masy upadłości.

Art. 8. Zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług

1. Zmiany w art. 96 ustawy o podatku od towarów i usług

Przepisy art. 96 ust. 4a pkt 5 i ust. 9 pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług przewidują nową przesłankę nie dokonania rejestracji i wykreślenia z urzędu podmiotu

jako podatnika VAT bez konieczności zawiadamiania tego podmiotu. Podmiot nie będzie podlegał rejestracji, jeżeli z posiadanych informacji wynika, że podmiot ten jako podatnik może prowadzić działania z zamiarem wykorzystania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu działu IIIB Ordynacji podatkowej (art. 96 ust. 4a pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług). Podatnik będzie podlegał wykreśleniu z urzędu, jeżeli posiadane informacje wskazują na prowadzenie przez podatnika działań z zamiarem wykorzystania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu działu IIIB Ordynacji podatkowej (art. 96 ust. 9 pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług). Obydwa przepisy związane są z możliwością przekazania organom podatkowym informacji o wynikach analizy ryzyka na podstawie działu IIIB Ordynacji podatkowej. Jeżeli analiza ryzyka wykaże, że podmiot może prowadzić lub prowadzi działania z zamiarem wykorzystania działalności banków lub SKOK-ów do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu działu IIIB Ordynacji podatkowej, wówczas urząd skarbowy nie będzie rejestrował takiego podmiotu albo wykreśli go z rejestru VAT. Wskazać przy tym należy, że projektowane przesłanki wykreślenia z rejestru VAT albo odmowy rejestracji dla celów VAT nie mają charakteru ocennego czy uznaniowego w tym sensie, że są oparte na wynikach konkretnych analiz prowadzonych na podstawie działu IIIB Ordynacji podatkowej. Nie chodzi więc o jakiegokolwiek informacje, które mogłyby wskazywać na chęć prowadzenia nieuczciwej działalności. Chodzi o informacje pozyskane od właściwych organów, które opierają się na określonych algorytmach określania prawdopodobieństwa prowadzenia nieuczciwej działalności, działających w oparciu o konkretne kryteria oceny ryzyka.

Powyższe przepisy nie dotyczą zatem podatników uczciwych, rzeczywiście prowadzących działalność. W odniesieniu do takich podatników nie będzie bowiem spełniona podstawa prawna odmowy rejestracji albo wykreślenia z urzędu. Analiza ryzyka dla podmiotów działających w sposób uczciwy, prowadzących realny biznes, będzie wskazywała, że ryzyko chęci prowadzenia nieuczciwej działalności będzie minimalne, a więc nie będzie konieczności ani możliwości wykreślenia z rejestru takich podmiotów albo odmawiania im rejestracji.

Należy przy tym wskazać, że projektowane przepisy dotyczące wykreślenia z rejestru VAT albo odmawiania rejestracji dla celów VAT podmiotów, dla których analiza ryzyka wykazała możliwość prowadzenia działań z zamiarem wykorzystania działalności banków lub SKOK-ów do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, są niezbędne i spójne z całą filozofią projektowanego narzędzia oceny. Jeżeli bowiem analiza ryzyka dla danego podmiotu wskazuje, że spełniona zostanie powołana przesłanka, to w trosce o bezpieczeństwo podatkowe transakcji dokonywanych z tym podmiotem przez jego kontrahentów należy taki podmiot usunąć z rejestru VAT. W praktyce rejestr podatników VAT ma bardzo duże znaczenie dla kontrahentów, którzy na jego podstawie oceniają wiarygodność danego podmiotu, od którego nabywają towary lub usługi, i od którego faktur odliczają podatek naliczony. Jeżeli analiza ryzyka wykaże, że w odniesieniu do danego podmiotu spełniona zostanie przesłanka określona w art. 96 ust. 9 pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług, to skutkiem tego musi być usunięcie tego podmiotu z rejestru VAT. W przeciwnym wypadku mogłoby się okazać, że kontrahenci tego podmiotu są w pewien sposób wprowadzani w błąd – organy podatkowe wiedziałyby, że dany podmiot jest nieuczciwy, bo spełnia jedną z ww. przesłanek, a jednocześnie tę informację pozostawiałyby tylko dla siebie (poprzez brak wykreślenia albo zgodę na rejestrację), niejako uwiarygadniając ten podmiot w oczach jego kontrahentów.

Projektowane przepisy art. 96 ust. 4a pkt 5 i ust. 9 pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług nie mogą być także postrzegane jako ograniczające konstytucyjną zasadę swobody działalności gospodarczej (art. 22 Konstytucji RP). Przepisy te nie dotyczą w ogóle sfery prowadzenia działalności gospodarczej, lecz kwestii rejestracji dla potrzeb podatku od towarów i usług. Przewidują one wykreślenie, ale również przywrócenie jako zarejestrowanego podatnika VAT. Jednocześnie mają być wskazówką dla uczciwych podmiotów kwalifikowanych co do zachowania ich dobrej wiary w transakcjach z podatnikami wykreślonymi z rejestru. Konieczność przyjęcia tych przepisów związana jest z wykorzystywaniem tej rejestracji dla celów wyłudzeń skarbowych.

Stosowanie projektowanych przepisów zależy od wykazania przez naczelnika urzędu skarbowego istnienia przesłanki do odmowy rejestracji lub wykreślenia jako podatnika VAT.

Z kolei projektowany przepis art. 96 ust. 9j ustawy o podatku od towarów i usług przewiduje przywrócenie zarejestrowania podatnika, o którym mowa w art. 96 ust. 9 pkt 5, jako podatnika VAT czynnego bez konieczności składania zgłoszenia rejestracyjnego, jeżeli podatnik udowodni, że prowadzone przez niego działania nie są realizowane z zamiarem, o którym mowa w art. 96 ust. 9 pkt 5, albo wyjdą na jaw inne okoliczności lub dowody, z których wynikał brak tego zamiaru. Należy przyjąć, że podatnik omyłkowo wykreślony, który rzeczywiście prowadzi działalność gospodarczą, łatwo to udowodni. Może to zrobić za pomocą dowolnych środków i dowolnych dowodów. Wreszcie, może okazać się, że urząd sam zorientuje się w omyłkowym wykreśleniu, np. na podstawie otrzymywanych plików z ewidencją VAT (JPK_VAT), i przywróci rejestrację podatnika. Przy czym należy zauważyć, że projektowany przepis w pewnym zakresie przerzuca na podatnika ciężar udowodnienia prowadzenia realnego biznesu, co jednak wynika z samej przesłanki wykreślenia z rejestru VAT. To znaczy, do wykreślenia z rejestru VAT konieczny jest określony wynik analizy ryzyka. Wynik ten będzie pochodną istotnych informacji o danym podatniku, będzie miał zawsze swoje uzasadnienie w stosowanych algorytmach oceny ryzyka. Wykreślenie będzie więc następowało tylko w ściśle określonych sytuacjach związanych z prowadzonymi analizami ryzyka dla danego podmiotu. Z tego względu wymagane będzie od podatnika, żeby wykazał, iż w jego konkretnym przypadku analiza ryzyka dała wynik fałszywy, niezgodny z rzeczywistością.

Mając na uwadze, że art. 96 ust. 9h wymienionej ustawy wskazujący przesłanki przywrócenia zarejestrowania podatnika nie powinien mieć zastosowania do podatnika wyrejestrowanego z urzędu na podstawie art. 96 ust. 9 pkt 5 tej ustawy, w art. 96 ust. 9h należy powołać w ust. 9 tylko pkt 1–4 ustawy.

2. Dodanie art. 96b ustawy o podatku od towarów i usług

Przepisy art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług przewidują prowadzenie przez Szefa KAS w postaci elektronicznej wykazów podmiotów:

- 1) w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji, zgodnie z art. 96 ust. 4a, albo które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT, zgodnie z art. 96 ust. 9 albo ust. 9a;
- 2) których rejestracja jako podatnika VAT została przywrócona.

Przewidziana w projektowanym art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku od towarów i usług propozycja podawania do publicznej wiadomości informacji o podmiotach, którym naczelnik urzędu skarbowego odmówił rejestracji i podatnikach VAT wykreślonych z rejestru z urzędu, stanowi dopełnienie zmian w ustawie o podatku od towarów i usług wprowadzanych ustawą o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw mających na celu poprawę ściągальności podatku VAT w ramach tzw. pakietu rozwiązań uszczelniających. Przepisy te, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2017 r. umożliwiają, wykreślenie z rejestru jako podatnika VAT z urzędu m.in. w przypadku braku możliwości kontaktu z podatnikiem, podania w zgłoszeniu rejestracyjnym danych niezgodnych z prawdą lub niestawiania się na wezwania organów podatkowych (art. 96 ust. 9a pkt 1–4). W wyniku stosowania tych przepisów w miesiącach styczeń–marzec 2017 r. organy podatkowe wykreśliły z rejestrów podatników VAT ponad 36 tys. podmiotów³⁴⁾. W rejestrach jako podatnicy VAT figurują często podmioty, których celem nie jest prowadzenie działalności gospodarczej, co uzasadnia wykreślenie tych podmiotów z urzędu bez ich powiadamiania.

Projektowana regulacja art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług będzie stanowiła wsparcie przedsiębiorców w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych m.in. poprzez możliwość weryfikacji rzetelności działania swoich kontrahentów. Proponowane rozwiązanie powinno przyczynić się do istotnego zwiększenia bezpieczeństwa obrotu oraz przywrócenia i wzmocnienia zasad uczciwej konkurencji. Podatnicy VAT uczciwie prowadzący działalność gospodarczą nie tylko zyskują możliwość szybkiego ustalenia podmiotów, którym naczelnik urzędu skarbowego odmówił rejestracji, i podatników VAT wykreślonych z rejestru z urzędu. Należy zwrócić uwagę, że na wykazach, oprócz danych identyfikacyjnych podmiotu oraz adresów siedziby albo głównego miejsca prowadzenia działalności (adresu rejestracyjnego, w przypadku braku adresu głównego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej), będą także podawane dane identyfikacyjne osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu, prokurentów oraz wspólników. W połączeniu z podstawą prawną odmowy rejestracji albo wykreślenia z rejestru, która także będzie podawana do publicznej wiadomości, uczciwi przedsiębiorcy będą mogli łatwiej niż dotychczas

³⁴⁾ Odpowiedź Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 kwietnia 2017 r. znak: AP5.054.5.2017 na interpelację nr 10866 z dnia 22 marca 2017 r. Pani Pauliny Hennig-Kloska Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wykreślenia podatników z rejestru VAT, s. 3, pkt 5.

ustalić osoby nie wzbudzające zaufania w kontaktach biznesowych. W konsekwencji posiadanie takich informacji może uchronić uczciwych podatników przed nierzetelnymi kontrahentami. W dłuższej perspektywie może przyczynić się do eliminacji z rynku nieuczciwych kontrahentów oraz osób występujących w ich imieniu. Podmioty, które prowadzą nieuczciwą działalność (np. wystawiając faktury i nie odprowadzając należnego VAT wynikającego z tych faktur) mogą pozwolić sobie na obniżanie cen towarów i usług przez siebie oferowanych, co prowadzi do marginalizowania lub nawet eliminacji z rynku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność zgodnie z prawem. Wprowadzenie powyższych wykazów ma także na celu przywrócenie i wzmocnienie zasad uczciwej konkurencji na rynku. Należy sądzić bowiem, że podmioty, którym naczelnik urzędu skarbowego odmówił rejestracji i podatnicy VAT wykreśleni z rejestru z urzędu oraz osoby związane z tym podmiotami, jako podmioty nie wzbudzające zaufania lub nierzetelne, zostaną trwale wyeliminowane z obrotu. Funkcjonowanie publicznych wykazów poprzez możliwość ustalenia nierzetelnych podmiotów i osób z nimi związanych prowadzić będzie do usunięcia z rynku tych podmiotów i osób, a w konsekwencji do pozbawienia ich możliwości wyłudzeń podatku od towarów i usług.

Wykaz podmiotów, których rejestracja jako podatnika VAT została przywrócona (art. 96b ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług), ma ułatwić sprawną identyfikację kontrahentów, którzy zostali niezasadnie (omyłkowo) wykreśleni lub spełniali przesłanki do ich wykreślenia, lecz wykazali, że faktycznie prowadzą działalność gospodarczą. Prowadzenie tego wykazu powinno przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu. Przepis art. 96b ust. 4 ustawy o podatku od towarów i usług nakazuje, aby wykaz podatników VAT przywróconych w zakresie dotyczącym podatników, którzy czasowo zawiesili działalność gospodarczą, nie zawierał numeru PESEL tych podatników.

Szef KAS ma obowiązek wykreślenia podmiotu z wykazu, o którym mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, po upływie 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym podmiot został umieszczony w wykazie.

W kontekście powyższych rozwiązań warto zaznaczyć, że w czeskim systemie podatkowym w celu przeciwdziałania oszustwom w podatku VAT wprowadzono instytucję podatnika nierzetelnego. Instytucja ta podlegała stopniowym modyfikacjom

zwłaszcza w zakresie kryteriów, jakie musiały zostać spełnione, aby dany podmiot na gruncie podatku VAT mógł zostać uznany przez organy administracji podatkowej za podatnika nierzetelnego np. osiągnięcie określonego progu kwotowego z tytułu zadłużenia w płatności podatku VAT za co najmniej 3 miesiące (500 000 CZK). Kontrahent podmiotu figurującego w rejestrze podatników VAT jako nierzetelny podlega solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe z tytułu podatku VAT. Za zgodą dostawcy, nabywca może jednak uregulować kwotę należnego podatku VAT bezpośrednio na konto urzędu skarbowego (element *split payment*).

Art. 9. Zmiany w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi

Proponowana zmiana dostosowuje brzmienie przepisów do nowego uprawnienia nadanego organom Krajowej Administracji Skarbowej. Uprawnienie to zostało określone w art. 127a ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Polega ono na możliwości korzystania przez organy KAS w szeroko pojętym zwalczaniu przestępstw pozostających we właściwości rzeczowej organów KAS, z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

Proponowane brzmienie dodaje organy KAS do katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskania informacji stanowiących tajemnicę bankową, podobnie jak jest to w przypadku innych uprawnionych organów.

Art. 10. Zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi

Proponowana zmiana dostosowuje brzmienie przepisów do nowego uprawnienia nadanego organom Krajowej Administracji Skarbowej. Uprawnienie to zostało określone w art. 127a ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Polega ono na możliwości korzystania przez organy KAS w szeroko pojętym zwalczaniu przestępstw pozostających we właściwości rzeczowej organów KAS, z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności

z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

Proponowane brzmienie dodaje organy KAS do katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskania informacji stanowiących tajemnicę bankową, podobnie jak jest to w przypadku innych uprawnionych organów.

Art. 11. Zmiany w ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

1. W art. 9f w ust. 1 dodano pkt 5c, który uzupełnia o Szefa KAS i izbę rozliczeniową, o której mowa w art. 67 ustawy – Prawo bankowe, katalog podmiotów, którym kasa oszczędnościowo-kredytowa przekazuje informacje objęte tajemnicą zawodową w rozumieniu art. 9e ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Informacje te będą przekazywane w zakresie niezbędnym do wykonywania odpowiednio zadań i obowiązków, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej. Jest to zmiana analogiczna do zmiany w ustawie – Prawo bankowe (art. 5 pkt 4 projektu).

2. Proponowana zmiana art. 9f w ust. 1 pkt 16 wynika z nadania organom KAS uprawnienia (przez art. 127a ustawy o KAS) do korzystania w szeroko pojętym zwalczaniu przestępstw pozostających we właściwości rzeczowej organów KAS, z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy.

Proponowane brzmienie dodaje organy KAS do katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskania informacji stanowiących tajemnicę bankową, podobnie jak jest to w przypadku innych uprawnionych organów.

3. Ponadto w art. 16 ustawy dodano ust. 3–11 o brzmieniu analogicznym do art. 106a ust. 3–10 ustawy – Prawo bankowe. Dodane przepisy wprowadzają uprawnienie do blokady rachunku w SKOK, na zasadach analogicznych, jak dokonywane przez banki. Zmiany te uwzględniają brzmienie art. 106a ustawy – Prawo bankowe nadane ustawą o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

4. Zmiana w projektowanym art. 28 ust. 3 jest analogiczna do zmiany w projektowanym art. 54b ustawy – Prawo bankowe.

Art. 12. Zmiany w ustawie o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji

Zmieniony przepis art. 54 ust. 1 ustawy wyłącza możliwość wypłaty środków gwarantowanych, poza wyjątkami określonymi w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym, w przypadku gdy środki zdeponowane na rachunku zostały zablokowane na podstawie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa.

Art. 13. Zmiany w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej

1. Zmiany w art. 13 pkt 1 lit. a (art. 2 ust. 1 pkt 12a ustawy o KAS), pkt 2 lit. a (art. 14 ust. 1 pkt 5a ustawy o KAS), pkt 5 (art. 35 ust. 3 pkt 1 lit. ca ustawy o KAS) i pkt 6 projektu ustawy (art. 45 ust. 6 ustawy o KAS).

Zmiany w ustawie polegają na dodaniu nowych zadań: Krajowej Administracji Skarbowej (art. 2 ust. 1 pkt 12a ustawy o KAS) i Szefowi KAS (art. 14 ust. 1 pkt 5a ustawy o KAS). Ponadto w art. 35 ust. 3 pkt 1 dodano nową lit. ca, z której wynika, że Centralny Rejestr Danych Podatkowych służy także do gromadzenia oraz przetwarzania informacji o wynikach analiz ryzyka, danych oraz dokumentów z nimi związanych, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej.

2. Zmiany w art. 13 pkt 1 lit. b (art. 2 ust. 2 ustawy o KAS), pkt 1 lit. c (art. 2 ust. 2a ustawy o KAS), pkt 7 lit. b (art. 113 ust. 3 ustawy o KAS), pkt 16 lit. b (art. 153 ust. 4 ustawy o KAS), pkt 17 (art. 163 ust. 1 ustawy o KAS), pkt 18 (art. 176 ust. 1–4 ustawy o KAS), pkt 20 projektu ustawy (art. 198 ustawy o KAS).

Zaproponowane zmiany w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej związane są w szczególności ze zmianą brzmienia art. 113 ust. 3, którego istota sprowadza się do wskazania, że czynności, o których mowa w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5, jak również dodawanego art. 127a ust. 1, 2 i 6–11 ustawy o KAS, do wykonywania których są uprawnieni wyłącznie funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych wskazanych w art. 113 ust. 3 tej ustawy, będą mogły być wykonywane także przez oddelegowanych funkcjonariuszy innych służb do wykonywania zadań służbowych w tych komórkach

organizacyjnych KAS. Proponowana zmiana ma na celu wzmocnienie potencjału Służby Celno-Skarbowej poprzez umożliwienie wykorzystywania doświadczeń innych służb w zapobieganiu i wykrywaniu w szczególności oszustw podatkowych. W związku z tym konieczne i uzasadnione jest wyposażenie funkcjonariuszy tych służb, oddelegowanych do pracy lub wykonywania zadań służbowych w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 113 ust. 3 ustawy o KAS, w takie same uprawnienia, jakimi dysponują funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej pełniący służbę w tych komórkach.

Zmiany zawarte w art. 153 ustawy o KAS mają na celu uelastycznienie przeprowadzanych rekrutacji do Służby Celno-Skarbowej o osoby, które posiadają kwalifikacje lub wykształcenie niezbędne do realizacji zadań funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. W przypadku takich osób Szef KAS będzie mógł zwolnić kandydata z niektórych etapów postępowania kwalifikacyjnego, testu wiedzy, rozmowy kwalifikacyjnej, testu sprawności fizycznej, testu psychologicznego i kompetencyjnego, ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, a w przypadku kandydata do służby w komórce, w której są wykonywane czynności określone w art. 113–117, art. 118 ust. 1–17, art. 119 ust. 1–10, art. 120 ust. 1–6, art. 122–126, art. 127 ust. 1–5, art. 127a ust. 1–11, art. 128 ust. 1, art. 131 ust. 1, 2 i 5 i art. 133, jak również dodawanego art. 127a ust. 1, 2 i 6–11 – z badania psychofizjologicznego.

Zmiana w art. 163 ust. 1 ustawy o KAS polega na dodaniu zwrotu „do wykonywania zadań służbowych”, który występuje na gruncie innych pragmatyk służbowych, jak np. w ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (art. 56 ust. 2), w ustawie o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (art. 60 ust. 2).

Zmiana art. 176 ustawy ma na celu umożliwienie przeniesienia do służby w Służbie Celno-Skarbowej, oprócz funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej, także funkcjonariuszy innych służb, tj. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Przeniesienia takiego można będzie dokonać na własną prośbę funkcjonariusza oraz w przypadku posiadania przez niego szczególnie przydatnych kwalifikacji do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej. Ponadto artykuł ten został uzupełniony o przepis wprowadzający możliwość przeprowadzenia

w stosunku do tych funkcjonariuszy czynności składających się na postępowanie kwalifikacyjne do służby w służbie Celno-Skarbowej.

Konsekwencją zmiany art. 176 jest odpowiednia zmiana brzmienia art. 198 ustawy w zakresie, w jakim reguluje kwestie związane z mianowaniem przeniesionego funkcjonariusza do Służby Celno-Skarbowej.

Ponadto w art. 26 projektu ustawy wprowadzono zapis, zgodnie z którym przepisy dotyczące przeniesienia funkcjonariuszy innych służb do Służby Celno-Skarbowej wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Okres ten jest niezbędny do przeprowadzenia procesu legislacyjnego mającego na celu wydanie nowego rozporządzenia na podstawie art. 198 ust. 3 ustawy, bez którego nie będzie możliwe stosowanie w praktyce przepisów o przenoszeniu funkcjonariuszy innych służb do Służby Celno-Skarbowej.

3. Pozostałe zmiany w art. 13 projektu.

Projekt rozszerzenia katalogu przestępstw określonych w art. 2 ust. 1 pkt 15 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, w zakresie których Krajowa Administracja Skarbowa jest właściwa do rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania **przestępstw wskazanych w art. 299 Kodeksu karnego, czyli tzw. prania brudnych pieniędzy**.

Istota tych zmian dotyczy dwóch obszarów. Pierwszym z nich jest rozszerzenie zadania Krajowej Administracji Skarbowej określonego w art. 2 ust. 1 pkt 15 ustawy o KAS o rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw określonych w art. 299 Kodeksu karnego, w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, zapobieganie tym przestępstwom oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS. Natomiast drugi obszar stanowią narzędzia prawne pozwalające na skuteczną realizację poszerzonego uprawnienia.

Rozszerzenie katalogu przestępstw określonych w art. 2 ust. 1 pkt 15 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej podyktowane jest tym, że czyny zabronione związane z wyłudzeniem bądź niezapłaceniem należności publicznoprawnych niejednokrotnie związane są z przestępstwami określonymi w przepisie art. 299 Kodeksu karnego, czyli z tzw. praniem brudnych pieniędzy. Pominięcie tego artykułu w katalogu przestępstw, których zwalczanie pozostaje we właściwości Krajowej Administracji Skarbowej może

spowodować sytuację, w której te same osoby, w związku z wyłudzeniami bądź niezapłaceniem należności podatkowych, będą ścigane przez organy KAS, natomiast w odniesieniu do przestępstwa określonego w art. 299 Kodeksu karnego już przez inne organy. Dodatkowym argumentem uzasadniającym powyższe jest fakt, że zgodnie z art. 118 ust. 1 pkt 3 ustawy o KAS, Szef KAS może wnioskować o zarządzenie kontroli operacyjnej w odniesieniu do przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu, czyli określonych w rozdziale XXXVI Kodeksu karnego, do których zalicza się także przestępstwo z art. 299 Kodeksu karnego.

Pozostałe zmiany legislacyjne dawałyby wyznaczonym organom KAS odpowiednie narzędzia służące zwalczaniu przestępczości, w szczególności zachowań stypizowanych w art. 299 Kodeksu karnego. Najistotniejszym byłyby **możliwość korzystania przez Szefa KAS oraz naczelnika urzędu celno-skarbowego z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową** oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy. Możliwość ta miałaby zastosowanie jedynie w razie konieczności skutecznego zapobieżenia przestępstwom skarbowym lub przestępstwom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16 ustawy o KAS, przestępstwom ściganym na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych lub ich wykrycia, ustalenia ich sprawców, uzyskania i utrwalenia dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości oraz wykonania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16a – w zakresie ujawniania i odzyskiwania mienia zagrożonego przypadkiem. Przepis ten znajdowałby odpowiednie zastosowanie w odniesieniu do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, zakładów ubezpieczeń, instytucji rynku towarów giełdowych w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy o giełdach towarowych, funduszy inwestycyjnych, alternatywnych spółek inwestycyjnych, podmiotów wykonujących działalność w zakresie obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi.

Propozycja wprowadzenia wskazanego powyżej dodatkowego uprawnienia dotyczącego możliwości pozyskiwania informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz ubezpieczeniową z banków oraz innych instytucji finansowych ukierunkowana jest, w szczególności na zwalczanie zorganizowanej przestępczości gospodarczej, której

celem jest niewpłacanie należności do budżetu państwa albo wyłudzenie nienależnych zwrotów podatku VAT. Natomiast środki pochodzące z tych przestępstw są często lokowane na kontach podmiotów zaangażowanych w przestępczy proceder. Dostęp do informacji bankowej na etapie m.in. czynności operacyjno-rozpoznawczych, w szczególności do danych o przepływach na kontach podmiotów będących w zainteresowaniu organów KAS, jest ważnym instrumentem w walce z przestępczością gospodarczą, zwłaszcza skarbową. Informacje o przepływach na rachunkach bankowych mają istotne znaczenie w procesie udowadniania winy sprawcom przestępstw i świadomości podatników w uczestnictwie w procederze przestępczym. Ponadto stanowią jedną z podstaw określania ról osób biorących udział w nielegalnym procederze oraz służą do właściwego formułowania wobec tych osób zarzutów z Kodeksu karnego lub z Kodeksu karnego skarbowego, pozwalając zidentyfikować osoby faktycznie biorące udział w obrocie np. realizujące przelewy i wypłaty środków pieniężnych w imieniu tzw. znikających podatników oraz pozwalają zidentyfikować osoby uzyskujące korzyści z procederu. W przypadku udostępnienia informacji przez bank w zakresie logowania się przez sieć Internet w systemach bankowych i realizowaniu w ten sposób operacji bankowych informacje objęte tajemnicą pozwalają udowodnić pozorowanie obrotu gospodarczego (np. przelewy internetowe kilkunastu podmiotów uczestniczących w transakcjach łańcuchowych nierzadko z tych samych adresów IP) i dotrzeć do miejsc, w których przebywają sprawcy przestępstw, zidentyfikować i zabezpieczyć urządzenia mobilne, którymi się do tego celu posługują. Dostęp taki również w pewnym zakresie umożliwia identyfikację środków finansowych podlegających zabezpieczeniu na poczet przyszłych należności określonych w wynikach (decyzjach) z kontroli podatkowych czy też pozbawienia korzyści majątkowych pochodzących z przestępstw albo ich równowartości. Informacje o przepływach na kontach bankowych w dużej mierze, a czasami jako jedyne identyfikują podmioty (znikających podatników), które w obrocie „gospodarczym” mają na celu niepłacenie należności podatkowych w nabyciu wewnątrzspółnotowym towarów i usług.

Należy podkreślić, że pozyskiwanie informacji objętych tajemnicą bankową lub ubezpieczeniową następowaloby przede wszystkim w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych, a więc przed formalnym podjęciem kontroli celno-skarbowej czy postępowania przygotowawczego. Realizacja przedmiotowego uprawnienia

następowałyby na podstawie postanowienia właściwego miejscowo sądu okręgowego wydanego na pisemny wniosek Szefa KAS lub naczelnika urzędu celno-skarbowego. Sąd po rozpatrzeniu wniosku, w drodze postanowienia, wyrażałby zgodę na udostępnienie informacji i danych podmiotu wskazanego we wniosku, określając ich rodzaj, zakres oraz podmiot zobowiązany do ich udostępnienia albo odmawiał udzielenia zgody na powyższe udostępnienie. Przepis przewiduje również poinformowanie podmiotu, którego informacje i dane zostały pozyskane, o wydanym postanowieniu sądu wyrażającym zgodę na udostępnienie powyższych informacji i danych.

W aktualnym stanie regulacji banki oraz inne instytucje finansowe zobowiązane będą do przekazywania Szefowi KAS lub naczelnikowi urzędu celno-skarbowego enumeratywnie wymienionych informacji stanowiących tajemnicę prawnie chronioną (w tym bankową i ubezpieczeniową) w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym, kontrolą celno-skarbową bądź prowadzonym postępowaniem podatkowym (art. 48 i art. 49 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej). Pozyskiwanie tych danych następuje wyłącznie w trybie procesowym lub kontrolnym, nie zaś operacyjnym.

Dodatkowo wskazać należy, że zbliżone do proponowanego rozwiązania, dotyczące pozyskiwania w trybie operacyjnym informacji stanowiących tajemnicę bankową lub ubezpieczeniową, funkcjonują obecnie m.in. w następujących aktach prawnych, określających kompetencje służb:

- ustawie o Policji (art. 20),
- ustawie o Straży Granicznej (art. 10c),
- ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (art. 34a),
- ustawie o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (art. 23).

Dodatkowo ustawa o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw rozszerzyła katalog służb, uprawnionych do pozyskiwania informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz ubezpieczeniową, wskazując wśród nich m.in. Żandarmerię Wojskową. **Nadmienić należy**, że ustawa ta dodatkowo nałożyła na KAS nowy obowiązek ujawniania i odzyskiwania mienia zagrożonego przypadkiem w związku z przestępstwami (nowy przepis art. 2 ust. 1 pkt 16a – w zakresie ujawniania i odzyskiwania mienia zagrożonego przypadkiem), do którego realizacji nowe zadanie wydaje się **niezbędne**.

Tym samym dodanie przedmiotowego uprawnienia wyłącznie wyrównuje poziom kompetencji KAS do poziomu innych służb. Podkreślenia po raz kolejny wymaga, iż to KAS jest wyspecjalizowaną organizacją, której zadaniem jest zwalczanie przestępczości ekonomicznej.

Ponadto w art. 13 pkt 13 lit. a projektu ustawy doprecyzowano brzmienie art. 148 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o KAS poprzez jednoznaczne wskazanie czynności, o których mowa w art. 133 ust. 1 pkt 1–5 ustawy o KAS, które uzasadniają przyznanie dodatku kontrolerskiego. Wskazana korekta treści art. 148 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o KAS pozwoli na usunięcie wątpliwości interpretacyjnych, a także pozostanie w zgodzie z założeniami do ustawy o KAS co do utrzymania kręgu osób uprawnionych do otrzymywania dodatku kontrolerskiego w obecnym stanie prawnym (na wzór rozwiązania obowiązującego w kontroli skarbowej, administracji podatkowej oraz w Służbie Celnej).

Przepisy przejściowe

Art. 14. Przepisy art. 14 ust. 1 i 2 projektu określają terminy przekazania po raz pierwszy do STIR informacji z banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej oraz SKOK-ów o prowadzonych i otwieranych przez nie rachunkach podmiotów kwalifikowanych. Przekazaniu podlegają informacje o rachunkach otwartych przed dniem wejścia w życie ustawy i prowadzonych na dzień wejścia w życie ustawy oraz o rachunkach otwartych od dnia wejścia w życie ustawy do dnia poprzedzającego dzień przekazania informacji, według stanu na dzień poprzedzający dzień przekazania informacji.

Banki w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej, z wyjątkiem banków spółdzielczych, rozpoczynają przekazywanie informacji o rachunkach nie później niż 30. dnia od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (ust. 1 pkt 1). Banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, które są technicznie i organizacyjnie mniej zaawansowane od instytucji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozpoczynają przekazywanie informacji o rachunkach nie później niż 60. dnia od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (ust. 1 pkt 2). Sformułowania „nie później niż 30. dnia” i „nie później niż 60. dnia” oznaczają, że dzień odpowiednio 30 i 60 jest ostatnim dniem na przekazanie wymienionych informacji przez banki i SKOK-i. Nie ma jednakże przeszkód, aby dane te były przekazane przed ostatecznym terminem.

Zróznicowane są również terminy przekazania przez banki i SKOK-i po raz pierwszy do STIR dziennych zestawień o transakcjach dotyczących rachunków podmiotów kwalifikowanych. Banki w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej, z wyjątkiem banków spółdzielczych, rozpoczynają przekazywanie tych zestawień nie później niż ostatniego dnia 4. miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 14 ust. 3 pkt 1 projektu). Banki spółdzielcze oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, które są technicznie i organizacyjnie mniej zaawansowane od instytucji, o których mowa w pkt 1, rozpoczynają przekazywanie tych zestawień nie później niż ostatniego dnia 6. miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 14 ust. 3 pkt 2 projektu).

Ponadto przepis art. 14 ust. 4 projektu przewiduje, że przekazanie inicjalne zestawień na podstawie ust. 3 obejmuje zestawienia transakcji dotyczących wyłącznie rachunków otwartych przed dniem wejścia w życie ustawy i prowadzonych na dzień wejścia w życie ustawy oraz rachunków otwartych od dnia wejścia w życie ustawy do dnia poprzedzającego dzień przekazania zestawienia, obejmuje dane uzyskane od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia poprzedzającego dzień ich przekazania. Powyższe rozwiązanie może mieć istotne znaczenie dla zobrazowania skali wyłudzeń skarbowych, w szczególności VAT. Zastosowanie algorytmów do transakcji dokonanych przed wejściem w życie ustawy może pozwolić na ustalenie sposobów działania sprzyjających wyłudzeniom, które po wejściu w życie mogą nie być już wykorzystywane lub mogą być lepiej maskowane. Jest wysoce prawdopodobne, że analiza ryzyka uwzględniająca wskaźniki ryzyka dotyczące tych transakcji przyczyni się do identyfikacji sposobów działań sprzyjających wyłudzeniom. Jest to element konieczny do prowadzenia skutecznej i efektywnej walki z wyłudzeniami skarbowymi. Podkreślić także należy, że art. 182–185 Ordynacji podatkowej, które regulują dostęp do informacji bankowych, nie stanowią przeszkody w dostępie organu podatkowego do informacji bankowych dotyczących zdarzeń z przeszłości, jeśli spełnione są przesłanki zawarte w tych przepisach. Projektowana regulacja nie stanowi więc odstępstwa od dotychczasowych zasad dostępu, lecz jest ich uzupełnieniem.

Art. 15. Przepis art. 15 ust. 1 projektu precyzuje, że przekazywanie informacji i zestawień, o którym mowa w art. 119zp, art. 119zq oraz art. 119zs ustawy zmienianej w art. 1, zawierających dane uzyskane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, które znajdują się w formie uniemożliwiającej ich automatyczne przetwarzanie

w systemach teleinformatycznych banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, rozpoczyna się nie później niż ostatniego dnia 9. miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis art. 15 ust. 1 projektu zabezpiecza banki i SKOK-i przed koniecznością przesyłania w ustawowych terminach danych zgłoszonych przed wielu laty, które nie zostały wprowadzone do ich systemu teleinformatycznego. Najczęściej chodzi o dane w formie papierowej (np. pełnomocnika do rachunku). W przypadku jednak uzupełnienia, zmiany lub przeniesienia do formy umożliwiającej automatyczne przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, przed upływem terminu, o którym mowa w tym przepisie, dane te podlegają niezwłocznemu przekazaniu na zasadach określonych w art. 119zp, art. 119zq oraz art. 119zs ustawy zmienianej w art. 1 (art. 15 ust. 2 projektu). Ma to mobilizować banki i SKOK-i do wprowadzania zmienianych lub uzupełnianych danych do swoich systemów informatycznych.

Art. 16. Przepis art. 16 ust. 1 projektu przewiduje możliwość wystąpienia banku w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej oraz spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej z wnioskiem o przedłużenie **terminu, nie dłużej niż o 6 miesięcy**, przekazania po raz pierwszy Szeffowi KAS danych, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2 i art. 15 projektu, **ze względu na techniczny brak przygotowania lub o ograniczenie zakresu danych objętych zestawieniami transakcji podlegających przekazaniu ze względu na obiektywną niemożliwość ich przekazania.**

Terminy w art. 14 projektu odpowiednio 30 i 60 dniowe oraz 4 i 6 miesięczne, liczone od upływu 14-dniowego terminu wejścia w życie ustawy, z możliwością ich przedłużenia o nawet 6 miesięcy, pozwalają na wdrożenie odpowiednich rozwiązań informatycznych w celu przygotowania do realizacji obowiązków nałożonych niniejszą ustawą. Terminy te są wystarczające do przygotowania także mniejszych banków, jakimi są banki spółdzielcze i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do przekazania po raz pierwszy powyższych danych. **Z kolei jedyną przesłanką zgody na ograniczenie zakresu przekazywanych danych będzie obiektywna niemożliwość przekazania tych danych. Sytuacja taka może występować w części instytucji, w szczególności po przejściach innych banków lub spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Przez obiektywną niemożliwość należy przy tym rozumieć jedynie niemożliwość wynikającą z okoliczności niezależnych od podatnika, a nie np. z braku jego przygotowania.**

Wniosek w imieniu banków spółdzielczych lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych może być złożony zbiorczo, odpowiednio za pośrednictwem banku zrzeszającego lub Krajowej SKOK (ust. 3). Wniosek o przedłużenie terminu może zostać złożony nie później niż 14 dni przed upływem ustawowych terminów i powinien zawierać elementy, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3. Szef KAS rozpoznaje wniosek niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego wpływu. W przypadku braków formalnych wniosku Szef KAS będzie obowiązany wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia braków w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Powyższy tryb wynika z art. 169 Ordynacji podatkowej, który będzie miał odpowiednie zastosowanie do wniosku na mocy odesłania zawartego w ust. 7, ponieważ przepis art. 169 jest zawarty w dziale IV Ordynacji podatkowej.

Art. 17. Przepis przewiduje, że w okresie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy żądania, o których mowa w dziale IIIB ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (np. żądania blokady rachunku), będą mogły być przekazywane bez pośrednictwa STIR. Przepis zapewnia realizację żądań Szefa KAS, w sytuacji gdy STIR nie będzie posiadał jeszcze wszystkich funkcjonalności.

Art. 18. Izba rozliczeniowa będzie ustalać po raz pierwszy wskaźniki ryzyka nie później niż 60. dnia od dnia wejścia w życie ustawy. Z uwagi na fakt, że termin pierwszego ustalenia wskaźnika ryzyka jest wcześniejszy niż termin pierwszego przekazania dziennych zestawień transakcji (4/6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy), pierwsze wskaźniki ryzyka będą sporządzone w oparciu o dane o rachunkach i dane z Centralnego Rejestru Danych Podatkowych.

Art. 19. Przepis art. 19 ust. 1 projektu wskazuje, że wykazy, o których mowa w art. 96b ust. 1 ustawy o VAT, obejmują podmioty, w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji zgodnie z art. 96 ust. 4a tej ustawy, albo których rejestracja jako podatnika VAT została przywrócona, albo które zostały wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT, począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r. Przepisy ustawy o VAT dotyczące odmowy rejestracji oraz przywrócenia rejestracji obowiązują bowiem od tego właśnie dnia.

Z kolei w ustępie 2 zakres podmiotów objętych wykazem, o którym mowa w art. 96b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT, zostaje rozciągnięty także na podmioty, które zostały

wykreślone przez naczelnika urzędu skarbowego z rejestru jako podatnik VAT w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016r., jeżeli dane dotyczące tych podmiotów znajdują się w Centralnym Rejestrze Danych Podatkowych.

Wykazy te będą udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Nie powinna budzić wątpliwości możliwość upublicznienia powyższych wykazów, jeśli czynność organu podatkowego była dokonana przed dniem wejścia w życie ustawy. Przede wszystkim upublicznienie wykazów od tej daty nie rodzi dla podmiotów znajdujących się w wykazach żadnych obowiązków, może natomiast mieć znaczenie dla podatników, którzy są kontrahentami tych podmiotów. Wykazy będą zawierać podstawę prawną czynności organu podatkowego, co również może być istotną informacją dla kontrahentów tych podmiotów. Nie można uznać, że konsekwencje prawne czynności naczelnika urzędu skarbowego zakończyły się przed wejściem w życie projektowanej ustawy, skoro sytuacja faktyczna i prawna w wyniku czynności tego organu jest niezmienna przed i po wejściu w życie ustawy (np. przedsiębiorca został wykreślony w 2016 r. jako podatnik VAT i po wejściu w życie ustawy pozostaje wykreślony).

W wykazie będzie podawana podstawa prawna czynności naczelnika urzędu skarbowego obowiązująca w dniu dokonania tej czynności np. wykreślenia z rejestru jako podatnika VAT.

Art. 20. Przepis zakłada, że nowa przesłanka nie dokonania rejestracji dla celów VAT, określona w art. 96 ust. 4a pkt 5 ustawy o podatku od towarów i usług, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, będzie stosowana do zgłoszeń rejestracyjnych złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli naczelnik urzędu skarbowego nie zarejestrował podatnika przed dniem wejścia w życie tej ustawy. W przypadku niestosowania nowej przesłanki do wniosków nierozpatrzonych, naczelnik urzędu skarbowego po zarejestrowaniu podmiotu jako podatnika VAT od razu byłby obowiązany wykreślić takiego podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 9 pkt 5 o podatku od towarów i usług, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 21. Przepisy art. 21 projektu normują sytuację, w której umowa w zakresie czynności, o których mowa w art. 119zi § 2 Ordynacji podatkowej, dotycząca systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej, została zawarta przed dniem wejścia w życie

niniejszej ustawy. W takim przypadku izba rozliczeniowa przedkłada zawartą umowę Szefowi KAS, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 21 ust. 1 pkt 1 projektu). Następnie izba rozliczeniowa jest obowiązana w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosować zawartą umowę do wymogów określonych w art. 119zi § 2–4 Ordynacji podatkowej (art. 21 ust. 1 pkt 2 projektu). Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz ich zmian będą mieć odpowiednie zastosowanie przepisy art. 119zi § 5–7 Ordynacji podatkowej (art. 21 ust. 2 projektu).

Art. 22. Przepis przejściowy zawarty w art. 22 projektu ustawy umożliwia stosowanie dotychczasowych przepisów do egzekucji z rachunków bankowych oraz zajęcia na zabezpieczenie wierzytelności z rachunku bankowego zastosowanych przed dniem wejścia w życie ustawy. Przepisy dotychczasowe nie przewidują możliwości wstrzymania realizacji przez bank zajęcia egzekucyjnego lub zabezpieczającego w związku z blokadą ustanowioną na podstawie odrębnych przepisów.

W związku z powyższym do zajęć dokonanych w ramach egzekucji i zabezpieczenia przed ustanowieniem blokady, będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego i ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji regulujące dalszą realizację zajęcia. W świetle dotychczasowych przepisów tych ustaw nastąpi również wypłata z zajętego rachunku środków, bez ograniczenia wynikającego ze zmienianych przepisów tych ustaw, na zaspokojenie zasądzonych alimentów i renty o charakterze alimentacyjnym zasądzonych tytułem odszkodowania oraz bieżących wynagrodzeń ze stosunku pracy wraz z podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz składkami na ubezpieczenie społeczne, należnych od dokonywanych wypłat na bieżące wynagrodzenia.

Art. 23. Przepisy art. 23 projektu nakładają na Szefa KAS obowiązek składania Prezesowi Rady Ministrów sprawozdania za lata 2018, 2019 i 2020 w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej. Sprawozdania będą składane w terminie do dnia 1 czerwca odpowiednio 2019, 2020 i 2021 r. (ust. 1). Sprawozdanie będzie zawierać w szczególności dane o liczbie przekazanych przez izbę rozliczeniową w rozumieniu

art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej informacji o wskaźnikach ryzyka, o których mowa w projektowanym art. 119zo § 1 Ordynacji podatkowej oraz dokonanych blokad rachunków podmiotów kwalifikowanych w rozumieniu art. 119zg pkt 2 Ordynacji podatkowej (ust. 2). Sprawozdanie będzie publikowane na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych (ust. 3).

Przepis ust. 1 przewidujący składanie sprawozdań za pierwsze trzy lata wiąże się z potrzebą oceny funkcjonowania nowej regulacji po tym okresie, co nastąpi w raporcie oceniającym, o którym mowa w art. 24 projektu. Przepis ust. 1 nie przesądza możliwości składania sprawozdań także w następnych latach, zwłaszcza wtedy, gdy taka rekomendacja znajdzie się w raporcie oceniającym.

Art. 24. Dodatkowo w terminie 6 miesięcy od dnia publikacji sprawozdania za rok 2020 Szef KAS wspólnie z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych przygotuje raport oceniający w sprawie przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 Ordynacji podatkowej i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej (ust. 1). Raport będzie miał na celu ocenę funkcjonowania nowych instrumentów prawnych. W szczególności chodzi o ocenę skuteczności tych przepisów w walce z wyłudzeniami skarbowymi i identyfikację ewentualnych uchybień. W przygotowaniu raportu oceniającego mogą uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciele organizacji pozarządowych (ust. 2). Przedstawiciele organizacji pozarządowych nie będą mogli uzyskać dostępu do informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną (ust. 4). Jednakże przedstawiciele organizacji pozarządowych mogą zgłosić Szefowi KAS wniosek o zbadanie i przedstawienie w raporcie oceniającym stosowania nowych przepisów w odniesieniu do przypadków jednostkowych w ujęciu podmiotowym, za zgodą podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 4 Ordynacji podatkowej, którego wniosek dotyczy. Wniosek powinien zostać złożony w terminie 4 miesięcy od dnia publikacji sprawozdania za rok 2020 (ust. 3). Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb zgłaszania wniosków o badanie przypadku jednostkowego oraz tryb uzgadniania z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych, uwzględniając zasady

przejrzystości oraz racjonalnej i harmonijnej współpracy administracji z organizacjami pozarządowymi (ust. 5).

Art. 25. Celem regulacji przez dyspozycję art. 25 jest możliwość przedłużenia obowiązywania rozporządzenia wykonawczego wydanego na podstawie art. 148 ust. 2 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Dotyczy ono szczegółowych zasad przyznawania i wypłaty dodatku kontrolerskiego, przysługującego pracownikom i funkcjonariuszom za wykonywanie wybranych zadań służbowych. Wskazanie czynności z art. 127a ustawy o KAS jako uprawniających do otrzymania dodatku kontrolerskiego skutkowałoby utratą mocy przez aktualnie obowiązujące rozporządzenie. Proponowany przepis art. 25 umożliwia przedłużenie okresu obowiązywania przedmiotowego rozporządzenia, jednak nie dłużej niż 6 miesięcy do czasu wydania nowego, z zachowaniem możliwości jego nowelizacji.

Przepis końcowy

Art. 26. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 13 pkt 18–20, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Wyznaczenie 14-dniowego terminu wejścia w życie projektowanych przepisów Ordynacji podatkowej jest związane z celem wprowadzenia ustawy. W szczególności wynika z pilnej potrzeby wdrożenia mechanizmów przeciwdziałających wykorzystywaniu działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi oraz z przestępstwami z nim związanymi (art. 258 § 1–3, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 Kodeksu karnego). Podkreślenia wymaga, że termin 14 dniowy wejścia w życie projektowanych przepisów Ordynacji podatkowej, w związku z określonymi w art. 14–18 projektu terminami realizacji poszczególnych obowiązków wynikających z tej ustawy i możliwością przedłużenia terminów ustawowych jest wystarczający do właściwego przygotowania instytucji finansowych do wypełniania tych obowiązków.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Zgodnie z art. 5 ustawy o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Paweł Gruza – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Filip Świtała – Dyrektor Departamentu Systemu Podatkowego filip.switala@mf.gov.pl Dominik Kaczmarski – Zastępca Dyrektora Departamentu Systemu Podatkowego, dominik.kaczmarski@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 20.09.2017 r.</p> <p>Źródło:</p> <p>Nr w wykazie prac: UD232</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W 2013 r. luka VAT w Polsce wyniosła ok. 42,5 mld zł¹⁾. Według wyliczeń jednej z firm doradczych²⁾, w tym samym roku utracone dochody VAT z powodu szarej strefy wyniosły 24 mld zł. Drugim istotnym komponentem luki VAT w Polsce są wyłudzenia podatkowe. Zakładając, że w Polsce udział wyłudzeń podatkowych w całkowitej luce VAT jest podobny jak przeciętnie w Unii Europejskiej, można oszacować ich wartość w 2013 r. na poziomie ok. 15,3 mld zł. Od 1 stycznia 2015 r. dzięki działaniom kontroli skarbowej stwierdzono uszczuplenie wpływów budżetowych na kwotę ok. 19,8 mld zł w wyniku wyłudzeń podatku VAT.

Jednym z mechanizmów wyłudzeń VAT jest unikanie zapłaty należnego podatku. W swej najprostszej postaci przestępstwo to polega na przywłaszczeniu (niewpłaceniu do urzędu skarbowego) należnego podatku VAT pobranego od nabywcy. To właśnie na tym opierają się skomplikowane procedury, takie jak tzw. znikający podatnik, karuzele podatkowe i fikcyjny wywóz. Odmianą oszustwa z wykorzystaniem „znikającego podatnika” jest „oszustwo karuzelowe” („karuzela podatkowa”). Schemat ten polega na tym, że towar w ramach szeregu transakcji krąży między państwami członkowskimi UE wiele razy, a za każdym razem w transakcji bierze udział „znikający podatnik”, który nalicza VAT, ale nie płaci tego podatku do urzędu skarbowego. To powoduje, że budżet może wielokrotnie tracić należną kwotę podatku za ten sam towar (poprzez jego zwrot w chwili wywozu towaru za granicę Polski).

Coraz częściej podkreśla się, że luka podatkowa w VAT, ze względu nie tylko na jej wielkość, ale także przez jej ciągłe powiększanie się, w poważny sposób wpływa na budżet państwa. W rezultacie, nawet częściowe ograniczenie wyłudzeń VAT może istotnie poprawić sytuację finansów publicznych w Polsce.

Aktualnie wzrasta znaczenie transakcji dokonywanych drogą elektroniczną. Obszar tych transakcji znalazł się również w zainteresowaniu przestępczości, zwłaszcza o charakterze zorganizowanym. Powoduje to, że będzie rosła rola i znaczenie analizy przepływów finansowych, aż jej przygotowywanie stanie się jedną z podstawowych procedur wykonywanych w identyfikacji zagrożeń dla systemu bankowego. Transakcje elektroniczne stwarzają także zagrożenia dla sektora publicznego poprzez wykorzystywanie systemów bankowych do uwiarygodniania działalności, która faktycznie ma na celu wyłudzenie podatku VAT.

Rozwój technologiczny przejawiający się w m.in. w łatwości i szybkości korzystania z narzędzi informatycznych w parze z umiejętnościami oraz zorganizowaniem przestępców powodują, że konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań w celu identyfikacji i eliminacji stwierdzonych zagrożeń. Działania te powinny dotyczyć zarówno sektora prywatnego, jak i publicznego. W projekcie proponuje się, aby identyfikacja zagrożeń w obu wymienionych obszarach, w większym stopniu niż dotychczas opierała się na analizie ryzyka wykorzystania rachunków banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z przestępstwami skarbowymi, w szczególności w zakresie VAT, a także innymi przestępstwami z nimi związanymi (np. polegającymi na wystawianiu pustych faktur).

Projekt zakłada dokonywanie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania przestępstw skarbowych, w szczególności w zakresie VAT, a także popełniania przestępstw z nimi związanych (np. polegających na wystawianiu pustych faktur). Analiza ryzyka będzie dokonywana przy uwzględnieniu wskaźnika ryzyka ustalanego przez izbę rozliczeniową w jej systemie teleinformatycznym, zwanym dalej „STIR”.

W obecnym stanie rozwoju technicznego, informacyjnego oraz społecznego analiza przepływów finansowych jest jedną z najistotniejszych metod służących identyfikacji zagrożeń wykorzystywania systemu bankowego do działalności przestępczej. W karuzelach VAT służących wyłudzeniu zwrotów VAT transfery środków przez kolejne rachunki są najczęściej przeprowadzane z wykorzystaniem systemu bankowego. Analiza nadużywania sektora bankowego może

¹⁾ Zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej.

²⁾ Źródło: EY „Przeciwdziałanie szarej strefie w Polsce” 2015/2016 The Global Compact Network Poland – str. 53, 58.

posłużyć nie tylko jako narzędzie wykrywania przestępstw popełnianych na szkodę instytucji finansowych lub ich klientów, ale także przestępstw skarbowych. Co więcej, rola takich analiz w wykrywaniu zwłaszcza przestępstw skutkujących wyłudzeniami podatku VAT jest znaczna. Można to stwierdzić na podstawie raportu OECD o wykorzystywaniu tych narzędzi w zwalczaniu nieprawidłowości podatkowych w innych państwach³⁾. Raport sporządzony został na podstawie ankiet z 28 państw, w tym m.in. Australii, Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Niemiec, Irlandii, Japonii, Korei, Łotwy, Holandii, Słowacji, Słowenii, Hiszpanii, Szwecji, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii i USA. Na podstawie ankiet ustalono, że stosowanie takich narzędzi skutkuje istotnymi korzyściami w postaci wymierzenia dodatkowych podatków. W rezultacie OECD rekomenduje udostępnienie władzom skarbowym możliwie jak najszerszego dostępu do danych wynikających z analizy finansowej, z uwzględnieniem wprowadzenia odpowiednich zabezpieczeń.

Projekt zmierza również do ujednoczenia zmian wprowadzonych ustawą o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw poprawiających efektywność mechanizmów służących pozbawieniu sprawców przestępstw korzyści osiągniętych z popełnienia czynów zabronionych.

Ponadto celem projektowanego aktu prawnego jest uzupełnienie zadania Krajowej Administracji Skarbowej, określonego w art. 2 ust. 1 pkt 15 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, dalej: „ustawa o KAS”, o rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw określonych w art. 299 Kodeksu karnego, czyli tzw. prania brudnych pieniędzy, oraz określenie narzędzi prawnych pozwalających na skuteczną realizację przedmiotowego uprawnienia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje:

- 1) dokonywanie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej analiz ryzyka wykorzystywania banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania wyłudzeń skarbowych, w szczególności w zakresie VAT przez zorganizowane grupy przestępcze (art. 258 kk) oraz przestępstw z nimi związanych (np. wystawianie pustych faktur), m.in. na podstawie danych o rachunkach podmiotów kwalifikowanych oraz o transakcjach między podmiotami kwalifikowanymi w rozumieniu projektu, a także na podstawie wskaźnika ryzyka ustalonego przez izbę rozliczeniową,
- 2) automatyczne ustalanie w STIR, na podstawie danych z banków i SKOK-ów oraz danych publicznie dostępnych, przekazanych z Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników (CRP – KEP), wskaźnika ryzyka wykorzystywania banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do popełniania wyłudzeń skarbowych,
- 3) nałożenie na banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe obowiązku przekazywania do STIR danych, o których mowa w pkt 1, w tym stanowiących odpowiednio tajemnicę bankową lub tajemnicę zawodową SKOK w celu ustalania wskaźnika ryzyka,
- 4) zapewnienie izbie rozliczeniowej stałego, automatycznego dostępu do danych z CRP – KEP, niestanowiących tajemnicy skarbowej, w tym znajdujących się w CRP – KEP danych z KRS i CEIDG, w celu ustalania wskaźnika ryzyka,
- 5) przekazywanie przez izbę rozliczeniową informacji o wskaźniku ryzyka Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, a także bankom i SKOK-om w celu realizacji określonych obowiązków m. in. wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- 6) uprawnienie Szefa KAS do uzyskania w trybie wnioskowym, za pośrednictwem STIR, dodatkowych informacji od banków i SKOK-ów związanych z wykonywaną analizą ryzyka,
- 7) określenie:
 - a) zakresu danych przekazywanych przez banki i SKOK-i w celu ustalenia przez izbę rozliczeniową wskaźnika ryzyka,
 - b) zasad kontroli wypełniania obowiązków przez banki i SKOK-i oraz izbę rozliczeniową (kontrolę sprawuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej przez odpowiednie stosowanie przepisów o kontroli celno-skarbowej),
 - c) zasad blokady na żądanie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej rachunku podmiotu kwalifikowanego m.in. w związku z wynikiem analizy ryzyka,
 - d) terminów przesłania danych inicjalnych do systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej,
- 8) prowadzenie elektronicznie wykazów podmiotów, które nie zostały zarejestrowane jako podatnicy VAT, zostały wykreślone z rejestru z urzędu bez konieczności zawiadomienia tego podmiotu lub zostały przywrócone jako podatnicy VAT; wykazy będą udostępniane w BIP MF,
- 9) rozszerzenie katalogu przestępstw określonych w art. 2 pkt 15 ustawy o KAS, których rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie należy do zadań Krajowej Administracji Skarbowej o czyny zabronione stypizowane w art. 299 kk (pranie brudnych pieniędzy) oraz określenie narzędzi prawnych w celu skutecznej realizacji ww. zadania przez KAS.

³⁾ Źródło: raport OECD „Improving Cooperation Between Tax and Anti-Money Laundering Authorities”, © OECD, 2015

Dane przekazywane do STIR będą dotyczyły rachunków podmiotów kwalifikowanych niezależnie od tego, czy są oni podatnikami VAT. Banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe nie mają bowiem obecnie praktycznej możliwości ustalenia, którzy z ich klientów posiadają status podatnika VAT. Ponadto celowe jest, aby ustalenie wskaźnika ryzyka dotyczyło także podmiotów, które nie są jeszcze zarejestrowane jako podatnicy VAT, tak aby w razie uzyskania informacji, że dany podmiot może prowadzić działania z zamiarem wykorzystania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, naczelnik urzędu skarbowego miał możliwości odmowy jego rejestracji jako podatnika VAT.

Procedury przestępcze zmierzające do wyłudzenia podatku VAT często wykorzystują tzw. „znikającego podatnika”. W takich sytuacjach kluczowe jest podjęcie niezwłocznych działań w celu zabezpieczenia środków, które powinny zostać przeznaczone do zapłaty należnego podatku, zanim zostaną one wytransferowane poza polski system bankowy. Dlatego w projektowanych przepisach przewidziano dwa szczególne rozwiązania: 1) mechanizm blokady rachunku na żądanie Szefa KAS, 2) odmowę rejestracji i wykreślenie z urzędu podmiotu jako podatnika VAT bez konieczności zawiadamiania tego podmiotu.

Natomiast rozszerzenie katalogu przestępstw określonych w art. 2 ust. 1 pkt 15 ustawy o KAS podyktowane jest tym, że czyny zabronione związane z wyłudzeniem bądź niezapłaceniem należności publicznoprawnych niejednokrotnie związane są z przestępstwami określonymi w przepisie art. 299 kk, czyli z tzw. praniem brudnych pieniędzy. Pominięcie tego artykułu w katalogu przestępstw, których zwalczanie pozostaje we właściwości Krajowej Administracji Skarbowej, może spowodować sytuację, w której te same osoby, w związku z wyłudzeniami bądź niezapłaceniem należności podatkowych, będą ścigane przez organy KAS, natomiast w odniesieniu do przestępstwa określonego w art. 299 kk już przez inne organy. Dodatkowym argumentem uzasadniającym powyższe jest fakt, że zgodnie z art. 118 ust. 1 pkt 3 ustawy o KAS Szef KAS może wnioskować o zarządzenie kontroli operacyjnej w odniesieniu do przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu, czyli określonych w rozdziale XXXVI kk, do których zalicza się także przestępstwo z art. 299 kk. Pozostałe zmiany legislacyjne dawałyby wyznaczonym organom KAS odpowiednie narzędzia służące zwalczaniu przestępczości, w szczególności zachowań stypizowanych w art. 299 kk. Najistotniejszymi byłyby możliwość korzystania przez Szefa KAS oraz naczelnika urzędu celno-skarbowego z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, a w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy. Możliwość ta miałaby zastosowanie jedynie w razie konieczności skutecznego zapobieżenia przestępstwom skarbowym lub przestępstwom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16 ustawy o KAS, przestępstwom ściganym na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, lub ich wykrycia, ustalenia ich sprawców, uzyskania i utrwalenia dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości oraz wykonania zadań w zakresie ujawniania i odzyskiwania mienia zagrożonego przepadkiem.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Niniejszy projekt wpisuje się w kontekście wykorzystywania rozwiązań informatycznych do analizy zjawiska wyłudzeń podatku VAT w problematykę walki z powyższymi podatkowo szkodliwymi zdarzeniami za pomocą narzędzi IT, którą prowadzą również inne państwa członkowskie Unii Europejskiej. PwC⁴⁾ w raporcie z 14 stycznia 2014 r. opisuje powyższą kwestię na przykładzie rozwiązań przyjętych w Wielkiej Brytanii oraz Niemczech.

- Wielka Brytania

Podmiotem odpowiadającym polskiej administracji skarbowej jest Her Majesty's Revenue and Customs („HMRC”). Realizuje między innymi zadania polegające na zapewnieniu odpowiednich środków na funkcjonowanie służb publicznych Zjednoczonego Królestwa poprzez pobieranie podatków i ceł ustalonych przez parlament. Dzięki działaniom HMRC podjętym w 2011 r. udało się zapobiec uszczupleniom budżetu państwa wynikającym z wyłudzeń ulg podatkowych w wysokości 620 mln funtów, podczas gdy w 2010 r. – odpowiednio 480 mln funtów. Było to możliwe dzięki zastosowaniu skuteczniejszych mechanizmów wykrywania ryzyka nadużyć podatkowych, w szczególności poprzez wdrożenie w 2010 r., z wykorzystaniem usług zewnętrznego dostawcy, **systemu FEAST** („Fraud and error application system tool”), który rozpoznaje ryzyko (w szczególności) danych dotyczących nieprawidłowości i nadużyć wykrytych we wcześniejszych dokumentach składanych przez tych samych, ale też i innych podatników. Na podstawie tych informacji system ten dokonuje oceny stopnia ryzyka.

- Niemcy

Federalny Centralny Urząd Podatkowy („Bundeszentralamt für Steuern”) Republiki Federalnej Niemiec dysponuje centralną bazą danych stworzoną specjalnie na potrzeby walki z oszustwami VAT popełnianymi na szkodę niemieckiego budżetu. **System ZAUBER** zawiera informacje o firmach, nazwiskach oraz innych danych, które wzbudziły zainteresowanie organów państwowych w kontekście przestępstw podatkowych. Dostęp do powyższego systemu mają wszyscy urzędnicy niemieckiego aparatu skarbowego zaangażowani w postępowania dotyczące ścigania przestępstw podatkowych i jest on stosunkowo często wykorzystywany. Pracownicy organów mają obowiązek wprowadzania do bazy ZAUBER wszystkich danych spełniających określone kryteria. W ten sposób niemieckie władze podatkowe mają

⁴⁾ Źródło: PwC „Luka podatkowa w VAT-jak to zwalczać?” styczeń 2014 roku – str. 25–26.

możliwość wcześniejszego wykrycia ewentualnych nieprawidłowości lub chociaż zapobieżenia dokonywaniu oszustw za pośrednictwem tego samego podmiotu.

- Czechy

W czeskim systemie podatkowym wdrożono szereg rozwiązań w zakresie przeciwdziałania oszustwom w podatku VAT, między innymi instytucję podatnika nierzetelnego. Instytucja ta podlegała stopniowym modyfikacjom zwłaszcza w zakresie kryteriów, jakie musiały zostać spełnione, aby dany podmiot na gruncie podatku VAT mógł zostać uznany przez organy administracji podatkowej za podatnika nierzetelnego, np. osiągnięcie określonego progu kwotowego z tytułu zadłużenia w płatności podatku VAT za co najmniej 3 miesiące (500.000 CZK, około 79 tys. zł). Kontrahent podmiotu figurującego w rejestrze podatników VAT jako nierzetelny podlega solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe z tytułu podatku VAT. Za zgodą dostawcy nabywca może jednak uregulować kwotę należnego podatku VAT bezpośrednio na konto urzędu skarbowego (element split payment).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
banki krajowe (w tym banki spółdzielcze), oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych (banki)	625	www.knf.gov.pl (27.07.2016 r.)	Obowiązek przekazywania określonych danych do STIR w celu ustalenia wskaźnika ryzyka wykorzystania działalności banków do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi. Otrzymywanie od izby rozliczeniowej informacji o wskaźnikach ryzyka.
spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOKi)	41	www.knf.gov.pl (29.05.2017 r.)	Obowiązek przekazywania określonych danych do STIR w celu ustalenia wskaźnika ryzyka. Otrzymywanie od izby rozliczeniowej informacji o wskaźnikach ryzyka.
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	ponad 1,8 mln	Raport Przedsiębiorczość w Polsce 2016, s. 32 (www.mr.gov.pl) ⁵⁾	1. Potencjalna możliwość zastosowania instytucji blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na żądanie Szefa KAS (art. 119zv i 119zw Ordynacji podatkowej). 2. Środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady są, co do zasady, wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego. Podmiot kwalifikowany, w odniesieniu do którego zastosowano blokadę, będzie miał ograniczone możliwości korzystania z zablokowanych środków – wyjątki określono w ustawie, np. na wypłatę bieżącego wynagrodzenia za pracę czy zasądzone alimenty. Podmioty kwalifikowane, które dochodzą na drodze egzekucji wierzytelności od podmiotów kwalifikowanych, którym zablokowano rachunek, mogą

⁵⁾ <https://www.mr.gov.pl/strony/zadania/analiza-i-ocena-polskiej-gospodarki/przedsiębiorczosc/>

			nie uzyskać zaspokojenia z tego rachunku.
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. prowadząca system teleinformatyczny (STIR)	1		Ustalanie wskaźnika ryzyka i przekazywanie informacji o tym wskaźniku do Szefa KAS, banków i SKOK-ów. Przekazywanie informacji i zestawień o rachunkach i transakcjach Szefowi KAS.
Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	1	http://www.skok.pl/kasa-krajowa/dane-ogolne-o-kasie-krajowej	Pośrednictwo w przekazywaniu przez SKOK-i danych o rachunkach i transakcjach podmiotów kwalifikowanych do STIR.
organy Krajowej Administracji Skarbowej	620	Szef Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektorzy izb administracji skarbowych, naczelnicy urzędów celno-skarbowych, naczelnicy urzędów skarbowych, i GIKS (aktualnie Szef KAS) – bez osobnego wyliczenia wywiadu skarbowego (aktualnie szczególne uprawnienia organów KAS i funkcjonariuszy służby celno-skarbowej); wg http://www.mf.gov.pl (01.08.2016 r.); Zsumowano: izby administracji skarbowej (16), urzędy skarbowe (400), urzędy celno-skarbowe (16 wraz z delegaturami – 45 i oddziałami celnymi – 143)	Dostęp do danych, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej w celu realizacji zadań ustawowych (kontrola celno-skarbowe, kontrole podatkowe, postępowania podatkowe, celne, egzekucja należności podatkowych i celnych, czynności operacyjno-rozpoznawcze).
Naczelny Sąd Administracyjny oraz Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie	2		I. Rozpoznawanie przez WSA w Warszawie skarg na ostateczne postanowienia Szefa KAS: 1) o blokadzie rachunku na okres nie dłuższy niż 72 godziny, 2) o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego na okres do 3 miesięcy, 3) w sprawie wyrażenia zgody na wypłatę z zablokowanego rachunku środków pieniężnych w szczególnie uzasadnionych przypadkach, 4) w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie środków gromadzonych na zablokowanym rachunku podmiotu kwalifikowanego na pokrycie zaległości podatkowej (należności

			<p>celnych) oraz odsetek za zwłokę,</p> <p>5) w sprawie wyrażenia zgody na zapłatę z rachunku będącego przedmiotem blokady zobowiązania podatkowego (należności celnych) przed terminem jego płatności lub w innych szczególnych przypadkach.</p> <p>Sprawy z ww. pkt 1 i 3 będą rozpatrywane w terminie 30 dni od wpływu akt do sądu,</p> <p>6) na decyzje w przedmiocie kar pieniężnych.</p> <p>II. Rozpoznawanie przez NSA skarg kasacyjnych od wyroków WSA w Warszawie w ww. sprawach.</p>
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Przeprowadzono konsultacje publiczne poprzednich wersji projektu ustawy: z dnia 20 marca 2017 r., z dnia 19 maja 2017 r. i z dnia 25 lipca 2017 r. ze Związkiem Banków Polskich, Kasą Krajową SKOK i Krajową Izbą Rozliczeniową. Projekty były też przedstawione do opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego i Naczelnego Sądu Administracyjnego. Większość uwag została uwzględniona. Wyniki konsultacji i opiniowania zostały przedstawione w raportach z konsultacji i opiniowania. Projekty są zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”. W związku z upublicznieniem projektów oraz faktem, że są one szeroko opisywane przez media, pomimo, w przypadku dwóch pierwszych projektów, krótkich terminów ich konsultacji i opiniowania, wszelkie zainteresowane podmioty i organizacje miały możliwość zapoznać się z projektami oraz przesłać ewentualne uwagi.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0,5	2 505	3 005	3 505	4 006	4 506	5 006	5 506	6 006	6 507	7 007	47 560
budżet państwa (w tym)	0,4	2 505	3 005	3 505	4 005	4 505	5 005	5 506	6 006	6 506	7 006	47 554
dochody wynikające z przeciwdziałania wyłudzeniom skarbowym		2 500	3 000	3 500	4 000	4 500	5 000	5 500	6 000	6 500	7 000	47 500
zaliczka podatek dochodowy z tyt. wynagrodzeń	0,0	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	5,9
składki ub. społeczne	0,3	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	34,7
NFZ	0,1	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	10,0
Fundusz Pracy	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	3,1
JST	0,0	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	5,9
Wydatki ogółem	16,3	17,5	16,3	16,6	17,0	17,5	17,9	18,4	18,8	19,3	19,8	195,5
budżet państwa (w tym)	16,3	17,5	16,3	16,6	17,0	17,5	17,9	18,4	18,8	19,3	19,8	195,5
całkowity koszt wynagrodzeń pracodawcy	1,5	13,9	14,3	14,6	15,0	15,5	15,9	16,4	16,8	17,3	17,8	159,1
pozostałe koszty wdrożenia i utrzymania systemu	14,8	3,6	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	36,4
JST												
Saldo ogółem	-15,8	2 488	2 989	3 489	3 989	4 488	4 988	5 488	5 988	6 487	6 987	47 364

budżet państwa	-15,8	2 487	2 989	3 488	3 988	4 488	4 987	5 487	5 987	6 487	6 986	47 358
JST	0,0	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	5,9
Źródła finansowania	<p>Projektowane rozwiązanie będzie miało wpływ na wydatki sektora finansów publicznych. Dodatkowe wydatki wynikające z implementacji przewidzianych w ustawie rozwiązań finansowane będą z części budżetu Ministerstwa Finansów dotyczącej budżetu Krajowej Administracji Skarbowej. W związku z powyższym koniecznym będzie zwiększenie części budżetu Krajowej Administracji Skarbowej o wskazaną kwotę.</p> <p>Zgodnie z treścią art. 2 pkt 8 w związku z art. 114 ust. 4 ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów dysponentem części 05 budżetu państwa „Naczelny Sąd Administracyjny” jest Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego. Dodatkowe wydatki związane z sądownictwem administracyjnym będą wymagały zwiększenia 05 części budżetu państwa o wskazaną kwotę.</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p><u>Odnosnie do dochodów</u></p> <p>Zgodnie z informacją⁶⁾ o wynikach kontroli NIK w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu gospodarczego faktur dokumentujących czynności fikcyjne w 2013 r. organy kontroli skarbowej wykryły fikcyjne faktury na kwotę 19,7 mld zł, w 2014 r. na kwotę 33,7 mld zł, w I półroczu 2015 r. na kwotę 28,2 mld zł, a w całym 2015 r. na kwotę 81,9 mld zł. Na podstawie art. 108 ustawy o VAT wymierzyły należny podatek w kwotach odpowiednio 2,3 mld zł w 2013 r., 5,2 mld zł w 2014 r. oraz 4,9 mld zł w I półroczu 2015 r. Natomiast wpłaty do budżetu w latach 2013–2014 oraz w I półroczu 2015 r. wyniosły zaledwie 162,3 mln, tj. 1,3% kwot wynikających z decyzji wymiarowych urzędów kontroli skarbowej.</p> <p>Szacowana wielkość luki budżetowej w zakresie podatku VAT wynosi od 10 do 15 mld zł rocznie. Przy czym należy mieć na uwadze, że jej dokładne określenie nie jest możliwe. W związku z powyższym dane dotyczące luki budżetowej w zakresie podatku VAT mają charakter wyłącznie szacunkowy. Na potrzeby poniższych wyliczeń przyjęto, że kwota tej luki wynosi ok. 10 mld zł.</p> <p>Przy założeniach, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> system teleinformatyczny służący do dokonywania analizy ryzyka (CRDP) oraz STIR osiągną zdolność operacyjną ok. 1 stycznia 2018 r., funkcjonujące narzędzie analityczne, jakim będzie STIR, umożliwi szeroką, wielowymiarową analizę, która wesprze operacyjnie efektywność do tej pory stosowanych mechanizmów analizy danych podatkowych, skuteczność systemu analizy ryzyka wyniesie w 2018 r. ok. 20%–25% w stosunku do dolnej granicy szacunkowej kwoty luki w zakresie podatku VAT (wskazanej powyżej) <p>– spodziewane dochody budżetowe mogą wynieść w 2018 r. – ok. 2,5 mld zł.</p> <p>Szacuje się również, iż w kolejnych latach skuteczność systemu analizy ryzyka wpływająca na wysokość wpływów budżetowych będzie wzrastać o ok. 5 punktów procentowych w skali roku, na co wpływ będzie mieć szereg czynników związanych m.in. ze wzrostem efektywności działań operacyjnych w zakresie typowania podmiotów do kontroli oraz szybszym identyfikowaniem transakcji mających potencjalny związek z wyłudzeniami podatku. Na wzrost skuteczności systemu analizy ryzyka ma wpływ także uwzględnienie założenia spadku liczby przestępstw „karuzelowych” dotyczących VAT z uwagi na efekt psychologiczny, w stosunku do przestępców działających w zorganizowanych grupach przestępczych, wywołany wprowadzeniem nowego narzędzia analitycznego mającego na celu przeciwdziałanie wyłudzeniom skarbowym. Przewiduje się, iż skuteczność identyfikacji podmiotów podlegających kontroli oraz trafniejsze identyfikowanie transakcji potencjalnie skierowanych na wyłudzenie podatku odniesie skutek nie tylko w postaci penalizacji działań przestępczych, poprawie środowiska konkurencyjnego (poprzez wyrównywanie warunków działania przedsiębiorców, którzy przestrzegają przepisów prawa), ale i wpłynie na ograniczenie podejmowania przez podatników działań ukierunkowanych na wyłudzenie podatku VAT.</p> <p>Dla oszacowania dochodów ogółem przyjęto docelowe utworzenie około 55 etatów na poziomie analitycznej jednostki centralnej KAS. Przewidywane jest także zatrudnienie w Izbach Administracji Skarbowej docelowo 40 pracowników do prowadzenia kontroli</p>											

⁶⁾ Najwyższa Izba Kontroli: Informacja o wynikach kontroli – „Przeciwdziałanie wprowadzaniu do obrotu gospodarczego faktur dokumentujących czynności fikcyjne” KBF.410.007.00.2015 Nr ewid. 24/2016/P/15/011/KBF, str. 9–10.

w urzędach celno-skarbowych.

Zakłada się, że poszczególne wpływy (w tym również m.in. z tytułu PIT oraz składek na ubezpieczenie społeczne i NFZ) z tego tytułu powinny się kształtować odpowiednio:

1. z tytułu PIT: ok 745 tys. zł za rok 2018, dla lat następnych uwzględniono przewidywany roczny wzrost wynagrodzeń przyjęty zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw;
2. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, NFZ, FP (potrącanych z wynagrodzenia pracownika jak i płacone przez pracodawcę): ok. 3 742 tys. zł za rok 2018, dla lat następnych uwzględniono przewidywany roczny wzrost wynagrodzeń zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Dla oszacowania dochodów ogółem przyjęto docelowe zatrudnienie w nowych jednostkach organizacyjnych w ramach struktury KAS, gdzie przewidywane wynagrodzenie pracowników kształtuje się na poziomie łącznie ok. 758 tys. zł/mc brutto.

Dla 2017 r. przewidziano zatrudnienie i zapłatę należnych świadczeń dla 40% docelowej wielkości jednostki organizacyjnej, za okres rozliczeniowy przyjęto ostatni kwartał roku kalendarzowego.

W związku z poddaniem kognicji sądów administracyjnych nowej kategorii spraw wymienionych w pkt 4 OSR w skutkach dla budżetu państwa należy także przewidzieć konieczność uwzględnienia dodatkowych etatów dla sędziów w sądach administracyjnych, które będą rozpoznawać powyższe sprawy.

Na ilość potencjalnych spraw podlegających kognicji sądów administracyjnych wpływ będzie miała szacowana ilość blokad oraz współczynnik ich zaskarżalności.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, liczba blokad rachunku na okres nie dłuższy niż 72 godziny w pierwszym roku funkcjonowania nowego systemu wyniesie około 700 blokad rocznie. W kolejnych latach ta liczba powinna ulec znacznemu zmniejszeniu, ale wyliczenie tego możliwe będzie po wdrożeniu systemu.

W zakresie blokad rachunku wynikających z postanowienia o przedłużeniu terminu blokady rachunku bankowego zakłada się, że odsetek przedłużanych blokad będzie mniejszy niż blokad na okres 72 godziny i wyniesie około 630 blokad rocznie.

Szacunkowa ilość blokad została oparta na analizie podmiotów uczestniczących w transakcjach prowadzących do potencjalnego wyłudzenia VAT. Dla potrzeb analizy wzięto pod uwagę szacunkową ilość tzw. „znikających podatników” oraz „buforów”. Znikający podatek to podatek nieprowadzący w praktyce działalności gospodarczej i wystawiających faktury, które nie dokumentują faktycznych zdarzeń gospodarczych. W toku transakcji znika z obrotu gospodarczego, pozostawiając po sobie nieuregulowane kwoty podatku należnego, które odliczane są następnie przez kolejny podmiot w łańcuchu transakcji – tzw. „bufora”. Rolą „bufora” w łańcuchu transakcji jest uprawdopodobnienie wiarygodności transakcji. Założono, iż średniomiesięcznie jest aktywnych 621 buforów i znikających podatników, w tym ok. 400 podmiotów kontynuuje działalność w okresie dłuższym niż 1 miesiąc. W związku z tym, mogą oni podlegać wielokrotnej analizie z uwagi na nowe okoliczności ujawniane w oparciu o aktualizowane w trybie dziennym dane.

Przyjmując powyższe za punkt wyjścia, liczba spraw dotycząca weryfikacji hipotezy skierowania żądania przedłużenia 72 godzinnej blokady może w początkowym okresie sięgnąć nawet 7.500 spraw rocznie.

Zgodnie z analizą danych historycznych obecnie obsługiwane jest średnio ok 1.300/rok wniosków o blokadę kierowanych przez organy podatkowe (z 2.700 spraw ogółem). W wyniku przeprowadzanych analiz uzupełniających ze wskazanej liczby spraw realizowanych jest ok. 100 blokad/rok, co stanowi 7,69% analizowanych spraw.

Potencjalna liczba blokad, uwzględniając wskazaną metodykę kalkulacji oraz przyjmując dla bezpieczeństwa szacunków nawet wyższy współczynnik blokad z analizowanych spraw, powinna wynosić ok. 700 blokad w pierwszym roku funkcjonowania systemu w zakresie blokad rachunku na okres nie dłuższy niż 72 godziny oraz 630 blokad w zakresie blokad wynikających z postanowienia o przedłużeniu terminu blokady rachunku bankowego.

Uwzględniając powyższą kalkulację oraz zakładając, że skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wniesie około 50% podmiotów kwalifikowanych, których rachunek jest przedmiotem blokady, można oszacować, że liczba spraw sądowo-

-administracyjnych wynikających z postanowienia o blokadzie rachunku na okres nie dłuższy niż 72 godziny wyniesie około 350 spraw rocznie w pierwszym roku funkcjonowania systemu. W zakresie blokad rachunku wynikających z postanowienia o przedłużeniu terminu blokady rachunku bankowego, stosując analogiczną metodę kalkulacji, 315 spraw rocznie. W kolejnych latach, ze względu na spadającą ilość blokad rachunku, liczby te powinny ulec znacznemu zmniejszeniu.

Ponadto uwzględniając metodę szacunków wskazaną przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, liczba skarg wskazanych na pozostałe typy rozstrzygnięć wyniesie łącznie około 98 spraw rocznie.

Uwzględniając powyższe szacunki, można oszacować, że sumaryczna łączna ilość spraw w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie wyniesie łącznie około 765 spraw.

Przyjmując natomiast założenie, że w ok. 30% przypadków zostanie wniesiona skarga kasacyjna od orzeczeń Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie we wskazanych sprawach, liczba spraw rozpatrywanych przez Naczelny Sąd Administracyjny na podstawie projektowanej ustawy wyniesie około 230 spraw rocznie.

Mając na uwadze powyższe, wydaje się, iż wynikające z projektowanego rozwiązania zaangażowanie nie powinno wynieść więcej niż 6 dodatkowych etatów sędziowskich, 4 etaty asystenckie oraz 3 etaty pracowników sekretariatów wydziałów procesowych.

Szacunkowe wpływy do budżetu państwa z tytułu PIT oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne, związane z zatrudnieniem 6 dodatkowych etatów sędziowskich, 4 etatów asystentów oraz 3 etatów pracowników sekretariatów wydziałów procesowych, przewidziano odpowiednio:

- a) z tytułu PIT: ok. 287 tys. zł/rok łącznie dla wskazanych etatów przewidzianych w sądownictwie administracyjnym,
 - b) z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, NFZ, FP: ok. 415 tys. zł/m-c łącznie dla wskazanych etatów przewidzianych w sądownictwie administracyjnym
- dla lat następnych uwzględniono przewidywany roczny wzrost wynagrodzeń przyjęty zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Odnosnie do wpływu ewentualnych kar pieniężnych przewidzianych w projektowanym rozdziale 5 działu IIIB ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa na dochody budżetu państwa nie jest możliwa estymacja liczby podmiotów, którym mogą zostać potencjalnie wymierzone kary pieniężne. Tym samym trudno jest oszacować ewentualne dochody Skarbu Państwa z tytułu tych kar. Powyższe odnosi się również do grzywien wymierzanych na podstawie projektowanych art. 305p–305r Ordynacji podatkowej.

Odnosnie do wydatków

Szacunkowy koszt uwzględnia m.in. wdrożenie systemu teleinformatycznego, który wspierać będzie analizę ryzyka wykonywaną w ramach czynności realizowanych przez Krajową Administrację Skarbową, których celem będzie zwiększenie wpływów budżetu państwa z tytułu podatku VAT. Wskazany koszt obejmie swoim zakresem: infrastrukturę, licencje infrastrukturalne, system do wysyłania informacji do STIR, system do przyjmowania danych ze STIR, rejestry, system przetwarzania dużych ilości danych i system analityczny oraz wyniesie ok. 14,8 mln zł w ciągu pierwszego roku od rozpoczęcia prac związanych z wprowadzeniem projektowanego rozwiązania informatycznego. Natomiast wydatki budżetu państwa w zakresie utrzymywania powyższego systemu teleinformatycznego wyniosą szacunkowo ok. 2 mln zł rocznie.

Dodatkowo w ciągu pierwszego roku od rozpoczęcia prac związanych z wprowadzeniem projektowanego rozwiązania informatycznego przewidziano następujące wydatki:

- a) około 400 tys. zł związane z wydzieleniem w budynku MF stref bądź strefy bezpieczeństwa (system kontroli dostępu, monitoringu oraz system alarmowy – wraz z synchronizacją z systemami będącymi w MF, prace budowlane) oraz przystosowaniem pomieszczenia umożliwiającego przetwarzanie informacji niejawnych o klauzuli „poufne”,
- b) około 1 mln zł w przypadku budowy, około 500 tys. zł w przypadku rozbudowy wyodrębnionego archiwum, np. GIIF. Koszty oszacowano na podstawie danych z 2011 r. dotyczących kosztów budowy wyodrębnionego archiwum wywiadu skarbowego.

W zakresie wydatków należy również uwzględnić koszt zatrudnienia osób niezbędnych do oceny rezultatu analizy ryzyka. Przy tym zakłada się, że wielkość jednostki organizacyjnej (centrum) powinna uwzględniać specyfikę zadań związanych z oceną rezultatu analizy ryzyka.

W związku z tym zakłada się, że będą one wymagać pracy większej liczby osób niż przeciętna liczba pracowników zatrudnionych aktualnie w wydziałach funkcjonujących w ramach struktury KAS. Należy mieć także na uwadze potrzebę dostosowania poziomu zatrudnienia w nowej jednostce organizacyjnej do jej funkcjonowania w cyklu 24h na dobę przez 7 dni w tygodniu.

W szacowaniu wysokości wydatków budżetu państwa z tytułu wynagrodzeń przyjęto następujące założenia:

- utworzenie około 55 etatów na poziomie analitycznej jednostki centralnej KAS oraz zatrudnienie w Izbach Administracji Skarbowej docelowo 40 pracowników do prowadzenia kontroli w urzędach celno-skarbowych,
- szacunkowy łączny koszt pracodawcy utworzenia prognozowanych etatów szacuje się łącznie na poziomie centralnym i lokalnym na ok. 10 900 tys. zł/rok (w 2018 r.; w latach następnych uwzględniono roczny wzrost wynagrodzenia zgodnie z wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw).

Ponadto w pierwszym roku obowiązywania projektowanych rozwiązań konieczne będzie poniesienie wydatków na wyposażenie stanowisk pracy – ok. 950 tys. zł.

Szacunkowe wydatki budżetu państwa przyjęte na potrzeby OSR z tytułu całkowitego kosztu pracodawcy związanego z zatrudnieniem 6 dodatkowych etatów sędziowskich, 4 etatów asystenckich oraz 3 etatów pracowników sekretariatów wydziałów procesowych:

- całkowity koszt pracodawcy wynosi ok. 2 100 tys. zł/rok,
- przy czym uwzględniono, że od wynagrodzenia sędziów nie odprowadza się składek na ubezpieczenie społeczne (tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe). Wynika to wprost z art. 91 § 9 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, zgodnie z którym „od wynagrodzenia sędziów nie odprowadza się składek na ubezpieczenie społeczne”. Do sędziów ma natomiast zastosowanie ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W związku z czym sędziowie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego, co wynika z art. 66 ust.1 pkt 15 powyższej ustawy. Wiąże się to z obowiązkiem opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W zakresie stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczącego zaangażowania dodatkowych etatów sędziowskich, asystenckich i urzędniczych w sądach powszechnych, dokonana przez Ministerstwo Finansów analiza potencjalnych obowiązków, które mogą zostać nałożone na sądy powszechne wynikających z projektu ustawy STIR wskazuje, iż planowane rozwiązania nie powinny przyczynić się do istotnego obciążenia sądów powszechnych, którego wynikiem byłaby konieczność zabezpieczenia dodatkowych etatów. Wskazana analiza oparta jest na ocenie potencjalnego zaangażowania sądów powszechnych wynikającego z projektowanego rozwiązania oraz wynika z oszacowania łącznej ilości roboczogodzin pracy sędziów sądów powszechnych obu instancji.

Wysokość szacowanych kosztów wynikających z zatrudnienia w sądach administracyjnych i sądach powszechnych jest na obecnym etapie prac w uzgodnieniu odpowiednio z Prezesem NSA i Ministrem Sprawiedliwości.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w tys. zł, ceny stałe z 2016 r.)	duże przedsiębiorstwa	20 389 – 25 389	4125	4125	4125	4125	4125	61 639 – 66 639
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu						
Niemierzalne		Brak wpływu						

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p><u>Koszty dostosowania systemów informatycznych banków, w tym banków spółdzielczych, banków zrzeszających, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w związku z obowiązkiem przesyłania danych za pośrednictwem STIR</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Związek Banków Polskich oszacował powyższe koszty na podstawie ankiety, na którą odpowiedziały 22 banki z 50, do których została ona skierowana. Koszty wdrożenia zasilania danymi dla tych 22 banków zostały określone w przedziale 6,5 – 7,0 mln zł brutto. Natomiast sumaryczne koszty integracji w ramach projektowanego systemu teleinformatycznego wszystkich banków oszacowano na 15 – 20 mln zł. Powyższe szacunki nie uwzględniają natomiast między innymi kosztów utrzymania infrastruktury informatycznej ani ewentualnych jej modyfikacji w miarę upływu czasu. Także na podstawie informacji ze Związku Banków Polskich, szacowane koszty związane z projektowanym systemem teleinformatycznym w odniesieniu do 128 banków spółdzielczych zrzeszonych w Grupie BPS łącznie z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz w SGB Banku S.A. wyniosą: <ol style="list-style-type: none"> w zakresie wdrożenia zmian w systemach informatycznych – łącznie ok. 3.200 000 zł, roczny koszt utrzymania zmian w systemach informatycznych – łącznie ok. 625 tys. zł. Natomiast szacunkowe koszty dostosowania do projektowanego systemu teleinformatycznego rozwiązań informatycznych spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej wyniosą ok. 1 000 000 zł. Z zastrzeżeniem możliwości ich zmiany w zależności od stopnia automatyzacji procesu pozyskiwania i wysyłki danych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe do Szefa KAS za pośrednictwem STIR prowadzonego przez izbę rozliczeniową, w rozumieniu art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej. <p>Na podstawie estymacji kosztów wytworzenia i funkcjonalności systemu STIR roczne koszty systemu STIR (amortyzacja inwestycji oraz koszt utrzymania systemu) Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. szacuje na około 3,5 mln zł, który będzie finansowany przez banki i Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe.</p>
---	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Najistotniejsze z projektowanych obciążeń regulacyjnych obejmują:

1) w odniesieniu do **banków i SKOK-ów**:

- przekazywanie informacji i zestawień do STIR w celu ustalenia wskaźnika ryzyka,
- wykorzystywanie przekazanego przez STIR wskaźnika ryzyka w celu wykonywania uprawnień lub obowiązków:
 - określonych w art. 106 i art. 106a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz art. 15 i art. 16 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, w tym dokonywania oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, o której mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
 - wynikających z art. 106d ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z tym że banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą udostępniać wzajemnie informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie innym bankom lub spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym.(art. 119zo § 4 Ordynacji podatkowej),
- realizacja żądań Szefa KAS w sprawach blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego (art. 119zv i art. 119zw Ordynacji podatkowej),

2) w odniesieniu do **Szefa Krajowej Administracji Skarbowej**:

- dokonywanie analizy ryzyka w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków i spółdzielczych

<p>kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi (art. 119zn § 1 Ordynacji podatkowej),</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekazywanie bankom i SKOK-om żądań blokady rachunku/rachunków podmiotu kwalifikowanego, • obowiązek informowania właściwego naczelnika urzędu skarbowego, naczelnika urzędu celno-skarbowego oraz prokuratora i podmiotu kwalifikowanego w sprawach blokad rachunku/rachunków podmiotu kwalifikowanego, • wydawanie postanowień na podstawie przepisów rozdziału 3 działu IIIB Ordynacji podatkowej (np. postanowień o przedłużeniu blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego), • kontrolowanie wykonywania przez banki, SKOK-i i izbę rozliczeniową obowiązków wynikających z projektowanej ustawy, <p>3) w odniesieniu do izby rozliczeniowej (art.119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej):</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie systemu teleinformatycznego (STIR) i przesyłanie za jego pośrednictwem informacji, żądań Szefa KAS, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej, • ustalanie w STIR wskaźnika ryzyka, wykorzystywanego do analizy ryzyka przez Szefa KAS. 		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie dotyczy		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie dotyczy	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
<p>Planuje się, iż system teleinformatyczny (STIR), za pośrednictwem którego będą przesyłane dane z banków i SKOKów do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych osiągnie pełną gotowość operacyjną ok. 1 stycznia 2018 r. Niemożność określenia dokładnego terminu wynika przede wszystkim ze specyfiki projektu. Jego wdrożenie wiąże się bowiem z koniecznością przeprowadzenia przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz izbę rozliczeniową o której mowa w art. 67 ustawy – Prawo bankowe, niezbędnych testów funkcjonalnych oraz operacyjnych przed jego uruchomieniem, których czas trwania ma charakter szacunkowy (ok. 6–8 tygodni), a zatem może ulec zmianie. Rozpoczęcie funkcjonowania STIR będzie również wymagać dostosowania infrastruktury teleinformatycznej po stronie banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Większość banków deklaruje swą gotowość do przekazywania wymaganych danych w powyższym terminie. Niemniej jednak, należy wskazać, iż część mniejszych banków ze względu na niedostateczną infrastrukturę informatyczną przeprowadza analizy w celu określenia późniejszego terminu, od którego rozpoczną one przekazywanie danych do STIR.</p>		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
<p>Projekt przewiduje obowiązek składania Prezesowi Rady Ministrów przez Szefa KAS sprawozdań za lata 2018, 2019 i 2020 w zakresie funkcjonowania proponowanych rozwiązań. Sprawozdania zawierać będą m.in. dane dotyczące liczby przekazanych przez izbę rozliczeniową Szefowi KAS, bankom i SKOK-om informacji o wskaźnikach ryzyka oraz liczby dokonanych na żądanie Szefa KAS blokad rachunków podmiotów kwalifikowanych. W terminie 6 miesięcy od publikacji ostatniego z tych sprawozdań (za 2020 r.) Szef KAS wspólnie z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych przygotowuje raport oceniający funkcjonowanie przepisów mających na celu przeciwdziałanie wykorzystania sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych. W jego przygotowaniu będą uczestniczyć przedstawiciele organizacji pozarządowych, którzy będą mogli m.in. wnioskować o zbadanie przez Szefa KAS i przedstawienie w raporcie postępowań dotyczących jednostkowych przypadków.</p>		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak		

Raport z konsultacji i opiniowania

do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (20.09.2017 r.)

Lp.	artykuł projektu ustawy	Zgłaszający uwagi	Treść uwagi do projektu ustawy	Podjęta decyzja i uzasadnienie
1.	Art. 1 projektu Uwaga ogólna	Narodowy Bank Polski	Zadania o charakterze publicznym (wykonywanie analiz ryzyka), należące do właściwości Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), będą wykonywane z wykorzystaniem informacji np. wskaźnika ryzyka generowanych przez podmiot prawa prywatnego (KIR S.A.). Jakkolwiek formalnie nie dochodzi do powierzenia izbie rozliczeniowej zadań, które należą do kompetencji KAS w praktyce krytyczny element warunkujący możliwość wykonywania tych zadań przez Szefa KAS, będzie poza obszarem oddziaływania KAS, której jednocześnie pozostawiono wyłącznie funkcje kontrolne w stosunku do izby rozliczeniowej i systemu teleinformatycznego (STIR), będącego własnością izby rozliczeniowej. Z tego względu kwestią istotną jest ustalenie właściwej roli podmiotu prywatnego w realizacji zadań o charakterze publicznym.	Uwaga wyjaśniona. Nakładanie obowiązków na podmioty prywatne jest dopuszczalne i znane już polskiemu ustawodawcy. W szerokim zakresie obowiązki na podmioty prywatne zostały nałożone ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Warto wskazać, że liczba instytucji obowiązanych w rozumieniu tej ustawy do wykonywania nałożonych obowiązków jest znacznie większa, niż wynikająca z niniejszego projektu. Wystarczy porównać definicje instytucji obowiązanej w rozumieniu wymienionej ustawy (bardzo szeroką) oraz definicję banku w rozumieniu niniejszego projektu (wąską). Ponadto obowiązki analityczne na poziomie sektora bankowego nałożone na izbę rozliczeniową mają na celu przeciwdziałanie przestępstwom (wyłudzeniom skarbowym) i praniu pieniędzy.
2.	Art. 1 projektu (Op) Uwaga ogólna	Naczelny Sąd Administracyjny (s. 1)	1. Projektowana regulacja nie może naruszać zasady proporcjonalności wiążącej się z miarkowaniem działań władzy publicznej i minimalizacją ich ingerencji w sferę praw i wolności. 2. Refleksji wymaga czy każda transakcja bankowa dokonywana przez przedsiębiorcę powinna być objęta działaniem ustawy oraz czy koszty wykonywania zapisów tej ustawy będą adekwatne do jej efektów.	Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Kwestie proporcjonalności projektowanych przepisów były szczegółowo analizowane pod kątem zgodności z konstytucyjną zasadą proporcjonalności. Analiza została przedstawiona w pkt 2 rozdziału VI uzasadnienia projektu. Ad 2. Uwaga wyjaśniona. Projektowane rozwiązanie to kompleksowy system przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych. Aby system był skuteczny powinien identyfikować transakcje, co do zasady, między podmiotami kwalifikowanymi w rozumieniu projektu ustawy. Przewiduje się, że ustawa przyczyni się w istotnym stopniu do uszczelnienia systemu podatkowego, w szczególności w zakresie

				podatku VAT. Projektodawca ocenia, że koszty wdrożenia i funkcjonowania ustawy będą adekwatne do jej efektów. Szczegóły zostały przedstawione w OSR.
3.	Art. 1 projekt u (Op) Uwaga ogólna	Naczelny Sąd Administracyjny (s. 2)	Wątpliwość co do tego, czy zasadnicza część projektowanych przepisów powinna być zawarta w Ordynacji podatkowej.	Uwaga wyjaśniona. Umieszczenie realizowanej koncepcji w Ordynacji podatkowej jest związane z występującym w doktrynie prawa podatkowego podziałem na unikanie opodatkowania (tax avoidance) i uchylanie się od opodatkowania (tax evasion). Oba elementy stanowią część ogólnego materialnego prawa podatkowego. Ordynacja podatkowa jest regulacją o charakterze kodeksowym obejmującą ogólne materialne prawo podatkowe oraz postępowanie podatkowe. Nadto cel regulacji przepisów działu IIIB Op jest podobny do celu regulacji działu IIIA Op (Przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania).
4.	Art. 1 projektu uwaga ogólna	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 8)	Analogicznie jak to uczyniono w przypadku uprawnienia do ujawniania tajemnicy bankowej i zawodowej Szefowi KAS, należałoby wskazać w ustawie - Prawo bankowe i ustawie o SKOK na obowiązek udzielenia izbie rozliczeniowej informacji stanowiących odpowiednio tajemnicę bankową i tajemnicę zawodową, w zakresie niezbędnym do wykonywania przez izbę rozliczeniową zadań, o których mowa w dziale IIIB Op.	Uwaga uwzględniona w art. 105 ust. 1 pkt 1f ustawy – Prawo bankowe i art. 9f ust. 1 pkt 5c ustawy o SKOK.
5.	Art. 1 pkt 1 projektu Art. 82 § 2e Op	Narodowy Bank Polski (uwaga 1)	Projektowany przepis („§ 2 nie stosuje się do danych o rachunkach przedsiębiorców, przekazywanych na podstawie art. 119zn pkt 1”) może powodować wątpliwości. Art. 82 § 2 adresowany jest bowiem do banków i SKOKów, podczas gdy art. 119zn pkt 1 Op kierowany jest do izby rozliczeniowej.	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę przepisu art. 82 § 2 Op.
6.	Art. 1 pkt 2 projektu Art. 119zg pkt 3	Narodowy bank Polski (uwaga 2)	Wątpliwości w odniesieniu do projektowanej definicji „izby rozliczeniowej”, w zakresie dotyczącym oparcia się na kryterium liczby operacji poleceń przelewu w złotych przeprowadzonych przez izby rozliczeniowe. W związku z tym rozwiązaniem powstaje wątpliwość, kto, w jakim trybie oraz na podstawie jakiego źródła, będzie weryfikował przyjęte kryteria ilościowe (np. w	Uwaga wyjaśniona. Aktualnie KIR SA ogłasza w comiesięcznych komunikatach liczbę przeprowadzonych operacji. Szef KAS będzie miał uprawnienia do kontroli wykonywania obowiązków wynikających z niniejszej ustawy. Definicja odnosi się nie do liczby operacji, lecz do największej liczby operacji.

	Op		przypadku, gdyby w przyszłości na rynku powstało kilka izb rozliczeniowych).	
7.	Art. 1 pkt 2 projektu Art. 119zg pkt 4 Op	Narodowy Bank Polski (uwaga 3)	Wątpliwości budzi objęcie definicją „przedsiębiorcy” podmiotów, które nie są przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, ani nie prowadzą działalności gospodarczej. Ordynacja podatkowa posługuje się już pojęciem „przedsiębiorca” (np. w art. 3 pkt 9, art. 93a § 4, art. 193a § 2 Op) w znaczeniu nadanym przez art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Wprowadzanie projektowanej definicji terminu „przedsiębiorca” jest sprzeczne z Zasadami Techniki Prawodawczej, określonymi rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”. Zgonie z zasadą ogólną wyrażoną w § 10 tych Zasad: „Do oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami”. Stosownie zaś do § 147 tych Zasad: „1. Jeżeli w ustawie lub innym akcie normatywnym ustalono znaczenie danego określenia w drodze definicji, w obrębie tego aktu nie wolno posługiwać się tym określeniem w innym znaczeniu. 2. Jeżeli zachodzi konieczność odstąpienia od zasady wyrażonej w ust. 1, wyraźnie podaje się inne znaczenie danego określenia i ustala się jego zakres odniesienia”. Należy więc zmienić projektowaną definicję terminu „przedsiębiorca”.	Uwaga wyjaśniona. Pojęcie „przedsiębiorcy” zostało zastąpione pojęciem „podmiotu kwalifikowanego”. Na potrzeby działu IIIB Op ustawodawca może definiować pojęcia w sposób odmienny od definicji zawartych w innych ustawach. Powołane przepisy „Zasad techniki prawodawczej” dopuszczają także używanie w jednej ustawie jednakowego pojęcia, jeśli zachodzi taka konieczność.
8.	Art. 119zg pkt 5 Op (definicja przedsiębiorcy)	Związek Banków Polskich (s. 1)	1. Postulat zmodyfikowania definicji przedsiębiorcy, aby wynikało z niej, że pojęcie to obejmuje także rolników oraz osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, nie prowadzące działalności gospodarczej. 2. Należy wskazać w ustawie, że jej przepisy nie dotyczą przedsiębiorców, dla których banki nie prowadzą rachunków rozliczeniowych.	Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego rolnicy są przedsiębiorcami (np. uchwała SN z 26.02.2015r. III CZP 108/14, wyrok SN z 3.10.2014r. V CSK 630/13). Nie ma wątpliwości, że pojęcie podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 4 Op obejmuje także osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, nie prowadzące działalności gospodarczej.

				Ad 2. Uwaga wyjaśniona. Przepisy w jasny sposób określają zakres danych przekazywanych przez banki, odnosząc się właśnie do rachunków rozliczeniowych (zob. definicja rachunku podmiotu kwalifikowanego). Tego rodzaju doprecyzowanie nie wydaje się zatem konieczne.
9.	Art. 1 projekt u art. 119zg pkt 7 Op – definicja „transakcji”	Związek Banków Polskich (s. 1-2)	W kontekście definicji transakcji należy zwrócić uwagę, że dzienne zestawienia transakcji nie obejmowałyby np. obciążeń rachunku kwotami opłat i prowizji, czy uznań kwotą odsetek, a saldo początkowe i końcowe zestawienia transakcji nie byłoby równe saldu początkowemu i końcowemu rachunku. Należy zmodyfikować zapisy projektu ustawy w tym zakresie, tak aby zestawienie transakcji obejmowało wszelkie operacje (księgowania) na rachunku.	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę definicji transakcji w art. 119zg pkt 7 Op. Pojęcie transakcji w nowym znaczeniu obejmuje także obciążenia rachunku kwotami opłat i prowizji, czy uznania kwotą odsetek, co umożliwia prawidłowe obliczenie salda początkowemu i końcowego rachunku.
10.	Art. 1 projekt u art. 119zg pkt 8 Op – definicja „transakcji”	Związek Banków Polskich (s. 2)	Wyjaśnienia wymaga kwestia, w jaki sposób kryterium behawioralne mogłoby być weryfikowane, w kontekście zachowań przedsiębiorcy wymienionych w uzasadnieniu mieszczących się w tym kryterium (np. korzystanie z pośredników lub przekazanie gotówki osobie towarzyszącej).	Uwaga wyjaśniona. Zmieniono w projekcie i uzasadnieniu zapisy dotyczące kryteriów, akcentując, wielość kryteriów rodzajowych (np. kryteria behawioralne – liczba mnoga), które mogą obejmować różne zachowania. Zmieniono także uzasadnienie w zakresie kryteriów behawioralnych.
11.	Art. 1 projekt u art. 119zg pkt 8 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Postulat, aby ustalanie algorytmów następowało z uwzględnieniem najlepszych standardów sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.	Uwaga uwzględniona w art. 119zn § 3 Op.
12.	Art. 1 projektu Art. 119zh	Związek Banków Polskich (s. 2-3)	Celowe jest rozszerzenie zakresu wyłączenia na inne rachunki prowadzone przez banki na rzecz banków (rachunki Loro), rachunki banków spółdzielczych prowadzonych przez banki zrzeszające oraz rachunki SKOK i Krajowej Spółdzielczej Kasy	Uwaga uwzględniona poprzez rozszerzenie wyłączeń w art. 119zh Op.

	Op		Oszczędnościowo- Kredytowej.	
13.	Art. 1 projekt u art. 119zi § 2 Op	Związek Banków Polskich (s. 3-4)	1. Zastosowanie projektowanego trybu do żądań, znacznie zwiększy koszty systemu po stronie banku zrzeczającego oraz banków spółdzielczych, a przede wszystkim wydłuży termin ich przekazywania, co może wpłynąć na terminy stosowania blokady. Bardziej praktycznym rozwiązaniem byłoby, aby żądania były przekazywane bezpośrednio do banków spółdzielczych lub SKOKów ze STIR. 2. Użyte w przepisie sformułowanie „następuje również” sugeruje równoległe przekazywanie tych samych danych dwoma odrębnymi kanałami.	Ad 1. Uwaga uwzględniona poprzez wprowadzenie fakultatywności. Ad 2. Uwaga uwzględniona (skreślenie wyrazu „również”).
14.	Art. 1 projekt u art. 119zi § 2 i 3 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 6)	Przepis powinien zostać doprecyzowany w taki sposób, aby wskazywał na dopuszczalność przekazywania zarówno danych, jak i informacji i żądań bez pośrednictwa banku zrzeczającego. Analogiczne doprecyzowanie jest konieczne w treści art. 119zi § 3 Op.	Uwagi uwzględnione w art. 119zk § 2 i 3 Op.
15.	art. 119zi § 3 Op	Związek Banków Polskich (s. 4)	Potrzebne jest dokonanie analogicznych zmian, jak proponowane w uwadze do art. 119zi § 2.	Uwaga uwzględniona w art. 119zk § 3 Op.
16.	Art. 1 projekt u Art. 119zl § 3 pkt 2 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 2)	Postulat doprecyzowania, że informacja o wskaźniku ryzyka przekazywana Szefowi KAS obejmuje numery wszystkich rachunków prowadzonych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowe dla danego przedsiębiorcy, zaś informacja przekazywana bankom i kasom – tylko numery rachunków prowadzonych przez dany bank lub kasę.	Uwaga wyjaśniona. Z przepisu art. 119zo § 2 pkt 2 Op w zw. z art. 119zo § 1 Op wynika, że informacja o wskaźniku ryzyka przekazywana Szefowi KAS obejmuje numery wszystkich rachunków prowadzonych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowe dla danego przedsiębiorcy, zaś informacja przekazywana bankom i kasom – tylko numery rachunków prowadzonych przez dany bank lub kasę, z wyjątkiem sytuacji określonej w art. 119zo § 3 Op.
17.	Art. 119zl § 3 pkt 3 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 2)	Propozycja doprecyzowania zapisu dotyczącego przekazywania informacji o istotności wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu, tak aby informacja była przydatna dla jej odbiorców.	Uwaga uwzględniona. Zmieniono w projekcie i uzasadnieniu zapisy dotyczące kryteriów, akcentując, wielość kryteriów rodzajowych (np. kryteria behawioralne – liczba mnoga), które mogą obejmować różne zachowania.

18.	Art. 119zl § 3 pkt 3 Op	Związek Banków Polskich (s. 5)	Banki powinny mieć dostęp do szerszego zakresu informacji określających zasady ustalania wskaźnika ryzyka np. do metodologii stosowanej przez izbę rozliczeniową przy ustalaniu wskaźnika ryzyka.	Uwaga uwzględniona w art. 119zn § 3 Op.
19.	Art. 1 projektu Art. 119zl § 4 Op	Związek Banków Polskich (s. 5)	1. Z projektowanych zapisów nie wynika, czy i w jakim stopniu informacje o wskaźniku ryzyka mają decydować o możliwości otwarcia przez bank rachunku dla przedsiębiorcy. Jeżeli zamierzeniem ustawodawcy jest, aby te informacje miały określony wpływ, to powinno zostać to wskazane w przepisach projektowanej ustawy. 2. Konieczność doprecyzowania czy zapytanie izby rozliczeniowej przez banki (SKOKi) o wskaźnik ryzyka na etapie otwierania rachunku jest obowiązkowe (niezależnie od braku obowiązku podjęcia określonych działań).	Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Nie jest intencją projektodawcy, aby informacje o wskaźniku ryzyka w sposób wiążący decydowały o możliwości otwarcia przez bank rachunku dla przedsiębiorcy. Ad 2. Uwaga uwzględniona w art. 119zo § 3 Op – wprowadzono obligatoryjność w tym zakresie.
20.	Art. 1 projektu Art. 119zl § 4 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 2)	Postulat skreślenia w art. 119zl § 4 Op wyrazów „w zakresie rachunków przedsiębiorców prowadzonych przez inne banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe”, gdyż zapis ten jest zbędny (wskaźnik ryzyka zawsze wyliczany jest w oparciu o dane z innych banków i kas, gdy prowadzą one rachunki dla danego przedsiębiorcy).	Uwaga wyjaśniona. Skreślenie tych wyrazów mogłoby utrudnić interpretację przepisu. Dlatego jest niezasadne.
21.	Art. 1 projektu Art. 119zl § 5 Op	Związek Banków Polskich (s. 5-6)	1. Postulat rezygnacji z zapisu, zgodnie z którym dostęp do informacji o istotności wpływu na wskaźnik ryzyka poszczególnych kryteriów uwzględnianych przy jego ustalaniu mają tylko osoby wyznaczone do realizacji zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Należy umożliwić wykorzystywanie tych informacji dla wszystkich celów wskazanych w art. 119zl § 6 Op, a nie tylko dla celów związanych z praniem pieniędzy albo zrezygnować z przepisu. 2. Postulat wskazania w projekcie, że informacja o wskaźniku ryzyka i informacja o istotności wpływu nie	Ad 1. Uwaga uwzględniona w art. 119zo § 7 Op (Dostęp do informacji o istotności wpływu poszczególnych kryteriów na wskaźnik ryzyka, przekazywanych bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, mają wyłącznie osoby wyznaczone do realizacji celów, o których mowa w § 4). Ad 2. Uwaga uwzględniona w art. 119zo § 6 Op.

			<p>mogą być ujawniane klientowi (co nie oznacza a contrario prawa innych osób do uzyskania tej informacji, chyba że uprawnienie tych osób wynika z odrębnych ustaw).</p>	
22.	<p>Art. 1 projektu</p> <p>Art. 119zl § 6 Op</p>	<p>Związek Banków Polskich (s. 6-7)</p>	<p>1. Z uwagi na fakt, że podwyższony wskaźnik ryzyka ma być jednym z elementów oceny klienta dokonywanej przez banki celowym byłaby rezygnacja z zapisu, zgodnie z którym banki wykorzystują informacje wyłącznie w celach wskazanych w art. 119zl § 6 Op.</p> <p>2. Z uwagi na brak obliża podejmowania określonych działań w oparciu o wskaźnik ryzyka (ustawa nie nakłada obowiązku adekwatnych działań na banki i SKOKi – decyzja co do podejmowanych działań/zaniechań w oparciu o wskaźnik ryzyka jest dyskrejonalną decyzją tych podmiotów), proponujemy zmianę przepisu art. 119zl § 6 Op w ten sposób, aby po stronie banków i SKOKów istniała możliwość wykorzystywania informacji o wskaźniku ryzyka dla potrzeb prowadzonej działalności.</p> <p>3. Postulat uzupełnienia uzasadnienia projektu w zakresie wskazówki interpretacyjnej dotyczącej obowiązku zapoznawania się banku (SKOKu) ze wskaźnikiem ryzyka i podejmowania działań, które podmioty te uznają za zasadne.</p>	<p>Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Ustalenie wskaźnika ryzyka jest dokonywane w określonym celu publicznym – przeciwdziałaniu wykorzystywaniu systemów banków (SKOKów) do wyłudzeń skarbowych. Wskaźnik ryzyka przekazywany bankom (SKOKom) również powinien być wykorzystywany w tym celu. Dlatego wskaźnik ryzyka może być wykorzystywany przez banki i SKOKi wyłącznie w celu wykonywania uprawnień lub obowiązków, o których mowa w art. 119zo § 4 Op. W zakresie pośredniego wykorzystania wskaźnika ryzyka w innych wewnętrznych procedurach uzupełniono uzasadnienie.</p> <p>Ad 2. Uwaga uwzględniona w art. 119zo § 4 Op – wprowadzono fakultatywność wykorzystania wskaźnika ryzyka.</p> <p>Ad 3. Uwaga uwzględniona poprzez uzupełnienie uzasadnienia.</p>
23.	<p>Art. 1 projektu</p> <p>Art. 119zl § 7 Op</p>	<p>Związek Banków Polskich (s. 7)</p>	<p>1. Wątpliwości budzi ogólny zakaz udostępniania algorytmów stosowanych przez izbę rozliczeniową, za wyjątkiem przeprowadzenia kontroli. Brzmienie przepisu wskazuje na wyłączenie możliwości kontroli sądowej nad ustalaniem i stosowaniem algorytmów.</p> <p>2. Algorytm, na podstawie którego ustalany jest wskaźnik ryzyka, powinien być wypracowany w oparciu o porozumienie międzybankowe, którego depozytariuszem może być ZBP lub KIR S.A.</p>	<p>Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Upowszechnienie algorytmów prowadziłoby do spadku skuteczności działań zmierzających do zapobieganiu i wykrywaniu wyłudzeń skarbowych. Byłaby to wskazówka, jakich działań należy unikać, aby wyłudzenie nie zostało wykryte. Sądowa kontrola algorytmów jest niezasadna, ponieważ stosowanie algorytmu nie stanowi ingerencji w prawa i wolności podmiotu kwalifikowanego.</p> <p>Ad 2. Uwaga częściowo uwzględniona w art. 119zn § 3 Op. W przepisie tym doprecyzowano, że algorytm jest ustalany z uwzględnieniem najlepszych praktyk sektora</p>

			Opracowany algorytm, uwzględniający najlepsze standardy sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, powinien być skonsultowany z Komisją Nadzoru Finansowego oraz Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej.	bankowego i SKOKów w zakresie przeciwdziałania wykorzystywania ich działalności do przestępstw oraz przestępstwa skarbowych.
24.	Art. 1 projekt u Art. 119zl § 8 Op	Związek Banków Polskich (s. 7-8)	Ponoszenie przez banki opłat związanych z ustaleniem przez izbę rozliczeniową wskaźnika ryzyka mogłoby być uzasadnione jedynie w przypadku, gdyby banki mogły wykorzystywać informacje o wskaźniku ryzyka dla potrzeb prowadzonej działalności bankowej, tj. w szerszym wymiarze niż przewidują aktualnie przepisu projektowanej ustawy.	Uwaga wyjaśniona. Przepis art. 119zo § 4 Op nie uniemożliwia pośredniego uwzględnienia wskaźnika ryzyka w innych niż wymienione w tym przepisie obszarach działalności banku, jeżeli wykorzystują one rezultaty procedur dotyczących wymienionych w przepisie uprawnień lub obowiązków. Jednocześnie jednak wykluczone jest wykorzystanie samej informacji o wskaźniku ryzyka w procedurach spoza tego katalogu.
25.	Art. 119zl § 8 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 3)	Zasadne jest doprecyzowanie, że opłata ustalana jest w odniesieniu do przedsiębiorcy na podstawie liczby jego rachunków w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, gdyż koszty prowadzenia STIR są proporcjonalne do liczby rachunków.	Uwaga uwzględniona poprzez doprecyzowanie art. 119zo § 9 Op.
26.	Art. 1 pkt 2 projektu Art. 119zl § 8 i 9 Op	Narodowy Bank Polski (uwaga 4)	Wątpliwości budzą przepisy art. 119zl § 8 i 9 Op dotyczące odpłatności. Nie wiadomo w oparciu o jakie kryteria lub zasady minister właściwy do spraw finansów publicznych, będzie ustalał opłaty za ustalanie wskaźnika ryzyka. Ponadto, może budzić wątpliwości, dlaczego Skarb Państwa nie partycypuje w kosztach wykonywania przez izbę rozliczeniową analizy ryzyka, w tym w kosztach utworzenia systemu STIR (zważywszy, że Szef KAS będzie głównym „beneficjentem” projektowanych rozwiązań, a zadanie ustalania wskaźnika ryzyka zostanie nałożone na izbę rozliczeniową w drodze ustawy). Dodatkową kwestią do wyjaśnienia w powyższym zakresie jest projektowany art. 67 ustawy Prawo bankowe, zgodnie z którym Skarb Państwa może być akcjonariuszem lub też współtworzyć izbę rozliczeniową. Gdyby po wejściu w życie projektowanej ustawy Skarb Państwa	Uwaga wyjaśniona. Ponoszona przez banki (SKOKi) opłata na rzecz izby rozliczeniowej będzie ustalana ryczałtowo w odniesieniu do liczby rachunków przedsiębiorcy prowadzonych przez ten bank lub SKOK (art. 119zo § 9 Op). Opłaty będą ustalane w rozporządzeniu MRiF wydanym na podstawie art. 119zo § 10 Op. Z przepisu tego wynika, że wysokość i terminy wnoszenia opłaty, o której mowa w § 9, ustala się uwzględniając koszty ustalania i przekazywania wskaźnika ryzyka, koszty wdrożenia i utrzymania STIR oraz okres, za który wskaźnik ryzyka jest ustalany. Ponoszenie przez Banki i SKOKi ww. opłat związane jest także z wykorzystywaniem przez te podmioty wskaźnika ryzyka. Szef KAS nie ponosi ww. opłaty, ponieważ informacje przez niego uzyskane są wykorzystywane w celach publicznych.

			<p>skorzystał ze wskazanej w projekcie możliwości, aby zostać akcjonariuszem izby rozliczeniowej, mogłoby powstać wrażenie, że korzysta podwójnie z analizy ryzyka dokonywanej przez izbę rozliczeniową: po pierwsze, ze względu z uwagi na brak ponoszenia przez organ podatkowy – Szefa KAS – żadnych kosztów za analizę ryzyka, której zakres należy do ustawowych kompetencji KAS, a po drugie, jako akcjonariusz izby rozliczeniowej, pobierającej od banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych opłaty (ustalane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych) za dokonywanie przez tę izbę analizy ryzyka. Projektowany art. 67 ustawy Prawo bankowe (art. 5 pkt 2 projektu) stanowi bowiem, iż Skarb Państwa może być podmiotem tworzącym czy też współtworzącym izbę rozliczeniową lub też być akcjonariuszem izb już istniejących.</p>	
27.	<p>Art. 1 pkt 2 projektu</p> <p>Art. 119zn Op</p>	<p>Narodowy Bank Polski (uwaga 5)</p>	<p>Wątpliwość budzi zakres nakładanych na izbę rozliczeniową obowiązków sprawozdawczych względem Szefa KAS. Banki i SKOKi mogą realizować zlecenia, nie tylko przekazując je do KIR S.A., ale także do innych systemów płatności niż prowadzone przez KIR S.A. (w Polsce funkcjonują co najmniej 3 systemy płatności, które nie są prowadzone przez KIR S.A.). Ponadto zlecenia takie mogą być realizowane w ramach rozliczeń wewnątrz i międzyoddziałowych. W związku z powyższym, proponujemy odstąpić od nakładania na izbę rozliczeniową obowiązku przekazywania informacji o obciążeniach i uznaniach rachunków przedsiębiorców, pozostawiając to zadanie wyłącznie w kompetencjach banków i SKOKów.</p>	<p>Uwaga wyjaśniona. Izba rozliczeniowa będzie przekazywała do Szefa KAS, także informacje o transakcjach, które są dokonywane przez systemy płatności inne niż prowadzone przez izbę rozliczeniową, po uprzednim przetworzeniu danych otrzymanych z banków i SKOKów w tym zakresie.</p>
28.	<p>Art. 1 projektu</p> <p>Art.</p>	<p>Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 4)</p>	<p>Postulat zmiany przepisu w ten sposób, aby dzienne zestawienie transakcji obejmowało wszelkie operacje (księgowania) na rachunku. Aktualnie nie obejmuje np. obciążeń rachunku kwotami opłat i prowizji, czy uznania kwotą odsetek. Bez tej zmiany „saldo</p>	<p>Uwaga uwzględniona poprzez zmianę definicji transakcji w art. 119zg pkt 7 Op. Pojęcie transakcji w nowym znaczeniu obejmuje także obciążenia rachunku kwotami opłat i prowizji, czy uznania kwotą odsetek, co umożliwia prawidłowe obliczenie salda początkowemu i końcowemu</p>

	119zn pkt 3 Op		początkowe i końcowe zestawienia transakcji dotyczących rachunku przedsiębiorcy”, o którym mowa w art. 119zo § 2 pkt 6 Op, nie byłoby równe saldu początkowemu i końcowemu rachunku.	rachunku.
29.	Art. 1 projekt u Art. 119zo § 1 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 5)	Mając na uwadze, że dane o rachunkach, przetwarzane przez izbę rozliczeniową, pochodzą z różnych źródeł (dane z rejestrów oraz dane przekazywane przez banki i SKOKi) mogą występować niezgodności tych danych. W ocenie KIR, w takich przypadkach izba rozliczeniowa winna przekazywać do Szefa KAS dane o rachunkach otrzymane z banków i SKOKów (np. dane członków zarządu) bez ich korygowania stosownie do danych ujawnionych w rejestrach. Przy wyliczaniu wskaźnika ryzyka koniecznym będzie natomiast wypracowanie przez izbę rozliczeniową standardów postępowania w przypadku niezgodności danych (np. uaktualnienie danych dot. członków zarządu albo wyższy wskaźnik ryzyka z uwagi na rozbieżność danych).	Uwaga wyjaśniona i uwzględniona w uzasadnieniu projektu. MRiF podziela stanowisko przedstawione w uwadze. Doprecyzowano uzasadnienie w tym zakresie.
30.	Art. 1 projekt u Art. 119zo § 1 Op	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 7)	Postulat dodania przepisu, który <i>expressis verbis</i> wskazywałaby, że izba rozliczeniowa ma obowiązek udostępniania informacji zgromadzonych w STIR wyłącznie Szefowi KAS oraz bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym. Izba rozliczeniowa nie powinna udostępniać informacji zgromadzonych w STIR organom, które są ustawowo upoważnione do żądania informacji objętych tajemnicą bankową i tajemnicą zawodową. Regulacja w art. 119zn Op nie jest wystarczająca.	Uwaga częściowo uwzględniona w art. 119zt Op poprzez ograniczenie kręgu podmiotów, którym izba rozliczeniowa udziela informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp § 1 i 119zq Op.
31.	Art. 1 projekt u Art. 119zo § 1 pkt 4 i 5 Op	Związek Banków Polskich (s. 8- 9)	1. Konieczność doprecyzowania w projekcie, że obowiązek przekazania danych wskazanych w art. 119zo § 1 pkt 4 i 5 Op dotyczy tych danych, które banki (SKOKi) są obowiązane zbierać zgodnie z wymogami innych ustaw - dane, które nie są objęte obowiązkiem ich pozyskiwania przez te podmioty, są przekazywane o ile znajdują się w ich posiadaniu. 2. Należałoby dookreślić, jakie dane rozumiane są pod	Ad 1. Uwaga uwzględniona w art. 119zo § 1 pkt 4 i 5 Op. (dopisano wyrazy „jeżeli są dostępne”). Ad 2. Uwaga uwzględniona w uzasadnieniu.

			pojęciem „rodzaj prowadzonej działalności” (PKD).	
32.	Art. 119zo § 1 pkt 5 Op	Związek Banków Polskich (s. 9)	Postulat ujednoczenia wymogów identyfikacyjnych z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.	Uwaga wyjaśniona. Projekt nie wkracza w obszar normowany ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
33.	Art. 119zo § 2 pkt 1 Op	Związek Banków Polskich (s. 9)	Konieczność doprecyzowania, że dane o transakcjach wskazane w art. 119zo § 2 pkt 1 Op (np. dane adresowe odbiorcy) są przekazywane o ile są w posiadaniu banku lub SKOKu (o ile zostały podane przez nadawcę).	Uwaga uwzględniona w art. 119zo § 2 pkt 1 Op (dopisano wyrazy „jeżeli są dostępne”).
34.	Art. 1 pkt 2 projektu Art. 119zo § 2 pkt 5 Op	Narodowy Bank Polski (uwaga 6)	Wątpliwości budzi: 1. znaczenie pojęcia „ <i>opis transakcji</i> ”; postulat doprecyzowania znaczenia tego pojęcia. 2. zakres danych o rachunkach, które mają być przekazywane Szefowi KAS w postaci elektronicznej, który znacznie przekracza zakres danych przechowywanych w bazach danych systemów transakcyjnych banków/SKOKów. Część danych, które są wymagane, jest przechowywana w postaci papierowej lub innej nieustrukturyzowanej (np. skany dokumentów), co może istotnie zwiększyć czasochłonność i pracochłonność dostosowania tych systemów na potrzeby realizacji obowiązków wynikających z projektu.	Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Pojęcie „opis transakcji” nie wymaga doprecyzowania. Przez „opis transakcji” należy rozumieć opis zwięźle wskazujący istotę transakcji. Ad 2. Uwaga wyjaśniona. Przekazywanie informacji i zestawień, o których mowa w art. 119zp, art. 119zq oraz art. 119zs Op, zawierających dane uzyskane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, które znajdują się, w formie uniemożliwiającej ich automatyczne przetwarzanie w systemach teleinformatycznych banków (SKOKów) rozpoczyna się nie później niż ostatniego dnia 9. miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (art. 15 ust. 1 projektu). W przypadku uzupełnienia, zmiany lub przeniesienia do formy umożliwiającej automatyczne przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, przed upływem terminu, o którym mowa w tym przepisie, dane te przekazywane są niezwłocznie na zasadach określonych w art. 119zp, art. 119zq oraz art. 119zs Op. (art. 15 ust. 2 projektu). W odniesieniu do danych przekazywanych na żądanie Szefa KAS kwestia ta jest uregulowana w art. 119zs § 2 Op.
35.	Art. 1 projektu Art.	Związek Banków Polskich (s. 9)	1. Propozycja doprecyzowania, że w przypadku otwarcia rachunku „dzień uzyskania danych” to dzień otwarcia rachunku (termin na przekazanie danych pozyskiwanych w związku z otwieraniem rachunku	Ad 1. Uwaga uwzględniona w art. 119zp § 1 pkt 1 lit. a oraz § 2 pkt 1 lit. a Op. Ad 2. Uwaga nieuwzględniona. W uwadze nie podano

	119zo § 3 Op		liczony jest od momentu otwarcia rachunku). 2. Postulat wydłużenia do godziny 18.00 terminów na przekazywanie danych określonych w pkt 1 i 2.	argumentów za niezbędnością przedłużenia terminów.
36.	Art. 1 projektu Art. 119zo § 5 Op	Związek Banków Polskich (s. 9)	Zapis ten daje Szełowi KAS prawo do żądania informacji sprzed wejścia w życie ustawy. Regulacja ta będzie wymagała od banku zebrania i przygotowania dodatkowych danych. Proponujemy dopisanie, że termin realizacji takiego żądania, wskazany przez Szełfa KAS, nie może być krótszy niż 7 dni od dnia jego otrzymania przez bank.	Uwaga uwzględniona w art. 119zs § 2 Op. Wprowadzono obowiązek niezwłocznego przekazania żądanych informacji, nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania żądania, a w przypadku gdy dane te znajdują się w formie uniemożliwiającej ich automatyczne przetwarzanie, nie później niż w terminie 7 dni od otrzymania żądania.
37.	Art. 1 projektu Art. 119zp § 1 Op	Związek Banków Polskich (s. 10)	1. Należy mieć na uwadze, iż dane o transakcjach są przechowywane na podstawie innych przepisów. Natomiast przechowywanie tak dużej ilości danych, w podwójnym zakresie, wiąże się z wysokimi kosztami. 2. Należy także zwrócić uwagę, na brak zgodności okresu przechowywania danych z art. 45 projektu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.	Ad 1. Uwaga wyjaśniona. W zakresie terminu przechowywania danych projektowana ustawa nie wkracza w obszary regulowane innymi ustawami. Ad 2. Uwaga wyjaśniona. Projekt nie wkracza w obszar normowany ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu lub projektem nowej ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
1.	Art. 1 projektu Art. 119zq § 1 Op	Związek Banków Polskich (s. 10)	1. Czy termin 72 godzinny blokady liczy się od momentu wpływu żądania na skrzynkę odbiorczą banku czy od momentu pobrania tego żądania ze skrzynki (konieczność doprecyzowania jaki moment należy uznać za datę i godzinę wpływu żądania blokady do banku/spółdzielczej kasy., 2. Czy na okres 72 godzin blokowany jest cały rachunek (bez wskazywania kwoty, bez jakichkolwiek zwolnień) czy środki w określonej wysokości; jak jest w przypadku przedłużonej blokady. 3. Czy blokada jest dokonywana jednocześnie we wszystkich bankach prowadzących rachunki. 4. Czy żądanie blokady będzie dotyczyło rachunku/rachunków w jednym banku czy we wszystkich bankach. 5. Postulat doprecyzowania w art. 119zq § 1 Op, że w	Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Termin 72 godzinny blokady liczy się od chwili jej dokonania. Ad 2 i 6. Uwagi wyjaśnione. Blokada na okres do 72 godzin dotyczy wszystkich środków na rachunku, przy czym w okresie jej trwania może być ograniczona do określonej kwoty na żądanie Szełfa KAS (art. 119zv § 1 i § 6 pkt 1 Op). Blokada na okres do 3 miesięcy może dotyczyć zarówno całości, jak i części środków na rachunku, przy czym także może być ograniczona do określonej kwoty na żądanie Szełfa KAS (art. 119zw § 1 pkt 2, § 2 pkt 1 i § 4 pkt 1 Op). Pojęcie „zakres blokady” zostało wyjaśnione w uzasadnieniu. Ad 3. Uwaga wyjaśniona. Nie, z uwagi na brak technicznej możliwości Ad 4. Uwaga wyjaśniona. Żądanie blokady może być

			<p>żądaniu blokady wskazuje się numer rachunku/rachunków.</p> <p>6. Postulat doprecyzowania określenia „zakres blokady”. Z projektu ustawy nie wynika, czy dopuszczalne będzie żądanie blokady rachunku do określonej kwoty.</p>	<p>skierowane do jednego lub kilku banków.</p> <p>Ad. 5. Uwaga uwzględniona.</p>
2.	Art. 119zq § 2 Op	Związek Banków Polskich (s. 10)	<p>Wyszczególniono informacje odnośnie współposiadacza rachunku, natomiast w projekcie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu nie wprowadzono takiego rozwiązania. Wskazane jest uspojnienie projektów w tym zakresie.</p>	Uwaga wyjaśniona. Projekt nie wkracza w obszar normowany ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
3.	Art. 119zq § 3 Op	Związek Banków Polskich (s. 11)	<p>Postulat dookreślenia w projekcie, że termin „niezwłoczne” na dokonanie blokady następuje z uwzględnieniem techniczno-organizacyjnych możliwości danego banku.</p>	Uwaga uwzględniona poprzez uzupełnienie uzasadnienia.
4.	Art. 1 projektu Art. 119zq § 5 Op	Związek Banków Polskich (s. 11)	<p>1. W związku z wprowadzeniem możliwości informowania klienta o blokadzie, brak jest postanowień określających sposób oraz termin przekazania takiej informacji.</p> <p>2. Brak spójności z art. 50 w zw. z art. 90 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Projektowane przepisy tej ustawy penalizują fakt poinformowania klienta o zawiadomieniu albo blokadzie, niniejszy projekt wprowadza całkowicie odmienne zasady w tym zakresie, tj. nakłada na banki obowiązek poinformowania klienta o blokadzie (i to bez jego wniosku w tym zakresie). Wprowadzenie tak różnych rozwiązań, jest nieuzasadnione.</p>	<p>Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Obowiązek informowania podmiotów kwalifikowanych o dokonanej blokadzie będzie miał Szef KAS (art. 119zv § 5 Op).</p> <p>Ad 2. Uwaga wyjaśniona. Obowiązek informowania podmiotów kwalifikowanych o dokonanej blokadzie będzie miał Szef KAS. Niniejszy projekt ustawy nie wkracza w obszar regulowany ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.</p>
5.	Art. 119zq §6 Op	Narodowy Bank Polski (uwaga 7)	<p>Zwrot „<i>odpadła przesłanka</i>” proponujemy zastąpić określeniem „<i>ustala przesłanka</i>” (analogiczna uwaga dotyczy art. 119zr § 5 Ordynacji podatkowej).</p>	Uwaga uwzględniona.
6.	Art. 119zq § 6 Op	Związek Banków Polskich	<p>Jeżeli przesłanka blokady odpadła, Szef KAS winien niezwłocznie przekazywać żądanie uchylecia blokady.</p>	Uwaga uwzględniona w art. 119zv § 6 pkt 2 i art. 119zw § 4 pkt 2 Op.

		(s. 11)		
7.	Art. 119zq § 7 Op	Związek Banków Polskich (s. 11)	Postulat wskazania, że bank (SKOK) nie ponoszą odpowiedzialności za dokonanie blokady na zasadach i w zakresie określonym przepisami projektowanej ustawy. Odpowiedzialność za szkodę wynikłą z nieuzasadnionego działania Szefa KAS powinien jednak ponosić Skarb Państwa. Całkowite wyłączenie odpowiedzialności jest nieproporcjonalne w odniesieniu do nakładanych ograniczeń dla sytuacji, kiedy działania Szefa KAS byłyby nieuzasadnione.	Uwaga uwzględniona.
8.	Art. 1 projektu art. 119zr § 2 pkt 2	Naczelny Sąd Administracyjny (s. 2-3)	Propozycja zastąpienia zbyt krótkiego 14-dniowego terminu na rozstrzygnięcie sprawy przed sądem administracyjnym terminem 30-dniowym. Takie rozwiązanie przewidują już niektóre ustawy np: art. 21 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764), art. 30c ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383).	Uwaga uwzględniona.
9.	Art. 1 projektu Art. 119zr § 6 Op	Związek Banków Polskich (s. 11-12)	<p>1. W pierwszym zdaniu należy rozważyć dodanie wyrażenia: „z zastrzeżeniem § 9”. Zdanie brzmiałoby wówczas następująco: <i>„W okresie blokady rachunku, o której mowa w § 1, bank, na wniosek przedsiębiorcy, dokonuje, z zastrzeżeniem § 9, wypłaty na bieżące wynagrodzenia za pracę oraz na zasądzone alimenty i renty o charakterze alimentacyjnym zasądzone tytułem odszkodowania.”</i></p> <p>2. Postulat, aby bank mógł wypłacić środki przedsiębiorcy na cele wynagrodzenia za pracę, alimentów lub podatkowe na wyraźną dyspozycję Szefa KAS, a nie na podstawie dokumentów przedłożonych bankowi przez przedsiębiorcę. Pozwoli to na uniknięcie ryzyka błędnej oceny dokumentów przez banki oraz braku pełnej informacji Szefa KAS co do sytuacji na rachunku przedsiębiorcy.</p> <p>3. Wypłaty (przelewy) tych środków powinny być</p>	<p>Ad 1. Uwaga uwzględniona. Przepisy w tym zakresie zostały zmienione.</p> <p>Ad 2. Uwaga uwzględniona.</p> <p>Ad 3. Uwaga uwzględniona.</p>

			<p>realizowane przez banki na podstawie postanowienia Szefa KAS. Nie znajduje uzasadnienia rozwiązanie, aby banki obciążano - poza obowiązkiem realizacji płatności - również obowiązkami badania oraz rozstrzygania, czy podmiot, na rzecz którego realizowana jest płatność, jest podmiotem uprawnionym, albo czy umowa o pracę, w związku z którą dokonywana jest wypłata, została zawarta co najmniej 3 miesiące przed dniem dokonania blokady.</p> <p>4. Nałożenie na bank dokonywania tego rodzaju wypłat (gdy występuje ryzyko sfalszowania przez przedsiębiorcę przedkładanej listy płac w celu zwolnienia części środków spod blokady w sposób nieuprawniony) powinno być skorelowane ze zwolnieniem banku z odpowiedzialności, o treści analogicznej jak w art. 119zq § 7 Op.</p>	Ad 4. Uwaga uwzględniona.
10.	<p>Art. 1 projektu</p> <p>Art. 119zr § 8 Op</p>	<p>Związek Banków Polskich (s. 12-13)</p>	<p>1. Zatrudnienie pracownika wiąże się z obowiązkiem dokonania zgłoszeń do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z tym dokumenty wystawione przez ZUS mogą również wykazywać fakt zawarcia umowy o pracę.</p> <p>2. Wątpliwości budzi zakres obowiązków nałożonych przez omawiany przepis na przedsiębiorcę oraz na bank/ SKOK.</p>	<p>Ad 1. Uwaga uwzględniona.</p> <p>Ad 2. Uwaga uwzględniona w projektowanym art. 119zy Op. Zakres obowiązków Szefa KAS (§ 1 i 2) i banków/SKOKów (§ 3) został czytelnie określony.</p>
11.	<p>Art. 1 projektu</p> <p>Art. 119zr § 9 Op</p>	<p>Związek Banków Polskich (s. 13-14)</p>	<p>1. Doprecyzowania wymaga kwestia, czy wypłata w łącznej wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę dotyczy pojedynczego tytułu, czy też w przypadku zbiegu łączna kwota nie może przekroczyć kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.</p> <p>2. Należy odnotować istotną różnicę pomiędzy identyczną regulacją w przedmiotowym projekcie, a regulacją dot. zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego określoną w Kodeksie postępowania cywilnego. W zakresie egzekucji z rachunków bankowych określonej w art. 890 § 2 kpc bank</p>	<p>Ad 1. Uwaga uwzględniona.</p> <p>Ad 2. Uwaga uwzględniona. Doprecyzowano przepisy (art. 119zy Op).</p>

			<p>dokonyuje bieżących wypłat na wynagrodzenie za pracę oraz na zasądzone alimenty i renty na podstawie zezwolenia komornika (wypłata następuje po złożeniu komornikowi odpisu listy płac lub innego wiarygodnego dowodu, a wypłata na alimenty i renty alimentacyjne - tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek dłużnika do płacenia alimentów lub renty) - do wysokości <u>przeciętnego wynagrodzenia</u> z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.</p> <p>3. Ponadto nasuwa się pytanie, kto jest odpowiedzialny za prawidłowe określenie wysokości wypłaty rąk osoby upoważnionej. Bank dokonuje wypłaty, ale czy bank też ma weryfikować kwotę, czy dana wypłata przekroczy kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę. Bank nie powinien dokonywać weryfikacji kwoty.</p>	<p>Ad 3. Uwaga uwzględniona.</p>
12.	Art. 119zr § 10 Op	Związek Banków Polskich (s. 14)	<p>1. Katalog przypadków, kiedy Szef Krajowej Administracji Skarbowej wydaje postanowienie o przekazaniu przez bank środków na pokrycie zaległości podatkowej lub celnej, należy rozszerzyć również o korekty deklaracji.</p> <p>2. Postulat, aby nie ograniczano zakresu przedmiotowego przepisu wyłącznie do zaległości podatkowej lub celnej, ale rozszerzono jego zastosowanie również do zobowiązań podatkowych oraz celnych.</p>	<p>Ad 1. Uwaga uwzględniona w art. 119zza § 1 pkt 1 Op.</p> <p>Ad 2. Uwaga wyjaśniona. Zapłata na poczet zobowiązań podatkowych lub należności celnych jest możliwa na podstawie art. 119zz § 1 pkt 1 Op.</p>

13.	Art. 119zr § 11 i 12 Op	Związek Banków Polskich (s. 14)	Brak terminu i sposobu poinformowania czy to przedsiębiorcy, czy banku o wyniku rozpatrzonego zażalenia na postanowienie, o którym mowa w § 1. Przepis wskazuje na przekazanie bankowi, nie przedsiębiorcy, wyniku rozpatrzonego zażalenia na postanowienie, o którym mowa w § 10, ale nie ma też sposobu, a także terminu. Wymaga to naszym zdaniem doprecyzowania.	Uwaga uwzględniona.
14.	Art. 1 projektu Art. 119zs	Związek Banków Polskich (s. 15)	Zapis rodzi wątpliwość co do wpływu blokady na istniejące zabezpieczenia rzeczowe na rachunku. Przepis ten powinien dotyczyć jedynie nowych zabezpieczeń rzeczowych. Przedmiotowe postanowienie powinno obejmować swoim zakresem zabezpieczenia finansowe przewidziane w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych, ustanowione w okresie blokady, a także kompensatę ustanowioną w umowie o ustanowienie zabezpieczenia finansowego w tym okresie. Ponadto przepis nie wskazuje, co dzieje się z istniejącymi zabezpieczeniami.	Uwaga wyjaśniona. W zakresie zabezpieczenia rzeczowego przepis jest czytelny.
15.	Art. 119zt § 1 pkt 2 Op	Związek Banków Polskich (s. 15)	Zasadne wydaje się, aby katalog płatności, dla których realizacji zgodę wydaje Szef Krajowej Administracji Skarbowej nie był ograniczony wyłącznie do zobowiązań podatkowych oraz należności celnych, ale obejmował również inne zobowiązania publiczno-prawne np. mandaty.	Uwaga nieuwzględniona. Takie rozwiązanie nie jest intencją projektodawcy.
16.	Art. 1 projektu Art. 119zza § 1 Op	Krajowa SKOK	Niewspółmiernie różna skala działalności prowadzonej przez banki i SKOKi, a także zróżnicowana skala działalności prowadzonej przez same SKOKi powinna znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednio różnych maksymalnych wysokościach kary, która potencjalnie będzie mogła być nałożona na wspomniane instytucje. Proponuje się, aby w przypadku: 1. banków spółdzielczych, banków zrzeszających, o których mowa w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz.	Ad 1 i 2. Uwagi wyjaśnione. Przepisy Kpa, które w zakresie miarkowania kary będą mieć zastosowanie stanowią dostateczną podstawę do miarkowania kary nakładanej na SKOKi.

			<p>1826), spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej kara pieniężna nie przekraczała 100 000 zł.</p> <p>2. małych spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, o których mowa w art. 1a pkt 5 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, kara pieniężna nie przekraczała 10 000 zł.</p>	
	<p>Art. 5 pkt 1 projektu</p> <p>Art. 54b Prawa bankowego</p>	<p>Narodowy Bank Polski (uwaga 8)</p>	<p>Ponieważ z projektowanych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (np. art. 2 pkt 1 projektu), jak i ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 3 projektu), że istnieją wyjątki od braku możliwości zajęcia zablokowanych środków na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego, proponujemy dodać w projektowanym art. 54b ustawy Prawo bankowe na końcu zdania odpowiednie zastrzeżenie (np. <i>"chyba, że odrębne przepisy stanowią inaczej"</i> lub <i>"z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z odrębnych przepisów"</i>). Postulat analogicznej zmiany w odniesieniu do ustawy o SKOK – art. 11 pkt 4 projektu.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>
	<p>Art. 5 pkt 2 projektu</p> <p>Art. 67 Prawa bankowego</p>	<p>Narodowy Bank Polski (uwaga 9)</p>	<p>1. W projektowanych przepisach nie wyjaśniono, czemu służyć ma udział Skarbu Państwa w akcjonariacie izby rozliczeniowej (cel izby rozliczeniowej, to wymiana zleceń płatniczych oraz ustalanie wzajemnych wierzytelności wynikających z tych zleceń). Na tle zaproponowanej redakcji art. 67 ustawy - Prawo bankowe może pojawić się także problem, czy Skarb Państwa będzie mógł samodzielnie utworzyć izbę rozliczeniową.</p> <p>2. Ze względu na zmianę brzmienia projektowanego art. 67 ustawy Prawo bankowe w stosunku do poprzedniej wersji projektu, proponujemy, aby zawarte w pkt 2 na str. 44 uzasadnienia projektu, zdanie „<i>W przypadku utworzenia izby bez udziału Skarbu Państwa art. 67 przewiduje uczestnictwo Skarbu</i></p>	<p>Ad 1. Uwaga uwzględniona poprzez doprecyzowanie uzasadnienia. Z projektowanego art. 67 ustawy Prawo bankowe wynika, że Skarb Państwa będzie mógł samodzielnie utworzyć izbę rozliczeniową.</p> <p>Ad 2. Uwaga uwzględniona poprzez doprecyzowanie uzasadnienia.</p>

			<i>Państwa w akcjonariacie izby” miało następującą treść: „W przypadku utworzenia izby bez udziału Skarbu Państwa, art. 67 przewiduje możliwość późniejszego uczestnictwa Skarbu Państwa w akcjonariacie izby.”.</i>	
Art. 8 projekt u	Związek Banków Polskich (s. 15)	Mając na uwadze publiczny charakter wykazu podmiotów, w odniesieniu do których naczelnik urzędu skarbowego nie dokonał rejestracji oraz których rejestracja jako podatnika VAT jest przywrócona, zasadnym jest, aby od generalnej zasady publikowania danych ww. podmiotów (zgodnie z projektowanym art. 96a ust. 3 ustawy o VAT) projektodawca przewidział dodatkowy tryb przewidziany dla sprostowania zapisów rejestru, który mógłby znaleźć zastosowanie w szczególnych przypadkach, wyłączających obowiązek publikowania.	Uwaga wyjaśniona. Projektodawca nie widzi potrzeby normowania trybu dodatkowego – sprostowania rejestru, tym bardziej, że obecne przepisy ustawy o podatku od towarów i usług nie przewidują takiego trybu.	
Art. 10 projekt u	Związek Banków Polskich (s. 15-16)	W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi w art. 149 pkt 4 lit. b określenie „jest to niezbędne do skutecznego zapobieżenia popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów” – przepis ten jest zbyt daleko idący i może powodować, że będzie wykorzystywany przez Szefa KAS w sposób nadmiernie szeroki i nieuzasadniony, w tym zakresie wystarczające jest uprawnienie przewidziane w pkt 4 lit. a.	Uwaga wyjaśniona. Art. 149 pkt 4 lit. a dotyczy uprawnienia organu KAS w zw. z toczącym się postępowaniem o przestępstwo skarbowe bądź wykroczenie skarbowe. Istotą dodawanego art. 127a ustawy o KAS (którego konsekwencją jest konieczność zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi art. 149 pkt 4 lit. b) jest natomiast możliwość pozyskania określonych informacji objętych tajemnicą zawodową jeszcze przed wszczęciem postępowania przygotowawczego. Projektowany art. 149 pkt 4 lit. b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi wyraźnie odsyła do uprawnienia organu KAS określonego w projektowanym art. 127a ustawy o KAS, dlatego nie istnieje żadne niebezpieczeństwo wykorzystywania go "w sposób nadmiernie szeroki i nieuzasadniony". Unormowania ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie pozyskiwania informacji objętych tajemnicą zawodową jeszcze przed wszczęciem postępowania przygotowawczego zostały analogicznie uregulowane w przypadku Policji (art. 149 pkt 8 ustawy), Centralnego Biura Antykorupcyjnego (art. 149 pkt 8a ustawy), czy Żandarmerii Wojskowej (art. 149 pkt 8c	

				ustawy).
	<p>Art. 12 projektu</p> <p>Art. 127a ustawy o KAS</p>	<p>Związek Banków Polskich (s. 16-17)</p>	<p>Uwaga ogólna. Przepis przewiduje prawo żądania przez Szefa KAS udzielenia informacji i danych od instytucji finansowych, również przed wszczęciem postępowania. Opisana w ustawie procedura jest przewidziana obok obowiązków banków do przekazywania danych w zakresie transakcji i przewiduje szersze uprawnienia, niż uprawnienia prokuratora przewidziane w Prawie bankowym. Obejmują one bowiem swoim zakresem także etap przed wszczęciem postępowania. Wprowadzenie powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że tajemnica bankowa, czy też zawodowa będzie zupełnie iluzoryczna.</p> <p>W zakresie zmian do ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej należy wskazać na następujące szczególne uwagi:</p> <p>1) konieczność doprecyzowania w ust. 1, że informacje dotyczące umów z zakresu obrotu papierami wartościowymi stanowią tajemnicę zawodową (odpowiednio do tajemnicy bankowej w rozumieniu prawa bankowego), nie jedynie „informację”,</p> <p>2) konieczność doprecyzowania w ust. 3, że udostępniane informacje i dane są udostępniane „odpłatnie” – podstawą pobierania opłat jest m. in. art. 111 Prawa bankowego (w obecnym stanie prawnym),</p> <p>3) zasadne jest, aby w celu pozyskania informacji i danych od banku, organ KAS przedkładał bankowi również odpis postanowienia sądu okręgowego, w którym wyrażono zgodę na udostępnienie informacji i danych o określonym podmiocie,</p> <p>4) art. 127a ust. 1 – w przepisie użyto sformułowania „(...) Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnik urzędu celno-skarbowego mogą korzystać z</p>	<p>Ad 1. Uwaga wyjaśniona. Do pozyskiwania informacji w zakresie informacji dotyczących umów z zakresu obrotu papierami wartościowymi zastosowanie będzie miał przede wszystkim ust. 2 pkt 5 art. 127a ustawy o KAS. Stosowanie art. 127a ust. 1 tej ustawy następowało będzie jedynie „odpowiednio”. Prawo bankowe posługuje się terminem „tajemnicy zawodowej” wyłącznie w związku z działalnością instytucji zobowiązanych do nadzoru nad instytucjami bankowymi. Zaproponowane brzmienie art. 127a ustawy o KAS jest tożsame z brzmieniem art. 23 ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. Przepis ten obowiązuje w tym kształcie mimo prac legislacyjnych nad tym aktem prawnym, ostatnio w związku z przyjęciem ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, w czasie których poddawany był szerokim konsultacjom.</p> <p>Ad 2. Uwaga wyjaśniona. Art. 111 Prawa bankowego nie jest podstawą pobierania opłat przez banki, lecz nakłada na nie obowiązek upubliczniania regulacji określających ich wysokość. Ma więc charakter gwarancyjny dla ich klientów. Pobieranie opłat w związku z informacjami przekazywanymi organom Państwa wykonującym działania z obszaru zwalczania przestępczości byłoby ewenementem nieznanym odpowiednikowi w ustawach dotyczących funkcjonowania innych służb.</p> <p>Ad 3. Uwaga wyjaśniona. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania stworzyłoby zupełnie nowy tryb postępowania, nie mający odpowiednika w ustawach dotyczących funkcjonowania innych służb. Nie można uznać za zasadne doręczania bankowi odpisu postanowienia sądu w sytuacji, gdy projektowany przepis przewiduje odstąpienie od obowiązku informacyjnego wobec samego klienta banku.</p>

		<p><i>przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek bankowy (...)</i> – informacje dotyczące umów o rachunek bankowy wchodzą w zakres pojęcia „informacji stanowiących tajemnicę bankową” – powtórzenie to jest niepotrzebne i może prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych w ramach praktycznego zastosowania przepisów,</p> <p>5) art. 127a ust. 4 pkt 2 – określenie, że wniosek powinien zawierać „w miarę możliwości kwalifikację prawną przestępstwa” stoi w sprzeczności ze szczegółowym określeniem katalogu przestępstw, do którego odsyła art. 127a ust. 1 (tj. odesłanie do art. 2 ust. 1 pkt 14-16 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej) – należy postulować w tym zakresie uregulowanie analogiczne do treści art. 106b ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo bankowe,</p> <p>6) art. 127a ust. 6 – brak możliwości przyznania bankowi zażalenia na postanowienie sądu okręgowego może prowadzić do udzielenia informacji objętych tajemnicą bankową w przypadkach, gdy jest to niezasadne,</p> <p>7) art. 127a ust. 8 – skuteczność środka służącego ograniczeniu wiedzy przedsiębiorcy o udostępnieniu przez bank organom administracji skarbowej informacji na podstawie omawianego przepisu powinna zostać wzmocniona poprzez wprowadzenie w ustawie Prawo bankowe przepisu o brzmieniu analogicznym do art. 104 ust. 4 ustawy Prawo bankowe,</p> <p>8) art. 127a ust. 9 – w przypadku wprowadzenia do ustawy Prawo bankowe przepisu o treści analogicznej do brzmienia art. 104 ust. 4 ustawy Prawo bankowe, powinno zostać uregulowane zagadnienie poinformowania banku o przedłużeniu terminu, o którym mowa w art. 127a ust. 8.</p>	<p>Ad 4. Uwaga wyjaśniona. Proponuje się zastąpienie sformułowania „umów o rachunek bankowy” sformułowaniem „umów o rachunek pieniężny”. Zastosowane zostanie rozwiązanie analogiczne do przyjętego w art. 23 ust. 1 ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. Zmienione sformułowanie będzie występowało obok pojęcia "informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych". Oba typy rachunków stanowią odmienne typy rachunków w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24.09.2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych.</p> <p>Ad 5. Uwaga wyjaśniona. Regulacja art. 106b ust. 2 pkt 2 Prawa bankowego nie jest związana z przedmiotem regulacji projektowanego art. 127a ustawy o KAS. Przepis Prawa bankowego dotyczy bowiem uprawnień prokuratora w już prowadzonym postępowaniu przygotowawczym. Inicjuje je wydanie postanowienia o wszczęciu postępowania, w którym następuje dokładne określenie kwalifikacji prawnej. Z kolei projektowany art. 127a ustawy o KAS dotyczy uprawnień organu w fazie przed wszczęciem postępowania przygotowawczego, kiedy zazwyczaj dokładne określenie kwalifikacji prawnej nie jest możliwe.</p> <p>Ad 6. Uwaga wyjaśniona. Propozycja ZPB nie znajduje odzwierciedlenia w przepisach dotyczących funkcjonowania innych służb posiadających zbliżone uprawnienia, stąd nie może być uznana za zasadną. Istotą mechanizmu z projektowanego art. 127a ustawy o KAS jest ograniczenie kręgu podmiotów informowanych o podejmowanych czynnościach przy zapewnieniu odpowiedniej szybkości ich realizacji. Propozycja ZPB stoi w sprzeczności z tym założeniem. Poza tym wątpliwości budzi interes prawny banku (tzw. <i>gravamen</i>) do wniesienia zażalenia na postanowienie sądu zezwalające na przekazanie informacji. Tajemnica</p>
--	--	---	--

				<p>bankowa (i inne wskazane w art. 127a ustawy o KAS) ma na celu ochronę danych klientów banków, a nie samych banków.</p> <p>Ad 7. Uwaga uwzględniona poprzez dodanie w art. 104 Prawa bankowego ust. 4a (art. 5 pkt 3 projektu).</p> <p>Ad 8. Uwaga wyjaśniona. Podstawę do odstąpienia od rygorów określonych przez art. 104 ust. 4a w zw. z ust. 4 Prawa bankowego (dodawany zgodnie z propozycją określona powyżej), będzie stanowiło wyłącznie zawiadomienie o dalszym niewykorzystaniu informacji przekazanych przez bank, o którym mowa w art. 127 ust. 11 ustawy o KAS.</p>
	Art. 12 projektu	Komisja Nadzoru Finansowego	Zastrzeżenia co do retroaktywnego charakteru przepisów art. 13 ust. 2. Postulat odpowiedniego sformułowania argumentacji uzasadnienia. Nietrafne jest polemizowanie w uzasadnieniu z zarzutem retroaktywnego skutku art. 13 ust. 2 projektu, jeżeli projektodawca takiego zarzutu nie podziela.	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę uzasadnienia.
	Art. 13, art. 15 i art. 16 projektu	1. KIR S.A. (uwaga 9) 2. Związek Banków Polskich (s. 17)	Sposób określenia terminów w art. 13 ust. 1 i 2, art. 14 i art. 16 projektu powinien zostać ujednoczony, tak aby nie było wątpliwości, że wszystkie terminy są terminami maksymalnymi.	Uwaga uwzględniona.
	Art. 13 ust. 2 projektu	Związek Banków Polskich (s. 17-18)	<p>1. Propozycja wyraźnego sformułowania, że dane dotyczące transakcji dokonanych przed wejściem w życie ustawy mogą być przekazane w takiej formie, w jakiej bank je posiada, tj. o ile są w jego posiadaniu (bez uzupełniania danych historycznych). Bank może nie posiadać wszystkich danych wskazanych w art. 119zo Ordynacji podatkowej, np. dotyczących danych adresowych odbiorcy/nadawcy przelewu. Bank powinien być zwolniony z obowiązku uzupełniania danych dotyczących okresu sprzed wejścia w życie ustawy.</p> <p>2. Postulat wydłużenia terminu na przekazanie danych</p>	<p>Ad 1. Uwaga wyjaśniona. W art. 14 ust. 4 i art. 15 projektu jest mowa o danych uzyskanych przez banki (SKOKi), a więc będących w ich posiadaniu. Nie ma więc potrzeby dodania nowego przepisu w tym zakresie.</p> <p>Ad 2 i 3. Uwagi nieuwzględnione. Nie podano proponowanego wydłużonego terminu i jego uzasadnienia.</p>

			archiwalnych. 3. Postulat zmiany okresu za jaki banki mają przekazywać dane transakcyjne z 1 stycznia 2016 na 1 stycznia 2017 r.	
Art. 14 projekt u	Związek Banków Polskich (s. 18)		Propozycja dodania przepisu, który umożliwiłaby złożenie wniosku o przedłużenie terminu wskazanego w art. 14 (9 miesięcy na przekazanie archiwalnych danych, które są zgromadzone w formie uniemożliwiającej ich automatyczne przetwarzanie). Postulat wprowadzenia regulacji na wzór art. 13 ust. 3 projektu ustawy przewidującego możliwość złożenia przez bank wniosku o przedłużenie terminu na przekazanie pierwszych danych.	Uwaga uwzględniona w art. 16 ust. 1 projektu.
Art. 16 projekt u	Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. (uwaga 10)		Z uwagi na fakt, że termin pierwszego ustalenia wskaźnika ryzyka (nie później niż po upływie 60 od dnia wejścia w życie ustawy) nie jest skorelowany z terminem pierwszego przekazania dziennych zestawień transakcji (4/6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy), pierwsze wskaźniki ryzyka będą sporządzone w oparciu o dane o rachunkach i dane z CRP KEP.	Uwaga wyjaśniona poprzez uszczegółowienie uzasadnienia w zakresie art. 18 projektu.
Uzasadnienie,	Narodowy Bank Polski (uwaga 10)		Określenie „według zasadach” należy zastąpić zwrotem „według zasad” lub „na zasadach” (str. 7 ostatnie zdanie w 3 akapicie).	Uwaga uwzględniona.
Uzasadnienie projektu u	Narodowy Bank Polski (uwaga 11)		W uzasadnieniu projektu odwołano się do 15-letniego okresu przechowywania danych, podczas gdy projekt (art. 119zp § 1 Ordynacji podatkowej) zakłada 5-letni okres.	Uwaga uwzględniona – przyjęto 5-letni termin przechowywania danych.

Zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa zgłosiła: RECALL Dobrzyniecki & Partners Law Office LLP (data wpływu do Ministerstwa Finansów – 5 kwietnia 2017 r.).

Warszawa, dnia 25 września 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.875.2017. akr/9

dot.: RM-10-120-17 z 20.09.2017 r.

RKP. 832 13- 2017

KPRM

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyludzeń skarbowych, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Jacek Czaputowicz
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pan Mateusz Morawiecki

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Wiceprezes Rady Ministrów
Departament Rady Ministrów
Minister Rozwoju i Finansów

wpłynęło 26-09-2017

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

w sprawie wysokości rocznej opłaty za ustalanie wskaźnika ryzyka

Na podstawie art. 119zo § 10 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wysokość rocznej opłaty, o której mowa w art. 119zo § 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

§ 2. Za ustalanie wskaźnika ryzyka, o którym mowa w art. 119zn § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe ponoszą na rzecz izby rozliczeniowej, w rozumieniu art. 119zg pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, roczną opłatę w wysokości 0,87 zł za każdy rachunek podmiotu kwalifikowanego prowadzony przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową.

§ 3. Roczna opłata ustalana jest na podstawie liczby rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, za który opłata jest ponoszona, a w przypadku, gdy wskaźnik ryzyka jest ustalany za okres krótszy niż kalendarzowy – według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzający miesiąc rozpoczęcia ustalania wskaźnika ryzyka.

§ 4. Roczna opłata jest płatna z góry do dnia 31 stycznia roku, za który opłata jest ponoszona, a w przypadku, gdy wskaźnik ryzyka jest ustalany za okres krótszy niż kalendarzowy – w terminie 30 dni od dnia, w którym rozpoczęto ustalanie wskaźnika ryzyka.

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 648, 768, 935, 1428, 1537

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

UZASADNIENIE

Wydanie projektowanego rozporządzenia związane jest z wejściem w życie ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych. Ustawa ta wprowadza zmiany legislacyjne mające na celu ograniczenie luki w podatku VAT spowodowanej wyłudzeniami, w tym między innymi do ustawy – Ordynacja podatkowa, zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z art. 119zn ustawy Szef Krajowej Administracji Skarbowej dokonuje analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, uwzględniając w szczególności wskaźnik ryzyka oraz informacje o rachunkach podmiotów kwalifikowanych iienne zestawienia transakcji dotyczących rachunków, o których mowa w art. 119zq ustawy. Wskaźnik ten ustala izba rozliczeniowa automatycznie w systemie teleinformatycznym STIR nie rzadziej niż raz dziennie. Wskaźnik ryzyka jest ustalany w odniesieniu do podmiotu kwalifikowanego na podstawie opracowanych przez izbę rozliczeniową algorytmów, uwzględniających najlepsze praktyki sektora bankowego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu ich działalności do przestępstw oraz przestępstw skarbowych, a także kryteria: ekonomiczne, geograficzne, przedmiotowe, behawioralne, powiązań.

Stosownie do przepisu art. 119zo § 1 pkt 2 ustawy izba rozliczeniowa przekazuje informacje o wskaźniku ryzyka, niezwłocznie po jego ustaleniu, nie rzadziej niż raz dziennie, również bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym – w zakresie rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez te banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe mogą wykorzystywać informacje o wskaźniku ryzyka wyłącznie w celu wykonywania uprawnień lub obowiązków wymienionych w art. 119zo § 4 ustawy.

Za ustalanie wskaźnika ryzyka bank i spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa ponoszą roczną opłatę na rzecz izby rozliczeniowej ustalaną ryczałtowo w odniesieniu do liczby rachunków podmiotu kwalifikowanego prowadzonych przez ten bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, o czym stanowi art. 119zo § 9 ustawy. Obciążenie banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych opłatami związane jest z koniecznością zrekompensowania izbie rozliczeniowej budowy i utrzymania systemu teleinformatycznego służącego do przekazywania danych na podstawie ustawy.

Zgodnie z przepisem art. 119zo § 10 ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i terminy wnoszenia opłaty, o

której mowa w § 9, uwzględniając koszty ustalania i przekazywania wskaźnika ryzyka, koszty wdrożenia i utrzymania STIR oraz okres, za który wskaźnik ryzyka jest ustalany.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia, o którym mowa w powołanym przepisie art. 119zo § 10 ustawy.

Przepisy przedmiotowego rozporządzenia określają wysokość rocznej opłaty na rzecz izby rozliczeniowej, która wynosi 0,87 zł za rachunek (rekord). Wysokość tej opłaty została określona szacunkowo z uwzględnieniem w szczególności kosztów ustalenia i przekazywania wskaźnika ryzyka oraz kosztów utworzenia i utrzymania systemu teleinformatycznego STIR.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Niniejsze rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie podlega procedurze notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Materia regulowana przedmiotowym rozporządzeniem nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej. Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 ust. 1 regulaminu pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wysokości rocznej opłaty za ustalanie wskaźnika ryzyka</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Paweł Gruza – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Filip Światała – Dyrektor Departamentu, tel. 22 694 38 86</p>	<p>Data sporządzenia 26.09.2017 r.</p> <p>Źródło: Art.119zo § 10 ustawy – Ordynacja podatkowa</p> <p>Nr ... w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawą o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych wprowadzono zmiany legislacyjne mające na celu ograniczenie luki w podatku VAT spowodowanej wyłudzeniami, w tym między innymi do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Wymieniona nowela wprowadza m.in. mechanizm automatycznego ustalaniu wskaźnika ryzyka przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR). Wskaźnik ten będzie przekazywany Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej oraz bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym w celu realizacji zadań publicznych. Jednocześnie banki i SKOK-i będą ponosiły roczną opłatę na rzecz izby rozliczeniowej, ustaloną ryczałtowo w odniesieniu do liczby rachunków podmiotów kwalifikowanych prowadzonych przez ten bank lub SKOK, za ustalanie ww. wskaźnika (art. 119zo § 9 ustawy – Ordynacja podatkowa).

Przepisem art. 119zo § 10 ustawy – Ordynacja podatkowa minister właściwy do spraw finansów publicznych został zobowiązany do określenia, w drodze rozporządzenia, wysokości i terminów wnoszenia opłaty, o której mowa w § 9, uwzględniając koszty ustalania i przekazywania wskaźnika ryzyka, koszty wdrożenia i utrzymania STIR oraz okres, za który wskaźnik ryzyka jest ustalany. Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia, o którym mowa w powołanym przepisie art. 119zo § 10 ustawy – Ordynacja podatkowa.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przepisami niniejszego rozporządzenia Minister Rozwoju i Finansów określa wysokość rocznej opłaty w kwocie 0,87 zł za rachunek (rekord).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
banki, oddziały instytucji kredytowych, banki krajowe, w tym banki spółdzielcze, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych	616	www.knf.gov.pl „Informacja o sytuacji banków spółdzielczych i zrzeszających w I kwartale 2017 r.”(lipiec 2017 .) „Dane miesięczne sektora bankowego – lipiec 2017” (sierpień 2017 r.)	Obowiązek uiszczania opłaty
spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK-i)	39	www.knf.gov.pl „Raport o sytuacji w sektorze SKOK I kwartał 2017 r.”(lipiec 2017 r.)	Obowiązek uiszczania opłaty
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. prowadząca system teleinformatyczny (STIR)	1		Beneficjent opłat

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia zostanie przekazany do Związku Banków Polskich, Kasy Krajowej SKOK, Krajowej Izby Rozliczeniowej, Komisji Nadzoru Finansowego i Narodowego Banku Polskiego. Projekt zostanie również zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z ... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania		Projektowane rozporządzenie nie spowoduje zmniejszenia dochodów podmiotów sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Projektowane rozporządzenie nie spowoduje również zwiększenia wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Nie dotyczy.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
		Skutki											
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	3.500.000 zł	3.500.000 zł	3.500.000 zł	3.500.000 zł	3.500.000 zł	35.000.000 zł					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe będą ponosiły koszty systemu teleinformatycznego STIR (amortyzacja inwestycji oraz koszty utrzymania) oszacowane przez Krajową Izbę Rozliczeniową na ok 3.500.000 zł.											

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Projekt rozporządzenia reguluje relacje pomiędzy bankami i Spółdzielczymi Kasami Oszczędnościowo-Kredytowymi a izbą rozliczeniową, o której mowa w art. 119zg pkt 3 ustawy – Ordynacja podatkowa.	
9. Wpływ na rynek pracy	
Nie dotyczy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Przedmiotowy projekt nie wywiera wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie dotyczy.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie wzorów dokumentów stosowanych przez Krajową Administrację Skarbową
przy przetwarzaniu danych i informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz
informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek
pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami
finansowymi**

Na podstawie art. 127a ust. 12 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086, 1321 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzory dokumentów stosowanych przez Krajową Administrację Skarbową przy przetwarzaniu danych i informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, zwanych dalej „danymi i informacjami”.

§ 2. 1. Wzory dokumentów obowiązujących przy przetwarzaniu danych i informacji stanowią:

- 1) wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do sądu okręgowego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę organu wnioskującego, zwanego dalej „sądem”, w sprawie wyrażenia zgody na udostępnienie danych i informacji przez podmiot obowiązany do udostępnienia danych i informacji, zwany dalej „podmiotem obowiązany”;
- 2) informacja dla podmiotu obowiązanego o rodzaju oraz zakresie danych i informacji, które podlegają udostępnieniu, podmiocie, którego dane i informacje dotyczą, oraz o osobie funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze upoważnionego do ich odbioru;

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

- 3) informacja dla podmiotu, którego dane i informacje dotyczą, o postanowieniu sądu w sprawie wyrażenia zgody na udostępnienie tych danych i informacji;
- 4) wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego w sprawie wyrażenia zgody na wystąpienie przez organ wnioskujący do sądu z wnioskiem w sprawie wyrażenia zgody na odroczenie obowiązku poinformowania podmiotu, którego dane i informacje dotyczą, z uwagi na to, że może ono zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych;
- 5) wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do sądu w sprawie wyrażenia zgody na odroczenie obowiązku poinformowania podmiotu, którego dane i informacje dotyczą, z uwagi na to, że może ono zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych;
- 6) informacja dla podmiotu obowiązanej o niedostarczeniu przez przekazane dane i informacje podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub kontroli celno-skarbowej.

2. Wzór dokumentu, o którym mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1, stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pkt 2, stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) pkt 3, stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) pkt 4, stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) pkt 5, stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia;
- 6) pkt 6, stanowi załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Informacje i dane przekazuje się funkcjonariuszowi wykonującemu czynności operacyjno-rozpoznawcze upoważnionemu do ich odbioru osobiście lub doręcza się przez operatora pocztowego, w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481), za pomocą przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru.

2. Informacje i dane mogą być udostępnione w postaci papierowej lub elektronicznej.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Rozwoju i Finansów
z dnia ... (poz. ...)

Załącznik nr 1

**WZÓR WNIOSKU SZEFA KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ ALBO
NACZELNIKA URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO DO SĄDU OKRĘGOWEGO
WŁAŚCIWEGO MIEJSCOWO ZE WZGLĘDU NA SIEDZIBĘ ORGANU
WNIOSKUJĄCEGO W SPRAWIE WYRAŻENIA ZGODY NA UDOSTĘPNIENIE
DANYCH I INFORMACJI PRZEZ PODMIOT OBOWIĄZANY**

.....
(miejscowość, data)

.....
(nazwa organu)

Egz. nr

.....
(sygnatura literowo-cyfrowa)

**SĄD OKRĘGOWY
W**

WNIOSEK NR

Na podstawie art. 127a ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) wnoszę o:

WYRAŻENIE ZGODY

na udostępnienie danych i informacji przetwarzanych przez banki oraz podmioty, o których mowa w art. 127a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, stanowiących tajemnicę bankową, oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, w sprawie

.....
(numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany)

dotyczącej przestępstwa skarbowego lub przestępstwa:

.....
(wskazać czyn określony w art. 127a ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej)

w celu wykrycia, ustalenia sprawców, uzyskania i utrwalenia dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości oraz wykonania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, dotyczących

.....
(dane podmiotu, którego dotyczą dane i informacje)

Podmiot obowiązany do udostępnienia danych i informacji:

.....
(dane podmiotu obowiązującego do udostępnienia danych i informacji)
.....
.....

Rodzaj oraz zakres danych i informacji:

.....
.....
.....

UZASADNIENIE:

.....
(opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej, okoliczności uzasadniające
potrzebę udostępnienia danych i informacji)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ*
NACZELNIK URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO*

.....
(podpis, data, pieczęć)

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 –

Egz. nr 2 –

Wykonał:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

WZÓR INFORMACJI DLA PODMIOTU OBOWIĄZANEGO O RODZAJU ORAZ ZAKRESIE DANYCH I INFORMACJI, KTÓRE PODLEGAJĄ UDOSTĘPNIENIU, PODMIOCIE, KTÓREGO DANE I INFORMACJE DOTYCZĄ, ORAZ O OSOBE FUNKCJONARIUSZA WYKONUJĄCEGO CZYNNOŚCI OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZE UPOWAŻNIONEGO DO ICH ODBIORU

.....
(miejsowość, data)

.....
(nazwa organu)

Egz. nr

.....
(sygnatura literowo-cyfrowa)

.....
(dane podmiotu obowiązanego do udostępnienia danych i informacji)

Na podstawie art. 127a ust. 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) informuję, że Sąd Okręgowy w postanowieniem z dnia r., sygn. akt, wyraził zgodę na udostępnienie danych i informacji dotyczących

.....
(dane podmiotu, którego dotyczą dane i informacje)

Rodzaj oraz zakres danych i informacji, które podlegają udostępnieniu:

Do odbioru danych i informacji jest upoważniony

.....
(imię i nazwisko funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej)

SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ*
NACZELNIK URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO*

.....
(podpis, data, pieczęć)

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 –

Egz. nr 2 –

Wykonał:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

WZÓR INFORMACJI DLA PODMIOTU, KTÓREGO DANE I INFORMACJE DOTYCZĄ, O POSTANOWIENIU SĄDU OKRĘGOWEGO WŁAŚCIWEGO MIEJSCOWO ZE WZGLĘDU NA SIEDZIBĘ ORGANU WNIOSKUJĄCEGO W SPRAWIE WYRAŻENIA ZGODY NA UDOSTĘPNIENIE TYCH DANYCH I INFORMACJI

.....
(nazwa organu)

.....
(miejscowość, data)

.....
(sygnatura literowo-cyfrowa)

Egz. nr

.....
(oznaczenie podmiotu, którego dotyczą danych i informacji)

.....
.....

Na podstawie art. 127a ust. 8 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) informuję, że Sąd Okręgowy w postanowieniem z dnia r., sygn. akt, wyraził zgodę na udostępnienie przez
.....
(dane podmiotu obowiązującego do udostępnienia danych i informacji)

danych i informacji dotyczących
.....
(dane podmiotu, którego dotyczą dane i informacje)

Rodzaj oraz zakres danych i informacji, które podlegają udostępnieniu:

.....
.....

**SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ*
NACZELNIK URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO***

.....
(podpis, data, pieczęć)

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 –

Egz. nr 2 –

Wykonał:

*) Niepotrzebne skreślić.

**WZÓR WNIOSKU SZEFA KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ ALBO
NACZELNIKA URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO DO PROKURATORA
GENERALNEGO ALBO PROKURATORA OKRĘGOWEGO W SPRAWIE
WYRAŻENIA ZGODY NA WYSTĄPIENIE PRZEZ ORGAN WNIOSKUJĄCY DO
SĄDU Z WNIOSKIEM W SPRAWIE WYRAŻENIA ZGODY NA ODROCZENIE
OBOWIĄZKU POINFORMOWANIA PODMIOTU, KTÓREGO DANE
I INFORMACJE DOTYCZĄ, Z UWAGI NA TO, ŻE MOŻE ONO ZASZKODZIĆ
WYNIKOM PODJĘTYCH CZYNNOSCI OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYCH**

.....
(miejsowość, data)

.....
(nazwa organu)

Egz. nr

.....
(sygnatura literowo-cyfrowa)

PROKURATOR GENERALNY*
PROKURATOR OKRĘGOWY*
W

WNIOSEK NR

Na podstawie art. 127a ust. 9 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) wnoszę o:

WYRAŻENIE ZGODY

na wystąpienie do Sądu Okręgowego w z wnioskiem w sprawie wyrażenia
zgody na odroczenie, na czas oznaczony, do
(dzień, miesiąc, rok)

obowiązku poinformowania podmiotu
(dane podmiotu, którego dotyczą dane i informacje)

o postanowieniu Sądu Okręgowego w z dnia r., sygn.
akt, w sprawie wyrażenia zgody na udostępnienie danych i informacji
.....
(rodzaj oraz zakres danych i informacji)

.....
przetwarzanych przez
(dane podmiotu obowiązującego do udostępnienia danych i informacji)

.....
z uwagi na to, że może ono zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-
rozpoznawczych w sprawie
(numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany)

dotyczącej przestępstwa wymienionego w art. ustawy z dnia 16 listopada
2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

UZASADNIENIE:

.....
.....
(opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej, okoliczności uzasadniające odroczenie poinformowania podmiotu,
którego dotyczą dane i informacje)
.....
.....
.....
.....
.....

SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ*
NACZELNIK URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO*

.....
(podpis, data, pieczęć)

Wykonano w 2 egz.
Egz. nr 1 –
Egz. nr 2 –
Wykonał:

.....
^{*)} Niepotrzebne skreślić.

**WZÓR WNIOSKU SZEFA KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ ALBO
NACZELNIKA URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO DO SĄDU OKRĘGOWEGO
WŁAŚCIWEGO MIEJSCOWO ZE WZGLĘDU NA SIEDZIBĘ ORGANU
WNIOSKUJĄCEGO W SPRAWIE WYRAŻENIA ZGODY NA ODROCZENIE
OBOWIĄZKU POINFORMOWANIA PODMIOTU, KTÓREGO DANE
I INFORMACJE DOTYCZĄ, Z UWAGI NA TO, ŻE MOŻE ONO ZASZKODZIĆ
WYNIKOM PODJĘTYCH CZYNNOSCI OPERACYJNO-ROZPOZNAWCZYCH**

.....
(miejscowość, data)

.....
(nazwa organu)

.....
(sygnatura literowo-cyfrowa)

Egz. nr

**SĄD OKRĘGOWY
W**

Na podstawie art. 127a ust. 9 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) wnoszę o odroczenie obowiązku, na czas oznaczony, do

(dzień, miesiąc, rok)

poinformowania podmiotu

(dane podmiotu, którego dotyczą dane i informacje)

o postanowieniu Sądu Okręgowego w z dnia r.,
sygn. akt, w sprawie wyrażenia zgody na udostępnienie danych
i informacji

.....
(rodzaj oraz zakres danych i informacji)

z uwagi na to, że może ono zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-
rozpoznawczych w sprawie

(numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany)

w sposób i okolicznościach określonych w powyższym wniosku.

**SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ*
NACZELNIK URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO***

.....
(podpis, data, pieczęć)

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 –

Egz. nr 2 –

Wykonał:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

**WZÓR INFORMACJI DLA PODMIOTU OBOWIĄZANEGO O
NIEDOSTARCZENIU PRZEZ PRZEKAZANE DANE I INFORMACJE PODSTAW
DO WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZEGO POSTĘPOWANIA
PODATKOWEGO, POSTĘPOWANIA W SPRAWACH CELNYCH LUB KONTROLI
CELNO-SKARBOWEJ**

.....
(nazwa organu)

.....
(miejsowość, data)

.....
(sygnatura literowo-cyfrowa)

Egz. nr

.....
(oznaczenie podmiotu, którego dotyczą dane i informacji)

.....
.....

Na podstawie art. 127a ust. 11 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.) informuję, że dane i informacje przekazane na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w z dnia r., sygn. akt, nie dostarczyły podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub kontroli celno-skarbowej.

**SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ*
NACZELNIK URZĘDU CELNO-SKARBOWEGO***

.....
(podpis, data, pieczęć)

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 –

Egz. nr 2 –

Wykonał:

*) Niepotrzebne skreślić.

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt rozporządzenia stanowi realizację upoważnienia ustawowego zawartego w projektowanym art. 127a ust. 12 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej i jest konsekwencją zmian ww. ustawy przewidzianych w projekcie ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (UD 232).

Wspomniany projekt ustawy zakłada rozszerzenie katalogu przestępstw określonych w art. 2 ust. 1 pkt 15 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, w zakresie których Krajowa Administracja Skarbowa jest właściwa do rozpoznawania, wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw wskazanych w art. 299 Kodeksu karnego, czyli tzw. prania brudnych pieniędzy. Istota tych zmian dotyka dwóch obszarów. Pierwszym z nich jest rozszerzenie zadania Krajowej Administracji Skarbowej określonego w art. 2 ust. 1 pkt 15 ustawy o KAS o rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw określonych w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, zapobieganie tym przestępstwom oraz ściganie ich sprawców, jeżeli zostały ujawnione przez KAS. Natomiast drugi obszar stanowią narzędzia prawne, pozwalające na skuteczną realizację poszerzonego uprawnienia. Najistotniejszym byłaby możliwość korzystania przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oraz naczelnika urzędu celno-skarbowego z przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, w szczególności z przetwarzanych przez uprawnione podmioty danych osób, które zawarły takie umowy. Możliwość ta miałaby zastosowanie jedynie w razie konieczności skutecznego zapobieżenia przestępstwom skarbowym lub przestępstwom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16 ustawy o KAS, przestępstwom ściganym na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, lub ich wykrycia, ustalenia ich sprawców, uzyskania i utrwalenia dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości oraz wykonania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16a – w zakresie ujawniania i odzyskiwania mienia zagrożonego przypadkiem. Przepis ten znajdowałby odpowiednie zastosowanie w odniesieniu do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, podmiotów wykonujących działalność ubezpieczeniową, podmiotów wykonujących działalność na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, funduszy inwestycyjnych, podmiotów wykonujących działalność

w zakresie obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi.

Propozycja wprowadzenia wskazanego powyżej dodatkowego uprawnienia dotyczącego możliwości pozyskiwania informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz ubezpieczeniową z banków oraz innych instytucji finansowych ukierunkowana jest w szczególności na zwalczanie zorganizowanej przestępczości gospodarczej, której celem jest niewpłacanie należności do budżetu państwa albo wyłudzenie nienależnych zwrotów podatku VAT. Natomiast środki pochodzące z tych przestępstw są często lokowane na kontach podmiotów zaangażowanych w przestępczy proceder. Dostęp do informacji bankowej na etapie m.in. czynności operacyjno-rozpoznawczych, w szczególności do danych o przepływach na kontach podmiotów będących w zainteresowaniu organów KAS, jest ważnym instrumentem w walce z przestępczością gospodarczą, zwłaszcza skarbową.

Należy podkreślić, że pozyskiwanie informacji objętych tajemnicą bankową lub ubezpieczeniową następowałoby przede wszystkim w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych, a więc przed formalnym podjęciem kontroli celno-skarbowej czy postępowania przygotowawczego. Realizacja przedmiotowego uprawnienia następowałaby na podstawie postanowienia właściwego miejscowo sądu okręgowego wydanego na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego. Sąd po rozpatrzeniu wniosku, w drodze postanowienia, wyrażałby zgodę na udostępnienie informacji i danych podmiotu wskazanego we wniosku, określając ich rodzaj, zakres oraz podmiot zobowiązany do ich udostępnienia, albo odmawiałby udzielenia zgody na powyższe udostępnienie. Przepis przewiduje również poinformowanie podmiotu, którego informacje i dane zostały pozyskane, o wydanym postanowieniu sądu wyrażającym zgodę na udostępnienie powyższych informacji i danych.

W aktualnym stanie regulacji, banki oraz inne instytucje finansowe zobowiązane będą do przekazywania Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej lub naczelnikowi urzędu celno-skarbowego enumeratywnie wymienionych informacji stanowiących tajemnicę prawnie chronioną (w tym bankową i ubezpieczeniową) w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym, kontrolą celno-skarbową bądź prowadzonym postępowaniem podatkowym (art. 48 i 49 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej). Pozyskiwanie tych danych następuje wyłącznie w trybie procesowym lub kontrolnym, nie zaś operacyjnym.

Konsekwencją wprowadzenia powyższej regulacji jest konieczność wydania przez Ministra Rozwoju i Finansów rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów stosowanych przez Krajową Administrację Skarbową przy przetwarzaniu danych i informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi.

Istotą przyjętego rozwiązania jest określenie wzorów dokumentów stosowanych przez Krajową Administrację Skarbową przy przetwarzaniu danych i informacji, o których mowa w projektowanym art. 127a ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, jak również pozwoli na wprowadzenie spójnych zasad postępowania w tym zakresie.

Projekt przewiduje stosowanie przez Krajową Administrację Skarbową następujących dokumentów niezbędnych przy przetwarzaniu ww. danych i informacji:

- wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do sądu okręgowego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę organu wnioskującego w sprawie wyrażenia zgody na udostępnienie danych i informacji przez podmiot obowiązany do udostępnienia danych i informacji;
- informacja dla podmiotu zobowiązanego o rodzaju oraz zakresie danych i informacji, które podlegają udostępnieniu, podmiocie, którego dane i informacje dotyczą, oraz o osobie funkcjonariusza wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze upoważnionego do ich odbioru;
- informacja dla podmiotu, którego dane i informacje dotyczą, o postanowieniu sądu okręgowego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę organu wnioskującego w sprawie wyrażenia zgody na udostępnienie tych danych i informacji;
- wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego w sprawie wyrażenia zgody na wystąpienie przez organ wnioskujący do sądu z wnioskiem w sprawie wyrażenia zgody na odroczenie obowiązku poinformowania podmiotu, którego dane i informacje dotyczą, z uwagi na to, że może ono zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych;
- wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego do sądu okręgowego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę organu wnioskującego w sprawie wyrażenia zgody na odroczenie obowiązku poinformowania

podmiotu, którego dane i informacje dotyczą, z uwagi na to, że może ono zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych;

- informacja dla podmiotu zobowiązanego o niedostarczeniu przez przekazane dane i informacje podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, postępowania podatkowego, postępowania w sprawach celnych lub kontroli celno-skarbowej.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Stosownie do art. 5 ustawy o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 4 i § 52 ust. 1 regulaminu pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji (www.rcl.gov.pl).

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wzorów dokumentów stosowanych przez Krajową Administrację Skarbową przy przetwarzaniu danych i informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marian Banaś – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Szef Krajowej Administracji Skarbowej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Piotr Dziedzic – Dyrektor Departamentu Zwalczania Przemocności Ekonomicznej w Ministerstwie Finansów tel. 22 694 38 50 e-mail: piotr.dziedzic@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 127a ust. 12 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej</p> <p>Nrw wykazie prac legislacyjnych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej w projektowanym art. 127a ust. 12 upoważnia Ministra Rozwoju i Finansów do określenia, w drodze rozporządzenia, wzorów dokumentów stosowanych przez Krajową Administrację Skarbową przy przetwarzaniu danych i informacji stanowiących tajemnicę bankową oraz informacji dotyczących umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przyjęcie projektu pozwoli na stosowanie odpowiednich wzorów dokumentów stosowanych przez Krajową Administrację Skarbową przy przetwarzaniu danych i informacji stanowiących tajemnicę bankową, o których mowa w projektowanym art. 127a ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, jak również pozwoli na wprowadzenie spójnych zasad postępowania w tym zakresie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Szef Krajowej Administracji Skarbowej, naczelnicy urzędu celno-skarbowego, funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, o których mowa w art. 113 ust. 3 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, Prokurator Generalny oraz prokuratorzy okręgowi, banki krajowe (w tym banki spółdzielcze), oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych (banki), spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK-i)			Bezpośrednie

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Stosownie do art. 5 ustawy o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa projekt rozporządzenia z chwilą poddania uzgodnieniom międzyresortowym zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie

podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.													
6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z ... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane rozporządzenie nie spowoduje zmniejszenia dochodów podmiotów sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego; nie spowoduje również zwiększenia wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu													
☒ nie dotyczy													
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).							☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy						

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację na rynku pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na przedmiot regulacji projektowanego rozporządzenia jego ewaluacja jest niezasadna.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia

w sprawie równorzędności stopni policyjnych, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Straży Granicznej ze stopniami służbowymi w Służbie Celno-Skarbowej

Na podstawie art. 198 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Równorzędność stopni policyjnych, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Straży Granicznej ze stopniami służbowymi w Służbie Celno-Skarbowej określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. 1. Właściwy przełożony mianuje funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego posiadającego stopień służbowy w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Straży Granicznej na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej odpowiadający stopniowi odpowiedniej służby z dniem jej rozpoczęcia.

2. Właściwy przełożony mianuje funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego nieposiadającego stopnia służbowego na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej odpowiednio do posiadanych kwalifikacji i stażu w służbie.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2255 oraz z 2017 r. poz. 88, 244, 379, 708, 768, 1086, 1321 i

Załącznik
do rozporządzenia
Rady Ministrów
z dnia ... (poz. ...)

**RÓWNORZĘDNOŚĆ STOPNI POLICYJNYCH, AGENCJI BEZPIECZEŃSTWA
WEWNĘTRZNEGO, AGENCJI WYWIADU, SŁUŻBY WYWIADU WOJSKOWEGO,
SŁUŻBY KONTRWYWIADU WOJSKOWEGO ORAZ STRAŻY GRANICZNEJ ZE
STOPNIAMI SŁUŻBOWYMI W SŁUŻBIE CELNO-SKARBOWEJ**

Stopnie policyjne	Stopnie Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu	Stopnie Służby Wywiadu Wojskowego i Służby Kontrwywiadu Wojskowego	Stopnie Straży Granicznej	Stopnie Służby Celno-Skarbowej
1	2	3	4	5
posterunkowy	szeregowy	szeregowy	szeregowy Straży Granicznej (marynarz Straży Granicznej)	aplikant
starszy posterunkowy	starszy szeregowy	starszy szeregowy	starszy szeregowy Straży Granicznej (starszy marynarz Straży Granicznej)	starszy aplikant
sierżant Policji	kapral	kapral	kapral Straży Granicznej (mat Straży Granicznej)	młodszy rewident
	starszy kapral	starszy kapral		rewident
	plutonowy	plutonowy	plutonowy Straży Granicznej (bosmanmat Straży Granicznej)	starszy rewident
	starszy plutonowy	starszy plutonowy		młodszy rachmistrz
	sierżant	sierżant	sierżant Straży Granicznej (bosman Straży Granicznej)	
starszy sierżant Policji	starszy sierżant	starszy sierżant	starszy sierżant Straży Granicznej (starszy bosman Straży Granicznej)	rachmistrz
sierżant sztabowy Policji	sierżant sztabowy	sierżant sztabowy	sierżant sztabowy Straży Granicznej (bosman sztabowy Straży Granicznej)	starszy rachmistrz
	starszy sierżant sztabowy	starszy sierżant sztabowy		

młodszy aspirant Policji	młodszy chorąży	młodszy chorąży	młodszy chorąży Straży Granicznej	młodszy aspirant
aspirant Policji	chorąży	chorąży	chorąży Straży Granicznej	aspirant
starszy aspirant Policji	starszy chorąży	starszy chorąży	starszy chorąży Straży Granicznej	starszy aspirant
	młodszy chorąży sztabowy	młodszy chorąży sztabowy		
aspirant sztabowy Policji	chorąży sztabowy	chorąży sztabowy	chorąży sztabowy Straży Granicznej	starszy aspirant
	starszy chorąży sztabowy	starszy chorąży sztabowy	starszy chorąży sztabowy Straży Granicznej	
podkomisarz Policji	podporucznik	podporucznik	podporucznik Straży Granicznej	podkomisarz
komisarz Policji	porucznik	porucznik	porucznik Straży Granicznej	komisarz
nadkomisarz Policji	kapitan	kapitan	kapitan Straży Granicznej	nadkomisarz
podinspektor Policji	major	major	major Straży Granicznej (komandor podporucznik Straży Granicznej)	podinspektor
młodszy inspektor Policji	podpułkownik	podpułkownik	podpułkownik Straży Granicznej (komandor porucznik Straży Granicznej)	młodszy inspektor
inspektor Policji	pułkownik	pułkownik	pułkownik Straży Granicznej (komandor Straży Granicznej)	inspektor
nadinspektor Policji	generał brygady	generał brygady	generał brygady Straży Granicznej (kontradmirał Straży Granicznej)	nadinspektor
generalny inspektor Policji	brak odpowiednika	brak odpowiednika	generał dywizji Straży Granicznej (wiceadmirał Straży Granicznej)	generał

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt rozporządzenia stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 198 ust. 2 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej i jest konsekwencją zmian ww. ustawy przewidzianych w projekcie ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (UD 232).

Wspomniany projekt ustawy zakłada wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego przeniesienie do służby w Służbie Celno-Skarbowej, oprócz funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej (jak ma to miejsce obecnie), także funkcjonariuszy innych służb, tj. funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego. Przeniesienia takiego będzie można dokonać na prośbę funkcjonariusza – w przypadku posiadania przez niego kwalifikacji szczególnie przydatnych do pełnienia służby w Służbie Celno-Skarbowej (projektowana zmiana art. 176 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej).

Konsekwencją wprowadzenia powyższej regulacji jest konieczność dokonania odpowiedniej zmiany brzmienia art. 198 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie, w jakim reguluje on kwestie związane z mianowaniem funkcjonariusza przeniesionego do służby w Służbie Celno-Skarbowej.

Istotą przyjętego rozwiązania jest uznanie, że w odniesieniu do przenoszonych funkcjonariuszy innych służb zachowana będzie równorzędność posiadanych przez nich stopni służbowych ze stopniami służbowymi w Służbie Celno-Skarbowej.

Właściwy przełożony mianuje funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego posiadającego stopień służbowy w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Straży Granicznej na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej odpowiadający stopniowi odpowiedniej służby z dniem jej rozpoczęcia.

Właściwy przełożony mianuje funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego nieposiadającego stopnia służbowego na stopień służbowy w Służbie Celno-Skarbowej odpowiednio do posiadanych kwalifikacji i stażu w służbie.

W projektowanym rozporządzeniu równorzędność stopni została określona, z uwzględnieniem rozwiązań obowiązujących w tym zakresie we wskazanych wyżej służbach.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Stosownie do art. 5 ustawy o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 4 i § 52 ust. 1 regulamin pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji (www.rcl.gov.pl).

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie równorzędności stopni policyjnych, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Straży Granicznej ze stopniami służbowymi w Służbie Celno-Skarbowej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marian Banaś – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Artur Gostomski – Zastępca Dyrektora Departamentu Zarządzania Strategicznego i Wdrożeń w Ministerstwie Finansów tel. 22 694 56 16 e-mail: artur.gostomski@mofnet.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 26-09-2017 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 198 ust. 2 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej</p> <p>Nr ...w wykazie prac</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej w art. 198 ust. 2 upoważnia Radę Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, równorzędności stopni policyjnych, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Straży Granicznej ze stopniami służbowymi w Służbie Celno-Skarbowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Istotą przyjętego rozwiązania jest uznanie równorzędności stopni funkcjonariuszy przechodzących ze służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Straży Granicznej do służby w Służbie Celno-Skarbowej i stworzenie zainteresowanym funkcjonariuszom ww. służb dodatkowej zachęty w postaci utrzymania dotychczasowego statusu zawodowego zdobytego w tych służbach, co ułatwi Służbie Celno-Skarbowej pozyskanie wykwalifikowanych kadr niezbędnych do wykonywania ustawowych zadań.

W projektowanym rozporządzeniu równorzędność stopni została określona, z uwzględnieniem rozwiązań w tym zakresie obowiązujących w ww. instytucjach.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
funkcjonariusze Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Straży Granicznej			Bezpośrednie

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodziny, obywateli i gospodarstwa domowe.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację na rynku pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na przedmiot regulacji projektowanego rozporządzenia jego ewaluacja jest niezasadna.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie wniosków o badanie w raporcie oceniającym przypadku jednostkowego oraz
badanych przypadków jednostkowych**

Na podstawie art. 24 ust. 5 ustawy z dnia ... o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy tryb zgłaszania przez organizacje pozarządowe wniosków o badanie przypadku jednostkowego;
- 2) tryb uzgadniania z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych.

§ 2. Organizacja pozarządowa składa wniosek o badanie przypadku jednostkowego, zwanym dalej „wnioskiem”, w formie pisemnej.

§ 3. Wniosek zawiera:

- 1) dane identyfikacyjne wnioskodawcy obejmujące nazwę organizacji pozarządowej i jej adres, w tym adres poczty elektronicznej, na który będzie przesłana wstępna propozycja liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania;
- 2) dane identyfikacyjne podmiotu kwalifikowanego, którego dotyczy wniosek, obejmujące: imię, nazwisko lub nazwę oraz numer identyfikacji podatkowej podmiotu kwalifikowanego;
- 3) określenie przypadku jednostkowego wraz z uzasadnieniem objęcia tego przypadku badaniem w raporcie oceniającym, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia ... o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, zwanym dalej „raportem oceniającym”;
- 4) zgodę podmiotu kwalifikowanego na objęcia jego przypadku raportem oceniającym.

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

§ 4. W przypadku kompletnego wniosku Szef Krajowej Administracji Skarbowej przesyła wnioskodawcy wstępną propozycję liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania w terminie 2 tygodni od upływu terminu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia ... o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, wyznaczając wnioskodawcy termin, nie krótszy niż 5 dni roboczych, na wypowiedzenie się w sprawie przekazanej propozycji.

§ 5. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę zastrzeżeń do wstępnej propozycji Szef Krajowej Administracji Skarbowej przekazuje odpowiedź na zgłoszone zastrzeżenia zawierając zweryfikowaną propozycję liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do objęcia raportem oceniającym. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 6. Niewypowiedzenie się wnioskodawcy w wyznaczonym terminie w sprawie przekazanej propozycji uznaje się za uzgodnienie liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do objęcia raportem oceniającym.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

UZASADNIENIE

Przepis art. 24 ust. 1 ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, zwanej dalej „ustawą”, przewiduje, że w terminie 6 miesięcy od dnia publikacji sprawozdania za 2020 r., o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy, Szef Krajowej Administracji Skarbowej wspólnie z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych przygotowuje raport oceniający w sprawie przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, o którym mowa w dziale IIIB ustawy – Ordynacja podatkowa. W przygotowaniu raportu oceniającego mogą uczestniczyć z głosem doradczym przedstawiciele organizacji pozarządowych, przy czym na etapie opracowania raportu przedstawiciele tych organizacji nie mogą uzyskać dostępu do informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną, w tym tajemnicą skarbową (art. 24 ust. 2 i 4 ustawy).

Na wniosek organizacji pozarządowych złożony do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej raportem oceniającym może zostać objęte również, za zgodą podmiotu kwalifikowanego, którego wniosek dotyczy, badanie stosowania przepisów w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, o którym mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej w odniesieniu do przypadków jednostkowych. Wniosek powinien zostać złożony w terminie 4 miesięcy od dnia publikacji sprawozdania za 2020 r. (art. 24 ust. 3 ustawy).

W art. 24 ust. 5 ustawy zawarta została delegacja dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego trybu zgłaszania wniosków o badanie przypadku jednostkowego oraz trybu uzgadniania z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych, uwzględniając zasady przejrzystości oraz racjonalnej i harmonijnej współpracy administracji z organizacjami pozarządowymi.

I. Szczegółowy tryb zgłaszania wniosków o badanie przypadku jednostkowego

Przepis § 2 zakłada, że organizacja pozarządowa zainteresowana badaniem przypadku jednostkowego w raporcie oceniającym składa wniosek o badanie przypadku jednostkowego w raporcie oceniającym, zwanym dalej „wnioskiem”, w formie pisemnej. Wniosek jest składany do Szefa KAS, co wynika z art. 24 ust. 3 ustawy. Wniosek powinien zawierać: dane identyfikacyjne wnioskodawcy, dane identyfikacyjne podmiotu

kwalifikowanego, którego dotyczy wnioski, w tym numer identyfikacji podatkowej podmiotu kwalifikowanego, określenie przypadku jednostkowego wraz z uzasadnieniem objęcia tego przypadku badaniem w raporcie oceniającym, zgodę podmiotu kwalifikowanego na badanie jego przypadku w raporcie oceniającym i adres e-mail wnioskodawcy, na który będzie przesłana wstępna propozycja liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania w raporcie oceniającym (§ 3).

Przesłane dane wnioskodawcy i podmiotu kwalifikowanego powinny umożliwić identyfikację tych podmiotów. Przesłanie danych niepełnych, uniemożliwiających identyfikację wnioskodawcy lub podmiotu kwalifikowanego, spowoduje, że wniosek nie zostanie uwzględniony. Zaznaczyć trzeba, że przepisy rozporządzenia nie przewidują trybu wezwania do uzupełnienia braków formalnych, ani wydawania formalnego aktu wskazującego, że wniosek z powodu braków formalnych nie zostanie uwzględniony. We wniosku należy wskazać przypadek jednostkowy wraz z uzasadnieniem objęcia tego przypadku badaniem w raporcie oceniającym. Treść uzasadnienia powinna pomóc Szefowi KAS w wyborze przypadków jednostkowych do badania w raporcie. Niezbędne jest przesłanie także zgody podmiotu kwalifikowanego, co wynika z art. 24 ust. 3 ustawy. Zamieszczenie w raporcie oceniającym omówienia przypadku tego podmiotu kwalifikowanego będzie wiązało się bowiem z ujawnieniem okoliczności stanowiących tajemnicę skarbową. Uzgadnianie z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych będzie się odbywać za pośrednictwem e-mail. Stąd wnioskodawca obowiązany jest podać swój adres e-mail.

II. Tryb uzgadniania z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych

Uzgadnianie z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych będzie mieć miejsce w przypadku złożenia kompletnego wniosku. Proponuje się, aby Szef Krajowej Administracji Skarbowej przesyłał wnioskodawcy wstępną propozycję liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania w raporcie oceniającym w terminie 2 tygodni od upływu terminu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy (§ 4).

Szef Krajowej Administracji Skarbowej wskazuje we wstępnej propozycji termin na wypowiedzenie się odnośnie do wstępnej propozycji. Termin ten nie może być krótszy niż 3 dni (§ 5).

Niewypowiedzenie się wnioskodawcy w terminie wskazanym przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej uznaje się za uzgodnienie liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania w raporcie oceniającym (§ 6).

Należy mieć na uwadze, że zakwalifikowanie przypadków jednostkowych do badania w raporcie oceniającym może zależeć od określonych okoliczności np. liczby zgłoszonych przypadków jednostkowych, określenia przez Szefa KAS maksymalnej liczby przypadków jednostkowych podlegających analizie w raporcie oceniającym.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Niniejsze rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie podlega procedurze notyfikacji na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Materia regulowana przedmiotowym rozporządzeniem nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej. Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 ust. 1 regulaminu pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wniosków o badanie w raporcie oceniającym przypadku jednostkowego oraz badanych przypadków jednostkowych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Paweł Gruza – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Filip Światała – Dyrektor Departamentu, tel. 22 694 38 86</p>	<p>Data sporządzenia 11.09.2017 r.</p> <p>Źródło: Art. 24 ust. 5 ustawy o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych, zwanej dalej „ustawą”</p> <p>Nr ... w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 24 ust. 5 ustawy. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy tryb zgłaszania przez organizacje pozarządowe wniosków o badanie przypadku jednostkowego,
- 2) tryb uzgadniania z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ad 1) Przepis § 2 zakłada, że organizacja pozarządowa zainteresowana badaniem przypadku jednostkowego w raporcie oceniającym składa wniosek o badanie przypadku jednostkowego w raporcie oceniającym, zwanym dalej „wnioskiem”, w formie pisemnej. Składany do Szefa KAS wniosek powinien zawierać: dane identyfikacyjne wnioskodawcy i podmiotu kwalifikowanego, którego dotyczy wniosek, w tym numer identyfikacji podatkowej podmiotu kwalifikowanego, określenie przypadku jednostkowego wraz z uzasadnieniem objęcia tego przypadku badaniem w raporcie oceniającym, zgodę podmiotu kwalifikowanego na badanie jego przypadku w raporcie oceniającym i adres e-mail wnioskodawcy, na który będzie przesłana wstępna propozycja liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania w raporcie oceniającym (§ 3).

Przepisy rozporządzenia nie przewidują trybu wezwania do uzupełnienia braków formalnych, ani wydawania formalnego aktu wskazującego, że wniosek z powodu braków formalnych nie zostanie uwzględniony. We wniosku należy wskazać przypadek jednostkowy wraz z uzasadnieniem objęcia tego przypadku badaniem w raporcie oceniającym. Treść uzasadnienia powinna pomóc Szefowi KAS w wyborze przypadków jednostkowych do badania w raporcie. Niezbędne jest przesłanie także zgody podmiotu kwalifikowanego, ponieważ zamieszczenie w raporcie oceniającym omówienia przypadku tego podmiotu kwalifikowanego będzie wiązało się bowiem z ujawnieniem okoliczności stanowiących tajemnicę skarbową. Uzgadnianie z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych będzie się odbywać za pośrednictwem e-mail. Stąd wnioskodawca obowiązany jest podać swój adres e-mail.

Ad 2) Uzgadnianie z organizacjami pozarządowymi liczby badanych przypadków jednostkowych będzie mieć miejsce w przypadku złożenia kompletnego wniosku. Szef Krajowej Administracji Skarbowej będzie przysyłał wnioskodawcy wstępną propozycję liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania w raporcie oceniającym w terminie 2 tygodni od upływu terminu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy (§ 4). Szef Krajowej Administracji Skarbowej wskazuje we wstępnej propozycji termin na wypowiedzenie się odnośnie do wstępnej propozycji. Termin ten nie może być krótszy niż 3 dni (§ 5). Niewypowiedzenie się wnioskodawcy w terminie wskazanym przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej uznaje się za uzgodnienie liczby jednostkowych przypadków zakwalifikowanych do badania w raporcie oceniającym (§ 6).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
organizacje pozarządowe			Możliwość wnioskowania o badanie w raporcie oceniającym, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy przypadku jednostkowego
podmioty kwalifikowane			Możliwość zgody na badanie w raporcie oceniającym przypadku podmiotu

			kwalifikowanego
Szef KAS			Przyjmowanie wniosków i uzgadnianie z wnioskodawcą liczby przypadków jednostkowych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia zostanie przekazany do organizacji pozarządowych oraz organizacji zrzeszających podmioty kwalifikowane. Projekt zostanie również zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Projektowane rozporządzenie nie spowoduje zmniejszenia dochodów podmiotów sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Projektowane rozporządzenie nie spowoduje również zwiększenia wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

Niemierzalne	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Projekt rozporządzenia nie wprowadza obciążeń regulacyjnych. Przewidziane w projekcie procedury są dobrowolne.	
9. Wpływ na rynek pracy	
Nie dotyczy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Przedmiotowy projekt nie wywiera wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie dotyczy.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	